



PHARMACOPOEIAE  
 MEDICO-CHYMICÆ,  
 LIBER II.  
 DE OFFICINA.

CAPVT I.

*De definitione & distributione Officinae.*



FFICINA est pars pharmacologiae, quae seriem rerum medicinalium secundum classes officinales describit.

N. Subiungimus classibus preparatorum composita quaeque famosiora ac celebriora, utpote quae non modo non patiuntur ad specialiores libros referri, sed & visa sunt regularum illustrationi inseruire.

Classes officinales voco, quae officinis sunt vsuales, siue extemporaneo vsui eae destinantur, siue aseruationi vsuique futuro. Suntque classes haec tum Natiuorum, tum Praeparatorum.

Natiua sunt triplicis sortis: vel enim sunt naturae macrocosmicæ, vel vegetabilis, vel animalis.

Ex regno macrocosmico sunt minera-

lia vulgò dicta: Terræ, Aquæ, Lapides, Metallica seu mercurialia, salia, & sulphura.

Ex familia *Vegetabilium* sunt: 1. Aromata, Cortices, Flores, Folia seu herbae, Fructus, Fungi, Ligna & Visca, Radices, Semina. 2. Succis, Olea, Resinae, Gummi-resinae, Gummi.

Ex *animalium* profapia sunt: 1. Animalia integra; Partes carnosae, membranosae, Cornua, Ossa, crustacea seu testacea, Lapilli, Lac, Fella, Medulla, Pinguedines seu axungia, Sanguis, Seuæ, Stercora, Vrina, Vngues & Vngulae, Coagula.

Et haec singula generatim hoc libro describuntur, serie suorum preparatorum subiecta.

Praeparata sunt: Aceta, Aquæ, Bal-



fami, Boli, Calces, Cataplasmata, Clysteres, Conditæ, Confectiones, Conservæ, Decocta, Electuaria, Elixiria, Emplastra, (cerota) Emulsiones, Erthina, Epithemata, Extracta, Faringæ, Feculæ, Flores, Gargarismi (collutiones) Gelatinæ, Infusiones, Iulepi, La-

pides, Liquores (per deliq.) Magisteria, Malticatoria, Morfelli, (Rotulæ) Moreri, Olea, Potiones, Pilulæ. Poma ambræ, Præparata, Pulveres (Tragæ) Species, Salia, Spiritus, Succi, Syrupi, Tincturæ, Trochisci, Unguenta (Balsami Unguentarij, Linimenta.)

C A P. II.

De Terris.

**T**erræ Officinales sunt solùm quas experientia medicinalibus viribus imprægnatas edocuit. Tales sunt terræ minerales dictæ.

Terra Armena, bolus armena, vera seu orientalis.

Bolus vulgaris, Bohemica, Brundusiaca, &c.

Terra Lemnia. T. sigillata Turcica.

T. Silesiaca. T. sigillata Silesiaca

Lignicensis, Strigenfis.

Creta, Germ. *Kresd.*

Gypsum, *Gyps.*

Marga, *Mergel.*

Lithomarga, medulla saxorum, *Steinmarck.*

Ochra, *Ochergeel.*

Rubrica fabrilis, Germ. *Roth, Rætelstein.*

Tripolis, Terra Tripolitana.

Vires: *De Viribus terrarum, quia generali penicillo depingi nequeunt, l. 3. sigillatim agemus.*

*Præparata communiora sunt. 1. Præparata in specie sic dicta. 2. Destillatæ aquæ, spiritus, &c. Vide partim infra in classibus præparatorum, partim lib. 3.*

C A P. III.

De Aquis.

**A**quas officinales tum natiuas esse, tum artificiales seu præparatas, libro superiore diximus.

*In classe natiuarum sunt:*

Aqua fontana, Germ. *Springwasser.*

putealis, *Brunnwasser.*

fluvialis, *fließend wasser.*

Glacii, Martia, *Mertzeiswasser.*

Lacustris, *Stehend wasser.*

Pluvia, niuea, *Regen und Schneewasser.*

Tonitrualis, *Donnerregenwasser.*

Ros maiialis, *Meyenthau.*

His adiungi possent aquæ minerales, quales sunt acidulæ ac thermæ, verùm quia officinis peregrinæ sunt, eas hic loci prætermitto.

*N. Vnicum quod hic mentionem est, quoties aqua simpliciter mentio fit, fontanam intelligi, eamque puram, limpidam, levem. Levitas enim uti spirituum copiosiorum*



rum nota est. E.g. in Vino, cerevisia, &c. ita & in aqua bonitatis indicium non vltimum existit.

ter pluviam destillatam, rarissima sunt, nisi scil. decocta, &c. quæ aquæ ope fiunt huc referre velis.

Preparata vsitatoria ex aquis, præ-

C A P. IV.

De Lapidibus.

Lapidis vox tum inter nativa locum obtinuit, tum inter præparata. In nativorum numero sunt. 1. Minerale lapides, de quibus hîc. 2. crustacei lapides, quales in capitibus quorundam piscium: de quibus in animalibus. 3. cortices lapidei nucum. 4. acini duriusculi, &c.

Lapides minerales officinales sunt:

1. Lapidis pretiosi, seu Gemmæ:
  - Amethystus.
  - Carneolus, Sarda.
  - Chrysolithus, Germ. Chrysolith, Gold: oder grünger Stein.
  - Granatus orientalis, Granat.
  - Hyacinthus.
  - Rubinus orientalis.
  - Sapphyrus.
  - Smaragdus.
  - Quibus addi possunt, Margaritæ.
  - Corallia.
  - Lapis Bezoar Orientalis & Occidentalis.
  - Ex his quinque κατ' ἐξοχήν pretiosi dicuntur.
  - Granatus, Hyacinthus, Sapphyrus, Sarda, Smaragdus.
2. Lapidis minus pretiosi.
  - Lapis Aëtites, Aquilæ, G. Adlerstein.

- Alabastrum, alabastrites, Alabastrer.
- Amiantus, alumen plumosum, Federweiss.
- L. Armenus, Arnenystein.
- L. Calaminaris, Galmeystein.
- Crytallus, Chrytall.
- Hæmatites, Blutstein.
- L. Iudaicus, Iudenstein.
- L. Lazuli, Cyanus, cæruleus, Lasurstein.
- L. Lyncis, Lyncurius, Belemnites, Luchstein, Donnerkeil.
- Magnes, Magnetstein.
- Marmor, Marmelstein.
- L. Nephriticus, Griesstein.
- Osteocollus, Sabulosus, Wellstein, Steinbeinwelle, Beinbruch.
- Pumex, Bimbsstein.
- L. Scissilis, Schiefferstein.
- L. Serpentinus, Ophites, Serpentinstein.
- Silex, Kieselstein.
- Smiris, Smirgel.
- L. Specularis, Selenites, Aphroscelinus, Frazveniciff.
- Spongites, Spongiæ lapis, Schwammenstein.
- Talcum, Talck.
- Huc calculus humanus,

Vires.



Vires : Lapidosa omnia, esse Galeno l. 9. simpl. desiccatoria vi pollent, tum exiccatoria sunt.

Preparationes pro diuersa sua natura lapidum diuersa quoque sunt. Unde & diuersa preparata : Videlicet 1. Preparata in specie sic dicta. 2. Sal

(impropiè sic dictum.) 3. Magisterium. 4. Liquor seu oleum. 5. Elyxir. 6. Essentia. 7. Flores. 8. Sytupi. 9. Ingrediuntur quoque alias medicamentorum compositorum formulas. De quibus plenius lib. 3. vt & infra in preparatis.

C A P. V.

De Metallis, & que eis affinia sunt.

Metalla sunt.

**A**urum foliatum finum. Germ. *geschlagen fein Gold, Blattgold.*  
 duplicatum, *halbgeschlagen Gold.*

Vilius, mistum, bicolor, *Zwischgold.*  
 N. Est aurum alcoholisatum ad scribendum, *Muschelgold.*

Argentum foliatum finum, *Blattsilber, geschlagen Silber.*  
 duplicatum, *halbgeschlagen Silber.*

Æs, Cuprum, *Kupffer.*  
 æris squamæ crassiores, *Kupffer-Hammerschlag.*

æris flos. Viride æris, *Spangrün.*  
 Ferrum, *Eisen.*

Ferri batituræ, squamæ, *Hammer-schlag.*

Limaturæ, *Feilach.*  
 Scorix, *Schlacken.*

Plumbum, *Bley.*  
 vstum, calcinatum, *gebrand Bley.*  
 Stannum, *Zinn.*  
 Metallorum preparationes. Vide *lib. 3.*

Metallis affinia sunt.  
 Mercurius, *Quecksilber.*  
 Cinnabaris, *Zinnober.*  
 Antimonium, *Spießglas.*  
 Huc. Excrementa à Metallis *segregata.*

Bismuthum, *VVissmuth.*  
 Cadmia natiua metallica, Cobaltum, *Muckenpulver.*  
 C. Factitia.  
 Lithargyros Auri. *Argenti.*  
 Pompholyx, Nihili album, Tutia.  
 Preparata singulorum dabuntur, *lib. 3.*

C A P. VI.

De Salibus.

**S**alia in Officinis natiua sunt & preparata seu artificialia.

Natiua sunt.

Alumen rupeum, *Rochæ, Alaun.*

Saccharinum, N. *Preparatum est.*  
 Scissile, *Spaltalaun.*  
 Sal. ammoniacum, *Salmiæ.*  
 commune, *gemein Saltz, Speiß Saltz.*  
 gem



Gemineum, *Steinsalz.*  
 Nitri. Sal petrae. *Salpeter.*  
 Vitriolum album *Galitzenstein,*  
*Angstein, VVeisvitriol.*

Ceruleum, cypreum, *Cyprisch*  
*Vitriol.*  
 Viride. *Gemin Vitriol.*

## CAP. VII.

## De Sulphureis.

Sulphur Caballinum *Casschvvebel.*  
 Citrinum, *gelber Schwefel.*  
 Vivum lebendiger *Schwefel.*  
 Ambra, Ambra Grisca, *Amber-*  
*rechter Ambar.*  
*Bitumina.*  
 Asphaltos, Bitumen Iudaicum,  
*Iudenpech, Brillenpech.*  
 Carbo petrae, *Steinkolen.*  
 Gagates.

Naphtha.  
 Petroleum. *Steinöhl.*  
 Sperma ceti. *VVolkrabr.*  
 Succinum. Carabe. 1. Candidum.  
*Agstein, Bornstein, VVeis.*  
 2. Citrinum, *gelber Bornstein.*  
 De singulis his agetur plenius  
 lib. 3.  
 N. *Crustacea, E. g. concha, &c. in*  
*animalibus describentur.*

## CAP. VIII.

## De Aromatibus.

Inter vegetabilia primum locum  
 merito sibi vendicant aromata,  
 quippe quæ, uti reliquis communio-  
 ra sunt, ita & in præscriptionibus  
 (receptis ut vocant) simpliciter præ-  
 scribuntur, non factâ mentione ali-  
 quâ sive ex fructuum, florum, corticûm-  
 ve. Talia sunt.

Antophylli, *Mutternaglein.*  
 Calamus aromaticus, *Calmus,*  
*VVurtzrohr.*  
 Cardamomum majus, *Großcardo-*  
*mæmlein.*  
 Minus, *Klein Cardomæmlein.*  
 Caryophylli, *Nagelcin.*

Cassia lignea, *Mutterzimmet.*  
 Cinnamomum. Canella, *Zimmet,*  
*Canell.*  
 Costus Arabicus Verus, Cinamo-  
 mum album, *vveißs Zimmet.*  
 Crocus Orientalis, *Orientalisch*  
*Saffran.*  
 Austriacus, s. Vngaricus, *Oester-*  
*reichischer odor Vngarisch Saffran.*  
 Cubebæ, *Cubeben.*  
 Folium Indum. Malabathrum.  
*Indischblatt.*  
 Galanga maior, *grosser Galgan.*  
 Minor, *Galgan.*  
 Grana paradisi, *Cardamomum*  
*Arabum, Paradiskærner.*

N.



Macis, *Musscatbluet.*  
 Nuces moschatae, myristicae. Nuciferae, *Musscatnüsse.*  
 Piper album, *Veispfeffer.*  
 longum, *langer Pfeffer.*  
 nigrum, *schwarzer Pfeffer.*  
 Schœnanthum, *Camelsheu.*  
 Spica Celtica, Romana, saluunca, *Celtisch Spick.*  
 Zedoaria, *Zitruwan.*  
 Zingiber finum album belletinum, *Belladin Ingver, gutter weißer Thron Ingver.*  
 — de buli vel rubei, *geel oder rother Ingver.*  
 Vires: Aromata in genere sunt ca-

lida & evidenter sicca, partium tenuium, hinc incidunt, attenuant, aperiunt, &c. Vide in singulis plenius.

Preparata ex aromatibus fieri possunt formularum variarum. Aptissima sunt subire infusionem, decoctionem, confectionem, pulverisationem, adeoque immisceri possunt Electuariis, Trochiscis, &c. Potiora tamen & minus vulgaria quæ inde conficiuntur, sunt: Extracta, Aquæ, Olea, Salia, Magisteria.

N. Vis aromatum quia in parte volatili potissimum consistit, præstat inde conficere preparata volatilioris naturæ, ut sunt destillata, &c.

## CAP. IX.

## De Corticibus.

1. Cortices officinis usitatiores sunt.

**E** Fructibus: cort. Aurantiorum, *Pomeranzschalen oder Rinde.*  
 Castanearum, *Castanischälffen.*  
 Citri, *Citronenschalen.*  
 Glandium. Cupulæ glandium, *Eichen Hütlein.*  
 Granatorum. Malicorium, *Granat-Appfel Rinde.*  
 Juglandis viridis, *grüne Nusschalen.*  
 Limonum, *Limonenrinde.*

2. Ex arboribus & radicibus.

Cort. Acaciae, pruni sylvestris, *Schlehdornrinde.*  
 Radic. Cappar. *Capparrinde.*  
 Frangulæ, alni nigri, *Faulbaumninden.*

Fraxini (interiores,) *Escherrinde.*  
 Guajaci, *die Rinde vom Frantzosenbaum.*  
 Laureolæ, Mezerei, Coccognidij.  
 Rad. Lauri, *die Rinde vom Lorbeerbaum.*  
 Rad. Mandragoræ.  
 Quercus, *Eichene Rinde.*  
 Sambuci, ex frutice ac radice (medij,) *Holderrinde.*  
 Tamarisci, *Tamar-Rinde.*  
 Thuris.  
 Tiliæ (interiores,) *die Rinde vom Lindenbaum.*

Preparata: Ut cortices substantiâ differunt, alij nimirum conveniunt cum fructibus, alij cum herbis, quidam



dam cum lignis : ita & diuersis inferunt, conditi cortices (fructuum quorundam) item Extracta, &c.

## CAP. X.

## De Floribus.

*Flores Officinales sunt.*

**F**lores Acaciæ, pruni sylvestris, Germ. *Schlehdornenblüet.*  
 Amaranti purpurei, *Floramor.*  
 Anethi, i. e. coma seu Umbellæ, *Dillenblüt.*  
 Anthos, seu Rorismatini, *Rosmarienblüet.*  
 Aquilegiæ, *Agleyblüt.*  
 Basilici, *Basilienblumen.*  
 Betonicæ, *Betonicke.*  
 Borraginis, *Borragenbl.*  
 Buglossæ, *Ochsenzungbl.*  
 Calcatrippæ, seu consolidæ regalis, *Rittersporenbl.*  
 Calendulæ, Calthæ, *Ringelbl.*  
 Caprifolij, Periclymeni, *Specklilien.*  
 Cartami, Cnici, *Flor, Waldsaffran.*  
 Centaurij minoris, *Tausenguldenbl.*  
 Ceraforum, *Kirschenbl.*  
 Chamæmeli seu Camomillæ vulgaris, *Camillenbl.*  
 Romanæ, *Römisch Camillenbl.*  
 Cheiri, *gelbe Violen.*  
 Cichorei, *Vvegweissbl.*  
 Cyani, s. Baptisteculæ, *blau Kornblumen.*

Fabarum, *Bonenblüet.*  
 Genistæ, *Ginstern, Pfrinmenblüet.*  
 Flor. Granatorum, Balauftia, *Granatenbl.*  
 Hepaticæ albæ, nobilis, *Leberkraublüt.*  
 Hyperici, *Iobannisblüt.*  
 Iuglandis, *Nussbl.* Iuli Iuglandis.  
 Lavendulæ, *Lavendelbl.*  
 Ligustri, *Hartriegel.*  
 Liliorum alborum, *vveiss Lilienbl.*  
 Antheræ liliorum alborum.  
 Liliorum convallium, *Meyenbl.*  
 Malvæ hortensis, *VVinter Rosen.*  
 Meliloti, *Steinleeb.*  
 Nymphææ albæ, *vveisse Seebl.*  
 Luteæ, *gelbe Seebl.*  
 Pœoniæ, *Peonienbl.*  
 Papaveris erratici, Rhœadis, *Klapperrosen.*  
 horticulæ, *Magfamenbl.*  
 Persici, *Pfersigbl.*  
 Populi, i. e. gemmæ seu oculi, *Pappelknoospen.*  
 Primulæ veris, paralytis.  
 Rosarum albarum, seu potius palidarum, *vveiss Rosen.*  
 Damascenarum.  
 Rubeorum.  
 Salviæ, *Salveyblüt.*



Sambuci, *Holderbl.*  
 Saxifragiæ albæ, *Steinbrechbl.*  
 Scabiolæ, *Apostembl.*  
 Schœnanthi, *Camelheuu,*  
 Siliginis, *Kornbl.*  
 Spicænardî, *Spicanardi.*  
 Stœchados arabicæ, *Stechasbl.*  
 Tanaceti, *Reinfarnbl.*  
 Tiliæ, *Lindenblut.*  
 Tunicæ, *Grasnegelein.*  
*Hufflatictblüt.*  
 Verbasci, *VVulkräutbl.*  
 Violarum martiarum, *Violen.*

Ex his famosiores sunt 4. qui peculiari nomine cordiales dicuntur: Borriginis, buglossæ, rosarum, violarum.

*Preparata ferè omnis generis ex*

floribus compilari queunt, Decocta, Destillata, Electuaria, Infusiones, Vnguenta, Emplastra, &c. minùs vulgaria tamen sunt: Succî inspissati, Extracta, Tincturæ, Essentiæ, seu spiritus, ac olea, &c.

*N. Flores qui constant ex parte volatili, vix quicquam, vel parum salis exhibebunt, aptioresque sunt ad medicamenta, qua sine diutina exhalatione parata prostant.*

*Vires. Vires florum etsi in genere describi nequeant, cum pro diversitate herbarum variant: attamen hoc loci notare expedit, recentes esse humidiores, adeoque serè vi lenitivâ, seu laxativâ pollere, qua marcescentibus cum tempore adimitur.*

## CAP. XI.

## De Foliis, seu Herbis.

**F**oliorum & herbarum nomina in praxi seu receptis sæpissimè confunduntur, notantque folia à caulibus separata. Hæc si minutiora fuerint, summitates dici solent.

*Herba usitatiores in officinis sunt:*

Abrotanum mas, *Stabvurtz.*

*N. Fœmina cyparissus est*

Ablynthium ponticum, *Rœmisch VVermuh.*

Vulgare, *rusticum, gemein VVermuh.*

Acetosa, *Saurampff.*

Acetosella, *Alleluja, Buchampffer, Hasenklee.*

Agrimonia, *Odermenig.*

Alchimilla, *Sinnau.*

Alkekengi, *Halicacabus, Iudenkirshenbletter.*

Alfina, *Morsus gallinæ, Hünerdarm.*

Althea, *Bismalva, Ibisus, Eibischkraut.*

Anagallis, *Gauchheil.*

Anethum, *Dill.*

Antirrhinum, *Hundskopff, Dorant.*

Arifolochia longa, *lange Osterlucy.*

Arnica, *Mutervurtz.*

Artemisia, *Beysust.*

Asarum,



- Afarum, *Hafelwurtzkraut.*  
 Auricula muris, Pilosella, *Maus-  
ohrlein.*  
 Balsamita, si symbrium aquaticum,  
*Bachmüntze.*  
 Basilicum, *Basilien.*  
 Becabunga, *Bachbungen.*  
 Betonica, *Betonien.*  
 Borrago, *Borretsch.*  
 Branca ursina, *Beerenklavv.*  
 Buglossum, *Ochsenzunge.*  
 Bursa pastoris, *Teschelkraut.*  
 Calamintha, *Kornmüntze.*  
     *montana, Bergmüntze.*  
 Capillus Veneris, adianthum ni-  
 grum, *Frauenhaar.*  
 Caprifolium, matrifylvæ, pericy-  
 menum, *Vveltwinde Speckilien.*  
 Cardiacæ, *Hertzgestann.*  
 Carduus Benedictus, *Cardobene-  
dictkraut.*  
 — Mariæ, *Mariendistel.*  
 Cerefolium, *Korbekraut.*  
 Ceterach, Asplenium, *Milzkraut.*  
 Chamædrys, Iva moschata, *Ga-  
manderkraut.*  
 Chamæpitys, Iva arthetica, *Ni-  
drigpin.*  
 Chamæmelum, Romanum, Ca-  
momilla, *Römisch Camillen.*  
     *Vulgare, gemein Camillen.*  
 Chelidonium majus, *Schall-  
kraut.*  
 Cichorium, *VVegwart.*  
 Cicuta, *VVüterich.*  
 Cochlearia, *Löffelkraut.*  
 Consolida regalis, *Rittersporn.*  
 Cuscuta, Cassutha, *Flachssey-  
de.*
- Cynoglossum, *Hundszung.*  
 Cyparissus hortulana, *Gartency-  
pres.*  
 Dictamnus creticus, *Cretischer Di-  
ctam.*  
 Ebulus, *Attich.*  
 Endivia sativa, *Endivien.*  
     *Sylvestris, Sonchus.*  
 Epithymus, *Thymfelde.*  
 Equisetum, cauda equina, *Kost-  
schwanz, Schafftenbeev.*  
 Eupatorium Arabum, Ageratum,  
*Leberkraut.*  
 Euphrasia, *Augentrost.*  
 Farfara, Tulsilago, *Hufflattich.*  
 Fœniculum, *Fenchelkraut.*  
 Filipendula, Saxifraga rubra, *roth  
Steinbrech.*  
 Fragaria, *Erdbeerkraut.*  
 Fraxini folia, *Eschenlaub.*  
 Fumaria, *Erdrauch.*  
 Galega, ruta capraria, *Geistraute.*  
 Geranium, Herba Ruperti, *Storch-  
schnabel.*  
 Gratiola, *Erdgalle.*  
 Hedera arborea, *Epheev, Eppich.*  
     *Terrestris, Gundermann.*  
 Hepatica alba, Gramen Parnasi,  
*vveißs Leberkraut.*  
 — Aurea nobilis, *gulden Leberkraut.*  
 — Fontana, Lichen, *Brummenleber-  
kraut.*  
 H. Stellaris, matris sylva, *Sternle-  
berkraut, VValdmeister.*  
 Herniaria, millegrana, *Harnkraut,  
Bruchkraut.*  
 Horminum vulgare, Scarlea,  
*Scharley.*



- Hyoscyamus albus, *vveißs Bilfenkr.*  
 Hypericum, *S. Iohannskr.*  
 Hyssopus, *Ysop.*  
 Illecebra, fabaria, *Donnerkraut.*  
 Lactuca, *Lattich.*  
 Lauri folia, *Lorbeerblätter.*  
 Lentes palustres, *VVasserlinsen.*  
 Levisticum, *Liebstöckel.*  
 Ligustrum, *Hartriegel.*  
 Linaria, *vvider Flachs, Harnkr.*  
 Lotus urbana, trifolium odora-  
 tum, *Siebengezeit.*  
 Lupuli Iuli, *Hopffensprasslein.*  
 Maiorana, *Meyran.*  
 Malva vulgaris, *Hasenpappeln.*  
 Marrubium album. Prassium,  
*vveißer Andorn.*  
 Marum.  
 Matricaria, *Meterkraut.*  
 Melilotus, *Steinklee, gelb Steink-*  
*lee.*  
 Melissa, *Melissenkr.*  
 Menta, *Spitzbalsam.*  
 — Crispa, *Krausbalsam.*  
 — Saracenicā, *Fravvenmüntz.*  
 Menthastrum, menta equina, *Rost-*  
*müntze, VValdmüntze.*  
 Mercurialis, *Bingelkr.*  
 Mezereum, *Seidelbest, Kellershals-*  
*krant.*  
 Millefolium, *Schafgarbe.*  
 Mororum folia, *Maulbeerblätter.*  
 Morfus Diaboli, Succisa, *Abbiß.*  
 Myrti folia, *Myrtenblätter.*  
 Nasturtium aquaticum, *Brun-*  
*nenkress.*  
 hortense, *Gartenkress.*  
 Nepeta, Cattaria, *Katzenkraut, Ka-*  
*szernmüntze.*
- Nicotiana nostras, *Toback, Nico-*  
*tian.*  
 — Peruviana seu Indica, *India-*  
*nisch Toback.*  
 Nummularia, *Pfenningkraut, Egel-*  
*krant.*  
 Nymphaea alba, *vveißs Seeblumen-*  
*krant.*  
 — Lutea, *gelb Seeblumenkraut.*  
 Origanum vulgare, *Dosten.*  
 — Creticum, *Cretisch Dosten.*  
 Papaveris folia, *Monblätter, Mag-*  
*samen.*  
 Parietaria, Helxine, *Tagund. Nacht,*  
*S. Peterskraut.*  
 Paris, *Einberkrant.*  
 Pastinaca sylvestris, *Vogelsnest.*  
 Pentaphyllum, *quinquefolium.*  
*Fünfffingerkrant.*  
 Perfoliata, *Durchvuch.*  
 Perficaria, Pulicaria, *Flöbkr.*  
 Persici folia, *Pfersingblätter.*  
 Petroselinum vulgare, *apium hor-*  
*tense, Petersilien.*  
 Pimpinella Germanica, *Teutsch*  
*Bibenell, Bockspeterlein.*  
 P. Italica, *Sanguisorba, vvelsch Pim-*  
*pinell.*  
 Plantago major, *breit VVegetich.*  
 — minor, *spitz VVegetich.*  
 Polygonum, *Centumnodia, VVe-*  
*gritt, VVeegrass.*  
 Polium Creticum, *Cretischer*  
*Poley.*  
 Portulaca, *Burtzelkrant.*  
 Potentilla, *Anserina, Gense-*  
*rich.*  
 Primula veris, *Schlüsselblumen-*  
*krant.*



- Prunella, *Braunmellen.*  
 Pulegium, *Poley.*  
 Pulmonaria arborea, muscosa, *Eichlungen-moesf.*  
 — vera, maculosa, *Lungenkraut.*  
 Pyrola, *VVintergrün.*  
 Quercus folia, *Eichenlaub bletter.*  
 Rosmarinus, *Rosmarin.*  
 Rubi Cimæ, comæ seu summitates, *Brunbeergipffel.*  
 Ruta, *VVeinrauten.*  
 Ruta muraria, adianthum album, *Maurrauten.*  
 Sabina, Savina, *Sevenbaum.*  
 Salicis folia, *VVeidenbletter.*  
 Salvia hortensis maior, *grosse Salbey.*  
 — minor, cruciata, nobilis, *Creutzsalbey.*  
 — sylvestris, *wilde Salbey.*  
 Sambuci cymæ, seu summitates, *Holderkeimen.*  
 Sanicula, *Sanickel.*  
 Saponaria, *Seiffenkr.*  
 Satureja, Thymbra fativa, *Pfefferkr. Sadaney, Hünerfüll.*  
 Saxifragia alba, *weiss Steinbrech.*  
 Scabiosa, *Apostemenkr.*  
 Scolopendria, lingua cervina, *Hirschzunge.*  
 Scordium, *Lachenknoblauch.*  
 Sedum majus, semper-vivum, *Hauswurtze.*  
 — min. Vermicularis, *Mauwpfeffer.*  
 Senæ folia.  
 Senecio; *Creutzweiskr.*
- Serpillum, *Quendel.*  
 Solanum, solatrum nigrum, *Nachtsbatten.*  
 Tamariscus, *Tamarisckenbletter.*  
 Tanacetum, *Reinfabrn.*  
 Taraxacum, Dens Leonis, *Pfaffenrahrlein.*  
 Thymus, *Thymgen, Thym, Thymian.*  
 Tormentilla, *Tormentill, Nabelkr.*  
 Valeriana, Phu majus, *gross Baldrian.*  
 — minor, phuminus, *Baldrian.*  
 Verbascum, thapsus barbatus, *VVullkr. Königskertz.*  
 Verbena, *Eisenkraut.*  
 Veronica, *Ehrenpreisf.*  
 Vinca pervinca, *Singrün, Ingrün.*  
 Violaria, *blau Violkr.*  
 Virga aurea, consolidida Saracenicæ, *Heydnisch VVundkraut.*  
 Vitis folia, *VVeinrebenlaub.*  
 Urtica mortua, *taube Nessel.*  
 — urens, *Brennnessel.*  
 Huc muscus arborum.  
 N. Ex his peculiariter numerantur.  
 §. *Herba emollientes:* malva, althæa, violaria, mercurialis, branca ursina: quibus alij quoque betam, parietariam & atriplicem adjiciunt,  
 §. *Herba capillares:* capillus veneris, ruta muraria, polytrichon aureum, trichomanes, ceterach, scolopendria.  
*Preparata non omnes eadem exhibent, sed pro diversitate substantiæ diver*



C A P. XII.

De Fructibus.

Fructus in genere denotat omne quod plantæ ultimò proferunt, adeoque & semina, grana, &c. In specie tamen id nominis sibi reservant, fructus majores, quales pyra, poma, pruna, cerasa & his similia.

Fructus ustiores sunt.

Fructus : Acaciarum, prunorum sylvestrium, i. e. Pruna, Schleben.

Alchermes, Grana tinctorum, grana kermes, Ferberkærner, Scharlachbeeren.

Alkekengi, Baccæ Halicacabi, Iudenkirschchen, Boborellen.

Amygdalæ amaræ, bitter Mandel.  
 — Dulces, süß Mandel.

Anacardia, Elephanten Laus.  
 Avellanæ, Haselnüsse.

Aurantia acida, saure Pomerantzẽ.  
 — Dulcia, süße Pomerantzen.

Been, grana, Benkærner.  
 Cappares, Kappern.

Castia fistula in cannis, Cassien in Rahrlein.

Cerasa acida passa, seu exiccata, gedærte Kirschchen.

Citri poma, Citronen Aepffel.  
 Cocculæ, Kockelkærner.

Colocynthidis poma, Coloquintapffel.

Cidonia poma exiccata, Quitten-schnitten.

Cynosbati exacinati, Hagebotten.  
 Dactyli, Dattelkorn.

Ebuli baccæ, Attich Beerlein.

Ficus communes, Caricæ Hispanice, Laubfeigen, grosse Korbfeigen.

— Martilianæ caricæ marfil, Korb-leinfeigen, kleine Marsliensfeigen.

Fraga exiccata, gedærte Erdbeeren.  
 Gallæ cõmunes, gemeine Gallæpfel.

— Turcicæ, Türkische Gallæpfel.  
 Granata mala, punica mala, Granatapffel.

Hederæ baccæ, Epherrbeeren.  
 Iuiubæ, Zizypha, rohte Brustberlein.

Iuniperi baccæ, VVacholderbeeren.

Lauri baccæ, Lorberbeeren.  
 Limones, Limonia mala, Limonien.

Mespila sicca, gedærte Mespel.  
 Myrobalani, belliricæ.

— Chebulæ.  
 — Citrinæ.

— Emblicæ.  
 — Indæ, seu nigra.

— Nux aquatica, Tribuli aquatici, VVassernüsse.

— Cupressi, Cupresnüsse.

— Indica, Indianische Nüsse.  
 — Moschata, Muschatnuss.

— Vomica, Kraenauglein.  
 — Juglans, VVesche Nuss.

Olivæ, Oliven.  
 Fructus, Papaveris capita sine semini



feminibus, Germ. *Magfamen Kapff.*  
 Passulæ maiores, Ger. *grosse Rosinen.*  
 — Minores, Cotinthiacæ, Germ. *Kleine Rosinen, Corinthen.*  
 Pinæ nuces, Germ. *Pinien.*  
 Pistacia, Fistici, Germ. *Pistacien.*  
 Prunella, Ger. *VVein Pflaumlein, Prunellen.*  
 Pruna acida sicca, Ger. *saure Pflaumen, Tzuetschen.*  
 — Citrina, *gelbe Spilling.*  
 — Hispanica, *Spanische Pflaumen.*  
 — Vngarica, *G. Vngrische Pflaumen.*  
 Rubi Idæi baccæ exiccata, Germ. *Himbeeren.*  
 Sambuci baccæ, *G. Holluenderbeeren, Sebesten, Myxæ, schuuartze Brustbeeren.*

Siliquæ ceratiorum, Xyloceratiorum, Ger. *Iohambrod.*  
 Sorba exiccata, Germ. *gedarrte Speyerling.*  
 Sumach, Rhus, *Gruberkærner.*  
 Tamarindi, *saure Dateln.*  
 Vuæ seu baccæ paradisi, vuæ lupinæ, *Einbeer, VVolffsbeer.*  
 Preparata. Fructus aridiores, solidiores, & minùs succulenti nihil peculiare habent ab herbis, eapropter & eadem suppeditant præparatorum formulas. Fructuum succulentorum verò partùs præcipui sunt: Succi inspissati seu Extracta, Succi fermentati seu vina, Spiritus s. Quinta Essentia, Olea & Tartara.

## CAP. XIII.

## De Fungis.

*Fungi Officinales sunt.*

**F**ungus, Agarici, *G. Lerchschuamm.*  
 Cynosbati, Spongiolæ è Rosis siccis, *G. Schlaßkautz, Rosenschuamm.*  
 Iuniperi, *VVacholderschuamm.*  
 Sambuci, Ger. *Holderchuamm.*

Huc Boletus cerui, *G. Hirschbrunst.*  
 Preparata. Communem vt naturam habent cum herbis: ita & communem aptitudinem, quâ præparationem subire possint.

## CAP. XIV.

## De Lignis &amp; Viscis.

*Sunt Officinis vſitatiora.*

**L**ignum Aloës, Xylo-aloës, Agalochum, Germ. *Paradisholtz.*  
 Aspalatus, Ger. *Rhodifer Dorn.*  
 Brasilium, Ger. *Brasilienholtz.*  
 Buxi, Ger. *Buchsbaumholtz.*  
 Colubrinū, serpentinū, *Gifftholtz.*  
 Coryli, Ger. *Haselholtz.*

Cupressi, Ger. *Cypressenholtz.*  
 Ebenum, Ger. *Ebenholtz.*  
 Guaiacum, sanctum, *G. Franzosenholtz.*  
 Iuniperi, *VVacholderholtz.*  
 Nephriticum, Ger. *Griesholtz.*  
 Rhodium, Ger. *Rosenholtz.*



- Santalum album, *vneisi Sandelb.*  
 — citrinum, *gelb Sandelb.*  
 — rubrum, *robt Sandelholtz.*  
 Sassafras, *Fenichelholtz, Sassafras.*  
 Suber, *Pantoffelholtz.*  
 Tamariscus, *Tamaris xenholtz.*  
 Viscum Corylinum, *Haselmistel.*  
 — Quercinum, *Eichenmistel.*  
 — Tiliaceum, *Lindemistel.*

*Preparata.* Ligna & visca præter vulgariore medicamentorum formulas, V.g. decoctionem infusionem & inde resultantes alias, quibus potissimum adaptari apta nata sunt; exhibent minus vulgariter Extracta, Aquas, Spiritus, Olea, Salia. His fuliginem adiungere licet cum suis præparatis, de quibus peculiariter, l. 4.

## CAP. XV.

## De Radicibus.

**R**adix est pars ima vegetabilium, quasi primæ concoctionis officina. Eapropter cum concoctio sit nutrimenti fixioris volatilifatio & spirituisfatio (*πνευματώσις*) radixque nutritur nutrimento minus elaborato, quàm partes reliquæ, sequitur substantiam radicem esse naturæ præ reliquis fixioris.

*Visitiores radices Officinales sunt.*

Radix Acetosæ (excorticatæ), *Sauerampffwurcz.*

Acori vulgaris, Pseudo-acori, *Schwertelzv.*

— veri, calami aromatici, *Calmus.*

Allij, *Knoblauch.*

Althææ, bismalæ, ibisci, *Eibischwurzel.*

Angelicæ, *Angelickzv.*

Anthoræ veræ, *Heilgiffz, Gifftheilwurcz.*

Apij (vulgaris), *Eppichzv.*

Ari, *Aaronwurzel, Fickervv. Teusch Ingover.*

Artisari. *Klein Aaronzv.*

Aristolochiæ longæ, *lang vvelsch Osterlucy.*

— veræ rotundæ, *vvelsch rund Osterlucy.*

— vulgaris, *gemein lang Osterlucy.*

— fabacæ, *runde gemeine Osterlucy.*

Armoraciæ, raphani sylvestris, *Merrettig.*

Asari, *Haselwurcz.*

Asparagi, *Spargervv.*

Bardanæ, Perfonatæ, *grosse Klettenzv.*

Bistortæ, Serpentariæ, *Natterzv.*

Borraginis (excorticatæ) *Borrewurcz.*

Brusci, Rusci, *Mausdornzv.*

Bryoniæ, *Stickzv. Zauruben.*

Buglossæ, *Ochsenzungenzv.*

Cardopatij, Carline nigæ, *Eberzv.*

Caryophyllatæ, *Benediktzv.*

Centaurei maioris, Rhapontici *Offic.*

Che



- Chelidoni maioris, *Schallerw.*  
 China, *Chinew.*  
 Cichorei, *Vegwurtw.*  
 Consolidæ maioris, Symphyti,  
*Beinw. ll., VVallwurtz.*  
 Cucumeris asinini, *Eseljürbisw.*  
 Curcumæ, *Geelsuchtw.*  
 Cyclaminis, Arthanitæ, *Schweine-*  
*broutw.*  
 Cynoglossæ, *Hundszungenw.*  
 Cyperi longi, *langer wilder Gal-*  
*gan.*  
 — rotundi, *rund wuld Galgan,*  
*Cyperw.*  
 Dictamni albi, Fraxinellæ, *wweisser*  
*Diptamw.*  
 Doronici, *Gemsenw.*  
 Ebuli, *Attichw.*  
 Ellebori albi, *wweiss Nießw.*  
 — nigri veri Stiriaci, *schwarz*  
*Nießwurtz, præp.*  
 — nigri vulgaris, *gemein Christ-*  
*wurtz.*  
 Endiuia, *Endivienw.*  
 Enulæ Campanæ, Helenij, *Alant-*  
*wurtz.*  
 Eryngii, *Manstrew.*  
 Esulæ minoris, *klein Woffi-*  
*milchw.*  
 — præparata.  
 Filicis, *Farnw.*  
 Filipendulæ, Saxifragiæ rubæ,  
*robt Steinbrechw.*  
 Fœniculi, *Fenchelm.*  
 Gentianæ, *Entzianw.*  
 Glycyrrhizæ, Liquiritiæ, *Süß-*  
*holtz.*  
 Graminis, *Queckengrassw.*  
 Hermodactyli, *wweisse Zeitlo-*  
*sen.*  
 Hirundinariæ, Vincetoxici,  
*Schwalbenw.*  
 Hyoscyami (excorticati,) *Bil-*  
*samw.*  
 Imperatoriæ, Ostrutij, *Mei-*  
*sterw.*  
 Iridis Florentinæ, *wolriechend Viol-*  
*wurtz.*  
 — Nostratis, Gladioli, *Sch-*  
*wertelwurtz.*  
 Iuniperi, *VVacholderw.*  
 Lapathi acuti, Oxylap. *Mengel-*  
*wurtz.*  
 Leuistici, *Liebstockelw.*  
 Liliorum alborum, *wweiss Lilien-*  
*zwibel.*  
 Maluæ, *Pappelw.*  
 Mandragoræ, *Allrauwurtzel.*  
 Mechoacanæ, Mechoacæ albæ,  
*wweisse Rhabarbara.*  
 — nigra, Gelapæ, Chelapæ,  
 Chiolappa, *schwarz Rhabarb.*  
 Meu, *Behrw.*  
 Mezerei, Laureolæ, *Seidelbast,*  
*Kellershals.*  
 Morsus diaboli, Succisæ, *Abbi-*  
*wurtz.*  
 Nymphææ albæ, Nenupharis, *wweiss*  
*Seeblumenw.*  
 — luteæ, *gelbe Seeblumenw.*  
 Ononidis seu restæ bouis, *Herw-*  
*bechelw.*  
 Pastinacæ sylv. *Pastinackw. Vo-*  
*gelnestw.*  
 Pentaphylli, quinquefolij, *Fünff-*  
*fingerkrauw.*



Petasis, Pestilentzwurtz Neun-  
krassitzwurtz.

Petroselini, Petersilien.

Peucedani, Harstrangu.

Pœonia, Peonienwurtz fœminæ.

— Masculæ.

Pimpinellæ Germanicæ, Bibenel-  
wurtz.

— Italicæ, sanguisorbæ, Blutkraut.  
zuelch Bibenell.

Plantaginis, VVegetreut. VVe-  
gorichwurtz.

Polypodij quercini, Filiculæ, En-  
gelsüß.

Pyrethri, Bertram.

Rapa, Ruben.

Raphani domestici, Rettich.

— Marini, Meerrettich.

Rhabarbari veri.

— Monachorum, Münch Rhabar-  
bar.

Rhapontic veri, Rhapontick.

Rhodia, Rosenwurtz.

Rubiæ tinctorum, Ferberwurtz.

Rufci, Brusci, Mauffdorn.

Sarsæ parigliæ, Saffaparilla, Sar-  
saparill.

Satyrij, Ger. Stendelw, Rnaben-  
kraut.

Saxifragæ semen saxifragæ. Stein-  
brechwurtz.

Scabiosæ, Apostemwurtz.

Scillæ, crudæ & præparat. Meerz-  
wibel.

Scorzoneræ, Giffwurtz.

Scrofulariæ, Scrophulariæ, Braun-  
wurtz.

Sigilli Salomonis, Polygonati,  
VVeißwurtz.

Siferis, Secacul, Zuckermobren  
Zuckerwurtz.

Taraxaci, Psaissenwurtz.

Tormentillæ, Tormentillwurtz.

Turpethi albi, Turbith.

Tussilaginis, Farfaræ, Brandlattich,  
Hustlattichwurtz.

Valerianæ maioris, Phu magni,  
gros Baldrian.

— Minoris, klein Baldrian.

Verbasci, VVolkkrautwurtz.

Verbenæ, Eisenkrautwurtz.

Viticæ, Nesselwurtz.

N. Ex his usu crebriori famosiores  
sunt.

§. Radices aperientes maiores : apij,  
fœniculi, asparagi, petroselini, rufci.

§ — minores : graminis, rubiæ, e-  
ryngij, capparis, Ononidis.

Præparata : Quod de herbis dixi-  
mus & similibus natiuis. idem de ra-  
dicibus dicendum : promptuarium  
nimirum radices esse unde ad omnis  
generis medicamenta, tam interna  
quàm externa depromi potest. Hoc  
tamen de radicibus notare expedit,  
partes fixiores præ reliquis in radici-  
bus contineri, aptiores itaque eas  
esse ad exhibenda medicamenta  
parte fixiori celebria, veluti

sunt : Extracta, Salia,

Decocta, &c.

\* \*



## CAP. XVI.

## De Seminibus.

- S**emen Acetosæ, Ger. *Sauwampffer-*  
*men.*  
 Agni casti, viticis, *Schaffmüllenkerner.*  
 Altheæ, *Eibischsamen.*  
 Ammeos veri cretici, *Ammeys.*  
 — vulgaris, *gemein Ammeys.*  
 Amomi.  
 Anethi, *Dillsamen.*  
 Anisi, *Anisamen.*  
 Apij, *Eppichsamen.*  
 Aquilegiæ, *Agleysamen.*  
 Alparagi, *Spargensamen.*  
 Attriplicis, *Melensamen.*  
 Aurantiorum, *Pomerantzenern.*  
 — excorticatum.  
 Bardanæ, *Grosklettensamen.*  
 Basilici, ozymi, *Basilienamen.*  
 Bombacis, Gossypij, Corti, Xyli,  
*Baumvollsamen.*  
 — excorticatum.  
 Brusci, Ger. *Bruskenkern,* *Maus-*  
*sedornsamen.*  
 Bursæ pastoris, *Teschelkraut.*  
 Calendularum, *Ringelblum.*  
 Cannabis, *Hanffsamen.*  
 Cardui benedicti, *Cardobenedictes.*  
 — Mariæ, *Mariendistel.*  
 Carthami vel cnici, *Feldsaffran.*  
*Florsamen.*  
 — excorticat. *pulpa carthami.*  
 — conuassatum.  
 Carui, Carueos, *Viesenkümmel.*  
*Feldkümmel.*  
 Cataputiæ maioris, Ricinum,  
*großs. Treibkerner.*
- minoris, *Esulæ vulpinæ,* Ger.  
*Treibspringkerner.*  
 Cerefoli, *Korbelsamen.*  
 Cicera alba, *vueißs Kichern,*  
*vueisse Ziesererbsen.*  
 — rubra, *rothe Kichern.*  
 Cichorij, *Vegwurt.* *Vegwueißs.*  
 Cinæ, Santonici, *Vrms.*  
 Citri, citrei mali, *Citronenkern.*  
 — excorticatum.  
 Coccognidij, *Klein Kellerhals.*  
 Colocynthidis, *Coloquint.*  
 Coriandri, *Coriander.*  
 — præparatum.  
 Cucumeris, *Cucumerkern.*  
 — excorticatum.  
 Cucurbitæ, *Kürbesamen.*  
 — excortic.  
 Cydoniorum, *Quitzenkern.*  
 Cymini, Cumini, *Ræmischkümme.*  
 Dactylorum, *Ossa dactylor.* Ger.  
*Dattelkern.*  
 Dauci communis, *Vildmähren.*  
*Vogelneßsamen.*  
 — Cretici.  
 Ebuli, acini ebuli, *Attichsamen.*  
 Endiuæ, Scariolæ, *Endwien.*  
 Eruçæ, *vueißer Senff,* *gelber Senff.*  
*vulgò.*  
 Fabarum, Fabæ, *Bonen.*  
 Fœniculi, *Fenchelsamen.*  
 Fœnigreci, *Bockhgras.*  
 Fraxini, linguæ auis, *Eschbaum.*  
 Fumarie, *Erarauchsamen.*



- Genistæ, *Pfimmensamen.*  
 Granatorum, *Granatkern.*  
 Halicacabi, *Alkekengi, Iuden-*  
*kirsch.*  
 Hordei electi, *Gersten.*  
 — excortic.  
 Hyoscyami albi, *Bilsenf.*  
 Hyperici, *Johanniskraut.*  
 Hyssopi, *Eisops.*  
 Lactucæ, *Lattich.*  
 Lopathij acuti, *Mengelwurcz.*  
 Lentium, *Lentes, Linsen.*  
 Leuistici, *Liebstock.*  
 Limonum, *Limonenkern.*  
 — excorticat.  
 Lini, *Leinsamen.*  
 Loti sativæ, *Siebengezeit.*  
 Lupinorum, *Lupini, Feygbonen.*  
 Maioranæ, *Majoran.*  
 Maluæ, *Papelf.*  
 Melissæ, *Melissen.*  
 Melonum, *Melonenkern.*  
 — excortic.  
 Milij, *Hirsche.*  
 — Solis, *lithospermon, Meer-*  
*hirsch.*  
 Myrti, *Myrtens.*  
 Napi, *Buniadis, Steckrübens.*  
 Nasturtij (hortensis,) *Garten-*  
*kress.*  
 Nigellæ, *Melanthij, Nigellæ Ro-*  
*manæ, schwarze Kümmel, schwarz*  
*Coriander.*  
 — præparat.  
 Nuclei cerasorum excortic. *Kir-*  
*schenkern.*  
 — Mespilorum, *Nespek.*  
 — Morellorum seu perficorum  
 armeniacor. *Morellenkern.*
- Perficorum, *Pfersingkern.*  
 Orobi; Erua, *Eruens.*  
 Oryzæ, *Reis.*  
 Pœoniæ, *Peonienkern, fœminæ ac*  
*masculæ.*  
 — excortic.  
 Papaveris albi, *weißer Mag.*  
 — nigri, *schwarzer Mag.*  
 Pastinacæ sativæ, *Pastinac.*  
 — sylvestris, *Vogelneß.*  
 Petfoliatæ, *Durchwuch.*  
 Petroselinij Macedonici, *Massilien-*  
*sis, Macedonisch Peterlein.*  
 — vulgaris, *apij veti, Peter-*  
*siliens.*  
 Pimpinellæ Germanicæ, *Bibe-*  
*nell.*  
 — Italicæ, *Sanguisorbæ, weiß*  
*Pimpinell.*  
 Pisorum, *Pisa, Erbsen.*  
 Plantaginis, *VVegeich.*  
 Porri, *Lauch, Schittlauch.*  
 Portulacæ, *Burtzelkraut.*  
 Pseudo-melanthij, *Kornrathel.*  
 Psyllij, *Flah.*  
 Raparum, *Rubens.*  
 Raphani, *Retich.*  
 Rotismarini, *Rosmarins.*  
 Rufci, *Rüstenkerner.*  
 Rutæ, *VVeinrautens.*  
 Sambuci, *i. e. acini.*  
 Satureiæ, *Sadaneis.*  
 Saxifragiæ albæ, *weiße Stein-*  
*brech.*  
 Sesami vulgaris, *Flachdotter.*  
 Seselios Cretici, *Massiliensis, Cre-*  
*tischer Sesel.*  
 — vulgaris, *Sileris montani,*  
*Silermontans.*



C A P V T X V I. 111

Sinapis, *Senffamen, rohter Senff.*  
 Spicæ nostratis, *Spicanardf.*  
 Staphidis agriciæ, *Læuskærner.*  
 Sumach. Vide fructus.  
 Thlaspi, *Bawrensenff. VVegkyesf.*  
 Thymi, *vvelsch Quendelf.*  
 Trifolij odorati, *Edelkleef.*  
 Violarum martiarum, *blau Violf.*  
 Vrticæ maioris, *Nesself.*  
 Romanæ, *Rœmischnesself.*

N. Ex his sunt nonnulla in praxi fa-  
 mosiora, adeoque peculiariter calida vel  
 frigida dicta. Sic sunt.

Semina 4. calida maiora, anisi,  
 fœniculi, carui, cumini.

— minora; ammeos, amomi, apij,  
 dauci.

Semina 4. frigida maiora: Cucu-  
 meris, cucurbitæ, citrulli, melo-  
 num.

— minora: Endiuæ, scariolæ, la-  
 ctucæ, portulacæ.

Præparata ex seminibus, pro re na-  
 ta fiunt infusiones, decoctiones,  
 emulsiones, &c.

C A P. X V I I.

De Succis.

Sanguini animalium respondet  
 Succus nutritiuus in vegetabili-  
 bus. Eapropter vt è sanguinis elab-  
 oratione & incorporatione, perit-  
 tomata diuersa resultant, stercus  
 scil. vrina, fel, humor vitriolatus seu  
 melancholicus, sudor, axungia, mu-  
 cilago, lapilli; quinimò & sanguis  
 ipsemet quandoque erumpit: Ita  
 in vegetabilibus analogicè corre-  
 spondent succi diuersorum sapo-  
 rum, olea, resinæ, gammata viscosa  
 & resinosa, tartari, salia, &c. Hac ta-  
 men diuersitate, quòd animalia ex-  
 cretoriis sunt dotata, quibus ferè pe-  
 rittomata excernuntur, vegetabilia  
 verò rarè, nisi velis. 1. Quòd gau-  
 deant poris inseruentibus exhala-  
 tioni subtiliori. 2. Quòd cum flori-  
 bus tum moschina seu zibettina, i. e.

bencolens prorumpat melligo, tum  
 quoque nonnunquam graueolens  
 quidam succus. Hinc fit vt crassiora  
 intra ipsum vegetabile ferè mane-  
 ant, arteque opus habeant, quâ se-  
 questrantur. Accidit nihilominus in  
 quibusdam, quòd ex nimia redundan-  
 tia ipsamet sibi exitum quærant, eo-  
 demque dato, V. g. incisione, &c.)  
 promptius effluant. Sunt huiusce  
 generis perittomata. 1. Aquea; suc-  
 ci. 2. Terrestria; Gummi. 3. Sulphu-  
 rea; Olea, Balsama, Resinæ, Gum-  
 miresinæ. 4. Salina, Saccharum, Tar-  
 tarus.

N. Succis qui sponte vel trunci inci-  
 sione profluunt; eisi plures dari possint,  
 V. g. succus betula, qui in Finlandia &  
 Suecia verno tempore ex vulnerata be-  
 tula copiosè extrahitur, postmodumque  
 potus



potius vice à mulserculis etiam nobilioribus habetur, item succus seu lacryma visis, &c. attamen, nos nomini officinales hic damus, è quibus inter natina recensentur;

Succi alterantes.

- Vinum.
- Acetum.
- Succus acaciæ.
- Glycyrrhizæ.

- Hypocisthid.
- Opium.
- Præparationes horum. Vide infra de succis, & speciatim lib. 4.
- Purgantes.*
- Manna.
- Aloë.
- Elaterium.
- De his vide itidem lib. 4.

C A P. XVIII.

De Oleis & Balsamis.

**O**lea, & balsama in Officinis prout natiuis habita, sunt:  
Oleum oliuarum.  
— Omphacinum.  
Balsamus de Tolu.

- de Mecha, s. balsamus verus.
- Peruvianus.
- Liquidambar.
- Styrax liquida.
- Vires: *Vide singulatim. lib. 4.*

C A P. XIX.

De Resinis.

**R**esina, *in rivum* lacryma seu liquor est pinguis ac oleaginosis tum sponte ex arboribus profluens, tum interdum accedente vulnere. Est que duplicis consistentiæ; liquidiuscula aut duriuscula.

*Resinae liquidiuscula sunt.*

Terebinthina Cypria seu Veneta.

— Vulgaris.

Pix liquida:

*Resina duriuscula sunt.*

Resina anime. Offic. Gummi anime.

Caranna.

Coopal.

Elemi. Offic. Gum. Elemi.

- Lacca.
- Pix græca. Colophonia.
- Tacamahaca.
- Thus,

Vires: *Resina omnis calefacit, secat, digerit, mollit, tenuium est partium, magis minus, discutit, ruffi. ac tabi conuenit, anodyna est & vulneraria. Vfus resinarum tum internus est, tum præcipuè externus in unguentis, Emplastris, &c.*

*Preparata. 1. Vexamen chymicum resinarum in destillatione præcipuè consistit, quam non incongruè rectificationem dixeris, quippe quâ non secus ac in rectificatione oleorum, primùm Δ leniori, pars oleosa purior*



rior subtilior & clarior elicitur: igne dein fortiori, pars crassior & coloratior, coloris scilicet flavi: igne tandem magis validiori, oleum coloris rubei propellitur. Hæc si seorsim excipere libet, triplicis generis nancisceris olea, quorum primam quod clarum, spiritus dici solet; subsequens flavum, olei nomen retinet; vltimum rubrum, balsamum appellatur. Denique quia resina crassioris sunt substantiæ, relinquunt & crassiorem remanentiam, cui colophonæ nomen

imposuere, à Colophone regione, vnde olim advehi consuevit. Modum destillandi videbis in oleis.

2. Præter destillationem, subjiciuntur nonnunquam & Extractioni, quæ tamen potius depuratio quàm Extractio dicenda erit.

3. Fit & lotio resinarum, dum in  $\nabla$ m puram demerguntur & agitantur, cuius rei gratiâ non abs re erit, resinas ad ignem fundere, & hinc in  $\nabla$ m conjicere.

C A P. XX.

De Gummi-Resinis.

Gummi-resinas voco, concretas Arborum lacrymas in oleo quidem promptius, attamen & in aqua (licet difficulter) solubiles. Tales sunt: Caphura. Mastiche.

Syrax calamita.  
Huc. Myrrha, &  
Bdellium.

Vires & preparata quia sepe discerpant. Vide lib. 4.

C A P. XXI.

De Gummatis.

Gummi seu gummata sunt concreti liquores, aqueis faciles soluti, profusi tum è stirpibus ferulaceis, tum ex fruticibus, tum ex arboribus excelsis. Ex his sunt quæ ferulacea vulgo dicuntur, à ferulaceis arboribus, vnde stillant. Suntque

Gummi Ammoniacum.  
Galbanum.  
Euphorbium.  
Opopanax.  
Sagapenum.

Sarcocolla.

Vires, calida sunt, emolliunt, discutunt, tartaream mucilaginem resoluunt. Vsum internum vide speciatim, lib. 4.

Preparata. 1. Gummi depuratum: Nimirum quia gummi pleraque heterogeneis (arenâ, sabulo, &c.) conspurcata afferuntur, expedit illa depurare. Hoc fit solvendo in liquore aqueo, (calido) solutum colando, exprimendo, & denique lento calore inspissando.



- |   |   |
|---|---|
| <p>2. Extractum viscosum seu viscus, Vide infra in Extractis.</p> <p>Vires. <i>Convenit cum gummatis mucilaginosi, quia non est nisi pars mucilaginosa a parte resinosa sequestrata.</i></p> <p>3. Extractum resinolum. Vide item infra in Extractis.</p> <p>Vires. <i>Virutes qua integro gummi adscribuntur, latitant precipue in resina, unde &amp; resina in medicamentis tam internis quam externis, successu feliciori adhibentur. Ex iisdem destillatur quoque</i></p> | <p>4. Oleum stillatitium. Vide infra in Oleis.</p> <p>Gummata mucilaginosi sunt:</p> <p>Gummi Arabicum.</p> <p>Ceraforum.</p> <p>Sandaracha.</p> <p>Tragacanthum.</p> <p>Vires. <i>Sunt Emplastica, incrassant, acrimoniam hebetant, asperitates leniunt, &amp;c.</i></p> |
|---|---|

C A P. XXII.

De Animalibus Officinalibus integris.

- |   |  |
|---|--|
| <p><b>A</b> Pes sicca, Germ. <i>gedærte Bienen.</i></p> <p>Bufo exiccatus, <i>gedærte Kröten.</i></p> <p>Cantharides sicca, <i>Spanische Mücken.</i></p> <p>Cicadae sicca, <i>Hevoschrecken.</i></p> <p>Lumbrici siccati, <i>gedærte Regenwürm.</i></p> | <p>Millepedae sicca; alcelli, <i>Estelchen.</i></p> <p>Scinci.</p> <p>Scarabaei pilares.</p> <p>Serpens exiccatus.</p> <p>Huc Mumia.</p> |
|---|--|

C A P. V T XXIII.

De partibus Carnosis Vsitatoribus.

- |  |   |
|--|---|
| <p><b>C</b>Or Galeritæ.</p> <p>Lupi.</p> <p>Epar Lupi.</p> <p>Porci.</p> <p>Ranarum.</p> <p>Tauri.</p> <p>Lien Bovis.</p> <p>Pulmo Agni.</p> <p>Suis.</p> <p>Vrsi.</p> | <p>Vulpis.</p> <p>Vires: <i>Partes carnosæ, ut &amp; ipsamet animalia carnosæ integra sive viva, sive discepta &amp; adhuc calientia ea sint, si extrinsecus membro alicui imponuntur, vim habent fomentatiuam, paregoricam, discutientem. Hinc usus maximi in phrenitide, cephalalgia, vigiliis. Applicari nimirum possunt capiti, cervici, plantis pedum. Imposita tumoribus pestilentialibus</i></p> |
|--|---|



*bus, vii & ictibus animalium venenatorum, praemissa tamen ventosorum applicatione, eliciunt virus: Attritus à calceamentis attractos, ab inflammationibus timentur. In specie pars qualibet suum simile respicit, Epae epata, Lien Lienes, &c. Specialiora dabuntur lib. 5. Preparata vltatiora ex partibus carnofis sunt, Decocta, Extracta, Destillata, &c. Vide suis locis.*

C A P. XXIV.

*De Partibus Membranosis.*

<p><b>I</b>ntestina Lupi. Vulpis. Testiculi Apri. Castoris seu Castorium, Germ. <i>Bibergeil</i>. Priapus cervi.</p>	<p>Tauri. Secundina cervina. Umbilicus Infantis. Rete ex animalibus. De singulis. Vide lib. 5.</p>
--	--

C A P. XXV.

*De Cornibus.*

<p><b>C</b>ornu Alcis. Bovis. Bubali. Cervi. Hirci. Rhinocerotis. Tauri. Huc Vnicornu. Vires. <i>Frigida &amp; sicca habentur, discutiant, incidunt, vltimum sudorem movent, atque alexipharmaca sunt, pro</i></p>	<p><i>diversa tamen natura animalium, de qua sigillatim, lib. 5. Preparata. 1. Cornu praeparatum (in specie sic dictum.) 2. Cornu vltum, Vide calcinat. c. 43. 3. C. philosophicè calcinat. Vide ibid. 4. Magisterium. 5. Galreda, Gelatina. 6. Liqueur seu spiritus. 7. Oleum. 8. Sal volatile. 9. Extractum. 10. Quinimò nec decoctionibus infusionibusve vires suas denegant.</i></p>
--	--

C A P. XXVI.

*De Ossibus.*

<p><b>C</b>ranium, humanum (non inhumatum.)</p>	<p>Dens Apri. Elephantis. Ebur.</p>
---	---



Lupi.  
Os de Corde cervi.  
Ossa Hominis.  
Lupi.  
Tauri.  
Talus Leporis.  
Porci.  
Vires. *Ossa in genere vim habent exiccandi, discutiendi, adstringendi seu fluxiones sistendi, ossa, ligamenta que corroborandi. Calcanei combusti, ut scribit*

*Rhases, summè polent aduersus colicos cruciatus. Specialiora vide l. 5.*

*Prepar. Ossa ut Cornibus ferè cognata sunt substantiâ: ita & præparationibus. Hinc fiunt. 1. Os præparatum (in specie sic dictum.) 2. Galreda seu Gelatina. 3. Magisterium. 4. Liquor seu spiritus acidulus. 5. Oleum. 6. Sal volatile. 7. Spiritus efflentificatus. Vide infra suis locis.*

C A P. XXVII.

De Crustaceis seu Testaceis.

**L**apidés cancrorum, seu Oculi cancrorum Germ. Krebsaugen.  
Carpionis, Karpffenstein.  
Percarum.  
Trutarum.  
Mandibula Lucij.  
Conchæ, concharum testæ oblongæ.  
Entalium.  
Dentalium.  
Mater perlarum.  
Testæ ovorum.  
struthionis.

Vires. *Crustacea omnia, quia natura sunt salina & tartarea, medicamenta suppeditant excellentissima ad resolvendum tartarum seu calculum, ad stranguriam, dysuriam, Ischuriam, difficultates*

*& suppressiones urinae, ad colicas passiones, ad tartareos morbos pulmonum, &c.*

*Extrinsicè usûs sunt creberrimi in dèi-ficiis, præcipuè si cremata fuerint, hinc & in rimis cutis solidandis, exiccandis, &c.*

*N. Omnia genera lapidum, qui in capitibus piscium reperiuntur, trita & cum vino exhibita, colicum dolorem compescunt, & calculum qui in renibus defixus iacet, atterunt & comminunt. VVexer. ex Galeno & Avicenna, &c.*

*Preparata nihil ferè peculiare habent à præparationibus lapidum mineralium, de quibus lib. 3. Hinc fieri possunt. 1. Calcinata. Vide c. 43. 2. præparata (strictè dicta.) 3. Sal (improprie ita dictum.) 4. Magisterium. 5. Liquor seu oleum per deliq.*

C A P. XXVIII.

De Lapillis.

**L**apilli quamvis in animalibus plurimis, plurimisque animalium

cavitatibus reperiantur; attamen sunt rari, ac præter lapidem Bezoar (de quo



quo lib. ʒ.) ferè nulli, qui in officinis proſtent. E re foret nihilominus, ob inſignem vim, quam in calculo reſolvendo obtinent, in promptu nonnullos habere. Quales ſunt:

Lapilli in Ventriculo & Veſica fel-  
lis tauri.

Calculus humanus, Ludus Paracelſo dictus, &c.

Lapilli hirundinum.

Preparata eadem exhibere poſſunt, quæ alij lapides.

## CAP. XXIX.

## De Lacte &amp; ſero Lactis.

**L**ac eſt ſanguis vi mammarum pro-  
ſcetus nutrimento elaboratior  
redditus. Ex variis lactis generibus  
præ reliquis inſerviunt medicinæ:

Lac Aſininum, (quod tamen no-  
ſtratibus minùs uſitatum.)

Caprinum.

Humanum.

Ovillum.

Vaccinum.

Optimum eſt ex animali ſano, non  
nimis pingui, ætatis mediæ, recens  
mûctum, colore candidum, quod  
vngui inſtillatum cogitur.

Vires. Refrigerat, humectat, mollit,  
paregoricum eſt, acrimoniam mitigat.  
Hinc uſus inſignis in dysenteria (clyſma-  
tiſatum) in phibiſi, &c. Extrinſecus in  
oculorum deſtillationibus, capitis dolore  
(excellit cremor.)

N. Lac eſi optimè nutriat, tamen non  
omnibus aquè commodum eſt: Nocet  
enim in viſceris intemperie & febrî; quia  
facilè corrumpitur, malùsque adaugere  
aptum eſt. Capiti itidem & nervoſo gene-  
ri minùs convenit.

Preparata ex lacte, butyrum ſcil.

Lac coagulatum, Serum & Caſeus,  
inter natiua meritò recensentur.

Butyrum convenit, vt conſisten-  
tiâ, ita & viribus generalibus, cum  
axungiiis.

Lac coagulatum vim habet refri-  
gerantem ac anodynam.

Caſeus in medicina rariffimi eſt  
uſus. Recentem imponunt nonnulli  
Epati ad æſtum febrilem compri-  
mendum; vetuſtum ſunt qui com-  
mendent ad reſoluendos tophos po-  
dagricos.

Serum lactis, ſeu Aqua lactis, ſic  
duplici modo, per ſe & per admittio-  
nem rei ſeparationem iuvantis. Per  
ſe ſecernitur caſeoſa ſubſtantia à ſe-  
roſa, ſi lac (non nimis recens) calori  
exponatur. Admiſcentur quæ ſepara-  
tionem iuvent: coagulatum v. g. vitu-  
li, agni, &c. liquor acidulus, herba  
acidula, v. g. acetum. Spir. Vitr. ace-  
toſa.

N. Sunt qui ſerum cum petroſelino fa-  
ctum, poſeam Italicam appellant.

Vires, Caſac. & ſiccant, abſtergit, al-  
vum ſubducit, urinam cieat. Hinc uſus



crebri in Infusionibus purgantibus, abstergentibus, &c. Extrinsecus extergit febriem. Datur per se ab ℥y. ad ℥ij.

N. Integrum tractatum, de facili medicina per feri & lactis usum conscripsit Ioannes Costaus.

## C A P. XXX.

## De Felle.

**F**el est portio chymi excrementitia, flava, amarissima, acerrima in epate ab utiliore parte separata, inque vesiculam propriam collecta, unde per aluum subducitur, & transiendo aluum sollicitat.

Vitatoria sunt.

Fel Bovis seu Tauri.

Capræ.

Ovis.

Suis.

Vrsi.

Fel omne desumendum est ex animalibus mediæ ætatis, quæ neque famem neque sitim passâ sunt, neque exercitio nimium defatigata, neque irâ percita: intellige, nisi exaltatum fel desideraveris.

Vires. Fel omne calefacit, siccatur, inci-

dit, terget, discutit, expultricem stimulat, lumbricos amaritudine fugat. Hinc medetur (extrinsecus) hebetudini ac albedini oculorum, purulenti aurium, &c.

N. Differunt autem inter se non modo secundum magis & minus, sed & viribus peculiaribus, tum à natura alimenti, quo animal pascitur; tum à natura ipsius nec animalis dependentibus. Inter quadrupedum fella efficacissimum est taurinum: Inter avium, præstantissimum habetur fel perdiciis & gallina. In genere tamen, avium fella fortiorum virium censentur, quam terrestrium.

Preparata. Fieri quidem possunt. Extracta cum V. ex fellibus siccatis. Verùm præter Tincturam illam Cosmeticam ex felle taurino cõfectam, nullum in praxi vidisse memini.

## C A P. XXXI.

## De Medullis.

**M**edulla, est pinguedo ossium cavitatibus, velut nutrimentum insita.

Suntque Officinales.

Medulla Bubula seu bovina.

Canina.

Cervina.

Equina.

Hircina.

Hædina.

Ovilla.

Vitulina.

Vires. Calefacit, emollit, rarefacit, ulcera explet. Hinc proficiuus medullarum usus in tumoribus induratis & scirrhis, &c.

N. Optima, habetur cervina, dein vitulina: Medulla Hircina, & bubula, tum acrior



acrior est, tum scior, ideòque ad molliendum minus idonea.

Est & medulla spinæ dorsalis cerebri que, id est, substantia molliuscula in cavitatibus eorum collocata. Ve-

rùm excepto cerebro leporino, reliquæ vsus sunt rarissimi.

Preparata exinde fieri possunt præcipua, Aqua still. & Oleum.

C A P. XXXII.

De Pinguedinibus seu Axungis vel adipibus.

Axungia. **A** Gnina, Ger. Lemmer-  
Adeps. **A** Schmaltz oder fett.  
Pinguedo. Anatina.  
Anserina.  
Aprugna.  
Ardea.  
Aschij, s. Thymalli piscis.  
Canina.  
Caponis.  
Cattoris.  
Cati sylvestr.  
Ciconia.  
Cuniculi.  
Erinacei.  
Gallinæ.  
Humana.  
Leporis.  
Lucij piscis.  
Lupi.  
Muris montani.  
Ovis ex lana. OEsypus.  
Porcina seu suilla.

Serpentum.  
Taxi seu Melis.  
Vrsi, fœminæ & masculi.  
Vulpis.  
Vulturis.

Huc. Butyrum & præcipuè majale.

Vires. Calfaciunt, humectant, emolliunt, abstergunt, digerunt, pus movent, anodyna sunt plus minus. Nimirum quia pinguedo vires quadantenus secundum naturam animalis sui sortitur, pro ois huius natura fuerit, ita & illius. Imbecillior est suilla (quia sua frigidior & humidior) hac paulò fortior vitulina; hinc gallinacea; efficacissima omnium est anserina.

N. Quoties adipis absolute fit mentio, recipe suillam, recentem, sine sale, candidam.

Præparat. Oleum stillatitium.

N. Quomodo axungia lavetur & aseruetur. Vide lib. 1. cap. 29.

C A P. XXXIII.

De Sanguine.

**A** Nimæ. Hebr. Dam. Arab. Dem.  
Est proximum; animalium nu-

trimentum ex chylo in Venis & Epate elaboratum, adeòque de natura animalis



120 PHARMACOP. MED. CHYM. LIB. II.

animalis magis participans quàm ipse chylus. In Officinis quidem nulli prostant, adhiberi tamen nonnunquam solent, maximè recentes.

Sanguis Anatis.  
Anseris.  
Asini.  
Canis.  
Columbæ.  
Equi.  
Hirci.  
Hœdi.  
Hominis.  
Muliebris menstruus.  
Leporis.  
\*Pardicis.  
Tauri.

Turturis.

Vires. Calefacit, adstringit, sanguinis fluxus cohibet, magis minus pro natura diversa animalium, nutrimentique; qua ratione & viribus peculiaribus inter se differunt. Asinum sanguis, quia nitrosa plerunque scatet facultate, incidit, abstergit, calculum atterit, oculorum suffusioni confert; ut columbæ, milvi, turturis.

Preparata. Anatomia sanguinis exhibet. 1.  $\nabla$ m seu spiritum. 2. Oleum. 3. Sal volatile. 4. Sal fixum. His adiunge balsamum antipodagricum & magisterium, cuius formulas vide lib. 5. de homine.

C A P. XXXIV.

De Seuis.

**S**euum Ceruinum.  
Damæ.  
Equinum.  
Hircinum.  
Hœdinum.  
Ovillum.  
Taurinum.  
Vitulinum.

Huc. Cera.

Vires. Sunt calida & humida mode-

rate, vel gr. i. molliunt, discutiunt, aliquantulumque adstringunt.

Preparata tara per se exhibent, ut plurimum emplastris aliisque inungendorum formulis inseruiunt. Si quis tamen ea destillationi submittere velit, poterit id probè ad modum, quo Gummi-resinæ destillantur.

C A P. XXXV.

De Stercore & Urina.

**S**tercus nihil est aliud, quàm nutriti-  
menti assumpti pars inutilior, cras-  
sior, feculentior, à parte vtiliori in

ventriculo & intestinis virtute chy-  
lifica aliquantulum immutata, &  
hinc per anum excreta.

N. Con



N. Constat 1. spiritum volatili fetente flagrabili (Ætæidum vocant.) 2. Sale fixiori (quo agri fecundantur) tum quoque 3. terreis ac 4. aqueis portionibus quas prioribus illis subiectum præbent.

Stercora in Medicina vſitata sunt.

Stercus. Anserinum.

Afininum.

Aprinum.

Bovinum ſ. vaccinum.

Caninum ſeu Album græcum

Officinarum.

Ciconiæ.

Columbinum.

Equinum.

Gallinaceum.

Humanum.

Lupinum.

Muris. Muſcerda.

Ouillum.

Paſſerculi.

Pauonum.

Suillum.

Vires. Virtutes ſtercorum eruenda ſunt, tum ex natura rei alimentaria, tum ex natura animalis, cuius vi chyliſtica aliquantulum eas immutari diximus. Auium excrementa ( quia harum natura vtplurimum calidiſſima eſt ) tota ſunt

nitroſa, vnde & mirificam vim habent, diſcutiendi, incidendi, attemuandi, diſſoluendi, aperiendi, abſtergendi, ( ſcil. maculas cutis ) diuerſimode, tamen prout ſc. diuerſa aues ſunt, diuerſiſque vinum alimentis. Iumentorum ſtercora vim obtinent anodynã, refrigerantem, diſcutientem, exhibenturque intus & extra.

Preparata præcipua quæ inde exhiberi poſſunt ſunt.

1. Aquæ ſtillatiſſimæ. 2. Olea ſtillat. 3. Salia.

N. Præter Vm ex ſtercore vaccino ( omnium ſorum diſtillatam ) non memini alias eſſe vſitatas.

De Vriniſ.

Vrina eſt veluti colamen chymi & ſanguinis, conſtans ex Sale viſcoſaque terra humiditati phlegmaticæ immixta.

Raræ etſi ſint quæ in vſum medicum veniunt, tamen viribus non carent inſignibus præcipuè.

Vrina humana.

Caprina.

Vires. Caleſcaciunt, ſiccant, abſtergunt, &c.

Preparata. Spiritus Salque volatiles, videl. ſ. de homine.

C A P. XXXVI.

De Vnguibus & Vngulis Officinalibus & de Coagulis.

Vngula vſitatior eſt.

V. Ngula Alcis.

Aſini.

Bovis.

Canis.

Equi.



Lyncis,

His addere licet Vnguem odora-  
tum seu blattam byzantium.

Vires. *Vide seorsim lib. 5.*

*Preparata.* Præparata in specie sic  
dicta. Magisterium, quibus addi quo-  
que potest oleum stillatitium.

Coagulum nihil aliud est, quam  
lactis in Ventriculo quadrupedum,  
quæ adhuc fugunt, concretio & con-  
densatio. Sic sunt.

Coagulum Agni.

Equi. Hippace.

Hædi.

Leporis.

Vituli.

Excipiendum coagulum antequam  
ipsa animalia aliud quippiam præter  
lac maternum degustauerint.

Vires. *Coagulum omne, teste Gale-  
no, acris & digerentis est facultatis,  
adeoque exsiccatoria.*

## CAP. XXXVII.

## De Acetis.

**A**ceta quæ in Officinis prostant,  
vel mera sunt, vel qualitatibus  
medicamentalis aliunde impræ-  
gnata.

De meris, horumque præparatio-  
nibus agatur peculiariter lib. 4. cl. 2.

Aceta qualitatibus aliunde impræ-  
gnata) præter pauca alia de quibus  
d. l.) sunt ex Aceto vini optimo, ac  
vegetabilibus, suntque vel insolata  
sive infusa saltem, vel quoque, quæ  
paucissima tamen sunt, destillata.

*Modus fieri:* *v.* Materiam inso-  
landam puram atque exsiccata præ-  
para ad infusionem, (*vt fit in decoctio-  
nibus incidendo sc. quæ incidenda sunt,  
contundendo quæ contundenda, &c.*)  
Hinc imple lagenam vel vitrum ac  
affunde acetum vini acerr. donec ad  
lagenæ cervicem pertingat: Orificio  
bene clauso colloca in locum tepi-  
dum, vel temperatū & acetum vitibus  
terum infusarum imprægnabitur.

*N. Vegetabilia aliquantulum arefa-*

*Et recipere oportet; ne squalore suo ace-  
tum corrumpant.*

Modus *destillandi* non discrepat à  
destillatione acetis simplicis de qua  
lib. 4. class. 2.

--- Aceta Officialia simpliciora  
sunt per solam insolationem: sunt-  
que vtiliora.

Acetum Anthosatum ex inf. flo-  
rum anthos.

Calendulatum ex floribus.

Caryophyllatum ex flor.

Cort. citr.

Fragor. è fructibus.

Lauendul. è flor.

Menthæ: ex foliis.

Papau. rhæad. è fl.

Rosat ex flor.

Rub. Idæi: è fructibus.

Rutæ. è fol.

Sambuci: ex floribus.

Scordij: è fol.

Scylliticum.

Violar. purpur. è floribus.

*Aceta*



*Aceta composita sunt.*

Acetum Alexicacum s. Destillatum alexic. F. F. v. *infra*. No. 1.  
Bezoardicum. 2.  
Prophylacticum FF. 3.  
Rutaceum. F. F. 4.  
Theriacle August.

1. *Acetum Alexicacum seu Destillatum alexic. F. F. i. e. Francofurtense.*

℞. Rad. Tormentill.  
Zedoar.  
Bistort. ā. ℥ij.  
Angelic.  
Imperator.  
Hirundinar. ā. ℥iſs.  
Pimpinell.  
Dictamn. alb.  
Aristoloch. rot. veræ. ā. ℥ij.

Herb. Card. bened.

Galeg.  
Scord. ā. Miſs.  
Sed maj.  
Endiu. ā. Mij.  
Fl. Calendul. Miſs.  
Rosar. rub.  
Nymph.  
Borrag.  
Tunic.  
Sambuc. ā. M. j.

Poma citria recentia minimeque putrida N. viij.

Incisis incidendis, ac contusis contundendis affunde  $\ddagger$  acerr. lb. X. stent in infusione  $\sigma$  (3) postea destillentur per  $\times$  vitreum.

2. *Acetum Bezoardicum. FF. Cl. Dn. D. de Spina.*

℞. Rad. Enul camp. ℥ij.

Angelic.  
Ostrur.  
Valerian.  
Vincetoxic.  
Chelidon.  
Pimpinell. ā. ℥vj.  
Gentian.  
Diptamn. alb.  
Aristoloch. rot.  
Tormentill.  
Scabios.  
Succif.  
Petasit.  
Zedoar. ā. ℥ß.  
Bacc. Iunip. M. iij.  
Myrrh. elect. ℥ß.  
Fol. Rut.

Chelidon. maj.  
Scord.  
Chamadrt.

Card. bened. ā. Mij.

*Incidantur & contundantur ut est moris, dein affunde.*

Aceti vini acerr. lb. viij.  
Spir. Vini lb. iij.  
Theriac. Androm. ℥ij.  
Spir.  $\boxplus$  i. ℥ß.  
Camphor. ℥ij.

Digerantur per dies aliquot (14.) dein exprimantur, filtrenturque per chartam.

3. *Acetum Prophylacticum F. F. Cl. Dn. D. Arnoldi Ueickard.*

℞. Rad. Angelic.  
Zedoar.  
Leuistic.



Pimpinell. germanæ.

Rut. ā Mj.

Turbith. el. zij.

Cort. citr. recent. ziiij.

Baccar. Iuniper. bene matur.

zib.

Laur. ʒj.

Incisa & contusa, vt moris, mace-  
rentur cum acet. acerr. Mens. ij. po-  
stea destilletur per  $\text{XX}$  vitreum. Ser-  
uetur pro vsu.

Vires. *Insignes vires bezoardicas*  
*aceta hac recensitatia obtinent, quibus*  
*non modo contagiosos morbos praeuere,*

*sed & per sudorem, urinamue expellere*  
*sollem.*

4. Acetum rutaceum. F. F.

ʒ. Fol. Rut.

Scord.

Card. bened.

Tanacet. ā. Mj.

Bacc. Iuniper.

Rad. Angelic. ā. ʒij.

Zedoar.

Cort. citr. ā. ʒʒ.

Incidantur minutim, ac infun-  
dantur in  $\text{H}$ optimi lb. vj.

Viribus conuenit cum prioribus.

## C A P. XXXVIII.

### De Aquis destillatis.

**A**Quæ, in Officinis, diuersimo-  
dè paratæ prostant, simulac di-  
uersæ naturæ: aquæ scil. i. e. ad na-  
turam aqueam accedentes, vel spiri-  
tuosæ, i. e. spirituum naturam refe-  
rentes.

Modus parandi vel destillatio est  
vel infusio, decoctio, vel commix-  
tio.

N. *Modos destillandi Vide lib. 1.*

Destillatio aquarum pro diuersi-  
tate materiarum diuersimodè pe-  
ragitur, idque non modo ratione  
caloris diuersi, verum etiam ra-  
tione instrumentorum variantium.

In regno MACROCOSMICO  
aquæ ferè singulæ peculiare de-  
stillandi modos obtinent, ideo-  
que specialiter describendæ erunt  
ib. 3.

In R. VEGETABILI destil-  
lantur aquæ ex herbis, floribus,  
fructibus, radicibus, lignis & aroma-  
tibus.

*Ex herbis & floribus viridibus.*

1. ʒ. Herb. vel Flores q. v. incide  
minutim conuassæ, ac affunde  
 $\nabla$ m (ne empyreuma contrahat) de-  
stillaque per  $\text{MB}$

N. 1. *Ex herbis floribusue virentibus*  
*tenerioribus (quorum vis facile euane-*  
*scit) ut & frigidioribus, destillantur*  
*aquæ per  $\text{MB}$ : Ex aromaticis autem*  
*ut & calidioribus, quorum vis non*  
*ita volatilis, profundiusque inhaeret,*  
*commodius per vesicam eliciuntur.*

N. 2. *Herba odor quò facilius ex-*  
*pirat cotepidiori  $\text{MB}$ . vtendum.*

N.



N. 3. Si nobiliores expetis aquas, affunde distillatam super materiam novam, ac destilla denuo.

N. 4. Non absque fuerit pramittere macerationem diei unius ac alterius, vel fermentationem, addito, si libet, tantillo **O**is vel fecum cerevisia, precipue si olea expetuntur.

N. 5. Si colorem narium spiritibus & aquis destillatis conciliare volueris, pone eos in **X** ut transeat & extillans: Ferum enim vero, minus durabilis & illa futura est.

2. **R**. Succum ex herbis expressis ac destilla.

Ex herbis siccis. **R**. Herbam quamcunque vis, incide & affusa aqua calida macera aliquandiu; hinc destilla.

N. Ex herbis calidis & odoratis melioris nota & olea destillantur, si sicca destillationi subiciantur.

Ex Fructibus. **R**. Fructus maturos. E.g. poma, scinde minutim vel conquassa ac destilla per **M**.

N. Ex mollioribus exprimi potest succus ac destillari.

E Seminibus. **R**. Semina grossè contusa, macera cum & hinc destilla per vesicam.

Ex Radicibus. **R**. Radic. conquassa, macera cum & ac destilla per Vesicam.

N. Rara sunt & ex solis radicibus destillata.

Ex Lignis. Ex lignis quæ eliciuntur, spirituosæ imprimis sunt, ideoque ad spiritus referendæ. Videri quoque possunt earum destillatio-

nes in oleis destillatis.

Ex Aromatibus. **R**. Aromata grossè contusa, macera cum menstruo idoneo per aliquot dies (4. 5. 6. dein destillentur per vesicam. Sic stillat & oleum. Hæc separa & si opus rectifica. Vide de oleis stillat. quia uno & eodem actu & olea ex aromatibus proliciuntur.

N. 1. Menstruum in singulis dabitur.

N. 2. Aqua ha spirituosæ sunt.

In Regno ANIMALI eliciuntur aquæ 1. ex animalibus integris molliusculis, mucilaginosisque 2. ex partibus molliusculis, V. g. Cerebro spinaliue medulla 3. E sanguine. 4. E nouellis cornibus, 5. Estercore.

1. Ex animalibus integris mucilaginosi: **R**. Animalia (lota si placuerit) scinde minutissime, conquassaue; hinc destilla ex **M** vel **B**. affusa, si placuerit, & conuenienti: Sic paratur & lumbricorum, cochlearum, ut & spermatis ranarum.

2. Ex Medulla Cerebri paratur eodem modo, addita & cephalica v.g. tilia, pœonia, &c.

3. Sanguinis destillatio etsi itidem è **M** perfici queat: præfertur tamen quæ fit igne nudo ex cucurbita fistili. Vide de oleis c. 70. & spiritibus c. 81.

4. E Cornibus quomodo liquor stillat. Vide de oleis. E nouellis cornibus, c. g. ceruorum fit  $\Delta$  per Retortam vel Cucurbitam humilem è **M** aut **B** affuso pauco Vino vel & sine



additione. Videlib. 5. de Ceruo.

5. E Stercore, fit itidem per *MB.* vel cineres, proditque primum  $\nabla$ . hinc oleum.

Sunt itaque.

*Aqua. Officinarum Simples ac Phlegmatica.*

Aqua Abrotani.  
 Absynthij.  
 Acaciæ flor.  
 Acetosa.  
 Acetofellæ.  
 Adianti.  
 Agrimonia.  
 Albuminis ouorum.  
 Alchimillæ.  
 Alkekengi ex baccis.  
 Althea.  
 Alſines.  
 Anethi.  
 Angelicæ.  
 Anguriæ.  
 Anisi.  
 Apij.  
 Aquilegiæ.  
 Artemisiæ.  
 Asparagorum.  
 Aurantiorum ex florib. dicitur  $\nabla$  Naphæ, &c.  
 Auriculæ muris, excortic.  
 Bardanæ simpl.  
 Basilici.  
 Betonica.  
 Betulæ succi.  
 Bistortæ.  
 Borraginis ex flor.

ex toto.  
 Buglossæ ex flor.  
 ex tot.  
 Buglossæ pastoris.  
 Calamentæ.  
 Calami officinarum.  
 Calcatrippæ.  
 Calendulæ.  
 Capillorum Veneris.  
 Caprifolij flor.  
 Cardui benedicti.  
 Maria.  
 Carui.  
 Cariophyllatæ.  
 Centaurij minoris.  
 Centumnodiæ.  
 Ceraforum nig.  
 Cærefolij.  
 Chamæmeli.  
 Chamæpityos.  
 Cheyri fl.  
 Chelidoniij maior.  
 Cichor.  
 Cinamom communis.  
 Citri ex cortic.  
 Consolidæ med.  
 Coriandri.  
 Crassulæ.  
 Cuscutæ.  
 Cyani fl.  
 Cydoniorum.  
 Cymini.  
 Ebuli è flor.  
 Endiuia.  
 Enulæ.  
 Eupatoriij Auicen.  
 Euphragiæ.  
 Fabarum fl.  
 Fœniculi,



Florum omnium, lactami-  
 nis.  
 Fragaria.  
 Fragorum.  
 Fumatia.  
 Genista.  
 Graminis ex rad.  
 Geranij.  
 Hedera terr.  
 Hepatica nob.  
 Herniaria.  
 Hyoscyami.  
 Hyperici.  
 Hyssop.  
 Imperatoria.  
 Lactuca.  
 Lapatij acuti.  
 Lauandula.  
 Leuistici.  
 Ligustri fl.  
 Lilior. alborum.  
 Conuall.  
 Linaria.  
 Lumbricorum.  
 Lupulorum.  
 Maiorana.  
 Malua.  
 Matricaria.  
 Matris-sylua.  
 Meliloti.  
 Melissa.  
 Mellis.  
 Mentæ crispæ.  
 Mentastri.  
 Mercurialis.  
 Millefolij.  
 Morsus Diabol.  
 Nasturtij aquatici.  
 Nicotiana.

Nuclum Iugland. immatur.  
 Nymphaea alb.  
 Nummularia.  
 Origanij.  
 Ononidis.  
 Pœonia.  
 Papaueris albi.  
 Parietaria.  
 Pentaphylli.  
 Perficaria maculosa.  
 Perficorum florum.  
 Petasitidis ex toto.  
 Pimpinella.  
 Plantaginis.  
 Pluuialis.  
 Portulacæ.  
 Prassij.  
 Primula veris.  
 Pulegij.  
 Pyrolæ.  
 Querc. fol.  
 Raphani Rustic.  
 Vulgaris.  
 Rorella.  
 Roris maialis.  
 Rosarum pallid.  
 rubear.  
 Rotifmarini.  
 Rubi idæi ex bacc.  
 Ruta.  
 Saluia.  
 Sambuc. flor.  
 Sanicula.  
 Sauina.  
 Satyrj.  
 Saxifragia alb.  
 Scabiola.  
 Scolopendrij.  
 Scordij.



- Scorzonera.  
 Scrophulariæ.  
 Semperuivi.  
 Senecionis.  
 Serpilli.  
 Sigilli Salom.  
 Siliginis fl.  
 Solatri.  
 Spermatis ranarum.  
 Tanaceti.  
 Taraxaci.  
 Thymi.  
 Tiliæ flor.  
 Tormentillæ.  
 Trifolij.  
 Trinitatis.  
 Tunicæ fl.  
 Tussilaginis.  
 Valerianæ.  
 Verbasci.  
 Verbenæ.  
 Veronicæ.  
 Violarum ex fl. ex toto.  
 Vitium lacrymæ.  
 Vrticæ.  
 Zedoariæ.
- Aqua fortiores cum Vino atque  
 Δæ composita.*
- Aqua Anthaltina. *infra*. No. 1.  
 Anisi cum Vino adusto.  
 cum Maluatico.  
 Antidoralis, ( Alexipharmaca  
 Matthioli Aug.)  
 Aperitiua. 2.  
 Apoplectica Sennerti. 3.  
 Apoplect. *Crollij*. *infra* 4.  
 Arthritica. *Aug.*
- Asthmatica. 5.  
 Bardanæ composita. *A.*  
 Caponis composita. *A.*  
 Carbunculi. 6.  
 Carminatiua. 7.  
 Cephalica aromatica. 8.  
 Cephalica F. F. 9.  
 Cinamom. c. Maluar.  
 c. ∇ rofarum.  
 Communitatis ophthalmica.  
 10.  
 Cordialis. Herc. Saxon. cal. 11.  
 frigida. 12.  
 Damascena odorifera. 13.  
 Diuretica ex nucleis F. F. 14.  
 Embryonum S. Balsamus pue-  
 rorum. *A.*  
 Epileptica Langij. *A.*  
 Febrifuga. 15.  
 Fortis. *A.* vide & l. 3. c. 23.  
 Hirundinum. *A.*  
 Hysterica. 16.  
 Iuniperi c. Spir. vini.  
 Lauendulæ compos. 17.  
 Magnanimitatis. 18.  
 Mirabilis. *A.*  
 Nephritica. 19.  
 Ophthalmica. *vide collyr.*  
 Philosophorum. 20.  
 Pectoralis. 21. 22.  
 Picarum. 23.  
 Regia. *vide in* **Q** l. 3. c. 23.  
 Saluiz composit. 24.  
 Splenic. 25.  
 contra Tremorem. 26.  
 Theriacalis Bezoardica. *A.*  
 Theriacalis contra pestem.  
 27.  
 Theriacalis *Croll.* seu Spir. the-  
 riac.



riac. camphorat. 28.  
 de Trib. Mixture simplex. 29.  
 Tristantis. 30.  
 Vitæ aurea Langij. A.  
 Vitæ Matthioli. A.  
 Vitæ comm. A.  
 Vitæ mulierum. 31.  
 Virtutum. 32.  
 Vomitiva Plateti. 33.

N. Non possum, quin in limine aquarum compositarum, Pharmacopœia tyro-nem erroris commonesciam, quem in nonnullarum destillatione comperio. Videlicet admisceri destillandis eiusce farina materia, quarum vis contumacior est, quam ut destillationis opere elevari cum ceteris queat. Tales sunt Gemme, Margarite, Corallia, ossa, cornua, aurum, &c. Eapropter si qua talia occurrerint, ne frustra sumptus impendant, præstat eadem destillato admiscere, siue sub formula præparatorum id fiat, siue, quod melius, sub forma Magisterij, siue quod adhuc aptius, sub forma liquoris.

## 1. Aqua Anhalina.

℞. Terebinth. el. lb. β.  
 Thur. masc. ℥j.  
 Lign. Aloës pulv. ℥iij.  
 Gran. Mastich.  
 Garyophyll. (aliis fl. anthos.)  
 Nucist.  
 Cubeb. (aliis Galang.)  
 Cinamom. ā. ʒ. vj.  
 Croc. Or. integr. ℥iib.  
 Sem. Fœnic.  
 Bacc. Laur. ā. ℥β.  
 Pulverisata infundantur in ▽ lb.

v. digerantur per ♂ (6.) additis Moschi in petia ligati g. xv. Hinc destillentur lentissimo MB. Quod clarum est separetur à turbido.

N. Præstat Moschum rostro alembici imponere.

Vires: Calf. sic. discutit; stomachum, cor, & reliqua viscera corroborat. Hinc efficax est in animi deliquiis. Extrinsecus crebrior eius usus est; confert in catar-rhis atque doloribus à causa frigida sub-ortis, in Arthritisde quam Vagam vocant, in Paralyti, Epilepsia, Apoplexia, Verti-gine, Tremore, Lethargo, &c. si mem-brum affectum eâ benè fricetur.

## 2. Aqua Aperitiua.

℞. Rad. Eryng.  
 Scorzonet.  
 Filic.  
 Centaur. maj.  
 Brusc. ā. ℥β.  
 Fœnic.  
 Cort. Cappar.  
 Tamarisc.  
 Fraxin. ā. ℥iij.  
 Citri odorat. ℥iib.  
 Sem. Vitic.  
 Car. bened.  
 Cichor. ā. ℥β.  
 Endiv.  
 Scariol.  
 Nasturt.  
 Citr. ā. ℥ij.  
 Herb. Polytrich.  
 Adianth.  
 Ceterach.  
 Cuscut.



Scolopendr.  
 Betonic.  
 Endiv. ā. Miß.  
 Sum. Thym.  
 Epithym.  
 Lupul.  
 Flor. Hyperic.  
 Genist.  
 Bortag.  
 Meliss. ā. Mj.  
 Passular. min ʒj.  
 Infundantur in ∇. Lupul.  
 Scolopendr.  
 Card. bened.  
 Veronic. ā. ℥j.

Vin. Rhenan. ℔iiss.

Additis. Cinam. ʒiβ.

Spec. Dialacc. ʒβ.

Stent in loco calido per ☉ (2)  
 probè clausa, postea ʒ lentur in ℞.  
 Δ. lento.

Vires. *Maximarum est virium in  
 referendis obstructionibus totius corporis,  
 maximè verò Lienis, Epatis & Mesen-  
 terij, adeoque commendabilis in affectu  
 hypochondriaco, aliisque affectibus affini-  
 bus. Dosis cochl. i.*

3. *Aqua apoplectica Crollij.*

℞. Lil. Convall.

Fl. Tilia,

Pœonia,

Primul. vctis,

Maioran.

Laurandul.

Saluia,

Betonic.

Rorismar.

Cerasor. nigror. & dulcium, ∇  
 crescèntè decerptorum. q. p.

Triticis omnibus & mixtis (vel seor-  
 sim flores, seorsim cerasa destillen-  
 tur) adde farina sinapi ℔. i. vel ij. affu-  
 sâque ∇ comm. q. s. fermententur  
 ac destillentur in ℞. Spiritui elici-  
 to adde Elixyr. Epilept. Croll. ā. cir-  
 cul. aliquandiu.

N. *Ad fermentationem promovèn-  
 dam, in ∇. illa communi tantillum lupu-  
 li ac fermenti coqui potest, vel etiam fer-  
 mentum addere licet sine coctione.*

Dof. cochl. s.

4. ∇. *Apoplectica Senneri.*

℞. Fl. lil. conuall. q. v. infunde in  
 Vini optimi Mens. ij. ☉ (14.) po-  
 stea destilletur ac serua. In destillato  
 infunde postmodum.

Fl. Layand. recent. q. placet.

Cubebar.

Cinamom.

Nuc. Mosch.

Macis,

Galang ā ʒβ.

Visc. quem.

Rad. Pœon. ā. ʒvj.

Stent in maceratione vase clauso  
 ☉ (14.) Hinc destilla.

N. *Possunt & flores tilie addi.*

5. ∇. *Asthmatica F. F. Germ. Luf-  
 fersasser.*

℞. Rad. Enul. Camp.

Vngul. Caball. ā. ʒβ.

Gentian. ʒiij.

Garyophyllat.

Zinzib. alb. ā ʒij. ʒj.

Baccar. Laur.

Iuniper.



Iuniper. ā. ʒij. ʒj.  
 Cinamom. acerr.  
 Cardamomi, ā. ʒij.  
 Fol. Salu.  
 Majoran.  
 Hyssop.  
 Marrub. ā. Mf.  
 Irid. Fl.  
 Polypod. q.  
 Liquirit.  
 Iuiub.  
 Sebest.  
 Vvar. passul. min.  
 Dactyl.  
 Pinear.  
 Amygd. d. ā. ʒij.  
 Squill. præp.  
 Sem. vrtic. Rom.  
 Fœnic.  
 Ocym. ā ʒij. ʒj.  
 Fic. ping. ʒj.  
 Mellis despumat. ʒiʒ.  
 Vini Malvar. ʒiij.  
 Spir. Vini ʒiij.  
 Stent simul in infusione dies aliquot (8.) dein destillentur per **X**. addantur Sacchari ʒxvij.  
 N. 1. Alij addunt & pulmonem Vulpis.  
 N. 2. Sunt qui Spiritum Vini omitunt, atque solum Vinum Malvaticum, pondere sc. ʒviiij. recipiunt.  
 N. 3. Destillato addunt Moschi, gr. vij.  
 Vires. Aqua hac, licet vi tituli pulmonibus solis dicata videatur, vispote quibus specificè opitulatur, crassam ac tartaream mucilaginem attenuando, asperitatem leniendo, respirationem facili-

tando, &c. nihilominus tamen nec insignibus caret viribus, quibus insuper debili ventriculo subvenire potis est, cruditates eius emendando, frigiditatem corrigendo, &c.  
 Dosis, prout spirituosâ fuerit, à cochl. ʒ. ad ʒ.

6. ▽. Carburculi.

ʒ. Flor. Rorismar.  
 Lilior. conuall.  
 Violar.  
 Borrag. ā. ʒvj.  
 Herb. Majoran.  
 Salv. min.  
 Lavandul.  
 Endiu.  
 Spic. ā. ʒj.  
 Nucis moschat.  
 Zinzib.  
 Macis.  
 Garyophyll.  
 Cinamom.  
 Cardamom.  
 Gran. Paradif.  
 Cubebar.  
 Galang.  
 Visc. querc.  
 Avellanar.  
 Sem. Pœon.  
 Raf. c. c. ā. ʒj.  
 Incidantur & infundantur in Vini Malvar.  
 ▽. Lauand.  
 Spic.  
 Rosar.  
 Fragor. ā. ʒiij.  
 R.



Vini alb. generos. lbij.

Postea adde :

Auti foliat.

Margarit.

Ols. de c. c.

Lap. percar. ā. ℥β.

Mofchi. q. v.

F. f. a. destillatio in MB.

N. Olem, margaritas, &c. minus re-  
Etè subijci destillationi, rectius destillato  
admisceri.

Vires. *Vsus huius aque spirituose in-  
ternus frequens est, in aquis cordialibus  
ac cephalicis: miram enim vim habet  
spiritus vitales, animales, ac naturales su-  
scitandi, calfaciendi, viscera omnia ac  
præcipue nervosum genus corroborandi,  
extrinsecus ibidem vsus eius creber est  
in Epithematibus cordialib. ac pulsuum,  
in Catarrhis frigidioribus, Paralyticis  
membris, cephalalgia, &c.*

7. ∇. *Carminativa* Germ. Grim-  
menwasser.

℞. Flor. Chamomill. Rom. M. xxx.

Incidantur & contendantur, in-  
fundanturque per horas 24. in

Aq. Chamomill. lb. x. (alij xv.)

Vini generosi lb. vj.

Hinc exprime fortissime, in cola-  
tura iterum infundantur hor. 24. alij  
flores Chamomill. com. (M. xxiv.)  
exprimantur, colentur. In colatura  
macera.

Fl. Chamomill. M. xij.

Flaed. cort. arant. ℥iβ.

Herb. Absynth. pont. M. ij.

Centaaur. min.

Puleg.

Origan. ā. Miif.

Sem. Aneth. ℥iij.

Anif.

Fœnic. an. ℥jβ.

Carv.

Cumin.

Card. bened.

Mariæ an. ℥jβ.

Bacc. Iuniperi.

Lauri an. ℥β.

Stent hor. 24. tunc MB. lento de-  
stillata.

Vires. *Magnarum est virium in  
morbis, à flatibus subortis, e. g. passione  
colica, inflatione ventriculi & sim. Præ-  
terquam enim quod status discutit, vim  
quoque obtinet paregoricam.*

8. ∇. *Cephalica aromatica.*

℞. Nuc. moschat. ℥j.

Galang.

Calam. aromat. ana. ℥β.

Macis,

Garyophyllor.

Cinamom. an. ℥j.

Flor. Lavand. M. iβ.

Vini Rhenani mensur. ij. stent in  
infusione, postea destillentur.

Vires. *Non capit solum, sed & ven-  
triculo maximopere convenit, imbecilli-  
tati eorum succurrendo, cruditates inde  
ortas corrigendo, & discutiendo. Sen-  
nert. in Institut.*

9. ∇. *Cephalica F. F. vel Epileptica,*  
Germ. Schwindelwasser,

℞. Flor. Lilior. convall. lb. j.

Pæon.

Laven



Lavendul.  
 Betonic.  
 Tilia,  
 Primul. Veris, ana. ℥iij.  
 Her. Botryos cum flor. Mj.  
 Rad. Pæon. ℥iij.  
 Aristoloch. ℥ib.  
 Diptamn. alb. ℥j.  
 Sem. Pæon. ℥iij.  
 Cubebar. ℥j.  
 Piper. nigr. ℥b.  
 Visc. quern. ℥j. ℥ij.  
 Coryl. ℥iij.

Macerentur in Vini malvat. Men-  
 sur. ij. per septimanas 3. Dein destil-  
 lentur in MB.

N. 1. Duplici modo  $\nabla$  hac in officinis  
 nostris parata prostat. 1. ut iam descripta  
 est. 2. cum castorei ℥b. quod vel simplici  
 infusione, vel repetita destillatione  $\nabla$  m  
 cephalicam cum castoreo dictam consti-  
 tuit.

N. 2. Quoniam  $\nabla$  a huius ingredien-  
 tia, eodem tempore recentia haberi ne-  
 queunt, ne exiccando quid virium pereat,  
 singula, prout collecta fuerunt infundun-  
 tur, seorsim destillantur, destillatumque  
 loco menstrui reliquis affunditur.

Vires. Non immerito Apoplecticam  
 nominaueris, utpote cui morbo precipue  
 consecrata est. Succurrere tamen apta  
 est, & reliquis capitis affectibus, catar-  
 rhorum statuumque nequitia introductis.  
 Quales sunt Vertigo, Gravedo capitis,  
 Epilepsia.

10. Aqua communis ophthal-  
 mica.

11. Herb. Euphrag. Mij.

Chelidon.  
 Fœnic.  
 Verben.  
 Siler. mont. an. Mij.  
 Rut.  
 Meliss. ana. Mj.  
 Caryophyllor.  
 Macis.  
 Piper. long. ana. ℥b.  
 Macerentur per noctem in  $\nabla$  ro-  
 sar. alb. Vini alb. ana.  
 Destilla l.  $\Delta$ . in MB.  
 Vires. Acuit visum, sordes oculorum  
 detergit, maculas aufert, ulcera sanat,  
 &c. scil. instillata.

$\nabla$  communis paulo aliter.

12. Sum. Euphrag. Mij.

Chelidon.

Verben.

Betonic.

Chamæpit.

Aneth.

Hormin.

Anagall. flor. rub.  $\bar{a}$ . Mj.

Sem. Ameos. ℥f.

Rad. Caryophyllat. ℥j.

Fl. Anthos. Mf.

Piper. long. ℥ii.

Macerentur in Vini albi q. s. per  
 $\mathcal{O}$  integrum, & destillentur.

Vires easdem obtinet cum priori.

11. Aqua cordialis Herculis Sa-  
 xonia calida.

12. Cort. citri,

Fol. Meliss.

Ocym.

Vincetoxic.

R 5



Fl. Caryophyll.  
Rosmar.  
Satureja.  
Sum. Dipramn.  
Scord.  
Petroseli.  
Fœnic. ana. Mj.

Infundantur in f. q. Vini odorati, aut malvatici, per  $\zeta$  (3.) postea destillentur : in destillato iterum infundantur:

Caryophyllor.  
Macis,  
Nucist.

Lign. Aloës, ana.  $\zeta$ ij.

Destillentur denuò.

N. *Addi possunt grana aliquot Moschi & Ambra.*

Dosis à  $\zeta$ ij. ad  $\zeta$ ß. &c.

12. *Aqua Cordialis eiusdem frigida.*

$\mathcal{R}$ . Succ. Borrag.

Bugloss.

Meliss.

Acetos.

Oxylapath.

Trinitat.

Bistort.

Cyan. cærul.

Calendul.

Limon.

Citr. ana. lib. j.

Acet. lib. j. (alij lib. ß. alij lib. j. ß.)

Sem. citr.

Portulac.

Flor. Nymph. alb.

Violar.

Rosar. ana.  $\zeta$ ij.  
Terr. sigillat. Strig.  
Bol. armen. Or.  
Terr. Lemn. ana.  $\zeta$ ij.  
Spec. Diatr. Santal.  $\zeta$ ij. (alij  
omittunt.)

Camphor.  $\zeta$ j.

Infundantur species in succis, macerenturque  $\zeta$  (3.) Hinc destillentur per  $\mathbb{X}$  vitreum in  $\mathbb{M}$ .

Dosis  $\zeta$ j. ad  $\zeta$ ij. &c.

13.  $\nabla$ . *Damascena odorifera.*

$\mathcal{R}$ . Ireos Fl.

Caryophyll.

Cubebat.

Cinamom. acerr.

Gran. Paradis.

Calam. arom. ana.  $\zeta$ j.

Maioran.

Thym.

Fol. laur.

Fl. Anthos.

Rosar. rubr. ana. Mj.

Lavandul.  $\zeta$ ij.

Vini optimi Mens. iij. Macerentur ac destillentur : Destillato liquori addantur

Moschi  $\mathcal{D}$ ß.

Zibeth. gr. vj. M.

Vires. *Calfacit. secat, incidit, discutit, cor ac caput inprimis roborat.*

14.  $\nabla$ . *Diuretica ex nucleis F. F. seu Liquor diureticus, Germ.*

*Kernwasser.*

$\mathcal{R}$ . Flor. Sambuc. siccat.  $\zeta$ vj.

Amygd. amar.  $\zeta$ v.

Nuc. per sic.  $\zeta$ xij.

Cerafor.

Inci



Incisa ac grossè contusa macera  
in Vini maluat. mens. iis. hinc destil-  
la in **MB**

Vires. *Insignium virium in atterendo calculo, abstergendis viceribus, urinæque cionda.*

Dosis cochl. j.

15. **V. Febrifuga.**

℞. Rad. Scorzoner.

Pentaphyll.

Tormentill.

Dictamn. ana. ℥vj.

Sem. Citr. excort.

Card. bened.

Mariæ.

Acetof. ana. ℥ß.

Santalor. omn. ana. ℥j.

Galeg. Mj.

Fl. cordial. ana. Mß.

Raf. c. c. ℥ß.

Contusis affundantur.

**V. Tormentill.**

Cichor.

Card. bened.

Mariæ.

Pap. errat. ana. q. l.

Macerentur in vitro clauso ♂ (3.).

postea adde

Pomor. citri contus. No. vj.

Succ. Endiv.

Acetof.

Card. bened.

Plantag. ana. lib. j.

Borrag.

Scord. ana. lib. l.

Destillentur in **MB**

Vires. *Conuenit in febribus præcipue*

*malignis; malignitatem quippe discutit, putredini resistit.*

Dosis ℥j. vel ℥ij. iij.

16. **V. Hysterica Crollij.**

℞. Rad. Diptamn.

Sem. Dauci, ana. ℥j.

Cinamom. ac.

Cals. lign.

Melis. ana. ℥ij.

Croc. Or. ℥j.

Castor. rec. ℥iß.

Ex omnibus mixtis F. pulvis, cui  
affundantur **V. Ruta** lib. ij. s. stent  
dies (4) in infusione. Hinc destilla  
in **MB**.

Conuenit vtero prauis humori-  
bus molestato. Discutit, suffocationi  
succurrit.

16. **Aqua Lavandula com-  
posita.**

℞. Nucist.

Cubegar.

Zingib.

Cinamom. opt.

Galang.

Calam. arom.

Macis.

Caryophyll.

Visc. quern. ana. ℥ij.

Rad. Pæon.

Eruc. ana. ℥iß.

Flor. Til.

Pæon.

Anthos.

Salv. ana. Mß.

Lavandul.

Lil. convall. ana. M. xxiv.

Vini



Vini optimi q. s. F. infusio & destillatio in **M̄**.

Vires. *Calfacit, exiccat, cephalica est & arthritica, intrinsecus & extrinsecus adhiberi apta.*

18. *Aqua Magnanimitatis.*

℞. Formic. (præstant majores, acidulum odorem exhibentes) Mij.

Spirit. Vini Mensur. i. vel q. s.

Digere vase clauso donec putrefactione in liquorem abierint. Hinc destilla per **M̄** aromatizâque tantillo cinamomi.

Vires. *Calfacit intense, incidit. Vires eius precipuus est in atrophâ sive intrinsecus, sive extrinsecus adhibere velis.*

N. 1. *Si species anacard. infuderis, insignè conficies extractum, ad memoriam roborandam.*

N. 2. *Sunt qui animositatem eius potu excitari volunt, unde & nomen accepit, fides sit penes expertum. De collectione sunt qui monent, præferendus esse formicas, quæ plenilunio cum ovis simul colliguntur, hæcque ad plenilunium usque subsequens digerere iubent.*

N. 3. *Nonnulli ℞. lib. ij. aquæ magnanimitatis descriptæ, addunt.*

Confect. Anacard. ℥ij.

Castor. recent. ℥j.

Fl. Buglos.

Anthos. ana. M. j.

Cinamom. opt. ℥ss.

Digeruntque per aliquot dies, hinc destillant.

*Alia aquæ magnanimitatis descriptio.*

℞. Formicar. major. (Majo vel Iunio collectâ) q. v.

Spir. Vini rectificat. ad eminent. digit. 3.

Digestis adde,

Fl. Anthos,

Ros. rubr.

Bugloss.

Meliss.

Maioran. ana. Mj.

Castorei cl. ℥ij.

Spec. Diamosch. dulc. ℥ss.

Confect. Anacard. ℥j.

Aqu. Buglos.

Betonic.

Tilia, ana. lib. j.

Tritis terendis misce ac mensuram digerantur, deinde destillentur in **M̄**, & cum proprio sale rectificentur.

Vires. *Cordialis est & cephalica præ priori, magnarumque virium ad memoriam roborandam.*

19. *∇. Nephritica.*

℞. Rad. Enul. Camp.

Ononid.

Pimpinell.

Raphan. ana. ℥j.

Petrosel.

Levistic. ana. ℥vij.

Fol. Levistic.

Petroselin. ana. Mj.

Saxifrag. c. toto ℥ij.

Nucl. persic. No. xxx.

Fl. Genist.

Meliss.

Anthos



Anthos, ana M<sup>ss</sup>.  
 Sambuc. Mj.  
 Bacc. Iunip.  
 Myrtill.  
 Halicacab.  
 Sem. anif. ℥ij.  
 Incidantur & infundantur in Vi-  
 ni alb. opt. lib. xij. per ♂ (8.) dein  
 destillentur.  
 Vires. *Diuretica ac lithonriptica*  
*est. Dosis cochl. i.*  
 20. ▽. *Philosophorum.*  
 ꝛ. Flor. Sambuc. rec. lib. ij.  
 Nymph. lib. is.  
 Herb. Lactuc.  
 Portulac.  
 Solan. c. toto, ana. lib. j.  
 Hyoscyami alb. lib. s.  
 Fl. Papav. errat.  
 domestic. ana. lib. s.  
 Rosar.  
 Violar. ana. ℥iiij.  
 Succ. Semperviv. lib. iij.  
 Plantag.  
 Acetof. ana lb. ij.  
 Endiv. lib. i.  
 Omnia recentia contusa & incisa  
 stent in infusione in cella frigida ♂  
 (17.) postea destilla in **MB.** vel cine-  
 re ad siccitatem, sexies reiterando,  
 semperque destillatum affundendo  
 super novas herbas, omissis succis,  
 tandemque rectifica: rectificato ad-  
 de sal ex fecibus extractum, depura-  
 tumque sepeli in terram frigidissi-  
 mam per mensem.

Vires. *Omnibus morbis calidis con-  
 venit, &c.*

21. ▽. *Pectoralis Clariss.*  
 D. D. Lud.  
 von Hornigk.  
 ꝛ. Hépat. Vitul. N. i.  
 Pulmon. Vulp. N. i.  
 Herb. Pulmonar.  
 Hépat. stellat.  
 Salvia.  
 Ruta.  
 Hyssop. ana. Mj.  
 Rad. Enul. c.  
 Gladiol. an. ℥ss.  
 Sem. Anif.  
 Carv.  
 Fœnic. an. ℥ss.  
 Fl. Botrag.  
 Bugloss. ana. ℥ij.  
 Infundantur per hor. 24. in  
 Vini veteris generof. M. ij.  
 Aqu. Scabiol.  
 Card. bened. an. ℥iv.  
 Hyssop. ℥ij.  
 Dein destilla in **MB.**  
 Vires. *Confortat Pulmones ac E-  
 par, crassam mucilaginem attenuat, ex-  
 pectorat, flatūs discutit, obstructions reser-  
 rat, &c.*  
 22. ▽. *Pectoralis, F. F.*  
 ꝛ. Fol. Scabiol.  
 Veronic. an. M. ij.  
 Capill. ♀.  
 Salv.  
 Hyssop.  
 Matrub.



Epatic. ana. Mj.  
 Fl. Borrag.  
 Buglos.  
 Violar. an. M℥.  
 Rad. Enul.  
 Ireos fl.  
 Petrosel.  
 Liquirit. ana. ℥ss.  
 Sem. Anif.  
 Fœnic.  
 Vtric. an. ℥j.  
 Cinamom. el.  
 Croc. Or. an. ℥f.  
 Incis. & contusa digerantur in  
 Aq. Scabiosis.  
 Veronic. ana. lib. j.  
 Hyssop. lib. ss.  
 Vini alb. lib. iij.  
 Digerantur per ♂ (2) destill. per  
**MB.** adde Sacchari cand. q. s.  
 Vires. *Eadem cum priori obtinet.*  
 23. **∇. Picarum. composita.**  
 ℞. Sem. Pœon.  
 Rad. Pœon.  
 Pyrethri. ana. ℥j.  
 Aristoloch. l. ℥iij.  
 Visc. quern. ℥ss.  
 Castorei. ℥j.  
 Fl. Stœchad. ar. ℥j.  
 Lil convall. ℥ss.  
 Paralyf.  
 Pœon. ana. ℥vj.  
 Lavendul.  
 Rosinar. ana. ℥v.  
 Salv.  
 Maioran.  
 Betonic.

Hyssop. ana. ℥ss.  
 Cinamom.  
 Caryophyllor.  
 Cardamom.  
 Nucist.  
 Cubebar. ana. ℥ss.  
 Singulis grosso modo contusis &  
 incisis infundantur,  
 in Aq. Lil. convall. lib. iij.  
 Flor. Tilia. lib. ss.  
 Primul. Veris. lib. j.  
 Deinde adde pullos picarum, N.  
 xij. qui pennis maiusculis abiectis  
 conuassentur & addantur infusioni  
 prædictæ; post macerationem F.  
 Destillatio in **MB.**  
 N. *Sunt qui picas in ∇. Liliorum lib.*  
*ss. ad consumptionem medietatis antea*  
*coquunt, infusionique postmodum addunt.*  
*Verum quia coctione illa volatilis pars*  
*prorsus evanescit, quid postmodum ele-*  
*vetur non video.*  
 Vires. Cephalica & antepileptica in-  
 signis est. *Dosis cochlear. 1. vel. 2.*  
 24. **∇. Salvia composita. F. F.**  
 ℞. Salv.  
 Majoran.  
 Thym.  
 Lavendul.  
 Epithym.  
 Betonic. ana. Mj.  
 Nucist.  
 Cinamom. ana. ℥ss.  
 Rad. irid.  
 Cyper. rot.  
 Calam. ar. ana. ℥j.  
 Storac. cal.

Benz.



Benz. ana. ℥iſſ.  
 Infunde in lib. iij. Spir. Vini. rec.  
 ℥. 4. dein deſtill. per **MB**.  
 Vires. *Calefacit & ſecat. Cephalica & arthritica eſt penetrantiſſima, uſui conueniens, tam interne, quam externe.*  
 25. *Aqua Splenetica, F. F.*  
 ℞. Rad. Filic. ℥ij.  
 Polypod.  
 Apij, ana. ℥iſſ.  
 Ariſtol. rot.  
 Leuiſtic.  
 Acor. aq. (pſeudoac.)  
 Cal. arom. ana. ℥j.  
 Cort. Cappar.  
 Tamarifc.  
 Lign. fraxini,  
 Rhabarb. elect. ana. ℥iſſ.  
 Sem. Leuiſtic.  
 Carv.  
 Aniſ.  
 Cymin. ana ℥ij.  
 Sum. Abſynth.  
 Fumar.  
 Cuſcut.  
 F. Agrimon.  
 Fol. Ceterach.  
 Scolopendr. an. Miſſ.  
 Vini generoſ. lib. viij. ſtent in digeſtione ( ℥. 2.) Hinc deſtillentur per **MB**.  
 Vires. *Lienem roborat, aperit, vrinam promouet, &c.*  
 26. *∇. Contra Terrorem, Germ. Schreckwaffer.*

℞. Flor. Lil. conuall. Miſſ. (vel plur.)  
 Superfunde Vini albi generoſ.  
 Menſur. iij. ſtent ſimul in loco frigidō, ℥ (14.) poſtea deſtilla per **MB**.  
 Deſtillato iterum adde  
 Cinamom. ℥iſſ.  
 Cubebar. ℥iſſ.  
 Caryophyll. ℥ij.  
 Macis,  
 Galang.  
 Zinzib. ℥iſſ.  
 Zedoar.  
 Croc. Oran. ℥ij.  
 M. Stent bene obturata aliquandiu. Hinc adde  
 Flor. Lavendul. recent. Mj.  
 Spic. noſtrar. Ml.  
 Stent iterum aliquot dies.  
 Hinc deſtilla in **MB**. Ex fecibus extrahe **⊖**, deſtillatoque adde,  
 N. *Sunt qui deſtillatum ante Salis admixtionem ſuper ocul. 69. preparat. ℥j. deſtillant. Verum vt ſupra monui, reſtius deſtillato admixcentur.*  
 Vires. *Conuenit gravidis terrorem paſſis, præcauet abortum, fatumque confortat.*  
 27. *∇. Theriacalis ſ. contra Peſtem,*  
 ℞. Succi Galeg.  
 Acetoſ.  
 Scord.  
 Citri, ana. lib. i.  
 Theriac. opt. ℥ij.  
 Miſta digerantur aliquandiu, poſtea deſtillentur. *Dofis cochl. i. ad ij. &c.*  
 S 2.



28. ▽. *Theriacalis Croll. f. Spiritus Theriacalis camphoratus.*

℞. Theriac. Andromach. ℥v.  
Myrrh. rubr. ℥iij.  
Croc. Orient. ℥β.  
Camphor. ℥ij.

Mixtis superfunde V rectifica-  
tifs. ℥x. stent in loco tepido, cucur-  
bita imposito alembico, bene clau-  
sâ, ☉. (24.) Hinc destilla in M̄. à  
lentissimo calore gradatim ascen-  
dendo. Sic Spiritus prodit elegans,  
quem reafunde materiae in cucur-  
bita, digere, atque denuò destilla, id-  
que vice tertiâ.

N. Sunt qui Camphoram in XX po-  
nunt, alij contra Camphoram omittunt,  
Spiritumque Theriacalem simplicem  
vocant

Vires. Egregius eius usus est in Pe-  
ste, ciet sudorem; resistitque veneno. Sen-  
nert. in Institut. Hartmannus in Croll.  
Finck. in Enchirid. &c. Dosis ℥. i.

29. ▽. De Tribus. *Mixtura de tribus. Mixtura simplex.*

*Diaphoreticum in peracutis.*

℞. Spirit. ☿ i rectif. ℥iij.  
☉ i ℥j.

Aq. Theriacal. Camphorat. ℥v. M.

Vires. Ciet sudorem, resistit purve-  
dini, magnarumque virium censetur in  
febris malignis.

Dosis, ℥j. plus minus.

30. ▽. *Trifstantis.*

℞. Nuc. Mosch. lib. i.  
Macer.

Zinzib.

Granor. paradif.

Caryophyll. an. ℥iβ.

Rhabarb. opt. ℥j.

Castor.

Spicae nard. ana. ℥β.

Ol. laurini, ℥ij.

M. & fac vt aromata mancant in-  
tegra, infunde Vini optimi lib. xiiij.  
macerâque in vitro clauso septiman.

4. Dein cola, speciésque omnes con-  
tunde ad pulmenti formam, addan-  
túrque postea liquori colato, iterum  
stent per ☉. 3. saepius agitando. De-  
nique destilla in M̄.

Vires. *Cephalicu & uterina est, cras-  
sos flatus discutit.*

31. ▽. *Vita Mulierum, Germ.  
VVeiber Aqua Vit.*

℞. Cinamom. acerr.

Nucist.

Macis,

Zinzib.

Garyophyllor.

Gran. paradif.

Cubebar.

Cardamom. an. ℥ij. (alij ℥iβ.)

Piper. long. ℥j. (alij rectius ℥β.)

Galang. ℥β. (alij rectius ℥j.)

Zedoar. ℥j. (alij omittunt.)

Pulverisentur singula seorsim  
permisceantúrque. Hinc adde

Fol. Salv. min.

Menth. crisp.

Fenic. ana. Mj. (alij Melissa &  
melius.)

Affunde Vini generosi Mens. iij.  
mace



macerâque vase clauso  $\zeta$  (14) postea destilla in MB. vel vesica stanno oblita.

Vires. Vterum corroborat, suffocationes eius compefcit, status discutit, idque adeo feliciter, vt generosis ac nobilibus mulieribus Palatinatus, instar Panacea in morbis vterinis habeatur. Corroborat insuper ac calfacit ventriculum, caput, ac reliqua viscera. Exiccât catarrhos.

Dosis à cochl. ss. ad i. &c.

Medull. destillatoria, Clar. D. D.

VVeickhard. in Thef. Pharmac.

32.  $\nabla$ . Virtutum/

$\mathfrak{R}$ . Cinamom. cl.

Gran. Paradisi, ana.  $\zeta$ ij.

Nucist.

Caryophyll.

Zinzib. ana.  $\zeta$ ss.

Macis,

Galang. an.  $\zeta$ ij.

Salv.  $\zeta$ vj.

Vini Rhenani lib. vj.

Incisa & contusa infundantur per

$\zeta$  14. F. destillatio.

Vires easdem obtinet cum precedenti.

33. Aqua vomitina Plateri.

$\mathfrak{R}$ . Nuc. jugland. virid.

Rad. raphan. an. part. ij.

Acet. Vini, part. iij.

Conquassatis nucibus & raphano, F. digestio leni calore, dies (5. vel 6.) postea destilla ex MB.

Dosis ab  $\zeta$ ss. ad  $\zeta$ ij.

N. Nonnulli fortiozem reddunt, addendo nonnihil aqua benedicta.

## CAP. XXXIX.

## De Aquis reliquis.

PRæter aquas destillatas sunt & alia officinales, ex destillatitiis simplicive fontana, &c. accedente rerum aliarum incoctione, infusione, admixtione, resultantes.

Modus parandi nihil discrepat à modo decoctionis, infusionisve, aliàs tradito.

Vsitationes huius formula sunt.

1.  $\nabla$ . Ophthalmica, F. F.

Ophthalm. Bruni. 2.

Ophth. Quercet. 3.

Saphirea. 4.

Viridis. Collyr. Virid. 5.

Perlarum. 6.

Lac virginis. 7.

Caustica. 8.

1.  $\nabla$ . Ophthalmica, F. F.

$\mathfrak{R}$ .  $\Theta$  i alb.  $\zeta$ ij.

Baccar. Laur. excort.  $\zeta$ ij.

Aq. rosar. alb.

fœnic. an. lb. j.

Bulliant l.  $\Delta$ . in cucurbita vitrea ad consumptionem medietatis, hinc adde Camphoræ  $\zeta$ ij. M. Filtra per chartam.

2.  $\nabla$ . Ophthalm. Bruni. Collyrium Bruni.

$\mathfrak{R}$ . Vini albi.

$\nabla$ . Rosar. alb. ana.  $\zeta$ ss.

Aloës Hepatic. subtiliter pulv.  $\zeta$ j. F. Collyrium.



Vires. Commendatur ad palpebrarum scabiem pruriginosam.

3. ▽. Ophthalmica Quercetani.

℞. Croc. metall. ʒj. vel ʒij.

Infunde in ▽ Euphrag. fœnic. aut simil. ʒv. vel vj.

Vires. Virtus mira est contra amblyopiam, amaurosim & suffusionem.

4. ▽. Saphirea ad oculos.

℞. Lixivij  $\Psi$  cum ▽ fontan. facti, & filtrati, q. v.

In hoc solve  $\star$  parum.

Id ubi exactè solutum fuerit, aquam hanc in æneam pelvim conjice per noctem, & Saphiri acquirat colorem, &c. estque diaphana in vitro seposita.

Vires. Ad omnia fere oculorum vitia, imò ad viscera quavis mundanda utilissima; cancrum, ambustionem, aliaque multa vitia, sanare perhibetur. Oculis aliquot gutta tantum imponuntur, prout scil. multum parùmve salis arisve continerit. Efficax item est ad pelles oculorum auferendas. Potest dilui ▽ Still. fœniculi, Euphrag. &c.

N. Est vstratissima Agyrtis.

5. ▽. Viridis. Collyrium viride.

℞. Ærug. aris ʒij.

Auripigment. citrini, ʒj.

Aq. ros. alb.

Plantag.

Vini alb. ana ʒiij.

M. Bulliant simul, maneatque liquor super materiam.

Vires. Vitale est in Pterygio, si oculo instilletur.

Huc pertinent Aqua Cordiales, Germ. Krafftwasser, quæ si lac colore amulentur, lac, emulsiove dicuntur, fiuntque ex ▽ Stillatiis, pulveribus, aliisque cordialibus.

6. Aqua perlarum, in Officina vsualis.

℞. Aqu. Rosar.

Borrag.

Buglos. ana ʒiij.

Manus Christi perlat. ʒj.

Sacchar. cand. ʒß. M.

Alia.

℞. Aqu. acetos.

Borrag.

Buglos.

Rosar. ana ʒiij.

Manus Christi perlat. ʒiij.

Margarit. preparat. ʒß.

Syrup. Granat. ʒj. M.

Vires. Vulgo notissima sunt, utpote ad quas in extremis, tanquam ad ultimū levamē cōfugitur. cochl. subinde propinādo. Huius quoque loci sunt & alij liquores Aquei, vt.

7. Lac. Virginis.

℞. Aqu. solan.

nymph.

lactuc.

Aceti ana. ʒij.

Dissolvantur in his.

Lithargyr. argent. ʒj.

Cerul. candid. ʒiij.

Camphor. ʒj.

Stent aliquot horis dum resederint, quæ crassa sunt; tum transcolentur per filtrum, aut cribrum setaceum.

vsus



Vfus magnus lactis huius est, non solum in decorandis Virginibus, acquirendoque nitore faciei, sed & in scabie emendanda, sanguineque sistendo: tum ad passam frontem id est, passam more rugatam explanandam, exporrigendamque.

N. Aliud vide apud August.

8. Aqua caustica, F. F.

℞. Spirit. Vini rectific. ℥iij.

Pulv. Gatyophyl. ʒj.

Zinzib.

Cinamom.

Pulv. Cerufs.

Alum. roch. ana. gr. viij.

℞. ʒiij.

Misceantur optimè, & serventur in vase optimè clauso.

Vites. Mundificat vulnera inveterata, excrescentias exedit.

CAP. XL.

De Balsamis Odoriferis.

**B**alsami significationes varias dedimus libi. 1. Earum tres sunt, que peculiarem sibi in Officina vendicant locum. Balsami scil. odoriferi, Balsami destillati, & Balsami vnguentarij: de prioribus hic loci agere convenit, de posterioribus infra.

Balsami odoriferi sunt medicamenta, cum vnguentis crassitie certantia, imò plerunque duriora: parata vt olea odorifera corpore crassiori retineantur, quo minus exhalent.

Corpora, quib. olea illa incorporantur, sunt 1. Cera alba depurata. 2. Oleum nucis moschatae expressum, tum per se, id est, non depuratum, tum depuratum. 3. Medulla vituli lota. 4. Manna depurata.

N. Quercetani Caelestem Mannam, quam in Pharmacop. Rest. cap. 26. maximopere depradicat, alij Saccharum depuratum interpretantur, alij aliter. Ve-

rum enim verò nihil aliud à Quercetano intelligi, quam ceram depuram, ex scriptis eius parallelis liquet. Nimirum in tetrade, acutum Philosophicum ex acido liquore. Manna Caelestis parare docet, id quod de melle intelligi, cera scil. germano fratre, demonstratur in enodatione menstruorum, cap. 57. infra.

Depuratio ceræ & olei Nucistæ fit per ℥, inprimis ℥risatum, eius beneficio color & odor s. a. extrahitur, relicto corpore albo, hujus loci idoneo.

N. Alij ℞. Cera alb. p. vj. Ol. amygdal. d. recent. p. 1. ℥ ad eminentiam digiti vnus; digerunt dies (3.) hinc abstractâ humiditate in ℞. Corpus reliquum balsamis conficiendis adhibent.

Modus vulgaris. ℞. Corpus requisitum, admisce olei q. s. vt f. instar linimenti, quod tingunt colore debito.

Modus præstantior. ℞. Corpus (Ol. Nucist. depurat.) adde extra-

ctum



etum rei, cuius Balsamus expetitur, hinc admisce quoque oleum.

N. *Proportio inter extractum & oleum est ferè tripla, Olei scil. 3 Extracti. 1.*

*Balsama usitatiora sunt.*

Balsam. Angelicæ.

Anisi.

Apoplecticum.

*vide infra 1. 2. 3.*

Arantiorum.

Caryophyllorum.

Cinnamomi.

Citri.

Cubebæ.

Lavendulæ.

Maceris.

Maioranæ.

Menthæ.

Nucis moschatæ.

Rorismarini.

Rosarum.

Rutæ.

Succini.

Zedoariæ.

De his vide suis locis, libr. 4.

1. *Balsamum apoplecticum Crollij secundum F. F.*

2. Ol. Nucist. expr. ʒij.

Ambr. nigr. ʒijss.

grif. ʒij.

Mosch. opt. ʒif.

Zibeth. ʒiif.

Ol. Cinam. ʒf.

Majoran.

Lauend. ana. ʒf.

Caryophyll. gr. vj.

Succin. ʒß.

Cum Balsamo Indico, q. f. F. Balsamum.

2. *Aliter.*

3. Confect. anacard. ʒij.

Ol. succin.

Lavendul. ana. gran. iij. vel plura.

Zibeth. ʒij.

M. F. Balsam.

*Vires. Confortat caput, frigidis que humores discutit, adeoque in Apoplexia, Syncope, Paralyfi, & similibus affectibus convenit, naribus inditus, vel quoquo modo applicatus.*

N. *Mulieribus ob suavitatem minus commodè adhibetur.*

3. *Aliud, Cl. D. D. Arn. VVeickhardi.*

3. Ol. mastich. vulg. ʒj.

stillat. garyophyll. gran. vj.

Succin. alb. gran. iij.

Lil. convall. gran. iij.

Cum pauca cera virginea, F. Balsamum.

*Vires. Confortat ad affectus capitis frigidis, VVeickhard. Thesaur. Pharmaceutic. lib. 6.*

## C A P. X L I.

### De Balsamis destillatis.

**B**alsami destillati nihil sunt aliud quam destillati Spiritus, cum Olei Vini Spiritu prolecti. *Usitatiora sunt.*

Balsamus



Balsamus vitæ, *vide infra* 1.  
 nervinus, 2.  
 anti-arthriticus, 3.  
 Petri de Ebano, v. in di-  
 spensat. August. Oleum Bal-  
 sami.

Huc pertinet & Liquor seu Balsa-  
 mus Saponis, *v. infra* 4.

1. Balsamus vitæ.

- ℞. Myrrh. cl.
- Aloës epar. ll
- Oliban.
- Balsam. Indic.
- Bdell.
- Ammoniac.
- Sarcocoll.
- Mastich.
- Gum. Arabic.
- Storac.
- Ladan.
- Baccar. laur.
- Axung. Castor. an. ʒvj.
- Croc. ʒis.
- Nucist.
- Cinamom.
- Caryophyll.
- Gum. anime.
- Zedoar.
- Galang.
- Spic. Roman.
- Cardamom.
- Cubebar. ana. ʒij.

Pulverifata & mixta infundantur  
 in **V** rectific. ad eminent. digiti 1.  
 digeranturque aliquandiu. Hinc de-  
 stillentur per Retortam ( vitream )  
 in cineribus : Δ que lentissimo

lampadis rectificentur.

Dein adde:

- ℞. Ol. Anthos,
- Maioran.
- Chamomill.
- Puleg.
- Hyslop.
- Salv.
- Rut.
- Spic.
- Lavendul. an. ʒj.
- Thymi,
- Saturejæ,
- Cubebar.
- Zedoar.
- Nucist. expr. an. ʒß.
- Cinamom.
- Caryophyllor.
- Rosar.
- Citrj,
- Arantior.
- Fœnic.
- Anif.
- Carvi, ana. ʒij.

M. F. Balsamus, digerendo ali-  
 quandiu.

Vires. Cordiale est insigne, balsa-  
 mique nostrum mirabiliter recreat,  
 putredinem arceat, sopitos spiritus vi-  
 tales & animales excitat, cerebrum  
 humidum ac debile confortat, flatus  
 discutit, adeoque commendatur in  
 Apoplexia, uterinis affectibus, lipo-  
 thymia, &c. Quinimò adeò celebre his-  
 ce in oris audit, ut instar Panacæa in  
 omnibus ferè morbis magnatibus expe-  
 ratur; usus eius tam externus, quam  
 internus est.



*Dosis gutt. iij. iij. & plur.*

2. *Balsamus nervinus.*

℞. Ol. Terebinth. lb. j.  
Lauri ℥ij Misce.  
H.nc adde Gum Galban.  
Elem. ana. ℥vj.  
Heder.  
Oliban. ana. ℥ij.  
Mastich. ℥j.  
Myrrh.  
Aloës epat.  
Laudan.  
Castor. ana. ℥ij.

Pulverisata admisce oleis, stent-  
que & aliquot (3.) Dein

℞. Galang.  
Caryophyllor.  
Cinamom ana. ℥β.  
Nucist.  
Zedoar.  
Cubebat. ana. ℥β.  
Diptamni alb.

Consol. maj. ana. ℥iij.

Pulverisata infunde in ℔ss. vel q.  
s. V. Hinc misce cum prioribus,  
ac destilla per XX vel 6 vitream in  
primò prodabit Spiritus, dein  
oleum flavum, vltimò nigricans:  
collige simul oleum flavum ac spi-  
ritum pro balsamo.

Vires. Calfacit, confortat nervos,  
Paralysin & Contracturam sanat, ex-  
trinsecus illius.

3. *Balsamus anti-arbitricus.*

℞. Mumie,  
Mastich.  
Thur.  
Myrrh. an. ℥ij.  
Gummi ammoniac.  
bdellij  
opopanac.  
Tartari, ana. ℥β.  
Mellis  
Ⓞi Roman. ana lb. ij.  
Spir. Vini lb. vj.

Destillentur per alembicum in  
receptaculum amplum, cum quin-  
tuplici cohobatione.

Corroborat articulos, eorumque de-  
fluxiones exiccat, dolores arbitricos  
lenit.

N. Paulò aliter habet VVeickhard,  
Thes. Pharmac. lib. 6.

4. *Liquor seu Balsamus  
Saponis.*

℞. Saponem Venetum incisum,  
affunde Spiritum Vini, atque semel  
ac iterum destilla; affunde denudò  
eundem, & relinque in loco calido,  
postea per chartam filtra: est instar  
olei brunnei, seu spadicei coloris.

Vires. Subleuat podagricos dolores,  
si locus affectus eo illinatur.



## CAP. XLII.

## De Bolis.

**B**oli in officinis pro vsu nulli ex-  
tant, sed ex præscriptione vsui  
extemporaneo parantur, idque vel  
miscendo solum, vel inspissando, &c.

Fiunt ex Electuariis, pulpis, con-  
seruis, pulveribus in consistentiam  
minùs fluidam deglutibilémque re-  
dactis.

N. Cavendum ne sapore ingrato abo-  
minabilis evadat,

## Exempla.

## I.

℞. Rhabarb. pulverif. ʒj.

Conserv. Rosar. rec. ʒβ.

Cum Syr. rosar. solv. F. Bolus.

## II.

℞. Elect. lenitiv. de manna. ʒβ.

diaphanic.

diacatholic. an. ʒij.

Cum saccharo alb. F. Bolus pro  
vice vna.

N. Addi potest & pulvis conveniens.

Vires. Purgat humorem serosum ac

biliosum.

## III.

℞. Conserv. rosar. antiqu. ʒij.

Laudan. opiat. gran. iʒβ.

F. Bolus.

Confert in fluxu alvi, & sim. dolorem  
sedat, somnum inducit.

## IV.

℞. Cassiæ rec. extract. ʒj.

Sem. anif. ʒj.

Cum Oleo amygdal. dulc. rec.

F. Bolus in nephritide.

## V.

℞. Prunor. damasc. num. x.

Sebesten. num. vij.

Passul. enucl. ʒβ.

Coquantur cum aqua, colen-  
túrque fortiter. Hinc adde:

Pulp. cas. ʒij. coquantur denud  
ad spissitudinem mellis. Tum adde:

Pulv. sen. ʒijj.

Cum Sacchar. F. Bolus pro 2. vi-  
cibus, &c.

## CAP. XLIII.

## De Calcibus seu Calcinatiis.

**C**alcinationem sex fieri modis di-  
cimus libr. i. Ex his duo. non ni-  
si ignem requirunt, reliqui aliud ali-  
quid (Δ potentialem vocant) insu-  
per expetunt, cujus beneficio calci-  
natio peragatur.

Mineralium calcinationes dabi-  
mus sigillatim, libr. ʒ.

Vegetabilia, v. gr. herba, radices,  
ligna, cortices, aliæque φλόγισα igne  
comburentur luculento, donec in  
cinerem fuerint redacta.



N. Simili modo incinerari possunt, & capita mortua ex destillationibus residua, si super laminam ferream vel in fictili comburantur.

Animalia, horumque partes molliores comburuntur ut plurimum in fictilibus (clausis & lutatis) ad nigredinem usque. Sic aves comburuntur cum pennis, lepus cum pelle, &c.

Cornua, triplici exponuntur calcinationi: Vstioni, vaporationi & corrosioni; quam præcipationem alij vocant.

Vstione comburantur cornua, donec per nigredinem albida facta sint. Idque plerunque in fornace figulinâ fieri solet. Hinc cornua vsta dicta.

Vaporosæ calcinationis modus hic est: Cornua suspenduntur ponunturve in capitulo, partem superiore Vesicæ, quæ aliquotâ liquoris portione adimpleta sit: hinc subitus accenditur ignis, ut vapor vi caloris elevatus, cornua penetrando, friabilia paulatim candidaque reddat.

N. Opus hoc est ferè 3. diciturque philosophicè calcinari.

Liquor adhiberi poterit vel simplex, destillatave appropriata, vel succus decoctumve medicæ intentioni respondens. Liquor autem ne quâ penitus exhalet, recentem subinde affundere oportet.

Corrosiva calcinatio fit affusis liquoribus acidis, v. g. aceto, spiritu

Qi, Qi, & sim. quibus scil. ossa vel cornua grossè contusa, rasæ solvuntur, corroduntur, postmodumque in calcem (quam magisterium vocant) præcipitantur. Vide c. 67.

N. Simili modo calcinantur & crustacea.

Modus porò calcinationis ut diversus est: ita calcinata diversorum sunt nominum. Hinc calces, cineres, croci, salia vsta.

Sic sunt:

Calx Ois, vide lib. 3.

Da, vide lib. 3.

Cineres plurimi, è quibus tamen officinis 4. vstiores, adeoque

καλ' ἐξοχῆν, 4. Cineres dicti,

Absynthij,

Fabarum è stramine.

Genitæ,

Sarmentorum Iunipeti.

Crocus Metallorum, } vide

Martis aperitivus } lib.

—adstrictivus, } 3.

Veneris.

Vsti, s. combusti Cancri,

Cervorum pulli,

Cuculus,

Erinaceus,

Hirundo,

Lepus,

Passer troglodytes,

Serpens,

Cornu cerui vstū,

—alcis,

Vngula equi.

CAP. XLIV.



## CAP. XLIV.

## De Cataplasmatibus.

Cataplasmata fiunt ex rebus medicinalibus, quæ vel pulverisata, vel quoquo modo in pultis consistentiam, live per se, siue adhibita humiditate redigi possunt: præcipue tamen parantur ex herbis, (viridibus siccisve) radicibus, floribus, seminibus, oleis, fructibus, axungiis, farinis, micis panis, & similibus.

Modus fiendi adhibetur pro re nata; cum, vel sine igne. Sine igne fit ex herbis viridibus, contusis aut earum succis expressis, aliisve liquoribus convenientibus, quibus reliqua admiscuntur, ut fiat pulcicula instar. Ignis beneficio coquantur res cum liquore conveniente in cataplasma: vel fructus succulenti ut mollescant elixantur, hinc exprimitur pulpa per setaceum, eique reliqua admiscuntur.

N. 1. Liqueor pro rei necessitate varius est, aqua, lac, vinum, & simil.

N. 2. Sicca præstat optimè pulverisare, viridia conquassare, & ad putrilaginem coquere.

Officinalia nulla exant.

Exemplo ergò sint:

Cataplasma resolutivum Foresti. 1.  
contra cruorem, Terbad 2.  
de nido hirundinis. 3.  
Anacollema. 4.  
Sinapismus. 5.  
Vesicatorium. 6.

1. Cataplasma resolutivum Foresti.

ꝑ. Flor. Chamomill.

Stœchad.

Sum. Absynth.

Rut.

Caulium & stipitum eorum.

Salv.

Sabin. an. Mj.

Coque omnia simul in lixivio ex cinere quercus vel sambuci, vel vitis albæ; deinde pistentur, addendo pulverem, qui

ꝑ. Alumin.

Sulphur.

Gallar.

Cypress.

Sal. commun. an. ꝑ. ʒ.

Aloës,

Baccar. Laur.

Pyrethr.

Sem. caul. an. ꝑ. ʒ.

In fine addatur stercus recens columbarum vel caprarum.

Vires. Resolvit crassos humores, ac tumores inde ortos, ut varices, elephantiam Arabum. Forest. lib. XXIX. observat. 25.

2. Cataplasma contra Cruorem, vulgò Terband.

ꝑ. Boli armén. ꝑ. ʒ.

Cretæ ꝑ. ʒ.

Prunor. Sylvestr. sic. ꝑ. ʒ.

Pulverisa quàm minutissimè, & coque cū aceto acerrimo, hinc admisce:



Radic. symphyt. pulverifat. pa-  
rum.

In fine adde Farinæ avenac. q. s.  
ad consistentiam cataplasmatís, sub-  
inde instillando nonnihil olei myr-  
tillorum.

Vires. Cruorem ex casu vel contusio-  
ne collectum resolvit & siccat. Felix  
Virtz. in Chirurgia.

N. Eiusce farine cataplasmata in-  
ter Chirurcos usitatissima sunt, sicutque  
ex terra sigillata, bolo armeno, sanguine  
draconis, cerusa, pice, resina, succino,  
lapid. calamin. succo acacia, & similibus  
adstringentibus & exiccantibus.

3. Cataplasma de nido hirundinis  
Mysicht.

¶. Nidi hirundinis, num. i.

Alb. graci, ℥iſs.

Rad. Alth.

Lil. alb. an. ℥j.

Caricar. ping.

Dactylor. ana. num. iij.

Coque in V ad remanentiam pul-  
tis, postea adde:

Ol. Violar.

Farin. Chamamel.

Fœnigr.

Sem. Lin.

Tritic. ana. ℥vj.

Cerebr. cati. ℥ss.

Pulv. noct. combust.

hirund. combust. ana. ℥ij.

Vitell. ovar. num. ij.

Croc. Orient. ℥j. M. F. Catapl.

Commendatur in angina desperata  
collo sapina tepide ( id quod de omnibus

Cataplasmatís notandum, ) applica-  
tum.

Huc pertinent & Anacollemata,  
quæ nihil aliud sunt quàm Cata-  
plasmata frontalia, intercipiendæ  
defluxioni consecrata, adeoque fi-  
unt ex adstringentibus, quæ ut plu-  
rimùm albumine ovi subiguntur.

E. g.

℞. Mastich.

Thur.

Myrrh. ana. ℥iſs.

Bol. arm.

Pulv. later. an. ℥ss.

Croci ℥j.

Cum Albumin. ovi, Ol. rosac. &  
pauillo acet. F. Frontale.

Vires. Prodest in lippitudine aliisque  
affectibus oculorum, fronti impostum.

Aliud.

℞. Argillæ vsta.

Farinæ volatil. Staubmeel.

Boli armen. an. ℥ss.

Suc. Acac.

Hypocist. an. ℥ij.

Cum Album. ovi, & modico ace-  
ro, F. Frontale.

Vires. Convenit in Hamorrhagia  
narium.

Huc referendi sunt & Sinapismi  
vesicatorii que in forma

Cataplasmatís.

Hæc sunt ex sem. Sinapi, nastur-  
tij, vrticæ; radic. thapsiæ, cyclamin.  
bryon. scillæ, allij, Euphorb. can-  
tharid. & similibus, susceptis pulpâ  
ficuum, fermento; melle, oxyme-  
lite.



lite, sapone & similibus.

℞. E. gr. Sinapismus.

℞. Pulpa caricar. (in † coctar.)  
℥ij.

Sem. sinap. ℥j. M.

Ruborem cuti inducit.

6. Vesicatorium.

℞. Cantharid. preparat. (i. e. alis  
& capitibus abscissis,) num. xxx.

Fermenti acris, ℥j.

Cantharides pulverisatæ suscipi-  
antur fermento, humectando, si  
opus sit, aceto acri.

CAP. XLV.

De Clysteribus.

Clysmus, Clyfma, Enema est li-  
quor imprægnatus facultate me-  
dicamentali, per syphonem in inte-  
stina intromittendus.

Duo ergò continet. 1. Lique-  
rem. 2. Facultates, quibus liquor  
imprægnatur.

Liquor is, est decoctum (planta-  
rum, pisorum, carnis, &c.) vel si-  
milis humor. Medici intentioni com-  
modus. E. gr. Urina, lac, serum la-  
ctis, oleum, & similia.

Facultates Clysterom variæ esse  
possunt, purgantes, alterantes, ano-  
dynæ, lithontriptricæ, carminativæ,  
abstergentes, adstringentes, & cæt.  
Inter ceteros tamen vltatiores sunt  
clysteres purgantes, qui utpluri-  
mum compositi sunt, hñntque ex  
partibus (4. 5.) decocti alterius e-  
mollentis, partib. (1. 2.) olei, ad-  
ditis insuper purgantibus ac stimu-  
lantibus, aliis v. gr. Electuariis, spe-  
ciebus & similib.

N. Purgantium dosis duplo maior  
esse potest in clysteribus, quam in assu-  
mendis: oleum additur vbi emolliendum

erit; omittitur vbi fortiter purgandum  
& revellendum.

Dosis est ab ℥ijj. in infantibus, ad  
xij. vel xv. in adultis.

Modus parandi liquefcet vno ac  
altero exemplo:

℞. Urinæ lb. 1. F. Clyfma in Hy-  
drope.

℞. Oleum Olivar ℥v. vi. viij. F.  
Clyfma ad leniendam alvum.

℞. Herb. emoll. ana. M. ij.

Rad. Alch. ℥j.

Fl. Chamomill. M. ʒ.

Fic. ping. N. v.

Vitell. ovi, num. 1.

Coque in l. q. aquæ ad lb. 1.

In colatura dissolv. cald. pro Cly-  
steribus ℥vj. Bened. laxat. ℥ʒ. Ol.  
Chamamel. ℥ijj. Sal gemma. ʒj. vel  
Sacchar. rubr. ℥ʒ. ad ℥j. F. Clyf-  
ma.

N. Sicut qui sal commun. vel gem-  
ma ad ℥j. usque injiciunt. Verum quia  
podex locus maxime sensibilis est, præ-  
stat dosin hanc imminuere.

Huc referendi quoque sunt Cly-  
steres veterini (μυτση) γυτα) qui  
eadem



itidem sunt liquores medicamenta-  
les per syphonem ( *κντφεγχφτλω* )  
in utrum fundendi. Liquor itidem  
hic varius adhiberi potest, aqua stilla-  
ticia, decoctum, succus vel simile  
quid, cui pro rei exigentiâ admiscen-  
tur pulveres, Electuaria, olea & simil.

Dosis pro vice vnâ sufficiens est  
℥iij. vel v. vj præter propter.

*Exemplo sint.*

1. ℞. Decocti Equiseti & Tormen-  
till. ℥iij. Olei Myrtin. ℥iſ. Tro-  
chisc. de spod. ʒj. M. F. Clyster, in  
mensium fluxu.

2. ℞. Hydromel. ℥iij. v. mell. ℥iſ.  
F. Clyster ad eluendum vterum.

3. ℞. Succ. mercurialis depurati,  
vel decoct. rubiæ tinct. Eryng. aut  
cyclaminis, vel radic. aper. vel sal-  
via, matricariæ, nepetæ ℥iij. Pulv.  
myrrhæ ʒij. F. Clyster ad promovenda  
menstrua.

Ad hunc locum pertinent & In-  
jectiones penis, quæ itidem ex liquo-  
re conueniente fiunt, sive decoctum  
is sit, sive aqua stillatitia, vel simi-  
lis.

## C A P. XLVI.

### De Conditis.

**C**onditorum constitutionem ab-  
solvunt res condienda, ac liquor  
condiens, quibus pro libitu aroma-  
tizans accedit.

Res conditi aptæ sunt, *radices, cor-  
tices, caules, fructus, nuces, & flores a-  
liquor.*

Duo in rebus condiendis præci-  
puè consideranda occurrunt.

1. Quia res condienda vi liquo-  
ris intus ac extus perfundi postulat,  
mollem illam esse nec nimis crassam  
oportet.

2. Quia esui condita præcipuè  
destinantur, haud ingrata ac gustu  
abominabilia ea sint, fas est. Hinc  
si durior & amarior res condienda  
fuerit, maceretur antea in ∇ frigi-  
dâ dies (5, 6, 7, 8, pro re nata) sin-  
gulis diebus aquam deplendo, recen-

témque dando, vel coquatur insuper  
donec mollescat, amarorque quodam-  
modo extrahatur. Cave autem ne  
nimiâ extractione solum cadaver  
condiendum relinquatur. His adde,  
si crassior, maior, solidior res con-  
dienda foret, secandam eam esse, pro  
exigentiâ, secundum longitudinem,  
latitudinem, tessulatim, &c.

N. 1. *Loco aquæ nonnunquam lixi-  
vio macerare expedit, hinc aquâ simpli-  
ci dulcorare.*

N. 2. *Quod si liberis condita aromati-  
zare, aromata condiendis insigi poterunt.*

Liquor, quo res condiuntur est  
Saccharum clarificatum & syrupi-  
satum, id est, in aqueo liquore dis-  
solutum ad syrupi consistentiam,  
nonnunquam mel depuratum, ali-  
quando muria.

*Sic*



*Sic condiuntur:*

*I. Radices.*

℞. Radices benè purgatas (integras si teneræ fuerint, vel sectas, si crassiores) exemptis si opus sit lignosis partibus, redige ad mollitiem, & si opus sit, ad saporem gratiorem, vt docui: hinc sicca, & cum Sacchari ana. circiter, tantillóque decocti proprij, vel aquæ, coque ad consumptionem humiditatis, consistentiamque Syrupi.

*II. Cortices.*

Cortices nihil à radicibus peculiare habent.

*III. Caules.*

℞. Caules (à pellicula exteriori purgatos) reduc ad mollitiem, hinc coque cum ana Sacchari in decocto soluti, ad consistentiam.

*IV. Fructus.*

℞. Fructus molliores (c. gr. cerasa, baccas, ribes, berberes, mala persica, & simil.) affunde Sacchari Syrupifati, vel mellis part. dimidiam, coque ad consumptionem humiditatis. (aliàs situm contrahit.)

Duriores, vt poma citria, cytonia, & simil. priùs ad mollitiem redigendi sunt, amariores ad saporem gratiorem. Limonia & oliuæ murtiæ imponuntur.

*V. Nucs.*

℞. Nucs virides, perfora stylo, macera dies (9. 10.) in ∇ frigida l. a. hinc coque vt mollescant; siccatas aromatifa, configendo cina-

momo aut caryophyllis, cumque sacchariana. ac aquæ q. s. coque.

*VI. Flores.*

Flores condiuntur affusione Sacchari syrupifati. Sunt autem pauci qui hac ratione integri condiuntur, scilicet flores citri, arantiorum, & interdum rosarum. Ex reliquis fiunt potiùs conservæ. Capparum flores sale; genistæ sale & aceto condiuntur.

*N. Sunt qui flores albumine ovi conquassato illitos saccharo pulverisato aspergunt, solis calori exponunt, floresque hac ratione integros coloratosque conservant.*

*Condita officinalia vfitatiora sunt.*

Condita Aurantia poma integra ac in partes dissecta.

Aurantiorum flores

— cortic.

Berberes.

Borragin. rad.

Calami arom. radic.

Cassia.

Cerasa amarena.

Cichor. rad.

Citria poma integra.

— in taleolis.

Citria maxima cum Carne, Germ.

*Citriat.*

Citria sicca, truckener Citriat.

Citri cortices, eingemachte Citron-Schalen.

— flores.

Consolid. maj. rad.

Corna.



Cydonia, <i>eingemachte Quitin.</i>	<i>ckerbierlein, oder muscateller Bieren</i>
Cynosbati baccæ, <i>eingemachte Hambutten.</i>	Rhabarbarum.
Enulæ rad.	Ribes.
Eryngij rad.	Satyrij rad.
Lactucæ Hisp. caules sicci, <i>truckne Lactuc.</i>	Scorzoneræ rad.
Mala armeniaca præcocia, <i>eingemachte Mällelen, oder Mammelencken.</i>	Sorba, <i>eingemachte Speyerling.</i>
Mespila integra.	Zedoariæ rad.
Mirobalani Belliric. } <i>affertur</i>	Zingiber Chinense.
Chebulæ } <i>tur con-</i>	— commune.
Citrinæ } <i>dita ex</i>	Huc & passulæ laxativæ.
Emblicæ } <i>India.</i>	<i>Sunt &amp; qua condiuntur aceto, sale, &amp; simil. vt</i>
Nuces Indicæ, scilicet moschatæ, cum involucris, <i>ganze Muscatnüss mit den Schelffen.</i>	Modus condiendi est.
Nuces moschatæ, scilicet sine involucris, <i>eingemachte Muscatnüss ohne Schelffen.</i>	1. Conspere cum sale ac comprime, vt sal in exudante humiditate liquefeat.
Nuces Iuglandes.	N. Si res condienda minus succulenta fuerit, affundi poterit modicum $\nabla$ a.
Perfica.	2. Affunde $\ddagger$ stentque vt penetrët, vel si nimium liquoris sit, exhalet aliquantulum.
Pimpinellæ rad.	Sic prostant.
Piper nigr. in racemis ex India affertur.	Condit. Cappares.
Pruna sylvestria, <i>eingemachte Schlehen.</i>	Cucumeres.
Pruna citrina, <i>eingemachte Spelling.</i>	Oculi genistæ.
Pyra muscatella, <i>eingemachte Zu-</i>	Limonia poma.
	Olivæ.
	Portulacæ summitates.

C A P. XLVII.

De Confectionibus Saccharatis.

Confectiones Saccharate;  
id est:

**R**es Saccharo obductæ, sunt.  
1. Saccharatæ sc. seu Saccha-

ratæ simpliciter ita dictæ. 2. Confectiones Saccharo candi seu candifato incrustatæ. His 3. subungere licet Sacchara succis florum certorum



rum sub colore horundem imprægnata. Sacchara infuccata non immeritò vocaveris.

*Modus conficiendi confectioes Saccharatas.*

Re. Rem conficiendam, inde pelvi cupreæ (Germ. *Confect Kessel*.) saccharumque syrupisatum paulatim instillando, continuò supra calorè versa, vt humiditate absumptâ Saccharum rei conficiendæ adhæreat, ac tandem instar crustæ eandem obducatur.

Res quæ hoc modo conficiuntur sunt semina, nuclei excorticati, aromata, radices, cortices, vt & flores ac summitates, sed raro.

N. 1. Semina si opus sit, præparantur prius macerando in  $\text{H}$ , vt semen Coriandri.

N. 2. Si amariora conficienda fuerint, corrigi volunt antea, ad modum, quem in conditis docuimus.

Res quæ confectioes confiunt, est Saccharum Canariense, interdum Saccharum candisatum.

Plerunque primùm amylo res conficiendæ obducuntur, hinc Saccharum superducitur. Vnde duplicis generis confectioes prostare solent; finæ scilicet ex mero saccharo, & minùs finæ ex amylo & saccharo, vt dictum, præparatæ.

Modus conficiendi confectioes saccharo candisato incrustatas non differt ferè à modo condiendi, nisi solâ brodij condientis saccharati consistentiâ, nimirum hoc si cras-

sius fuerit, saccharum in crystallos concrefcit, resque injectas q. crustâ obducit.

*Confectioes rariiores Saccharate sunt.*

Confectio Amygdalarum dulcium, Germ. *überzogene süsse Mandeln*. Amygd. amarar.

Anisi, *überzogen Anis Samen*.

Laxativi, *Purgier Ani Zucker*.

Calami aromatici, *überzogen Kalamus*.

Cardamomi minoris, *Cardamomen Confect*.

Carvi, id est, seminis, *überzogen Kümmel*.

Caryophyllorum, *überzogen Negel*.

Cichorei rad. *überzogen Cichorenw.*

Cinæ, Santonici, sem. lumbicorû, *überzogen VVurmsamen*.

Cinamomi, *Zimmet Confect*, *überzogen Zimmet*.

Coriandri, *überzogen Coriander*.

— magni, *mit grosser Crispatur*.

Corporis sine anima, confectio Moschardina, *moschata, Bisem Zucker*.

Cubebarum, *überzogen Cubeben*.

Dauci communis, *überzogen vVild Mæbrensamem*.

Fœniculi.

Lavendulæ florum.

Macis.

Majoranæ sem.

Pimpinellæ rad.

Pinearum.

Zedoariæ.

Zingiberis.



*Confectiones. Candisatæ. scilicet Saccharo candi incrustatæ.*

*Confectio Acori, Candiserten Calmus.*

Aurantior. cort.

Caryophyllorum.

Cinnamomi.

Citronata, i. e. cort. citri maior.

Citri cort. i. e. minor.

Macis.

Nucis moschat.

Zingiberis.

Sacchara insuccata

Saccharum rosaceum

— violaceum, &c.

## CAP. XLVIII.

## De Conservis.

**R**es conferuifandæ conservandæ vt plurimum flores sunt, raro herbae, rarius radices, rarissime caro fructuum.

*Modus.*

ꝛ. Quod conservifare volueris, conquassa ( mortario præcipue lapideo pistilloque ligneo ) atque inter quassandum admisce Saccharum.

Proportio Sacchari variat: In rebus humidioribus ac mucilaginosis conservifandis, recipitur duplum: in siccioribus, ad triplum usque ascenditur, additurque nonnihil  $\nabla$  a stillatitiæ.

*Flores & herbas recentes conservifare oportet, attamen si nimiâ humiditate scateant, in umbra exiccari aliquantulum expetunt.*

N. 1. Sunt qui ex floribus ac saccharo S.S.S. faciunt, solumque id ipsum exponunt. Alij Iulepum conficiunt, eumque admiscendo conservifationem absolvent.

N. 2. Poteris iidem, si volueris, flores vel herbas conservifandas in mi-

nutissimas antea incidere partes, hinc addito Saccharo conservifare, uti dictum.

Radices prius coquendæ sunt, dein conquassandæ, vel etiam per setaceum trajiciendæ, hinc conservifandæ.

Caro fructuum omnino per setaceum trajici expetit.

*Conservæ vtiliores sunt.*

Conserv. Absynthij Romani è summitatibus.

Acaciæ flor.

Acetosæ fol.

Acetosellæ fol.

Anthos, id est, flor. rosismar.

Betonice fl.

Borragin. fl.

Buglossæ fl.

Calendul. fl.

Cardui bened. summ.

Cichorij ex fl.

Citri pulpæ, s. medullæ.

Cochleariæ fol.

Consolidæ major. flor.

Euphragiæ summit.

Fumariæ summit.



Galegæ summ.  
 Geniftæ flor.  
 Heder. terr. compos. Aug.  
 Liliorum alb. fl.  
 Lavendulæ fl.  
 Liliorum convall.  
 Maioranæ summit.  
 Malv. fl.  
 Melif. fl.  
 Menthæ fol.  
 Nymphææ alb. fl.  
 Papav. errat. fl.  
 Portulacæ fol.  
 Pœoniæ fl.  
 Perficorum fl.

Primulæ veris fl.  
 Prunellæ fl.  
 Pulegij summit.  
 Rosarum albar.  
 rubrarum, recens & antiq.  
 Plata.  
 Salviæ fl.  
 Sambuci fl.  
 Scabiosæ.  
 Scordij.  
 Tiliæ fl.  
 Tunicæ fl. i. c. caryophyll. hort.  
 Tuffilaginis fl.  
 Veronicæ summit.  
 Violarum martiarum.

## CAP. II.

## De Decoctis.

**D**ecocta fieri possunt ex rebus omnibus, quæ pronæ sunt vires elixatione brodio suo communicare, adeoque ex mineralibus, vegetabilibus, & animalibus.

E Mineralibus non respuunt decoctionem Terræ crudæ calcinatæve, Lapides calcinati, Metalla calcinata, Antimonium crudum & calcinatum, Sulfus crudus, cinnabaris, Lithargyrium, &c. Nimirum aquæ etiam simpliciter incoctæ vires quasdam impertiunt, maximè tamen, si adhibitus fuerit liquor facultate penetrante gravidus, qualis Vinum, Acetum, Aquæve stillatitiæ. Quin & Metalla ignobiliora, potissimum si calcinata ea fuerint, verbi gratiâ, minium, cerusa, limatura ferri calcina-

ta, & sim. decoctioni apta sunt. Decoquuntur autem hæc omnia, in pulveres redacta.

Ex Animalibus decoctioni parent partes carnosæ, membranosæ, cornua tum cruda raspata, tum calcinata, & simil.

Verum enimverò, hic loci de Decoctis potissimum agemus potulentis, in praxi vltimatoribus, quæ Apozemata communiter dicuntur. Hæc parantur imprimis è vegetabilibus: videlicet è radicibus, corticibus, herbis, floribus, baccis, fructibus, lignis. Superadditis tamen nonnunquam sed rarè nonnullis è mineralibus aut animalibus.

Liquor in quo res eæ communiter elixantur, est aqua fontana, (hæc ad-



hibenda, quoties alius alicuius mentio nulla fuerit facta, aqua pluvia, aqua destillata, (sed non adeo commodè ob spirituosæ portionis exhalationem, nisi coctio in diplomate instituat, serum lactis, hydromel, Vinum. Hoc præstat in fine coctionis superinfundere.

Quantitas liquoris ad res coquendas varia sumi solet, prout sc. res longiorem vel brevioris coctionem expetierint. Duriores liquorem ac solidiores, ut diutius sunt coquenda, ita maiorem liquoris quantitatem requirunt, quippe coctione liquor paulatim exhalat. Sumitur autem e. gr. proportio quadrupla, sextupla, decupla, duodecupla, &c. Respondent enim Manip. i. ʒb. ʒv. vel ʒvj. Pugillo ʒij. vel ʒiij.

*Modus parandi absoluitur.*

1. Preparatione ad decoctionem;
2. Decoctione. 3. Clarificatione.

1. Preparatio fit incidendo, contundendo, radendo, limando, &c.

2. Decoctio fit vulgariter. 1. *Decoctione nuda.* 2. Vase aperto aëneo stanno obducto. 3. Ordine observato, s. a. Est autem coquere s. a. materias coquendas non simul & semel injicere, sed diversis vicibus, prius posterius, prout naturæ volatilioris, fixioris, mollioris, durioris, solidioris, res fuerint. Nimirum si cornua, ligna, cortices, radices, folia, semina, aromata ac flores decoctioni destinantur, primum cor-

nua, ligna, cortices & radices aliquandiu coquenda sunt; hinc folia ac semina superinjicienda; tandem quoque sub finem decoctionis, aromata & flores, utpote quorum vis facile in auram evanescit.

N. *Res duriores macerantur prius aliquandiu.*

3. Depuratio fit vulgariter albumine ovi, cum quo decoctum expressum, vel saltem colatum ebullit, quod dein per colum trajicitur. Vide lib. i. cap. 14. Clarific.

*Vsurpatio:* Quia saporis minus grati ferè sunt decocta, gratia conciliatur Saccharo Syrupove, additâ ad singulas doses ʒj. plus minus, pro palato ægroti. Quinimò & aromaticus sapor superaddi ferè solet, nonnihil ex aromatibus commiscendo.

*Sunt decocta celebriora.*

Decoctum

Alterans, *vide infra* N. 1.

Antimoniale, *v. infra.*

Aperitivum majus Aug.

-----cum Rhabarb. A.

----- minus s. lenitivum minus A.

Capillorum veneris, A.

Carminativum Clysmaticû, *Cord.*

Clysterum remollientium, *Cord.*

Commune ad dissolvenda solutiva, *Cord. Renod.*

Commune Medicinale cum & sine sena. A.

Epati



Epaticum 2.  
 Epatis vituli, 3.  
 Epithymi, A.  
 Florum & fructuum, A.  
 Fumariz.  
 Hystericum, 4.  
 Majale, 5.  
 Pectorale simplex & compositū A.  
 Purgans Quercetan. 6.  
 Splenis bovis, 7.  
 Senæ, v. A.

*Decoctum Alterans.*

℞. Santal. rubr. ℥β. (alij ʒvj.)  
 Succ. citri recent. ℥iβ. (alij ℥j.)  
 Sacchar. clarificat. ℥j.  
 Aqu. fontan. purifs. lb. iij.  
 Stent in maceratione per noctem, manè coquantur ad fβiβ. colentur, ac seruentur pro vsu.  
 N. *Alij addunt & Spir. ʒi ℥j.*

*Aliter.*

℞. Santal. rubr. ℥β.  
 Sem. citr. ʒβ.  
 Fl. Rosar. rubr. p. iβ.  
 Sacchar. candi. ℥j.  
 Spir. ʒi ʒβ.  
 Aqu. fontan. lb. iij.  
 Digerantur per noctem, hinc decoquantur ad fβ. iββ.  
 Colaturæ adde  
 Rob. ribium,  
 Succ. citri,  
 Sacchar. depurat. an. ℥i.  
 Vires. *Refrigerat, cor virésque confortat.*  
*Decoctum ʒiale Cl. D. D.*

*Lud. ab Hornig.*

℞. Rad. falsastr. ℥j.  
 Lign. visc. Quere.  
 Lentisc. an. ʒvj.  
 Fol. Beton. M. j.  
 Parata pro decoctione coq. in aq. pluvialis limpida. Mensur. iv. bulliant per ¼ horæ, postea inde ʒ. crudi ℥j. in petiâ ligati, & porro bulliant donec mensura vna & dimidia sit consumpta.

Vires. *Catarribis medetur, scabiémque curat, impuritates tum per insensilem transpirationem, tum per alvum educens. Vsus: manè haustus calidè assumptus.*

*Decoctum Epaticum.*

℞. Rad. Aristoloch. rot. ℥j.  
 Rhabarb. opt. ℥β.  
 Chamæleon. nigr. ʒij.  
 Rad. Petrosel.  
 Cichor. an. ʒvj.  
 Cardopat. ʒij.  
 Herb. Endiv.  
 Scabios.  
 Betonic.  
 Acetos. an. Mβ.  
 Sem. Fœnic. ℥j.  
 F. Decoctio in ∇ font. lb. iij. ad consumpt. tertiæ partis.

*Decoctum Epatis Vituli.*

℞. Epar vitul. in frusta incisum.  
 Santal. rubr.  
 Cinamom. ana ℥β.  
 Spic. nardi.  
 Rosar.



Rofar. rubr. ana p. i.  
 Conserv. flor. cichor. ℥j.  
 Trochif. Rhabarb.

Eupator. ana ʒvj.

Coque in phiala capaci benè oc-  
 clusa, calore balnei ferventis horas  
 7. vel 8. donec hepar totum ferè in  
 liquorem redactum sit, quem ad per-  
 fectionem decoque, addendo si velis  
 saccharum.

*Vires. Conducit in omnibus Epatis  
 affectibus, & imbecillitatibus; in fluxu  
 praesertim hepatico & hydropisi.*

*Dosis ℥iij. iiij. mane ac vesperi.*

*Quercetan. in Pharmacop. Rest. cap. 26.*

*N. Eodem modo fieri quoque possunt  
 decocta Pulmonum non solum Vulpis sed  
 & Vituli & agni, addendo pectoralia  
 affectibus pulmonū congrua. Quercetan.*

*Decoctum Hystericum.*

℞. Herb. puleg.  
 Artemis.  
 Abrotan.  
 Matticar.  
 Melis.  
 Verben.  
 Serpill. ana M. j.  
 Rad. Pimpinell.  
 Baccar. Lauri, ana ʒij.  
 Castor. ʒj.  
 Sabin. ʒij.

*M. & lege artis F. decoctum.*

*Vires. Ciet menses, uterūque ro-  
 borat.*

*Decoctum Majale.*

℞. Herb. Fumar. Mj.  
 Summ. Lupul.

Cichor.

Agrimon.

Asplen.

Abfynth. pont. an. M℞.

Rad. Polypod. ʒ℞.

Glycyrrhiz. ʒ℞.

Fol. Sen. ʒij.

Sem. Anis. ʒij.

*Omnia quæ haberi possunt re-  
 centia, misce cum reliquis, ac coque  
 in seri lactis ℞. iiij. ad tertias.*

*Colaturæ adhuc calidæ infunde  
 per noctem,*

Rhabarb. cl. ʒij.

Spic. Indic. gran. viij.

Schœnanth. ʒ℞.

*Ebulliant semel ac iterum, hinc  
 colentur.*

*Vires. Sanguinem purificat.*

*Dosis ʒiv.*

*Decoctum purgans pro delicatis.  
 Quercetan.*

℞. Follicul. sen. s. st. ʒvj.

*Aqu. pomorum redolentium, aut  
 fragorum q. s. pro vnâ vice.*

*Macera vase clauso per horas 24.  
 addendo parum succi Limonum,  
 hinc bulliant, fortiterque expriman-  
 tur: adde.*

*Succi pomorum redolentium re-  
 centis, ʒ℞.*

*Sacchari candi si libet.*

*Clarifica cum albumine ovi, ac  
 aromatiza cum ∇ cinamomi.*

*Vires. Leniter purgat sine fastidio.*

*Decoctum splenis bovis.*

℞. Splenem bovis integr. in frusta  
 incisum.

Cina



Cinamom. grossè contuf. ℥j.  
Caryophyllor. ℥β.  
Croc. ℥ij.

Vini alb. seu malvatic. q. s. ad  
humectandam solummodò mate-  
riam.

Inde in vitrum capax, quod bene  
clausum in **M**. ferventissimo, hor.  
24. ebulliat, donec splen in parti-  
culas minutissimas coctus & con-  
sumptus fuerit, magnaque Iuris ex-  
quiritissimè cocti, & fragrantissimi  
copia restet.

Vires. Specificum est ad duritiem  
& obstructionem lientis, & mensum sup-  
pressionem.

Dosis ℥iij. continuando per quatuor  
aut quinque dies, cum menses fluere  
soliti sunt. Quercetan. in Pharmac.  
Restit.

N. Potest itidem redigi in formam  
Extracti, vide infra.

Plures decoctorum formulas qui  
expetit, adeat Quercetanum in  
Pharmacop. rest. VVeckerum, Po-  
terium, & simil.

C A P. L.

De Eclegmatis, Lohoch, Linctibus.

**M**ateriam præbent pectoralia: vi-  
acilicet pulveres, confervæ, mu-  
cilagines, syrupi, decocta, mella,  
pulpæ, sapa, & simil.

Modus parandi.

℞. Pulveres convenientes, fructus,  
gummi arabicum, Tragacanthum,  
succum glycyrrhizæ, amyllum, &c.  
incorpora ( in mortario, piloque li-  
gneo ) cum mellis, syrupi, mucilagi-  
nis, decocti, & simil. liquoris glutinao-  
si, q. s. donec exactè mixta, & mellis  
consistentiam nata fuerint.

Ex tempore quæ præscribuntur,  
fiunt ex Eclegmatis vsualibus, pul-  
veribus, confervis; cum syrup. q. s.  
incorporatis, vel ex solis syrupis, cū  
sacchar. cadi vel penidiati, q. s. mixtis.

N. 1. Decocta, itidem ac succi, in  
formam Eclegmatis cum Saccharo co-  
qui possunt.

N. Proportio pulveris est ferè unc. β.  
ad syrup. unc. ij.

Eclegmata vsualia sunt.

Lohoch, ad asthma, s. scyllæ

compos.

de Cassia, vid. infra.

N. 1.

de Caulib.

de Farfara.

de Papavere.

Pallulatum, N. aliud

vide infra 2.

de Pino.

de Portulaca.

de Pulmone vulpis.

Sanum & expertum.

de succo scyllæ.

1. Lohoch de Cassia pro Clysteribus.

℞. Fl. Herb. Malvæ,

Mercurial,

Parietar.



Violar,  
 Betæ,  
 Absynth. ana.  
 Coq. in f. q. aqu. ad lb. ʒv.  
 Adde pari pondere Medull. caps.  
 & mellis despumati ana F. Lohoch.  
 2. Lohoch. passularum, s. Electua-  
 rium passularum.

℞. Passular. minor. vnc. iij.  
 Sacchar. cand. vnc. ij.  
 Aqu. Scabiosæ,  
 Fœnic.  
 Farfat. ana vnc. ij.  
 F. l. a. Eclegma.  
 Vires : Confert in Tussi:acrimoniam  
 Catarrhorum mitigat.

## C A P. L I.

## De Electuariis &amp; Mixturis.

**E**lectuaria sunt, vel molliora, (in  
 consistentia confectionum opia-  
 tarum) vel solidiora in tabulis. Prio-  
 ra sunt huius loci.

*Modus parandi* varius est, adeoque  
 potiùs exemplis, quàm regulis de-  
 monstrabilis.

Electuaria vulgaria (confectiones  
 opiatae communiter appellatae) fiunt  
 è pulveribus minutissimis, melle de-  
 spumato calente, (rarè saccharo sy-  
 rupifato) susceptis, quibus solubilia  
 si admiscenda ea sint, seorsim disso-  
 luta subinde affunduntur, postmo-  
 dumque ad fermentationem loco  
 tepido reponuntur.

Reliqua fiunt solà ferè mixturâ scil.  
 pulverû, electuariatium vsualium, con-  
 ditorum (in frustra dissectorum) con-  
 servarum, extractorû seu essentiarum,  
 & simil. quæ suscipiuntur liquore,  
 maximèque syrupis q. s. ad consisten-  
 tiam. Et hæc dicuntur vulgò *mixtura*.

N. *Adduntur & interdum pauca*  
*gutula oleorum stillatiorum, vel spiri-*  
*tuum ̄i, ̄isive.*

*Sunt Electuaria, tum alterantia,*  
*tum purgantia.*

*Electuaria alterantia vstatoriâ sunt.*  
 Electuarium

Diacorum Aug.

Pseudoacori, *vide infra*. N. 1.

Alexipharmacum 2.

de Ciconia 3.

Alkermes, s. Confectio Alkermes.

De Allio, 4.

Anacardium ; s. confectio Ana-

cardina, s. confectio sapientum. A.

Antidotus Matthioli, A.

Archigenis, A.

Athanasia magna, A.

Aureum Alexandrinum, A.

Camphoratum 5.

Chalybeatum A.

Chalybeatum, Horatij Augenij, 6.

Corroborans specificum Croll. 7.

Cordial. 8.

de Croco, 9.

Diacodium, A.

Diureticum Montag. A.

de Ferri scoriis, A.

de baccis lauri Rhasis, A.

Micleta Nicolai, A.

Mithridatium. A. C.

Nucum. 10.

Diao



- Diaolibanum, C.  
 de Ovo,  
 Papæ s. Guidonis contra pestem A.  
 Philonium Mesuæ, A.  
   perficum Mes. A.  
   maius, s. Romanum Nicol. A.  
   Tharsense Galeni, A.  
 Regum. 11.  
 Requies Nicolai cum saccharo, A.  
 Resumptivum Fernelij.
- C.
- Dia-fatyrium, A.  
 Scorbuticum, 12.  
 Dia-scordium Fracastor. A.  
 Theriaca Andromachi, A.  
   Diatessaron, A.  
   Communis, A.  
 Triphera magna, A.  
   minor, A.  
   Saracena, A.  
 El. Vitæ Arnold. de V. N.  
*N. Quia species aromatica ad electua-  
 ria, cum melle vel saccharo conficienda,  
 ordinata olim fuerunt, & harum pleraque  
 Electuarij nomine communiter adhuc  
 veniunt, quas vide infra; Præstaret ta-  
 men species ab Electuarijs distinguere.  
 Electuaria lenientia vsitatoria sunt:*
- Electuar.  
 Diacassia cum manna, A.  
 Diacatholicum, Antidotus Ca-  
 tholica Nicolai, A.  
 Diaprunis simpl. A.  
   solutivum. Diadamasenum, A.  
 Hiera piera Galeni, s. simplex, A.  
 Lenitivum Florenzolæ, A.  
   de Manna, A.  
 Triphera Persica Damasceni, A.
- Elect. Purgantia vsitatoria.*
- Electuar.  
 Diasarum Fernelij, vide infra. 1.  
 Antimoniale, 2.  
 Benedicta laxativa, Nicol. A.  
 Diabalzemer, s. Elect. Sennatum  
   A. Renod.  
 Diacarthami, s. Diacnicu, A.  
 Caryocostinum, C.  
 Catharticum Imperiale, Nicol. C.  
 de Citro solutivum, A. C.  
 Diacydonites, s. Diacydonium la-  
   xativum, A. N. ad Gelatinas  
   referri potest.  
 Episcopi, s. Elefcoph. A.  
 Hamech, s. confectio Hamech  
   maior, A.  
 Hiera composita, A.  
   Logadij, A.  
   Pacchij, Archigenis, Ruffi, s.  
   Diacolocynthidos, A.  
 Indum maius, A.  
 Diaphœnicum Mesuæ, A.  
   Fernelij, A.  
 de Psyllio, Montagnanæ, A.  
 Rosarum Mesuæ, A.  
 de Suco rosarum Niccol. A.  
   N. Usitatus est in Tabulis.  
 Diasebesten, Montagnanæ, A.  
 Diassenna Nicolai, A.  
   Huë Passulæ laxativæ, A. C.
- ELECT: ALTERANTIA.
1. Elect. Pseudoacori stomachicum.  
 2. Rad. Pseudoacor. à cortice ex-  
 teriore mundat. lb. i. minutissimè in-  
 cisa & conquassata infundantur in  
 Vini rubri. s. q. ♂ ♀ (3.4.) Hinc co-  
 X 2



que ad consumptionem vini, mol-  
litiemque radicum,

Postmodum adde mellis depu-  
rat. ℥ij. vel iij iterum parum coctis  
addantur Zinzib. optimi minutim  
incis. ℥. iij. vel iij. misceantur opti-  
mè l. Δ ab consistentiam; hinc re-  
move ab Δ, & immisce.

Pulv. Cinam. acer. vnc. β.

Piper. long. ℥ij.

Galang.

Nucist.

Macis,

Cubeb.

Cardamom. ana ℥iβ.

Gran. paradif.

Piper. nigr. ana ℥. i. plus mi-  
nùs F. Elect.

N. *Alij admiscunt amygdal. dulc.  
& pineas excort.*

*Vires. Confortat Stomachum & ca-  
put frigidum, excrementa incidendo, ex-  
iccando, &c.*

*Dosis ad magnitud. avellanae vel ju-  
glandis; manè ac vespèri.*

*Electuarium Alexipharmacum,*

*Cl. D. D. Petri de Sp. F. F.*

℞. Rad. Diptamn.

Garyophyllat.

Cyper. rot. an. ℥iβ.

Asari ℥vj.

Ireos flor. ℥iij.

Fol. Rut.

Fl. Rosar. rubr. an. ℥iβ.

Fl. Diptamn. Cret. ℥iij.

Spic. Indic. ℥iβ.

Cinamom.

Croc. Or. an. ℥β.

Baccar. Iunip.

Laur. an. ℥. vj.

Mastich. ℥iβ.

Agar. troch.

Myrrh. el. an. ℥ij.

Bol. arm. præp.

Spec. liberant. an. ℥vj.

Contundantur subtilissimè, & cri-  
brentur. Postea

℞. Nuc. jugland. ℥iij.

Fic. pingv. ℥ix.

Conquassentur simul, additòque  
modico vini, trajiciantur per cribrum  
ad pultis consistentiam. Deinde.

℞. Sacchar. opr. ℥iij.

Dissolve cum aquæ q. s. Δ lentè.  
Postea adde.

Mellis despumat. ℥iij.

Coque ad aquæ consumptionem.

Deinde adde

Pulviculam illam ficuum & nucum,

Theriac. Andr. ℥ix.

Conserv. ros. rubr. ℥iβ.

Succ. Absynth. inspiss. ℥iβ.

Misce optimè cum spatula li-  
gnea: dein removeantur ab igne, &  
agitantur continuè, donec refrixe-  
rint, postea adde pulveres, miscean-  
turque perfectissimè, in fine adde  
Ambrae gris. drach. i.

Mosch. ℥j.

F. Electuar.

*Vires. Usus eius creberrimus fuit in  
saviissima illa nupera peste, in qua tam  
preservando, quam curando profuisse  
compertum est.*

*Ele-*



*Electuar. Alexipharmacum de Ciconia; Arcanum Alexipharmacum.*

℞. 1. Recentem ciconiæ sanguinem, destilla per  $\text{M}$  remanentem in cucurbita sanguinem exicca & pulverisa. Hinc

2. Extrahe Sal ex ventriculo ciconiæ incinerato, beneficio aquæ illius ex sanguine destillatæ, idque pulverisatæ illi sanguinis remanentiæ admisce.

Hisc 3. addantur in vitro satis capaci

Succin. alb. el.  $\text{z}$ . i.  
Corall. rub.  
Baccar. matur. vna inversa.  
Essent. Mumia.  
Rad. Anthon. an.  $\text{z}$ .  $\beta$ .  
Lap. Bez. Or. drach. iij.  
Theriac. opt. vnc. i $\beta$ .

Hoc cum oleo pini (ex nucl. express.) incorpora, deinceps tantum olei superaddendo, vt digitos 3. vel 4. latos emineat. Tandem insolentur aliquandiu orificio vasis diligenter obstructo; quod enim vetustius, eò melius.

Vires. Efficacissimum est contra omnia metallica, animalia & vegetabilia venena, que cum vomitu, tum secessu, tum sudore expellit.

Dosis vnc.  $\beta$ . cum haustu  $\nabla$ æ vini, vel lactis tepidi. Croll.

N. Loco  $\ominus$  ex ventriculi cinere extracti, mallem ipsas tunicas pulverisatas admiscere.

4. *Electuarium, s. mixtura de Allio.*

℞. Digator. allij, num. iij.  
Frixis & contusis cum melle & mithridatij, drach. i $\beta$ , adde  
Sperm. ceti,  
Granor. juniper. ana  $\text{z}$ j.  
Castorei  $\text{z}$ ij.

Pulv. parietar.  $\text{z}$ j.  
Oxymel. squillit. q. s. F. Elect.

Vires: *Insignium virium est contra colicam.*

5. *Electuarium Camphoratum Kegleri.*

℞. Rad. Diptamn. alb.  
Tormentill. an. drach. ij.  
Zing. alb. vnc. ij. (rectius  $\text{z}$   $\beta$ .)  
Sacchar. cand. vnc. ij.  
Margarit. præparat. vnc.  $\beta$ .  
Nuc. vomic.  
Ofs. de c. c. an. drach. ij.  
Camphor. vnc. i.  
Theriac. Andr. vnc. xv.

Sacchari alb. in aq. acetos. solut. q. s. F. Electuarium.

Vires. *Alexipharmacum ac sudoriferum est, maximique usus in morbis malignis.*

Dosis drach. j. ad ij. &c.

Paulò aliter.

℞. Rad. Diptamn.  
Tormentil.  
Zedoar. ana vnc.  $\beta$ .  
Zingib. drach. ij.  
Herb. card. bened. vnc.  $\beta$ .  
Turb. alb. & gum.  
Nuc. vomic. ana. vnc.  $\beta$ .



Rhabarb.  
 Os. de c. c.  
 Oc.  $\text{ss}$  an. drach. i.  
 Camphor. *vnc.* i.  
 Sacchar. cand. *vnc.* i.  
 Theriac. Androm. *vnc.* vi.  
 M. F. Electuarium.

6. *Electuarium Chalybeatum Horatii Augeny.*

$\mathcal{R}$ . Piper.  
 Zinzib. ana *vnc.*  $\beta$ .  
 Cardamom.  
 Caryophyllor.  
 Doronic. *aut* Angelic.  
 Croci, ana drach. ij.  
 Tamarisci, *vnc.*  $\beta$ .  
 Sem. Basilic.  
 Anis. ana drach.  $\beta$ .  
 Limatur. chalyb. præp.  $\text{ss}$ .  $\beta$ .  
 Mellis despumati,  $\text{ss}$ ij.  
 F. Electuarium.

Vires. *Confert in interperie frigida mulierum.*

7. *Electuarium corroborans specificum, s. Medicamentum specificum omnium septem membrorum principalium.*

*Crollij.*

$\mathcal{R}$ . Ol. succini ter vel quater (per  $\nabla$  Majoranæ, vel simil.) rectificati drach. ij.  
 Spirit. Oli veti,  
 Salis cranij human. (vel magisterij.) ana *vnc.*  $\beta$ .  
 Tincturæ croc. Or.  
 Granor. alkerm. ana.  $\text{z}$ ij.  
 Sal. margarit.  
 Corallor. ana  $\text{z}$ j.

Ol. Cinamom.  
 Macer. ana  $\text{z}\beta$ .  
 Lact.  $\text{ss}$  is  $\text{z}$ j.  
 Extr. Spodij  $\text{z}\text{ss}$ .  
 Antimon. diaphoret.  $\text{z}\beta$ .  
 Magist.  $\text{ss}$  i  $\text{ss}$  lati  $\text{z}$ j.  
 Tinctur. croc.  $\text{ss}$ .  
 Extr. chelidon.

Rhabarb. ana  $\text{z}$ .  $\beta$ .  
 Liquor. crystall.  
 calcul. microcosmic. ana  $\text{z}$ . j.  
 Cum extracta & inspissata Theriacæ essentia, melle iuniperino, conserva rosarum, addendo pro libitu saccharo rosaceo, F. electuarium, addita Moschi & Ambræ, ana drachma i.

N. *Propter ventriculi sympathiam cum reliquis membris, addantur spirit. Di Veneris drach. ij. atque Ol. Nucist. stillat. drach.  $\beta$ .*

*Dosis à gr. 5, 6, 7. vsque ad 20. & c.*

8. *Electuarium seu mixtura cordialis.*

$\mathcal{R}$ . Conserv. rosar. *vnc.* viij.  
 Borrag.  
 Buglos. an. *vnc.* iij.  
 Violar. *vnc.* ij.  
 Nymph. *vnc.* is.  
 Confect. Alkerm. *vnc.*  $\beta$ .  
 Pulp. citr. condit. *vnc.* iij.  
 Fl. citr. condit. *vnc.* ij.  
 Spec. Diarrhod. Abb.  $\text{z}$ . ij.  
 Margarit. præparat.  $\text{z}$ . ij.  
 Corallor. vtrorumque, ana  $\text{z}$ ij.  
 Lign. Aloës pulv.  $\text{ss}$ ij.  
 Ambr. gryl gran. vj.

Fol.



Fol. ☉ num. x.  
 Cum syrupo acetos. citri q. s.  
 F. mixtura.

Vires. Spiritus vitales, Balsamum-  
 que natura corroborat.

Dosis ad magnitudinem avellane.  
 9. Electuar. de Croco.

℞. Croc. Or. vnc. 1.

Rad. Zedoar.

Tormentill.

Nuc. vomic. an. drach. ij.

Camphor. ℞j.

Sem. Eruc.

Rad. Diptamn. alb.

Angelic. an. drach. ij.

Perafit. drach. iij.

Theriac. venet. vet. ℥vj.

Mithridatij, vnc. vj.

F. Electuarium.

Vires. Alexipharmacum est, Kegle-  
 riano nihil vel parum cedens.

10. Electuar. Nucum.

℞. Nuc. jugland. num. xx.

Ficum ping. num. xv.

Rut. vnc. i.

Sal. commun. ℞ss.

Mellis, vnc. ij.

M. F. Electuarium.

Vires: Alexipharmacum est.

11. Electuar. Regum.

℞. Pinear. vnc. iß.

Rosar. rubr. drach. ij.

Amygd. dulc. vnc. ß.

Santal. cittini. ℞ij.

Ambr. gris. ℞ß.

Moschi, gran. iij.

Sacchari albif. in ∇. rosar.

fragrantif. solut. ℞. i.

Vires. Refrigerat., exiccat, nutrit,  
 corroborat, &c.

11. Electuarium Scorbuticum.

℞. Conf. cochlear. ℥iijß.

Chamædr.

Meliss.

Rosar. incarnat.

Acetosit. citri, an. ℥. vj.

Condit. calam. arom.

ZZ.

Rad. Pimpinell.

Cort. citri, an. ℥iij.

Extr. Absynth.

Iuniper.

Sem. Sinap.

Eruc. an. ℥ij.

Cardamom.

Cinamom. an. ℥j.

℞. Ori. ℥iß.

Ol. Anif. ℞j.

Cinam. ℞ß.

Cum Spir. de Cinam. & de cochlear.

q. s.

F. Mixtura.

Vires. Refert obstructions mesen-  
 terij licisq; tenorem corroborat: idcoque  
 in scorbutico affectu virium est insignium.

Dosis magnitudine inglandis parva  
 mane ieiuno stomacho assumpta.

## ELECTVARIA PURGANTIA.

1. Diasarum Fernelij.

℞. Syrup. menth.

violar. ana vnc. viij.

Coquantur in mellis crassitiem,  
 sub finem subducto igne insperge:

Radicis peponis arefactæ,

Semi



166 PHARMACOP. MED. CHYM. LIB. II.

Seminum raphani & vrticæ maceratum in  $\nabla$  rosarum, & arefactorum, & tritorum, ana *vnc.* i.

Rad. afar. contrita & cretae  $\mathfrak{z}$ ij.  
Cinamom.

Sem. fœnic. an. *drach.* iij.

Confice in electuarium liquidum.

*Vires. Omnis generis humores circa ventriculum & præcordia exuberantes, vomitione ducit, non continuato, sed ex intervallis facto impetu, sepi atque prægnanti tutum ac facile.*

*Dosis drach. iij. vel vnc.  $\beta$ . ex aqua hordei, vel ex mulsæ.*

2. Electuarium Gale Crollij.

$\mathfrak{z}$ . Vitri  $\text{♀}$  correct. per  $\times$  *vide lib. 3.*

Theriac. Androm. an. *vnc.* ij.

Nuc. moschat.

Mastich.

Cort. arant.

Corall. rubr. præp. an. *drach.* ij.

Caryophyllor.

Sem. Fœnic.

Coriandr. præp. an. *vnc.* ij.

Pulverisentur optimè & commisceantur, F. Massa pilularum, cum mixtæ cydoniorum, q. l.

*Vires. Purgat minori violentia, quam vitrum, ac imprimis per secessum.*

*Dosis debiliori pilula una magnitudine pisi, fortiori due.*

C A P. LII.

De Elixiriis.

**E**lixyr in officinis est liquor spirituosus, facultatibus præcellentibus, mediante infusione imprægnatus. Hinc convenit ut plurimum cum Tincturis liquidis.

*Modum parandi singula serè suum obtinent.*

*Vsitatiora sunt :*

Elixyr Citri. N. 1.

Camphora. 2.

Epilepticum Am. Freyen. 3.

Crollij. 4.

Cratonis. 5.

Iuniperinum, *vide libr.* 4.

Pestilentielle. 6.

Nephriticum. 7.

Elixyr Proprietatis 8.

Veterinum Croll. 9.

*Vita Matthiol. August.*

*maius Quercet. 10.*

*minus Quercet. 11.*

1. Elixyr Citri.

$\mathfrak{z}$ . Cortic. citr. recent. ab albicante medulla separator. lb. iij.

$\forall$ i non rectific. lb. xij.

Macerentur aliquandiu, postea destillentur per vesicam cum refrigeratorio, donec phlegma stillare incipiat.

Huic spiritui, cum pauxillo croci tincto, adde

Succ. citri purific. lb.  $\beta$ .

Habebis Elixyr citri.

N. Sennertus addit quoque  $\nabla$  m rosarum lb.  $\beta$ . in qua soluta Sacchar. cand. *vnc.* x.

Vires.



Vires. Elegans est cordiale & antidotus contra pestem & aeris contagia.

Dosis cochl. i. singulis auroris, ieiunio ventriculo, nisi Epatis calidior temperies, vel capitis imbecillitas prohibeant, eo enim casu, satiato ventriculo melius confert. Tenzel. in exegesi.

2. Elixyr Camphora. s.  $\forall$  Camphoratus,  $\nabla$  pestilentialis Harimami.

$\mathcal{R}$ .  $\forall$  opt. lbj.

Camphor. select. ( tempore Aestivo )  $\mathfrak{z}$ vij.  $\mathcal{D}$ j. ( Hyemali v. )  $\mathfrak{z}$ x.  $\mathcal{D}$ ij. M. incisâ prius camphorâ ; & statim solvetur sine  $\Delta$ , appende in nodulo croc. Or.  $\mathcal{D}$ ß. & fiet  $\forall$  aurei coloris. Serua in vitro benè clauso.

Vires. Utilissimus est in peste, tam preservando, quam curando.

N. Poterit itidem adhuc semel destillari. Harman in pract. loc. de peste.

3. Elixyr Epilepticum, D. D. Freyen.

$\mathcal{R}$ . Spirit. Corall.

i. an.  $\mathfrak{z}$ ij.  $\mathfrak{z}$ ij.

$\ominus$  is cran. human.

sangu. human.

Succin. volatil. an.  $\mathcal{D}$ j.

M. stent in digestionem,  $\mathcal{O}$  ( 14. ) seruetur in vitro benè clauso.

Dosis guttula aliquot.

4. Elixyr Epilepticum Crollij.

$\mathcal{O}$  lum ad flavedinem calcinatum ; imbibe  $\forall$  i, vt f. massa.

$\mathcal{R}$ . Huius massæ lbjß.

Rasur. cranij human.

Visc. Quercin.

Vngul. alcis,

Granor. Pæon. an. vnc. i.

Omnia scindantur & tundantur, postea mixta destillentur per Retortam gradatim.

Hujus egressu liquoris lb. i. rectificetur in MB. supra.

Castorei,

Spec. Diamosch. dulc. ana  $\mathfrak{z}$ ß.

Anacardin. ( fruct. )  $\mathfrak{z}$ vj.

Postea adde  $\forall$  i, lbijj.

Sal. Pæon. drach. i.

Liquor. salis perlar.

Liquor. salis corall. an.  $\mathfrak{z}$ j.

Ol. anif.

succin. ana  $\mathcal{D}$ ij.

M. & digere in MB. per mensem.

Dosis cochl. s. vel integrum in  $\nabla$  pæon. & simili, continuando dies ( 9 )

5. Elixyr antepilepticum Cratonis.

$\mathcal{R}$ . Ciner. cornic. ex nido extract.

Turtur.

Cran. human. calc. ana  $\mathfrak{z}$ . j.

Gran. Tiliæ autumnno collect.  $\mathfrak{z}$ ij.

Stercor. leonin.  $\mathfrak{z}$ . ß.

Affunde  $\forall$  ad eminent. digit.

3. extrahe s. a. ex fecibus calcinatis elixivia sal, addèque extractionibus.

Postea adde vini malvatici tantundè (cum  $\forall$ ) & sacchar. candi vnc. iij.

Dosis cochl. s. ad i.

6. Elixyr pestilentiale.

$\mathcal{R}$ . i. Flor.  $\mathfrak{A}$  r.  $\mathfrak{z}$ . iij.

Ol. Iuniper. ( è bacc. ) rectifi-

cat.  $\mathfrak{z}$ . viij.

Succin. rectific.  $\mathfrak{z}$ . ij.

Y



Digerantur vt fiat solutio florum.

2. ℞. Theriacæ Androm. lb. 1.

F. Extractio cum  $\forall$  optimo,  
abstrahæ  $\forall$  i.

3. ℞. Rad. Enul. c.

Angelic.

Baccar. Iunip. an. ꝑnc. iij.

Extrahatur Tinctura cum eodem spiritu, abstrahaturque iterum  $\forall$  i. Misce iam extractum hoc cum extracto Theriacæ, ac affunde olea illa essentificata, prius tamen filtrata. Circula omnia simul lentissimo calore.

*Vires. Secretum est, quod in peste & morbis epidemias ad miraculum operari solet, tam præservando, quam per sudorem contagium expellendo.*

*Dosis, in præservatione guttula aliquot; in curatione à ℞j. ad ℞ij. in vino, aceto rosaceo, aqua scordij, vel alio aliquo liquore appropriato. Croll.*

#### 7. Elixyr Nephriticum.

℞. Baccar. myrtillor.

Heder.

Alkekeng.

Iuniper. ana ℞ij.

Herb. Adianthi,

Veronic.

Rusc. ana ꝑ. 1.

Rad. Cyper.

Pimpinell.

Ononid. ana ʒß.

Succ. Limon. ʒij.

℞l. Genist.

Buglos.

Sem. Melon.

Cucurbit, an. ʒj.

Nucl. avellanar. c. pellib. N. ℞ij.

$\forall$  i rectific. q. l.

F. infusio in cella subterranea.

#### 8. Elixyr proprietatis.

Elixyr hoc desumptum est ex Paracelso, Archidox. libr. 8. num. 6. vbi omisso menstruo. (origine, vt loquitur) ℞. Myrrh. Aloëpat. Croc. ana, circulat in arena lentissimo calore per menses duos, dein elicit oleum per  $\forall$  idque cum anarico pondere circulati (vide de extractis) per mensem circulat. Menstruum illud omisum varias opiniones peperit, vnde & diversi processus, inter quos tamen vltatissimus est hic Crollianus.

℞. Myrrh. Alexandr.

Aloës Epatic.

Croc. Orient. vel Vngar. an. ʒiij.

Pulverisata humecta  $\forall$  alcoholisato, hinc affunde Ol.  $\forall$  r. p. c. ad emin. digit. 2. 3. extraheque tincturam ac decanta. Relictæ materiæ affunde  $\forall$ , & vltius extrahe, decantæque. Tandem quæ restant feces, destillationi submitte, destillatumque prioribus adde.

*N. Elixyr hoc si aliquandiu digestionis commiseris, gratius fit sapore, atque efficacius operatione.*

*Vires. Parium, est tenuium, calfacit & exiccet, à putredine conservat, sudorem ciet; proficuum eius usus est in morbis malignis, hypochondriacis, vterinis, stomachi cruditate, atque inde appetitu*



petiu imminuto. *Extrinfecus mundificat valde vulnera sordida.*

*Dosis à gutt. viij. ad xij. & plures.*  
Croll.

9. *Elixyr Uterinum.*

℞. Castor. ℥ss.

Croc. ꝑnc. ij.

Extrahe tincturas, sc. cuiusque seorsim cum V, abstrahe, ad remanentiam extractorum, quibus mixtis adde:

Extr. artemis. ℥iij.

Sal. matr. perlar. ℥j.

Ol. stillat. angelic.

anif.

succin. an. ℥ij.

Digerantur mixta omnia per

♂ 8.

*Dosis huius Elixyris ℥j. vel ℥ij. ingruente paroxysmo qualicumque hysterico, tunc ilico sanantur, provocato sudore. Quod si singulis mensibus appetentibus menstruis aequali dosi utantur, non revertetur morbus. Croll.*

10. *Elixyr vita maius Quercetani.*

℞. Rad. Zedoar.

Angelic.

Geotian.

Valerian.

Tormentill.

Scorzoner.

Galang.

Lign. Aloës,

Santal. citr. an. ℥iij.

Fol. Melis.

Ment. rubr.

Maioran.

Basilic.

Hyslop.

Thym.

Fol. Chamæpit.

Chamædr. ana Mß

Gran. Laur.

Iuniper.

Cort. Limon.

Arantior. sicc.

Sem. Pœon.

Sesel.

Aneth.

Fœnic.

Anis.

Citri

Card. bened. an. ℥ij.

Caryophyllor.

Cinamom.

Macis,

Zingib.

Cubebar.

Cardamom.

Piper. long.

rot.

Spic. nard. an. ℥iß.

Benzoini,

Myrrh.

Oliban.

Succin.

Mastich. an. ℥vj.

Fl. Rorismar.

Salv.

Pœon.

Stœchad.

Calendul.

Lavendul.

Hyperic.



Centaur. min.  
 Betonic.  
 Fl. Lil. convall.  
 Tiliæ, ana. p. ij.  
 Cichor.  
 Rosar. rub.  
 Buglos. an. p. i.  
 Mellis optimi,  
 Sacchar. alb. ana lb. i.  
 Aquæ Vitæ optimè rectificatæ lb. x.  
 Digerantur f. a.  $\mathcal{S}$  (8, 10.) vase  
 Hermet. clauso. Hinc f. expressio  
 quæ destilletur, (ponendo in ro-  
 strum, moschi,  $\mathcal{S}$ ss. ambr. gris. croc.  
 ana  $\mathcal{Z}$ j.) igne, initio gradus i. &  
 extillabit  $\nabla$  clara, quam collige  
 seorsim: dein auge  $\Delta$  ad grad. 2. &  
 prodibunt spiritus nebulosi. Tan-  
 dem  $\Delta$  adhibe fortiorem adhuc,  
 ut extillet oleum, & maneat in fun-  
 do materia sicca, nec tamen perfe-  
 ctè arida, ne empyreuma extillatum  
 sapiat. Ex hac residua materia ex-  
 trahe tincturam f. a. cum  $\nabla$  illâ pri-  
 ori clarissimâ, & effunde. Demum  
 misce tres illos liquores, ac destilla  
 denuò per gradus ut priùs, singulis  
 seorsim susceptis. Ex materiâ in  
 vtraque destillatione residuâ, post-  
 quàm incinerata fuerit, elice  $\ominus$  be-  
 neficio  $\nabla$  illius clariss. primò extilla-  
 tæ, eamque  $\nabla$  m sale imbutam misce  
 cum spiritu & oleo, ac circula.  
 Vires Huius Elixiris ineffabiles sunt

virtutes, ad curandas & præcavendas  
 Vertigines, Epilepsias, Apoplexias, Pa-  
 ralytes, Manias, Ad elæcholias, Asthma-  
 ta, Synopes, Lypothymias, stomachi, &  
 aliarum partium debilitates, cachexias,  
 hystericas passiones, & alia id genus sum-  
 ma & deploranda symptomata.

Dosis, guttula aliquot in  $\nabla$  vel deco-  
 cto conveniente.

11. Elixyr vitæ minus eiusdem Querc.  
 ꝑ. Rad. Gentian.

Centaur. min. an  $\mathcal{Z}$ ij.

Galang.

Cinamom.

Macis

Garyophyllor. an  $\mathcal{Z}$ j.

Flor. Salv.

Rorifmar. an. p. ij.

Vini albi generos. lb. vj.

Macerentur in  $\mathcal{M}$   $\mathcal{S}$   $\mathcal{D}$  (8.)

dein exprimantur fortiter. Expres-  
 sio destilletur per  $\times$  in cinere ad sic-  
 citatem. Residuæ materiæ extrahe  
 tincturam cum  $\nabla$  illa destillata. f. a.  
 Postmodum incinera materias reli-  
 ctas, & elice sal cum  $\nabla$  card. bene-  
 dicti. vel simili (vel etiam fontana)  
 sal inspissatum & purificatum adde  
 tincturæ superiori & circula.

Vires. Specificum est remedium ad  
 omnes cachexias, stomachi capitisque  
 imbecillitates.

Dosis cochlear.  $\frac{1}{2}$



## CAP. LIII.

## De Emplastris, Ceratis, &amp; Dropacibus.

**C**erata (cerota) nihil ferè ab Emplastris differunt, nisi quòd paulò sint molliora & tractabiliora, ad eòque non ratò inter se confunduntur.

Fiunt ex rebus pinguibus, oleis videlicet, resinis, (quæ faciunt ut cuti tenaciùs adhæreant) axungiis, medullis, gummatis, iisque cerâ q. s. susceptis, additisque nonnunquam & pulveribus.

*Modus fiendi.*

℞. Liquabilia, fundèque ad ignem, hinc immisce sensim pulveres, agitataque continuò donec refrigerent.

N. 1. *Proportio cera ad olea est*

$\frac{1}{2}, \frac{1}{2}$  ad resinas  $\frac{11}{6812}$

N. 2. *Proportio pulverum ad olea est*

N. 3. *Gummata siqua purganda fuerint, ac solvenda in aceto similive liquore aqueo, vel si humor aqueus (acetum, decoctum, succus, mucilago) addendus fuerit, cum oleis initio tantisper coquendus is est, donec planè exhalarit.*

Emplastra modo fiunt eodem.

1. Funditur cera cum oleo, hinc admiscuntur resina, adipis, gummata, ut similiter liquecant, tandem subducto igne admiscuntur pulveres, continuòque agitantur, donec refrigerent.

N. 1. *Antequam planè refrigerint*

*malaxari solent aqua frigida, inque cylindros s. magdaleones redigi.*

N. 2. *Si lithargyrium addendum sit, primum id in oleo erit coquendum.*

N. 3. *Proportio exactè definiri nequit, recipiuntur tamen ferè ad aridorum ℥j. olei, pinguedinis vel mellis ℥ij. cere lb. 1. resinarum ℥vij.*

N. 4. *Loco cere alia nonnunquam recipiuntur, e. gr. ladanum & simil.*

*Cerota vstitiora sunt*

Cerotum ex Betonica.

Capitale.

Cerine Ctesiphontis.

Diachalciteos.

Diapalma.

de Galbano, s. matricar.

Infrigidans Galeni.

Oesyphi.

Diapiper.

ex pelle arietina.

pro Herniohis.

Isis.

Sacrum, s. Diadictamnū, s.

Emplastrum diadictam.

Santalinum.

Sparadrappum Vigonis.

Stomachale.

*Emplastra vstitiora sunt:*

*Emplastrum*

Album coctum, Aug.

Apostolicum, A.

Arthriticum, vide infra. N. 1.

Y 3



- Asclepiadis, *VVeck*.  
 Barbarum maius, *VVeck*,  
     minus, *Dissaldem in*  
     *Cordum*.  
 Basilicum majus, *Aug. VVeck*,  
     minus, A.  
 è lapide calaminari, *Zelzöpflaster* A.  
 Cephalicum, 2.  
 Ceroneum, A.  
 de Cerusa, *Renod*.  
 Diachylon. simpl. s. album, A.  
     composit. s. empl. de  
     mucagini b9. A.  
     magnum, A.  
     parvum, A.  
     cum gummis, A.  
 Citrinum, A.  
 de crusta panis, A.  
 Diaphoreticum, 3.  
 Divinum, *Renod. VVeck*.  
 ad Fonticulos, F. F. 4.  
 ad fracturas ossium, *Ren*.  
 de tribus farinis, *VVeck*.  
 Gryseum è lapide calaminari, A.  
 Gummatum Paracelsi, 5.  
 ad Hydropem, A.  
 de Ianua, *Ren*.  
 Isis flavum, *Dissaldem in Cordum*.  
 de baccis Lauri, A.  
 Mastichinum, *Renod*.  
 Magneticum, 6.  
 de Meliloro, A.  
 de Minio, A.  
 Mundificativum, 7.  
 Nervinum, A.  
 Nigrum sticticum, A.  
 Oppod. ldoch, 8. 9.  
 Oxyroceum commun. A.  
     Vigonis, A.
- Diaphœnicum calidum, A.  
     frigidum, A.  
 è ranis Vigonis, *Renod*.  
 de Rhabarbaro, A.  
 Sparadap. *Renod*.  
 de stercore canis, *Vigonis, VVeck*.  
 Splenicum, 10. 11. 12.  
 Sticticum, 13.  
 Stomachicum, *VVeck*, aliter ha-  
     bet *Renod*.  
 Diaphulphur, 14.  
 Tetrapharmacum, A.  
 Tripharmacum, A.  
 ad tophos, A.  
 de Tacamahac. 15.  
 Viride, *Cordi, VVeck*.  
 Vesicatorium, 16.  
 Filij Zachariæ, A.  
 Dropaces, 17.
1. *Emplastrum Arthriticum*,  
     F. F.
2. *Emplastr. Diachyl. magn. ʒvj.*  
     Oxycroc.  
     Diapalm. an. ʒij.  
     Medull. cervin.  
     Axung. Ursin. an. ʒiʒ.  
     Tacamahac. in vino dissolut. ʒij.  
     M. F. s. a. *Emplastrum*, quod  
     oleo vulpino malaxetur.  
     Vires. *Doloribus arthriticis maxi-*  
     *mè proficuum est, lenit, discutit, resolvit*
2. *Emplastrum Cephalicum, F. F.*
3. Resin. pin. ʒij.  
     Ladan.  
     Myrrh.
- Mastich.



Mastic. ʒvj.  
 Gum. Tacamahac.  
 Galban.  
 Opopan. an. ʒb.  
 Visc. Tiliæ, ʒv. ʒij.  
 Sem. Pæon. mar. ʒij. ʒij.  
 Cubebat. ʒiiij.  
 Ol. Succin.  
 Nucist. an. ʒb.

Gummatis in  $\dagger$  dissolutis f. s. a.  
 Emplastrum, addendo Terebinthinæ ʒijʒ. M.

Vires. *Capitis carabos exiccat, idemque corroborat, proin confert in Apoplexia, Epilepsia, Vertigine & similib.*

3. *Emplastrum Diaphoreticum.*

ʒ. Ceræ citrin. ʒxvj.  
 Bdell. pulver. ʒv.  
 Colophon.  
 Pic. naval. ana ʒiiij.  
 Succin. citrin. ʒiiij.  
 G. Ammoniac. ʒij.

F. Emplastrum l. a. malaxando cum Ol. ovorum.

Vires. *Discutit, serosam humiditatem elicit & absorbit.*

*Vsus est præcipui in Ischiatica, intumescencia pedum, & similib.*

*Emplastrum Febrifugum Strobelbergeri.*

ʒ. Terebinth. cypr. opt. ʒiʒ. liquefcatur in vase cupreo super  $\Delta$  moderatum; huic injice.

Araneæ. Vivar. in hypocauftis vel locis mundis captar. N. xv.

Misceantur & agitentur cum pistillo ligneo, vsque dum color Terebinthinæ fiat cinereus, & vix aliquid de araneis deprehendatur: Tum iterum tepefactæ mixturæ adde:

Telar. aranearum mundarum quantum prædictæ araneæ texere, vel harum loco, adhuc 10. araneas mediocres: iterum fortiter agitentur: Interea etiam immiscendo

Asphalti opt. pulveris. &

\*. albiss. ana ʒiʒ.

Terantur vsquedum refrigerat materia, & acquirat consistentiam Emplastri nigerrimi. Reponantur per 14. ʒ. tandem rursus ad  $\Delta$  mollescat, & manib. oleo febrifugo inunctis malaxetur modicè.

*Vsus.* Formentur inde Emplastrum instar  $\dagger$  Thaleri, quæ auro vel argento obducta, corioque recta, imponantur pulsib. vtriusque carpi, horâ vnâ ante paroxysmum, relinquendo per 9. ʒ. Tunc eadem hora in profluentem aquam projiciantur.

N. *Oleum febrifugum v. de c. 72.*

*Emplastrum hoc est de quo Strobelbergerus introductionem typis expressam, omisâ descriptione Anno 1686 divulgavit, descriptionem itaque transmissit mihi Clariss. D. D. Job. Christoff Eisenmenger, Physicus Ord. Imperialis Heilbrunnensis, amicus meus integerrimus, cujus verba ne de genuina descriptione dubitem.*



*dubites, hic subiungo. Et sunt: Hanc descriptionē mihi communicavit illustriss. Comitis Caroli à Volckenstein (qui non solum à aetate huius beneficio liberatus, sed & 100. Thaleris à D. Strobelbergero emit: ) Frater Adamus Comes à Volckenstein. p. t. Ord. Teuton. Commendator in Heilbrunn.*

## 4. Emplastrum ad Fonticellas.

F. F.

℞. Cerus.

Lithargyr. an. ℥vj.

Ol. Rosar. ℔. j.

Aqu. Rosar. ℥viiij

Coque l. Δ. in fine adde cerā alb. ℥iiij.

F. l. a. Emplastrum.

Vires. Arcet inflammationem.

5. Emplastrum Gummatum, Paracelsi.

℞. Gum. Serapin.

Bdell.

Opopanac.

Galban. an. ℥j.

Solve in ☩ cola, colaturā adde Mastich.

Thur. masc. an. ℥iij.

Cera alb. ad pondus omnium.

F. Emplastrum.

Vires. Mundificat vulnera &amp; consolidat, discutit tumores.

## 6. Emplastrum magneticum.

℞. Gum. Serapin.

Ammoniac.

Galban. an. ℥iij.

Solve in ☩ cola & inspissa:  
Hinc

℞. Terebinth. latic.

Cera, ana ℥ss.

Liquefac ad ignem, atque subducto igne admisce exactē gummi, &amp; tandem

Ol. Succini, ℥ij.

atque tandem

Lapid. seu magnetis arsenicalis drach. iij.

Terra ☉, ℥j.

F. Emplastrum ac malaxa cum Ol. Scorpionum.

Vires. Ulceribus aut carbunculis pestilentialibus applicatum subito rumpit, venenum ex imo instar magnetis potenter attrahit, nec apertum ulcus coire patitur, ante perfectam extractionem omnis venenositatis. Hartman. in Pract.

N. Lapidem, s. magnet. Arsenic. Vide in Lapidibus.

## 7. Emplastrum mundificativum.

℞. Cera ℔. i.

Resin alb. ℥iiij.

Terebinth. latic. ℥j.

Ol. bufonum,

Scorpion. ana ℥ij.

Styrac. liquid. ℥vj.

Suc. chelidon. expr. ℥iiij.

Aristoloch. rot. ℥ss.

Gumm. ammoniac. in ☩ solut.  
& inspissat. ℥ss.

Myrrh.

Sarcocoll. an. ℥j.

F. l. a. Emplastrum.

Vires. Mundificat vulnera venenata ac fistulosa. Hartm. in pract.



8. *Emplaſtrum Oppodeldoch, ſecundum Fel. VVürz.*

℞. Cera Virgin. lb. ij.  
Terebinth. lb. i.  
Ol. comun. ℥iiij.  
His liquefactis adde  
Succi Chelidon.  
Fol. querc.  
Alchimill.  
Veronic. an. ℥iſ.  
Coque ad conſumptionem humiditatis, dein admisce  
Gumm. cum  $\dagger$  depurat. & inſiſſat.  
Ammoniac.  
Galban.  
Opopan. an. ℥vj.  
Colophon. ℥iſ.  
Succin. ℥ſ.  
Maſtich.  
Myrrh.  
Oliban.  
Sarcocoll. an. ℥iiij.  
Omnibus benè mixtis & paululum refrigeratis adde agitando  
L. Hæmatit. præparat. ℥iſ.  
Croc. ♂ ℥ij.  
♀. ℥j.  
Tut. præparat. ℥iiij.  
Lapid. calaminar. ℥x.  
Tandem in fine admisce  
Terra  $\odot$  li edulcorata q. ſ.  
ad colorem brunnū, i. e. purpureum conciliandum,  
F. Emplaſtrum.

*Eaſdem vires ac applicationem cum ſiſſico Crollij obtinet.*

N. *Terebinthinam addere præſtat ante pulveres.*

9. *Emplaſtrum Oppodeldoch Paracelfi.*

℞. Gumm. Galban.  
Opopan. an. ℥iiij.  
Ammoniac.  
Bdell. an. ℥j.  
Macerentur per  $\odot$  (8. vel plures) in  $\times$ cola & inſiſſa ad conſiſtent. mellis:Dein  
℞. Lichargyr. pulv. lb. ſ. (alij lb. iſ.)  
Ol. comun. lb. ſ.  
Coque lento  $\Delta$  continuò agitando, donec brunnū ſiue ſpadi-  
ceum colorem acquirat: hinc adde  
Cera lb. i.  
Quà liquefactâ, immiſce etiam ſuperiora gummata, & paulo pòſt  
Ol. Laurin. ℥iiij.  
Move diligentiffimè, donec nimirum omnia exactiffimè fuerint mixta, remove ab igne, ac adde  
Croc. ♂,  
Mum. tranſmar.  
Magnet. præparat.  
Magiſt. corall. alb.  
rubror. an. ℥ſ.  
Lapid. calamin. præp.  
Myrrh. rubr.  
Thur. maſc.  
Maſtich.  
Rad. ariſtolo. rot. an. ℥ij.  
Hos pulveres infunde pedetentim in liquefactum Emplaſtrum, omnia exactè miſcendo:  
Poſtremò



℞. Balsam. succin. ℥j. (ol. crassioris)

Ol. laurin. ℥j.

Terebinth. ℥ss.

M. & liquefac seorsim, solve in eodem

Camphoræ ℥ij.

& tandem Croc. Or. ℥ss.

Solutionem hanc seorsim factam, cum Emplastro calido misce exactissimè, ut fiat Emplastrum, quod malaxa oleo hypericonis.

Vires. Curat omnia vulnera, punctim & casim insilita sine omni pure. Excrescentiam carnis impedit, eius tantum, quantum opus est producendo, ulcera antiqua prius mundificata similiter curat.

N. Si fortius desideras, & ad sananda quævis est biomena & corrodentia ulcera proficuum

℞. Croci metallor.

Colchotar.

℥ij per se præcipit. ana q. v.

M. pulverisando, atque pulveris huius ℥ss. misce ad liquefacti Emplastri ℥ss. superaddendo aliquid Terebinthinæ. *Hartmann. in Croll. & in Practicâ.*

10. Emplastrum Splenicum.

℞. Gumm. Ammoniac. ℥iiss.

Bdell.

Galban. ana ℥iij.

Aceto dissolutis & purgatis adde

Pulv. rad. Bryon.

Ireos, an. ℥ss.

Furfur. frumenti benè cribrati

℥. i.

Vng. Dialth.

Empl. de Melilot. an. ℥ss.

Axung. Anar.

Anser.

Gallin. ana ℥iij.

Ol. Irin.

Terebinth.

Resin. an. ℥iiss.

Ceræ ℥iij.

Mucilag. sem. lini,

Fœnigr. an. ℥iij.

F. l. a. Cerotum.

11. Emplastrum Splenicum de Cicutâ, F. F.

℞. Cicut. cum toto incisæ & pulveris. ℥ix.

Succ. express. eiusdem ℥iij.

Ol. cappar. ℥xviiij.

Irini ℥vj.

Misce, digeréque in MB. per 4. dein coque. Hinc colentur cum forti expressione.

In hac dissolve:

Ceræ novæ ℥iijss.

Gumm. ammoniac. in succ.

cicut. sol. ℥iiss.

M. F. Emplastrum.

Vires. Lienem obstructum aperit, roborat, duritiem emollit, &c.

12. Aliud Empl. Splenicum Foresti Ceratum de Ammoniaco dictum.

℞. Ammoniac. in I. dissol. ℥j.

Vng. Dialth.

Empl. de melilot. an. ℥ss.

Furfur. frument. cribrat. ℥j.

Pulv. rad. Bryon.

Ireos



Ireos, an. ℥β.  
 Pingued. anat.  
 Anser.  
 Gallin. an. ℥iij.  
 Bdellij,  
 Galban. an. ℥iβ.  
 Ol. irin. ℥iβ.  
 Bulliant leniter in mucilagibus  
 fem. lini & scœnugr. an. q. f. & vt in  
 formam debitam cerati coquant, ad-  
 de Cerae ℥β.  
 Terebinth. &  
 Resin. pini, an. ℥iβ.  
 F. Emplastr.  
 Vires. *Plurimum emollit & resolvit  
 duritiem scirrhosam, eoque nomine ar-  
 canum Foresto fuit. Obs. l. 20. 12.*  
 13. *Emplastrum Sicilicum Crollij.*  
 ℞. Minij,  
 Lap. calaminar. ana ℥β.  
 Lithargyr. auri & arg. ana ℥iij.  
 Ol. Lini,  
 Olivar. ana ℥β.  
 Laurin. ℥β.  
 Cerae,  
 Colophoniam, ana ℥β.  
 Vernicis,  
 Terebinth. ana ℥β.  
 Gumm. Opopanac.  
 Galban.  
 Serapin.  
 Ammoniac.  
 Bdellij, ana ℥iij.  
 Carabe citrin.  
 Oliban.  
 Myrrh. Alexandr.  
 Aloës epat.

Aristoloch. long.  
 rotund. ana ℥j.  
 Mum. transmarin.  
 Magnetis,  
 Hæmatit. ana ℥iβ.  
 Corall. albor.  
 rubeor.  
 Matr. perlar.  
 Sanguin. Draconis,  
 Terræ medicat. Strigenf.  
 Vitriol. alb. ana ℥j.  
 Fl. Antimon.  
 Croc. ♂ ana ℥ij.  
 Camphor. ℥j.  
 1. Gummata ꝑ, solvantur & depu-  
 rentur solvendo in aceto, exprimen-  
 do & rursus inspissando.  
 N. *Dosis potest augeri propter feces  
 abijciendas.*  
 2. Oleo lini & olivarum admi-  
 sceatur Lithargyrium vtrūque,  
 coquendo & agitando, donec oleum  
 coloretur, postea addatur lapis ca-  
 laminaris, & paulo pōst, minium.  
 Coquantur ad sufficientiam (horas  
 duas) cuius proba est, si supra vn-  
 guem gutta concresecat & conden-  
 setur.  
 3. Tandem addatur circa finem  
 Vernix, Oleum Lauri, cera, co-  
 lophoniam; omnibus benè mixtis  
 & liquefactis affunde successivè  
 gummata liquefacta, diligentique  
 agitatione misce, idque calore len-  
 tissimo (cave ne bulliat) postea  
 admisce pulveres; vltimò Campho-  
 ra resoluta in oleo Iuniperino ad-  
 datur.



N. Si forte nimis durum esset, addatur adhuc aliquid cera & colophonia. (præstat terebinthina) Proba iusta decoctionis hæc est; guttula aliquot frigescent, (in aquam sc. frigidam stillata, vel supra tabulam metallicam,) hæc refrigerata si digitis adhaerint nimis molle, signum est imperfectæ coctionis; coquatur igitur ulterius ut dureseat. Tum affunde in frigidam, ac malaxa bene (hor. 3. vel 4.) manibus inunctis oleo ex chamomelin. rosar. juniper. lumbricor. hypericon. ana q. v. mixto.

Vires. Prodest contra inveterata ulcera & vulnera recentia, consolidando, mundificando, putredinem arcendo. Maturescere facit apostemata cuncta.

14. Emplastrum Diasulphur. Rulandi.

℞. Balsam.  $\text{℞}$ r. Ruland.  $\text{ʒ}$ iiij.

Ceræ.  $\text{ʒ}$ β.

Colophon.  $\text{ʒ}$ iiij.

Myrrhæ, ad pondus omnium.

Omnibus præter myrrham liquefactis & bene commixtis inspergatur myrrha subtilissimè trita, lentoque  $\Delta$  coquantur, ( $\frac{1}{4}$  horæ) semper agitando. Hinc ab igne remove, agitâque donec refrigerent.

Vires. Curat omnis generis ulcera. Sennert. in Institut.

15. Emplastrum Stomachicum de Tacamahaca.

℞. Tacamahac.  $\text{ʒ}$ iiij.

Storac.  $\text{ʒ}$ j.

Ambari momentum.

F. Emplastr. cum oleo aliquo appropriato, v. g. mastich. &c.

Vires. Emplastrum est stomacho longè utilissimum, siquidem roborat, appetitum ciet, concoctionem iuvat, & flatus discutit. Monard.

16. Emplastrum Vesicatorium, Clarisii.

D. D. Petri de Spina, pro usu F. F.

℞. Cantharid. sine alis & cap.  $\text{ʒ}$ β.

Myrrh.

Mastich.

Camphor.

Aÿæ foetid. an.  $\text{ʒ}$ β.

Butyr. recent.

Terebinth. lot. an.  $\text{ʒ}$ ij.

Ol. rosar.  $\text{ʒ}$ β.

Ceræ  $\text{ʒ}$ j.

F. s. a. Emplastrum.

Vires. Supra corium crassiusculè extensum hor. 8. vel 10. Vesicam excitat.

N. Vide idem apud Cl. Gregor. Horstium l. 4. observ. part. 1. ubi omittere suadet Asam foetidam.

17. De Dropace.

Ad Emplastra pertinent & Dropaces, qui sunt Emplastra, à pice, ut nomen, ita & substantiam sortita, licet interdum quoque malagmatis instar fiant.

Modus fiendi.

Liqua picem, addito tantillo olei, & simil. hinc immisce immiscenda materialia.

N. Materialia sunt piper. pyrebrum, resmarinus, euphorbium, castoreum, bitumen.



tumen,  $\text{℞}$  r, sal petra, commune, cinis  
samentorum.

$\text{℞}$ . Picis aridæ  $\text{ʒj}$ . Olei  $\text{ʒij}$ . F. Dro-  
pax simplex.

$\text{℞}$ . Picis  $\text{ʒij}$ . ol. citon. vel mastich.  
 $\text{ʒ} \text{ss}$ . M. Confert in vomitione ven-  
triculo impositus.

$\text{℞}$ . Picis sicæ, ceræ nov. ana  $\text{ʒ} \text{ss}$ .  
axung. suillæ  $\text{ʒvj}$ .  $\text{℞}$  viv.  $\text{ʒj}$ . Li-  
quentur in crassitiem Emplastri.

$\text{℞}$ . Picis, ceræ, colophon. ana  $\text{ʒij}$ .

$\text{O}$   $\text{ʒ} \text{ss}$ . bitum.  $\text{ʒj}$ .  $\text{℞}$  viv.  $\text{ʒij}$ . piper.  
euphorb. ana  $\text{ʒij}$ . cantharid.  $\text{ʒ} \text{ss}$ . ca-  
stor.  $\text{ʒj}$ . F. Dropax.

Vires. Inserviunt Dropaces preci-  
pue membrs calfaciendis, sanguini allici-  
endo, & consequenter atrophie emen-  
danda.

Adhibetur calfactum (derasis antea  
capillis) avelliturque artequam omnino  
refrigescat, iterumque calefit & applica-  
tur, idque toties donec pars rubescat.

## CAP. LIV.

## De Emulsionibus.

**E**Mulsio, ab emulgendo sic dicta,  
est medicamentum liquidum, lac  
colore amulans, ex medulla fru-  
ctuum, seminumve lactescentium, in-  
terveniente liquore appropriato,  
prolectum.

Exhibent lacteum humorem, a-  
mygdalæ, sem. 4. frig. maior. sem.  
papaver. (alb.) portulac. lactuc. card.  
maria, card. benedicti, cannabis, vi-  
olar. bombacis, Napi, Aquileg. Ci-  
tri, &c. nuclei pæon. nucum pine-  
arum, pistaciarum, persicarum.

Lactææ substantiæ eliciendæ satis-  
facere poterit liquor aqueus qui-  
cunque, veruntamen quia intrinse-  
cus emulsiones ferè sumuntur, gra-  
tos adhibere liquores fas erit. Tales  
sunt aqua stillatitiæ, aqua fontana,  
(cum panis frustulo decocta) deco-  
ctum hordei, glycyrrhizæ, cicetum,  
C. C. passularum, iuiubarum & simil.

Quantitas liquoris varia est, mo-

dò maiot, modò minor, proüt cras-  
sior, vel dilutior emulsio expectitur.  
Communiter autem sumitur, tri-  
plum, quadruplum ad decuplum, &c.

## Modus fiendi.

$\text{℞}$ . Lactescentia, quæ adhibere ani-  
mus est, (excorticata, si excorticari  
possint, vt amygd. sem. frig. majo.)  
pista in mortario (præstat lapideo)  
subinde nonnihil liquoris (ne attri-  
tu pinguescant) instillando, hinc af-  
funde liquoris medietatem circiter,  
exprime per linteum. Residuum,  
(quia substantia lactescens vix tota  
vice vnâ emulgetur,) contunde de-  
nuò, ac emulge cum reliquo liquore.

Vsu. Per se propinari poterit, vel  
etiam aliis exhibendis inservire, et sunt  
potissimum pulveres cordiales minera-  
les, vel his similia magisteria, &c.

N. 1. Quòd si ingrata foret, dulcorari po-  
terit Saccharo, vel rotulis, exëpli gratiã,  
manus Christi, yulepo viol. rosar. vel simil.



N. 2. *Cave, acida commisceat, quippe his substantia lactescens ad subsidendum prompta est.*

Quia emulsiones ex medicaminibus fiunt quæ facile corumpuntur, ex tempore ad præscriptum parari solent.

Sic fit

*Lac, id est. Emulsio amygdalarum dulcium.*

℞. Amygd. dulc. excorticat. ℥ss.

decoct. hordei mensur. ℞. F. emulsio.

*Emulsio nephrocathartica.*

℞. Sem. violar. purpur. ℥ss. vel ℥vi. cum ∇ veronic. F. emulsio.

*Emulsio ad vrina acrimoniam.*

℞. Amygd. infus. in ∇ rosar. ℥ij. Sem. melon. papav. alb. an. ℥j. hordei mundi diutissime cocti ℥iij. F. emulsio in ∇ hord. ℥ss. adde iulep. ros. ℥ij.

## C A P. L V.

### De Errhinis.

**E**Rrhina variis parantur formulis; videl. liquoris, extracti, linimenti, pulveris, &c.

Liquores tum simplices adhiberi possunt, verbi gratia, succus betæ, maioranæ, rutæ, &c. Tum compositi.

*Errhini liquidi formula sit*

#### 1. Errh. Cratonis.

℞. Pulv. nigell. 4. diebus in acet. ros. infus. atque pulv. ℥j.

Aqu. maioran. cum succ. herbar. expr. ℥iij.

*Purgat caput. Crato.*

#### 2. Errh. Montani.

℞. Succ. bet. recent. ℥iij.

Aqu. majoran. ℥ij.

Ol. amygd. ℥j.

Misc. cum brodio pulli.

Vires. *Commendatur admodum ad eliciendos catarrhos per naves. Vfusque eximij dicitur in timicu aurium.*

*Extractum Nasale,*

*P. de Spina.*

℞. Succ. recent. anagall. ℥iij.

betæ,

nicotian. faem. an. ℥ij.

betonic. ℥ss.

Turpeth. gumm. ℥v.

Agaric. albifs. ℥ij.

Infundantur in ℥. q. aqu. scabiosa; digeranturque in vase clauso (8.) Hinc decantetur, abstrahaturque ad consistentiam extracti mollioris.

Vires. *Potentissime educit pituitam & humores salios a capite per naves & catarrhosque ad fauces & pulmones destillantes ad naves divertit.*

*Linimenta, vide infra de Unguentis.*

C A P.



CAP. LVI.

De Epithematis.

Epithema etſi etymologicè omne id ſonat, quod parti alicui imponitur, ſive liquidum id ſit, ſive durum : attamen in praxi denotat recentioribus ( veteribus enim malaginata, vnguentaque notabat, medie corporis regioni accommodata) medicamentum liquidum, quod ſpongiâ, panno, linteo, ſtupâ ſuſceptum parti alicui imponitur.

Fiunt Epithemata ex  $\nabla$  ſtillatiſſis, ſuccis, decoctis, emulſionibus, aliisſque liquoribus convenientibus, ſiue ſolis, ſiue cum pulveribus, ſpeciebus, electuariis, & ſimilib. com- mixtis.

N. Penetrationis ergo additur nonnunquam aliquid vini odoriferi, aceti, ſpiriticum ſeu aquarum ſpirituofarum.

Liquor. lb̄ss.  
Pulver ʒj. ad ʒʒ. (& vltra)  
Proportio { Vini vel ſpiritus ʒj.  
plus minus.

Adhibentur ſerè tepidè, præcipuè capiti & cordi; artub. v. etiam frigidè applicari poſſunt.

Epithemata in officinis parata nulla extant, ſed ex tempore miſcentur, cuius rei gratiâ ſpecies certæ in promptu haberi ſolent.

Vt  
Species pro Epithemate Cordis.  
Epatis  
quibus & alias ſubſtituere licet.

Exempla erunt:

I. Epithema Cordiale.

ʒ. Aqu. Roſar. ʒiiij.  
Nymphaeæ  
Violar. an. ʒij.  
Bugloſ.  
Melis. an. ʒʒ.  
Vini alb. odorif. ʒj.  
Pulv. ſem. acetof.  
Corall. rubr. præparat.  
Santal. cittini.  
albi, an. ʒʒ.  
Cort. citti. ʒj.  
Croc. ʒʒ.

M. fiat Epithema.

Vires. Cordi refrigerium adfert, ſyncope correptos excitat, panno ſcarlato ſuſceptum, cordisſque regioni tepidè impoſitum.

II. Epithema Epaticum.

ʒ. Aqu. portulac.  
Roſar.  
Plantag.  
Acetof.  
Intyb. an. ʒiiij.  
Sem. portulac.  
acetof.  
Endiv. an. ʒj.  
Troch. de camphor.  
Santal. citr. an. ʒij.  
Aceti parum.

M. F. Epithema.

Vires. Epatis & ſanguinis æſtum demulcet, & hinc ſtilit hæmorrhagiam narium Epatis tepidè impoſitum.

III. Epi



III. Epithema in febribus  
malignis.

℞. Aqu. Rosar.  
Sambuc.  
Lactuc. an. ℥i℥.  
Acet. rosac.  
rutac. ana ℥℥.  
Spec. Diatt. Santal. ʒj.  
Ⓞ preparat. ℥℥.

Theriac. Andr. ʒi℥.  
Crocī ʒ℥.  
M. F. Epithema, cui & tantillum  
camphoræ admisceri poterit  
Vires. *Carpis & fronti applicatum  
estum febrilem mirum in modum in fe-  
bribus malignis præcipue mitigat, Ce-  
phalalgiam lenit somnum conciliat.*

## C A P. LVII.

## De Extr actis, ac 1. de Menstruis.

**E**Xtractorum campus latissimus  
est, fieri nimirum possunt ex *mi-  
neralibus, vegetabilibus ac animalibus.*

Liquor, cuius beneficio extracta  
fiunt, [Menstruum vulgò dici solet]  
varius occurrit. Spiritus vini, spi-  
ritus juniperi, spiritus mellis, spi-  
ritus Terebinthinæ, Vinum, Hydro-  
mel, serum lactis, ros maialis, uti &  
huius spiritus, acetum destillatum,  
∇ stillatitia, (sive ex aqua fontana  
pluvialive, siue ex vegetabili vno,  
aut pluribus, & simil. elicita illa sit.)  
Nec enim quivis humor, cuius ex-  
tractioni convenit, sed certus certæ;  
sulphureus sulphuræ, salinus salinæ,  
&c.

Inter alia autem menstrua famo-  
sissima sunt. 1. ∇i. 1. ∇ vitæ ☞ sa-  
ra Quercetani. 3. ∇ temperata Ba-  
siliij. 4. Acetum Philosophicum Quer-  
cetani. 5. Menstruum vniuersale,  
aqua calica Lullij dicta, de quibus  
paucis disserere placet.

1. Spiritus Vini.

Spiritus Vini menstruum adeò fa-  
mosum est, ut quoque catholicum  
nonnullis dicatur: & adhiberi solet,  
ubi simpliciter menstrui mentio facta  
fuerit. Verum enim verò, num in ex-  
tractione purgantium comòde adhi-  
beatur, non immeritò dubitatur: an-  
sam dubitandi præbet natura illius  
sulphurea, quæ parti salinæ extra-  
hendæ, quali purgatrix facultas in-  
hæret, minùs comoda est: Rationi  
huic adstipulatur experientia, quæ  
constat, vim purgatricem, quam ∇  
intactam reliquit, postmodum alij  
paruisse menstruo. Eapropter cum  
farrago sit copiosa menstruorum  
suppetat, quæ non modò minùs sunt  
laboriosa ac minùs pretiosa, sed &  
purgantibus qualitatibus extrahen-  
dis commodiora, satius erit loco ∇  
laboriosi ac pretiosi aliud quoddam  
menstruum eligere, e. gr. aquam de-  
stillatam convenientem.

Adhibetur ∇ tum simplex, tum  
acuatus, vide libr. 4.

N. Sunt



N. Sunt qui  $\nabla$  cerebris destillationibus per serpentinat, id est, serpentes canales destillant, & in substantiam pinguem redactum, circulatum majus Paracelsi esse volunt, sed male.

2.  $\nabla$  vita  $\nabla$  sata Quercetani.

Quercetanus inter Medicos Hermeticos haud postremus, peculiaria prae dicat menstrua, quae tamen sibi met reservavit. Inter haec sunt  $\nabla$  vitae tartarisata, ac acetum philosophicum. De  $\nabla$  vitae  $\nabla$  sata in Pharmac. restit. cap. 26. Haecenus inquit haud dubie animadvertisti in variis eiusmodi purgantibus extractis, varia quoque menstrua & dissolventia, apta tamen & congrua a nobis usurpari, & quorum magni & egregij effectus abunde satis patebunt. Sed verus & peritus Chemicus, qui ingeniosa quadam arte & industria sciverit preparare  $\nabla$  m vitam tartarisatam, huiusque perfectam cognitionem adeptus fuerit, is poterit inde eruere dissolvens quoddam sive menstruum generale, quo extrahet Essentias omnium rerum purgantium, radicum, foliorum, herbarum, seminum, fructuum & florum; is inquam vere gloriari poterit, de summo & elegantissimo natura mysterio, de quo non licet plura addere, ne instam doctorum iram & reprehensionem incurram, &c. Haec Quercetanus de  $\nabla$  vitae tartarisata, cui parum cedere videtur, nisi profus eadem sit (vt multi opinantur,) ea, scilicet quam dabimus l. 4. Cl. 1. de Vino.

3. Aqua temperata Basily.

Occurrit itidem de menstruo hoc Basiliano varietas non parua. In hoc tamen conveniunt omnes, quod ex  $\nabla$  i originem trahat, quem alij acuunt sale communi, alij sale fermentorum, alij spiritu salis, de quibus plenius lib. 4. de Vino.

4. Acetum Philosophicum Quercetani.

Aceti sui Philosophici crebro meminit Quercetanus, eique primas inter aceta tribuit. Verum aded anigmatica illius reliquit descriptiones, vt mentem genuinam vix assequi liceat. Acetum Philosophicum, inquit, (in tetrad. de antidot. Confixo,) ex acido liquore roris seu mannae caelestis, cum eademmet minera per digestionem, & fermentationem Philosophicam fit & preparatur, & paulo post, componimus & conficimus, inquit, (acetum Philosophic.) ex mixtione & convenienti proportione, fermentatione ac unione aerea aciditatis animalis & mercurialis acoris aquei, cum vegetabili terrestri. Haec sunt descriptiones a Quercetano relictae, quarum obscuritas diversas peperit interpretationes, adeoque diversas aceti illius preparationes. Libavio fit ex rore martio & manna: aliis fit, ex mellis & salis liquefacti ana lb. i.  $\times$  lb. ij. quae digesta simul destillantur cum rectificatione aliquoties reiterata. Modum utrumque etsi non penitus rejiciam, attamen neuter mentem Authoris satis explicat videtur.



Nimirum secundum hunc acetum philosophicum fieri colligitur, ex aceto hydromelitis vinosi, & sale *℞i*, vel proprio sale. Etenim mel quid aliud est quàm ros seu manna caelestis, industria apum (vnde & animale audit) congestum? Hinc ipsemet Quercetanus reiecit aliis acetis, verbi gratiã, è vino & simil. vtpote quæ ad solutionem & extractionem rerum metallicarum inidonea sint, præfert aceta hydromelitim vinosorum, scil. quæ cum manna caelesti, naturam animalem percurrerunt, & præter vegetalem induerunt. *Vide Tetrad. pag. mibi 406.* Per terrestre vegetabile Vini tartarum intelligi ex eo liquet, quòd vinum omnium vegetabilium nobilissimum facit, adeoque καὶ ἐξοχὸν vegetabile vocari ait.

5. *Menstruum Vniuersale.*

De Menstruo vniuersali satius esse duco tacuisse, quàm aliquid incerti tradidisse: Veruntamen non possum quin moncam, posthabitis rebus particularibus ad subjectum vniuersale esse aspirandum, idque quærendum non quale pedibus calcatur, sed quatenus Vesta ea est nitidissima, id est, tartareã veste involuta.

*Modus parandi Extracta.*

℞. *Materiae*, ex qua Extractum parare libet, q. v. para ad infusionem grossè pulverisando, scil. incidendo, radendo, & simil. hinc af-

funde menstruum, (c. gr. *V*) vt superemineat digit. (2. 3. 4.) reponè in teporem, (*M*. cineris, firmi, &c.) extrahè que l. a. Tandem depletiones omnes confunde & abstrahè l.  $\Delta$ . (c. gr. *M*.) ad consistentiam debitam.

N. 1. *Extracta cum mensuris nondum abstractis, confusa, Tinctura dicuntur.*

N. 2. *Crebriora sunt huiusc Ex-tracta ex purgantibus, rariora ex alterantibus, quippe horum succi loco acti-culo Extractorum, Essentiarumve ferè asservari solent.*

*Sic parantur Extracta:*

Ex MINERALIBVS, modo iam descripto, vti patet lib. 3.

N. *Extracta mineralium pleraque Tinctura nomen retinent, de quibus infra.*

Ex VEGETABILIBVS, scil. 1. ex herbis. 2. floribus, 3. seminibus, 4. fructibus, 5. radicibus, 6. lignis & corticibus. 7. aromatibus, hinc 8. ex resinis, 9. ex gummatis.

1. *Herbarum* extracta sunt rara, quippe [vti dictum,] succi eorum loco prostant, Fieri tamen possunt.

1. Modo generaliter dato ex herbis scil. siccis.

2. Ex succis inspissatis (si subtiliora extracta expetis.) cum  $\nabla$  sua propria dephlegmata (spiritu) quod Extr. dein filtrandum & ad consistentiam redigendum.

3. *Quercetanus.* ℞. *Herbas vi-*  
rides



ridēs, conquassat, elicitque  $\nabla$  m leniter destillando  $\nabla$ . Fecibus omnino siccis, (nihil tamen adustionis redolentibus,) & in pulverem grossum redactis, affundit  $\nabla$  illam destillatam, extrahitque f. a.

II. *Florum* extracta in specie sic dicta, rara itidem sunt. Succī e contra expressi inspissati que (qui communiter Extractorum ac Essentiarum nomine veniunt) crebriores, de quibus in succis agitur. Extracta prioris generis sunt.

III. Flores vel gemmas (e. gr. hypericonis) incide ac affunde  $\nabla$  rectific. ut vndique madefiant, mactera ( $\text{O}^{\text{S}}$ ) deim exprime. Expressionem purifica per digestionem ac subsidentiam (non cum albumine ovi, quod in omnibus tincturis, in quibus aliquid resinæ latitat, bene notandum.) Partem puriorem à fecibus decanta;  $\nabla$  m destillando abstrahē; remanentēque tincturam coagula ac serua. Sic paratum vsuale est extractum, seu essentia croci, quæ nonnunquam tincturæ titulo venit.

N. Fieri iidem possunt cum aquis propriis, vel alienis, convenientibus tamen, præcipuè si acidula ea fuerint redita guttulis aliquot spiritus  $\text{A}^{\text{is}}$ , vel Vitrioli.

III. *Seminum* extracta eodem cum reliquis parantur modo, beneficio  $\nabla$ .

IV. *Fructuum* extracta (proprie sic dicta,) rariora itidem sunt, cre-

briores succi inspissati, quæ veniunt nomine saporum, rob. mellium & succorum. Fieri nihilominus quoque possunt ex fructibus siccatīs per  $\nabla$ , vel quod melius cum sua propria Aqua vitæ, (spiritu) quæ postmodum abstrahitur relicto extracto in consistentia mellis. *Quercetanus in Pharmac. rest.* Sic fiunt extractum baccar. iuniperi, baccar. lauri. Vide & tincturas.

V. *Radicum* extracta vsualia pleraque sunt succi. Sufficit enim si succulentæ eæ sunt, faciliusque expressionis, (non mucilaginosæ) solummodò ea coquere, exprimere ac inspissare. Nihilominus tamen parari quoque possunt extracta subtiliora, nimirum

1. Ex radicibus minus succulentis, modo generaliter dato cum  $\nabla$  parantur.

N. *Quercetanus in extractis bezoardicis parandis adhibet spiritum iuniperi, abstractamque  $\nabla$  m (in inspissatione) reservat pro usu ibidem bezoardico.*

Sic fiunt, extracta Angelic. Aristoloch. Enulæ, Gentian. (cuius succus magis vsualis est) Imperatoriæ, Peconia, Tormentillæ, Zedoariæ.

2. Ex radicibus succulentis ac mucilaginosi, fit 1. Succus inspissatus, hinc ex succo seu mucilage inspissata, l. a. cum  $\nabla$  extractum confit. Sic paratur extractum Symphyti.



3. Huc referre licet & succos qui digestionem rubicundiores evaserunt, idcircoque sanguinis titulum nacti sunt.

℞. Radicem succulentam quamcunque vis, purifica optimè, contunde ac exprime succum; hunc in phiola digere calore M, donec in rubeum convertatur colorem. Materiam in rubedinem conversa, omnique hypostasi siue crassamento ab ea separato, separatur liquor, qui colore albo inde destillabitur, extracto in fundo remanente sub forma saporis rubicunda. *Quercetanus in Pharmac. restituit. c. 26.* Sic fit extractum ex radice Hyoscyami, cuius usus est in anodynii cuiusdam & laudani compositione. Sic paratur & extractum Esulae.

N. 1. Ex radice Symphyti & Saryri simili ferè modo, extracta sanguinea, seu sanguines eliciuntur. Nimirum pulparum cum pane ac vino digerantur, defecentur ac inspissentur. Verum enimvero non extracta sed succi sc. proprie dicendi sunt. *Vide suis locis lib. 4.*

VI. Lignorum & Corticum lignosorum extracta, duplicis generis ferè acquiri possunt, Viscosum scilicet ac Resinosum.

Viscosum, quia naturæ est aqueæ, nihil aliud est quam succus inspissatus, capropter & menstruo parat aqueo, coctioneque interveniente facillimè elicitur.

Resinosum (resina, gummi aliàs) sulphureo feliciter obedit menstruo, in quo excellit V, quem

aquæ admiscere fas est.

*Modus elicendi extracta resinosa, seu Gummata.*

℞. Rasur. ligni (v. gr. Guajaci) q. v. (lb. 7. 8.) affunde V optimum, (ex vino, fecibus vini, vel hydromelite vinoso,) digere vitro clauso B dies (12. 15.) & rubescet: deinde exprime fortissimè, ut egrediat liquor quoque liquor spissus rubicundus & oleaginosus. Hinc fiat abstractio, donec materia in fundo maneat, in consistentia mellis, bulliendoque bullas emittat, non secus ac mel ipsum. Tunc calentem materiam effunde in V frigidam, & coagulabitur instar aloës, aut gummi rubei. *Querc. Pharmac. rest. cap. 26.*

N. 1. In conficiendis huiusmodi generis extractis, non incongruè loco V adhibere quoque licet hydromel quoddam vinosum, aut V as stillat. convenientes, v. gr. V. ulmaria, cardui benedicti, fumaris, & similia, quas tamen acidulas reddere oportet cum succo Limonum aut simili. Quinimò & sola fontana, interveniente sufficiente coctione, resinosum tractum elicere potis est.

N. 2. Idem extractum cum V i rectificatiss. alleltum, precipitatur nunquam affusione V a, diciturque magisterium; ut magisterium Cinamomi, Salappe, &c.

*Extracta Viscosa.*

℞. Rasuram ligni q. v. coque cum aqua



aqua quàm sufficienter, hinc exprime, clarifica, & inspissa q. l.

VII. *Aromaticum* extracta vt eò promptius obediant, V nonnihil addere conuenit, v. gr. ꝛ. Caryophyllor. grosè contul. Ꝛij. V still. Ꝛxij. V Ꝛiiij. macera vase clauso. Dein exprime, clarifica per digestionem, abstrahe aliquantum in MB, (ob spiritum qui primùm extillat,) reliquum evaporare sine ad consistentiam debitam. Eodem modo fieri possunt & extracta ex aliis aromaticis, v. gr. ex calamo aromatico, cardamomo, cubebis, cinamomo, &c.

VIII. *Resinarum* extractio non nisi depuratio est, quâ Resinæ in V rectificatissimo solvuntur, colantur, ac demum abstracto V inspissantur, vel affusa aqua, quâ sulphurea V natura diluitur ac debilitatur, præcipitantur. Et hæc nonnunquam titulo magisterij veniunt, aut resinæ, e. gr. Resina vel Magisterium scammonij, & simil.

IX. *Gummatum* extracta sunt portiones gummatum, tum viscosæ, tum resinosa, invicem scil. separata. Conuenit igitur hæc separatio, iis solum, quæ parte viscosâ ac mucilaginosâ constant, vt ferulacea, fitque. ꝛ. Gummi aliquod ferulaceum, solve lento calore, (præstat in cucurbita cæco alembico occlusa, vel vase simili,) solutum ac depuratum reponere aliquot diebus, & subsidebit pars resinosa. Hinc decantetur liquor turbidus, (à resi-

nosa parte subsidente) clarificeturque (si opus) depurando cum albumine ovi, vel per linteum colando, vt clarus euadat; dehinc inspissetur lenissimo calore V. Sic habes viscum, i. e. extractum viscosum.

Resinosa illa subsidentia lento quoque calore exiccata, exhibet resinam, i. e. resinosum extractum.

N. *Extrahit quoque resinam V rectificatissimus.*

In ANIMALIUM familiâ Extracta suppeditare possunt partes carnosæ, quæque his assimilata membranosa, v. gr. Matrix. Hinc stercora, fella, ossa, cornua.

*Ex carnibus*, carnosisque partibus fieri possunt Extracta, si lota exiccantur, atque cum V, vel simili appropriato spiritu extrahantur, postmodumque ad consistentiam debitam inspissentur.

N. 1. *Præstat, si primùm antiquam exiccantur, in V myrrha essentialificato, aliquot ꝛ macerentur. Vide extractum splenis bovis, lib. 5. Item extractum Muria humana, lib. 5.*

N. 2. *Quercetan. Pharmac. rest. cap. 26. inspissat decocta, additque appropriata, (vide supra in decoctis,) atque ita extracta carnosâ parat.*

*Ex stercoribus animalium*, si qua extracta parare animus sit, per V id optime perficies, quippe hic fetorem corrigat.



*Ex fellibus.* ℞. Fella exiccata, extrahere cum *V.* vide in *Bove*, lib. 5.

*Ex ossibus.* ℞. Ossa ( v. gr. 2. vel 3. crania recentia ) tere crasso modo, affundéque aquam vitæ, [ iuniperi seu salviæ, ] vt ( dig. 4. 5. ) supernatet, digere vase accuratissimè clauso, ( *♁* 12. ) pòst coletur & exprimat fortissimè. Sic liquor exibat rubicundus instar sanguinis, qui oleosus & resinofus erit. Iterum affundatur fecibus novum menstruum, digerendo, ( *♁* 4. vel 5. ) cola & exprime. Expressos liquores destilla in alembico, donec remaneat extractum in forma Sapa. Quercet.

*N. Digeri & depurari poterit.*

*E cornibus.* Extracta cornuum fiunt è teneris ( cervorum ) cornibus, vel è cornibus etiam induratis, sed adhuc recentibus, mediante itidem *V* vitæ appropriatâ, quæ acidula priùs reddita sit cum liquore *A*is acidulo. *Querc. Pharmac. restit. c. 26.*

**EXTRACTA usitata ALTERNANTIA.**

**1. Alternantia simplicia.**

Absynthij.  
Acori.  
Agallochi, s. Ligni Aloës.  
Angelicæ rad.  
Aristoloch. rot. rad.  
Card. benedict.  
Caryophyllor.  
Castorei.  
Centaur. min.  
Chelidonij maior.

Croci.  
Cubebar.  
Dictamn. s. fraxinellæ.  
Enulæ camp.  
Galangæ.  
Gentianæ.  
Guajac.  
Imperator. rad.  
Melissæ.  
Menthæ.  
Majoranæ.  
Myrrh.  
Petasitid.  
Pæcon.  
Rutæ.  
Sabinæ.  
Satyrij rad.  
Scabiosæ.  
Scordij.  
Symphyt.  
Tormentillæ.  
Valerian.  
Zedoar.  
Zingiber.

**2. Alternantia Composita.**

Extr. Laudanum opiatum, cum & sine Moscho & Ambra, *vid. lib. 4.*

Bezoardicum Querc. *vid. infra.*

*N. 1.*

Pestilentielle 2.

Pulmonum 3.

Theriacæ 4.

Theriaca benedicta 5.

Theriaca cælestis 6.

**1. Extractum Bezoardicum Quercetani, pro Laudano suo.**

℞. Rad. Angelic.

Zedoar.



Zedoar.  
Galang.  
Tormentill.  
Cort. citri,  
Lign. Aloës,  
Santal. rubr.  
citrin. an. ℥j.  
Gran. Alkerm.  
Dictamn.  
Spic. nard.  
Garyophyll.  
Nuc. moschar.  
Macis,  
Cinamom.  
Been alb.  
rubr. an. ℥iſſ.  
Camphor. ʒi.  
F. Extractio cum ∇ vitæ Iuni-  
perina.  
Vires. *Eximiarum est Virium in ar-  
cendo Veneno, morbisque contagiosis, qua-  
lis pestis, febres maligne.*

2. *Extractum pestilentielle.*

ʒ. Rad. Angelic.  
Olsnit.  
Imperator.  
Zedoar.  
Vincetoxic. an. ℥ſſ.  
Tormentill.  
Gentian.  
Petasit.  
Succif.  
Pimpinell. an. ℥j.  
Sem. Levistic. ʒiij.  
Angelic.  
Melifs. an. ʒij.  
Sem. Citr. ʒj.

Gran. Iuniper. M. ij.  
Fol. Veronic.  
Melifs.  
Arthemif.  
Scord.  
Galeg.  
Scabios.  
Card. bened. an. Miſſ.  
Fl. Hyperic. M. i.  
F. Extr. cum ∇ & inspissetur.  
Vires. *Maximurum est virtutum  
in arcendo adre pestilentiali, eodemque  
morbo & similib. malignis affectibus cu-  
randis & praevenendis. Sudorem mo-  
vet.*  
*Dosis à ʒj. ad ʒij. &c.*

3. *Extractum Pulmonum.*

ʒ. Pulmon. Vulpis, incide in fru-  
sta minutissima, ac adde  
Herb. Veronic.  
Hyslop.  
Scabios. ana Mſſ.  
Sem. Anif.  
Fœnic. ana ʒj.  
Coque in phiala capaci benè  
occlusa in MB ferventi, horas 7. vel  
8. donec pulmones in liquorem re-  
ducti fuerint. Hinc cola, colatu-  
ramque inspissa l. a. addendo Sac-  
chari q. liber, ad consistentiam ex-  
tracti.  
Vires. *Imbecillitati ac affectibus pul-  
monum confert.*  
N. 1. *Eodem modo fieri quoque  
possunt extracta Epatis, Splenis, & si-  
milium, ex decoctis supra è Quercetano  
allatis.*

N. 2.



N. 2. Præstat modus quem supra generaliter dedimus.

4. Extractum Theriacæ, seu Essentia.

*Theriacæ simplex & alcoholisata.*

3i. Theriac. Androm. opt. extrahet. a. tincturam cum  $\nabla$  vitæ iuniperina, vel  $\nabla$  ex tophis cervinis, vel simili  $\nabla$  bezoardica siue theriacali. Decantatas tincturas destilla ad remanentiam Essentiæ Theriacæ in consistentiâ mellis, quam serva pro usu, titulo extracti theriacæ simplicis: vel adde salem ex incinerata remanentiâ elixiviatum, sub nomine Extracti, si Essentiæ Theriacæ alcoholisatae.

N. De hoc Theriacæ & similibus extractis, duo quæ monere habeo.

Primum suggerit ingredientium diversitas, quæ vix credibile est, singulorum essentias æque vni soli menstruo parere. Nec est quod oggerant, fermentando cuncta in unam naturam coaluisse: Dubium enim haud leve, utrum fermentando natura rerum adeo immutari possit, ut quæ antea menstruum æreum prorsus respuebant, factâ fermentatione idipsum amice amplectantur.

Secundum, quod monere duxi, ipsamet præbet fermentatio, quippe quæ potissimam rerum fermentabilium partem in Q. E. exhalat, id est, volatilizat, spirituales ac volatiles reddit. Exemplo sint Vinum, Cerevisia, succi fructuum fermentati, & similia. Eapropter cum

tinctura destillationi submitatur, quæ volatilior pars abstrahitur, quis infringet Extractum in fundo destillatorij remanens, potissimâ sua parte esse exutum.

Ut has difficultates evitent, sunt qui species seorsim mensuris idoneis extrahunt, atque Extracta postmodum coniungunt. Verum enimverò, nec hi ad metam ad quam collimant, perungere videntur. Etenim compositionem Theriacæ subeunt non pauca natura aromatica, subtilioris, tenuioris, volatilioris, &c. Quæ facultates ad Theriacæ constitutionem non minus necessaria sunt, quam reliquæ in substantiâ minus volatili residentes. Idcirco, cum volatiles illi spiritus à fixioribus in inspissatione separantur, operationem Theriacæ integram in extracto hoc quis sibi spodebit? Adde quod hac ratione nonnullorum ingredientium ferocia, quæ aliâs fermentando in Theriacæ cicuratur, indomita maneat, imò vires suas exerere aptior euadat. Præstat itaque Theriacam in sua propria substantiâ adhibere, quàm laboriosa hac extractiōne operam perdere. Id quod de aliis quoque, exempli gratia, pilularum quarundam extractis censendum.

Verum enimverò, non simpliciter Theriacæ extracta improbata velim, præcipuè si spirituosiores seu oleosiores partes interueniente præcipitatione sint reservata. Quæ in re non possum, quin industriam commendem Chymici solertissimi Frederici Greiffen Pharmacopæi apud Tubingenses celeberrimi, Amici mei honorandi, qui imperfectiōnem præparationum harundem perpendens, perfectiorem,



non ita pridem in decade sua nobilissimo-  
rum medicamentorum, iuris publici fe-  
cit, unde

§. Theriaca Benedicta Querceta-  
ni aucta & correcta.

1. Solvenda.

℞. Troch. scillit. Quercetan. ℥j.  
de Viper. Venetian.

Ess. (extr.) opij cum ☒ fact. ℥iij.  
Succ. Glycyrrh. in ▽ still. sol. &  
inspiss. ℥iβ.

Ess. croci (cum ▽) ℥j.

Myrrh. in ☒ sol. & inspiss.

Oliban. in gran. an. ℥vj.

Gran. styrac. cal. in ▽ sol. & ex-  
press.

Gum. Arab. albiss.

Sandarac. in gran.

Sagapen. in gran.

Succ. Acac. in ☒ sol. & insp.

Hypocist. in ☒ s. & insp.  
ana ℥β.

Asphalt. el.

Galban.

Mastich.

Opopanac. (singul. in gran.) an. ℥iij.

Essent. Castor. ℥. 1.

2. Extrahenda aromata.

Piper. long. ℥iij.

Cinam. ac. ℥iβ.

Acori, s. calam.

Cass. lign. Verz.

Cost. Ver.

Pip. albi,

nigri,

Schoenanth.

Spic. Indic.

Stœchad. Arab.

Zedoar.

Zingib. alb. an. ℥vj.

Cardam. min.

Carpobalsam. veri,

Cubebar.

Folij,

Galang.

Garyophyllor.

Macer.

Spic. Celtic. an. ℥β.

Lign. Aloës ℥. ij.

Extrahenda reliqua.

Mirobalan. Chebul. ℥vj.

Baccar. iuniper. ℥j.

Laur. ℥ij.

Fl. Rosar. rub. ℥iβ.

Hyperic. ℥β.

Centaur. min. ℥ij.

Herb. card. bened.

Scord. Cret. an. ℥iβ.

Calamenth. mont.

Dictamn. Cret.

Marrub. an. ℥. vj.

Abrotani,

Chamædr.

Chamæpit.

Orig. Cret.

Polij Cret.

Rorismar.

Salv. min.

Scabios. an. ℥β.

Majoran.

Mari,

Lign. Aspalat.

Santal. citr. an. ℥ij.

Agatic.



Rad. Irid. Flor. an. ℥iſſ.

Angelic.

Pentaphyll.

Rhabarb. el.

Tormentill. an. ʒvj.

Aristoloch. rot.

Aſar.

Cyper. rotund.

Diptamn. alb.

Enulæ camp.

Gentian.

Imperator.

Meu,

Pimpinell.

Phu Pontic.

Serpentar.

Succif.

Valerian.

Vincetoxic.

Aristoloch. long.

Cruciat. an. ʒij.

Sem. Buniad. ſeu Napi agreſt. ℥iſſ.

Petroſcl. Macedon. ʒ. vj.

Amneos,

Amomi racemof.

Aniſ. torrefact.

Citri,

Fœnic. Cret.

Hyperic.

Sefel. ſeu Siler. mont.

Thlaſpi ſeu Naſturt. alb. an. ℥iſſ.

Dauci Cretic. ʒij.

## 3. Pulverifanda.

Confect. ſerpentū iuniperinæ Quer-  
cet. ℥iij.

Terr. figillat. ʒ. vj.

Lemn.

C. C. vſti, an. ℥iſſ.

## 4. Liquida.

Baſam. Indici,

Ol. Nucis moſchat. expr. an. ℥iſſ.

Garyophyllor.

Succin. camphorat. ʒiſſ.

Spir.  $\Theta$ i, ℥iſſ.

1. F. Extractio ſeorſim medietatis a-  
romatum & reliquorum extrahen-  
dorum, ſingulorum ſc. 1. cum  $\nabla$   
rectific. 2. cum  $\nabla$   $\mathcal{G}$  pluviati, Eſſen-  
tiam cum  $\nabla$  extractam præcipita  
cum Extractione in  $\nabla$   $\mathcal{G}$ . Hinc ab-  
ſtrahe in  $\mathcal{M}$ . ac collige ſeorſim ſpiri-  
tum theriacalem primò egredien-  
tem, ſeorſim etiam  $\nabla$  theriacalem  
ſubſequentem ad conſiſtent. mellis.  
Reſiduam medietatem in pulverem  
redige.

2. Ex remanentia incinerata eli-  
xivia  $\Theta$  cum  $\nabla$  pluviati.

3. In ſpir. theriacali ſolve ſanda-  
rac. Olib. Maſtich. ſtorac. omnesque  
Eſſentias non ſatis liquidas eo dilue.

4. Cum  $\nabla$  theriac. in pulvem re-  
dige Trochiſc. de ſcillis & Vip. ſol-  
ve in eodem ſuccum Glycyrrhiæ,  
G. Arabic. &  $\Theta$  proprium.

5. In ſpir. Terebinth. ʒvj. ſolve  
Aſphaltum.

6. Reliqua omnia, vt Eſſ. Opij,  
& Hypociſt. Acac. Myrrh. ſagapen.  
Galban. & Opopanac. ſolve in  $\mathcal{X}$ .

7. Omnes extractiones, ſolutio-  
nes, pulveres, Baſama, olea expr. de-  
ſtill. ſpiritus &  $\Theta$  i. ſ. a. commiſce  
quàm



quàm optimè & redige in massam pilularem. Hinc

6. Theriaca Calestis.

℞. Theriac. benedict. prior. ℞i℞.  
 Extrahe cum sp. Theriacali, effunde & abstrahè ad consistent. mellis. Abstractum spir. (essentiâ seorsim asservatâ) reafunde remanentiæ priori, extrahe denuò & decanta. Remanentiæ affunde  $\nabla$  rectific. ac extrahe residuam essentiam eius, decanta iterum, & confunde cum priori. Residuam remanentiam in  $\nabla$  theriacali, & tandem in  $\times$  spiritu Salis balsamici (⊙) fortificato extrahe. Et his ultimis Extractionibus priores præcipita & ad consist. mellis coagula, tandem permisce.

Magist. corallor.

Perlar. an. ℞j.

Hyacinthi,

Rubin.

Smaragd. an. 3. vj.

Bezoard. Animal.

Mineral.

Sal. corallor.

Perlar. an. ℞℞.

Bezoard. Oriental.

Terr. sigillat.

Vnicorn. veri.

Ofs. de C. C. an. ℞iij.

Ambr. gris. ℞ij.

Inspissa in vase duplici ad formam Extract. vel massæ pilularis.

Vires. Vires Quercetanus huic attribuis admirabiles in Venenis & contagiis

arcendis; in exagitatione spirituum humorumque sedandâ, in catarrhis, doloribus. & vigiliis mitigandis. In Balsamo nativo corroborando, putredine præservanda, &c.

N. Rationem utriusque huius compositionis vide sis decade superius allegatâ.

EXTRACTA PURGANTIA.

Extracta purgantia simplicia, ut & quæ sub nomine alicuius simplicis veniunt, vide lib. 4.

Purgantia Composita.

Extractum

Benedictum, vide infra. N. 1.

Diacarthamum, s. Cnicopharmacum August.

Catholicum, Aug.

F. F. vide infra. 2.

Sennerti, 3.

Arnoldi VVeickhardi, 4.

Cholagogum Querc. Aug.

Holagogum Andernaci, Aug.

Melampodij, s. Ellebori nigri

Mindereri, Aug.

Melanagogum Querc. Aug.

Panchymagogum Crollij, 1. 2. vid.

infra. 56.

Hartmanni, 7.

Augustanorum.

Phlegmagogum Querc. Aug.

Pilularum Aggregatiu. Aug.

Aurear. Aug.

Cochiar. A.

Lucis maior. A.

1. Extractum benedictum.

℞. Fol. Sen. el.

Rhabarb. an. ℞ij.

Bb. 2



Agaric. ℥j.

F. Extractum.

Vires. Purgat biliosos ac mucilaginosos humores.

Dosis à ℥ss. ad ℥j.

## 2. Extractum Catholicum Francofurtense.

℞. Aloës succotrin. ℥j.

Turpeth. el. ℥ss.

Colocynth. ℥vj.

Agaric. albiss.

Diagryd.

Rad. Ellebor. an. ℥ss.

Spec. Diarrhod. abbat. ℥j.

Macis,

Stœchad. Arab.

Galang.

Cardamom.

Zedoar.

Caryophyll.

Cinamom.

Fl. Anth.

Lign. Aloës,

Visc. querc. an. ℥ss.

Ambr. grifi. ℥j.

Infunde omnia in  $\mathcal{V}$   $\mathcal{C}$  (8) excerptis speciebus Diarrhod. & Ambra, fiatque extractum, cui adde Extractum specierum Diarrh. itidem per  $\mathcal{V}$  factum, ac Ambram.

Vires. Omnes humores blandè purgat.

Dosis à ℥j. ad ℥ij.

## 3. Extr. Catholicum Sennerti.

℞. Diagryd.

Trochisc. Alh.

Gumm. de Peru, an. ℥ss.

Aloës ℥j.

F. Extractum cum  $\mathcal{V}$  scorim.

Itidem f. Extractum.

℞. Turbith. el.

Rad. Elleb. nigr. an. ℥ss.

Rhabarb. ℥j.

Spec. Diarrhod. abb. ℥ss.

Aromat. rosat. ℥ij.

Vtrumque Extractum conjungatur ad massam pilularem.

Dosis à ℥j. ad ℥ij.

N. Felicius forsitan proederetur, si Resina Diagrydij, Magister. Gummi de Peru, Extract. Aloës, per se fuerint lib. 4. docebimus, atque Trochisci Albandat cum reliquis infunderentur.

## 4. Extractum Catholicum, Clariss.

D. D. Arnoldi VVeickbardi.

℞. Aloës succotr. lb. ss.

Rhabarb. opt. ℥v.

Fol. Senn. l. st. ℥iiij.

Rad. Mechoac. ℥ij.

Colocynth. ℥j.

Turpethi el. ℥iiij.

Esul. præparat. ℥ss.

Gener. r. mirobalan. an. ℥ij.

Cinamom.

Zingib.

Macis,

Galang.

Zedoar.

Garyoph. lloc.

Cardamom.

Cort. citr.

Scheenanth. an. ℥j.

Spec. Diamb. ℥ij.

Diarrh. abb. ℥iiij.

F. Extra



F. Extractio l. a. cum V. & V. fenic. exprimat. & inspilletur.  
Dosis ad ʒʒ. vel ʒij.

3. Extractum Panchymagogum  
Crollij. 1.

ʒ. Spec. Diarrhod. Abbat.  
Diamb. ana ʒj.  
Extrahatur Tinctura cum V. l. a. vitrum crebro movendo.  
Deinde

ʒ. Pulp. colocynth. ʒvij.  
Turpeth. gummol. ʒv.  
Agaric. opt. ʒi.  
Rad. Ellebor. nigr. veri ʒj.  
Scammon. elect. ʒvj.  
Fol. Sen. ʒiiij.  
Rhabarb. el. ʒiij.  
Elater. ʒij.  
Sem. Ebul. trit. ʒiij.  
Hermodact. ʒiij.

Incidenda incidantur, terenda terantur; affunde tincturam illam specierum, extrahaturque Tinctura l. a. decantatas extractiones inspissa leni calore M. ad consistentiam mellis, postmodum adde

Ol. Cinam.  
Caryophyllor.  
Nucist. ana gutt. x.  
Sal. perlar.  
corall. ana ʒij.  
Salem e fecibus superioribus calcinatis extractum.  
Rasur. cranij human. [vel ofs. calcinat.] ʒʒ.  
F. Massa.  
Vites. Non datur melius catharti-

cum, quod minori molestia omnes humores noxios expurget.

Dosis a ʒj. ad ʒij. ex vino malvatico, vel alio generoso, e iuscuto vel aliis catapotis aggregatis admixtis. Datur & in forma pilulari.

6. Extractum Panchymagogum  
Crollij. 1.

ʒ. Pulpæ colocynth. ʒvj.  
Agarici,  
Scammon. el. an. ʒʒ.  
Hellebori nigri,  
Spec. Diarrhod. Abbat.  
Aloës succotrin. ana ʒj.

Extrahe l. a. cum V. eumque iterum abstrahe. Et quia in extractione sæpe virtus purgatrix solet debilitari, ideò quidam solent ad vnam partem extractorum addere crudorum purgantium partem alteram: adde ergo superioribus, antequam extractum in fundo remanens planè inspilletur:

Trochisc. Alhand. ʒvj.  
Diagryd. præparat.  
Agaric. troch. an. ʒʒ.  
Aloës Epatic ʒj.  
Pulverifata redigantur in massam iustæ consistentiæ.  
Dosis a gran. 10. ad 25. & 30. & ultra.

N. Aliud vide in Pharmacop. Augustana.

7. Extractum Panchymagogum  
Hartmanni.

ʒ. Fol. sen. l. st. ʒij.  
Rhabarb. el. ʒiʒ.



196 PHARMACOP. MED. CHYM. LIB. II.

Rad. Hellebor. nigr. ℥j.  
 Turpeth. alb. gummof.  
 Polypod. quern.  
 Trochisc. Alhand.  
 Agaric. Trochisc. ana ℥℥.  
 Medull. sem. cartham.  
 Myrrh. rubr. el. ana ℥iij.  
 Spec. aromat. Garyoph.  
 Diamb. ana ℥j.

Cortic. citr. ℥j.

Concisa & contusa extrahantur simul omnia cum  $\nabla$  &  $\nabla$  ci-

nam. ana ℔℔. F. Expressio. Feces denuò extrahantur cum sola  $\nabla$  cinam. tenuiori, percoletur postea. Extracto adde extracti Aloës cum  $\nabla$  Beronic. vel Veronic. facti ℥iij. F. mistio, & inspissatio ad iustam consistentiam, addendo Ol. Garyophyllor. gran. 10.

Dosis à ℔℔. ad ℔℔. *Hartm. in Crok.*

*Alias insuper descriptiones videre*

*poteris dict. lib.*

C A P. LVIII.

De Farinis.

**F**arinarum conficiendarum modus vulgaris est.

*Sunt vstatiores in Officinis.*

Farina Amyli, s. amydi, *Krafftmeel.*

Avenæ,  
 Fabarum,  
 Fœni græci,  
 Glandium,

Hordeï,  
 Lentium,  
 Lini,  
 Lupinorum,  
 Orizæ,  
 Pisorum,  
 Siliginis,  
 Triticï,  
 Volatilis, *Staubmeel.*

C A P. LIX.

De Feculis.

**F**eculæ ex radicibus nonnullis, iisque viridibus eliciuntur, rarissime ex foliis.

*Modus fiendi.*

Rad. (v. gr. ari) q. v. lotam vel rasam, conquassa optimè in mortario, affundendo aquam subinde, ut fiat pulpa liquidiuscula, hanc fortiter exprime, expressionem liquidam repone, ut subsideat fecula. Feculam

subsidentem exicca. Sic fiunt.

Fecula Ari,  
 Bryoniæ,  
 Iridis nostrat.  
 Liliorum albor.  
 Pœoniæ,  
 Serpentariæ,  
 Scyllæ. N. *Hæc operationem habet peculiarem, vide lib. 4.*

N. Ono.



*Ononidis radix cocta in s. q. aqua prius & aliquantulum inspissatum reposita (hor. 3.4.) si decoctum illud clarificatum natur, & itidem ad fundum miteit.*

## CAP. LX.

## De Floribus.

**F**lores in Chymia sunt subtiliores corporis partes, per sublimationem, à crassioribus partibus, sub forma sicca separatae.

Modus, vt singulis ferè diuersus est; ita & in singulis describi postulat.

*Vsuationes sunt.*

Flores Antimonij,  
Cinnabaris Antimonij,  
Flores Arsenici. ∞ sublimatum.  
Benzoin.  
Mercurij variij, huc ♀ dulcis.  
Salis \*.  
Sulphuris variij.

## CAP. LXI.

## De Gargarismis, Diaclysmatis &amp; Dentifriciis liquidis.

**D**iaclysmata, (Collutiones oris,) sunt liquores, qui in ore detinentur, iterumque expuuntur. Hi si gargarisando adhibeantur, dicuntur Gargarismi seu Gargarismata, quod tamen vocabulum etiam generaliter pro diaclysmate non raro usurpatur. Eadem si phlegmati è cerebro eliciendo destinantur, apophlegmatismi nomen assumunt.

Liquores hi in Officinis pro vsu nulli extant, sed extempore, ad praescriptiones datas, dispensantur. Fiunt vt plurimum ex aquis, (simplici vel destillata,) succis, decoctisve convenientibus, in quibus pro libitu diluuntur syrups, mella, sapæ (ʒij, iij, iiij, ad lb. 1. ꝯx) tantillum aceti. O vsti, O i crudi, praeparati, spiritus O i, O i, & simil. In summa, omnis generis

liquores, & quicquid in his dissolubile est, diaclysmata ingredi non nequeunt.

*Exemplo sunt:*

1. *Diaclysmata Odontalgicum & apophlegmatizans.*

℞. Piper. alb.

long.

Cubeb.

Staphisagr.

Cort. mori,

mandrag. an. ʒj.

Rad. pyrethr. ʒij.

Contundantur, & ex vino albo f. decoctum, ad lb. 1. In colatura dissolvatur tantillum aceti.

F. Diaclysmata.

2. *Diaclysmata refrigerans.*

℞. Cancros viv. N. v. vj. vel viij.

Sedi maior. M. iij. vel iiij.

Con



Contunde & exprime succum.

Vires. *Maximè prodest in inflammatione.*

3. *Diaclysma ad gingivas.*

℞. Aqu. Chelidon. min. bis destillat. ℥iij.

O vsti ℥j.

M. & si libet f. filtratura.

Vires. *Insignium virium est in gingivarum putredine.*

4. *D. Ad faucium inflammationem.*

℞. Aqu. Plantag. ℥ij.

Rosar.

Acetof. an. ℥j.

Prunell. ℥ij.

Rob. Diamor. ℥ss.

⓪ præparat. ℥ss.

M. F. Gargarismus.

5. *Diacl. apoplegmatisans.*

℞. Corr. rad. sambuc. ℥j.

Rad. Galang. ℥ss.

Pyrethri. ℥ij.

Fol. Betonic.

Origan.

Majoran.

Meliss. an. M. j.

Cubebar. ℥ss.

Sem. Sinap. ℥j.

Vvar. passar. M. i.

Coquantur in vino vel aqua.

℞. Colatur. fb. s. præter propter

Oxymel. scyllit. ℥iij.

M. F. Gargarismus.

Vires. *Phlegma è cerebro elicit.*

6. *Huc referendi sunt LIQVO-*

*RES, fricandis dentibus, gin-*

*givisque destinati.*

℞. Aqu. Prunell.

Plantag. ana ℥iij.

Rob. Diamor.

Syr. rosar. sic. ana ℥ss. vel ℥j.

Spir. ⓪ i ℥ss. M.

Inservit ad dentes dealbandos,

extergendos, stabiliendos.

N. *Spiritus acidi profunt maximè ad dentes dealbandos, sed & stuporem eorum inducunt.*

## C A P. LXII.

*De Gelatinis.*

**G**elatina est succus inspissatus, purior, clariusculus, cum saccharo in scatulas effusus & congelatus. Et hinc Gelatina dicitur.

Parantur è fructibus nonnullis succulentis, tum è cornibus ac ossibus tenerioribus.

*E Fructibus.*

℞. Fructus, exprime succum, expressum coque & clarifica, (cum al-

bumine ovi,) hinc addito saccharo inspissa sensim, & effunde in scatulas.

*Aliter.*

℞. Fructus, coque in ∇, decoctionem citra expressionem decanta, vel filtra, saccharumque addendo inspissa.

*E Cornibus & Ossibus tenerioribus fit sine Saccharo.*

℞. Rasur. cornuum ossiumve (vel eadem



eâdem in fragmenta minutiora redacta, ) coque, vel digere aliquandiu in  $\nabla$  (commun. stillatiuæ appropriata, ) hinc coque & filtra calidè coagulâque.

N. Quòd si ossa & cornu animis dura sunt, acuari  $\nabla$  a poterit liquore aliquo acido, verbi gratiâ, spiritu  $\Theta$ ,  $\times$ , & simil.

Sic sunt

Gelatina Cytoniorum.

Pomorum.

Pyrorum.

Ribium;

Cornu cerui.

Cranij humani.

N. 1. His immiscentur nonnunquam pulveres, vel extracta, & simil. vnde Gelatina composita, tum alterantes, tum purgantes, v. gr. Gelatina Cytoniorum purgans, vide lib. 4.

N. 2. Sunt qui Gelatinas Cytoniorum Marmeladas vocant, easque tum simplices, tum aromatizadas pro vsu domestico parant, varij coloris.

## CAP. LXIII.

## De Infusionibus.

Infusionis ( infusi ) nomen potionibus potissimùm imponi, iisque purgantibus, lib. 1. diximus, harum rationem hîc loci exhibemus.

Liquorem exhibent aquæ stillatiuæ, (tum & fontana,) serum, mulsum, hydromel vinosum, vinum, & simil.

Materia infusioni apta, etsi & ex mineralibus & animalibus sumi queat, tamen huius loci imprimis sunt vegetabilia, & maximè purgantia cum corrigentibus.

Modus parandi.

Recipiuntur res medicamentales, præparatæ ad infusionem, incidendo, contundendo, limando, &c. prout in decoctorum doctrina traditum; immerguntur liquori, quantitate & qualitate intentioni medicæ respondentî, reponunturque, si

extractio maturanda, loco calido, ( in cineribus, vel iuxta fornacem. ) Hinc decantetur liquor, exprimaturque pro vsu.

Proportio liquoris præscribitur ferè q. s. id est, vt materia cooperiatur, liquorque superemineat digitos transversos 1. 2. 3. &c.

Exemplo sint

1. Infusio Cholephlegmagoga.

℞. Agaric. elect. ℥iſs.

Rhabarb. opt. ℥ij.

Zinzib. ℥ſs.

Spic. Nard. gran. v.

Sal. gemm. gran. iij.

Pulveriscentur grossè & infundantur per noctem in

Aqu. Eupator.

Cichor. an. ℥iſs.

Hinc calefiant & colentur cum expressione. F. Potus



Vires. Purgat bilem & phlegma.

N. Sal gemma additur ad facilitandam extractionem: cuius rei gratia & sal  $\text{H}$  addi poterit.

Huius generis sunt Vina medicata, (ut & Cerevisia medicata,) tum alterantia, tum purgantia. v. g.

2. Vinum Arthriticum.

℞. Fol. chamædr.

Chamæpit.

Sum. Salv. ana ℥ss.

Flor. Primul. ver.

Anth.

Lil. conuall. ana ℥ss.

Raf. Lign. Guiac. ℥viiij.

Vilci quern. ℥ss.

Rad. Chin. ℥iiij.

Garyophyllat. ℥iiij.

Vini mustim, enfur. LXXX.

Ponantur ad ferveſcentiam vt deferveant.

3. Vinum Medicatum Cephalico-Spleneticum.

℞. Rad. Garyophyllat. ℥iiss.

Cichor. ℥iss.

Enul. ℥j.

Herb. Ceterach.

Veronic. c. fl.

Card. bened. c. florib.

Epatic. stellat. c. flor.

Summit. Centaur. min. ana Mis.

Cort. Arantior. sicc. ℥ss. ℥ij.

Incidantur herbae, contundanturque grossè radices & cortices, infundanturque in vini mensur. viij.

Vires. Catarrhis insigniter opitulatur: caput, epas & lienem corroborat.

4. Vinum Mavricale.

℞. Herb. Melifs.

Puleg.

Capill. ♀.

Salv.

Calamenth.

Artemif. ana M. ℥.

Fl. Squinanth. ℥ss.

Calendul.

Cheir. ana p. ij.

Nucist.

Macer.

Cubebar.

Cardamom.

Granor. Paradif.

Zedoar. ana ℥j.

Vini generosi mensur. iiij. addendo saccharum pro libitu.

5. Vinum purgant.

℞. Fol. Sen. Al. s. fl. (sine stipitib.) ℥x.

Follicul. sen. ℥iss.

Epithym. ℥vj.

Sem. cartham. conuass. ℥ss.

Chialapp. ℥ij.

Cort. Helleb. nigr. ℥ss.

Cinamom. ℥j.

Galang. ℥ss.

Zingib. ℥ss.

Cort. citr. ℥ij.

Vini mensur. i.

Vires. Purgat humorem Melancholicum & serosum. Dosis ℥ij. iiij.

N. Plura Exempla alimde petere licet, vel ex decoctis, vel  $\nabla$  is destillatis compositis huc arcessere. Nimirum species dictorum Medicamentorum non minus & hic adhiberi poterunt.

Huc



*Huc pertinent Vina Hippocratica,  
sen Clareta.*

*v. g.*

6. *Claretum laxativum.*

℞. Cinamom.

Galang.

Garyophyllor.

Macis

Zinzib. an. ℥j.

Turbith. alb. ℥vj.

Fol. fen. el. ℥j.

Mechoacann. ℥iij.

Sacchar. ℥iij.

Vini generosi ℥xij.

Aqu. fontan. ℥viiij.

Cremor. ☉ ℥ij.

Stent in infusione per noctem,  
dein colentur per Manicam Hippo-

craticam.

Vires. Purgat humores melancholico-  
cos & pituitosos.

Dosis ℥ij.

7. *Claretum purgatorium, s. Vinum  
Hippocraticum ☉ iale.*

℞. Vitri ☉ subtilis. pulveris. ℥j. ℥ij.

Vini alb. opt. ℥viiijβ.

Digerantur vase vitreo bene  
clauso, in MB. ☉ ρ (6.) dein cola,  
colaturæque adde

Sacchar. albifis. pulverisat. ℥iij.  
vel ℥β.

Aromatizetur cum opt. ▽ ci-  
nam. & fervetur. Dosis ℥ij.

Vires. Satis leniter suaviterque ope-  
rationem suam infra & supra exercet.  
Sala.

C A P . L X I V .

*De Iulebis & Moretis.*

**I**ulebi (Iulepi) in Praxi vſitatiffi-  
mum potionis genus conſtituunt,  
quod ob ſaporem gratum, pro potu  
ordinario agris præſcribi vtpluri-  
mum ſolet.

Parati autem in Officina nulli  
extant, ſed extempore parantur.

N. *Iulepi violaceus & roſaceus Offi-  
cinarum, Syrupi conſiſtentiam obtinent*

Parantur ex liquore potulento, in  
quo Syrupi, ſaccharumve diſſolvun-  
tur; additis, proût viſum fuerit, &  
aliis in liquore illo diſſolvi aptis, qua-  
lia ſucci, ſpiritus, & ſimil.

N. *Syrupi vices & conſerva ſupple-*

*re poteſt, accedente colatura.*

Liquor ille potulentus adhibetur  
varius: Aqua ſtillatitia, fontana,  
(correcta pane toſto) decoctum, ver-  
bi gratiâ, C.C. Glycyrrhiæ, Hordei,  
& ſimil.

Proportio Liquoris, ℔b. 1.

Syrupi ℥j. ℥ij. vel pro-  
ût palato placuerit.

Acidiuſculi adeoque gratiores  
non raro reddi ſolent, ſpiritu ☉ i  
ad ſaporem gratum vſque inſtil-  
lato.

*Exemple ſint.*



1. ℞. Decoct. C. C. vsti, id est, in quo  
c. c. (v. gr. ℥j. vel. ij.) sit  
coctum, ℔b. i.

Syrup. papav. err. ℥j.  
corallor.

Succ. Berberor. ana ℥b.  
M. F. Iuleb.

Confert in febris aliisque san-  
guinis ebullitionibus, quas vigiliae,  
alvique fluxus comitantur.

2. ℞. Aqu. fontan. pane cor-  
rect. ℥x.

Iulep. Rosar. ℥ib.

Syr. cinam. ℥b.

Aqu. Rosar. ℥iij.

Spir. ☉i q. l. ad gratum sa-  
porem, videlicet ℥j. vel ℥b.

F. Iuleb.

Vires. Refrigerat, roborat, potiusque  
gratus est aegrotis.

3. ℞. Aqu. hordei, id est, decoct.  
℔ib.

Conserv. rosar. ℥iij.

Conquassetur conserva, tantillum  
subinde decocti affundendo, hinc co-  
letur, & si placuerit, filtretur.

N. 1. Acida si decocto C. C. (in-  
primis è crudo C. C.) instillaris, turbi-  
dum id redditur.

N. 2. Poterit itidem Santalo rubro  
aromatizari, santali scil. ℥b. simul con-  
quassando.

Huius quoque loci est Moretus,  
nostratibus dictus, potionis genus,  
ex aromaticis, aliisque confortantibus  
commixtum, addito ad gratum sa-  
porem saccharo, vel syrupo.

N. Moretus dicitur à moris seu dia-  
moro ingrediente. Estque mulierculis,  
nostratibus potionis genus vstiatissimum,  
quo veram impregnationem, confortari,  
falsam exturbari, persuasum sibi habent.

1. Moretus vsualis pro ditio-  
ribus.

℞. Diamor. c. sacchar. ℥ij.

Iuleb. rosar.

Aqu. cinamom. an. ℥j.

Spec. Diamb. ℥b.

Trag. Stomach. ℥ib.

Vini optimi, ℔b. i. M.

Bibatur manè bonus haustus,  
idque diebus continuis 3.

2. Moretus pro pauperibus.

℞. Diamor. c. sacchar. ℥ij.

Iuleb. rosar. ℥j.

Trag. commun. ℥ib.

Vini, ℔b. i. M.

3. Moretus absque speciebus

℞. Diamor. c. sacchar. ℥ij.

Iuleb. rosar. ℥ib.

Aqu. cinamom. ℥j.

Vini generosi, ℔b. i. M.

N. Species quae adduntur, post infu-  
sionem colando iterum separantur.

## CAP. LXV.

## De Lapidibus.

Lapidis nomen hinc sume non pro  
lapidibus nativis, sed pro medi-  
camentis præparatis, quæ veniunt  
nomine lapidis, ut sunt, 1. Lapis  
vege



vegetabilis dictus. 2. Medicamenta in duritiem terream, ac lapideam excocta.

Lapis vegetabilis nihil aliud est quam essentielles vegetabilis alicuius partes coniunctæ, ac in lapidem q. coagulata. Fitque.

℞. Plantam siccam, digere cum menstruo proprio, (∇ propria stillatit.) destilla, vt habeas phlegma, spiritum ac oleum. Ex remanente ac superflua materia incinerata extrahe sal beneficio phlegmatis. Ex eadem (seu eiusdem speciei planta) extrahe tincturam cum spiritu illo. Hinc imprægna ☉ tincturâ suâ s. a. ad sufficientiam. Postea adde olei quantum imprægnatum illud sal imbibere potest, & in lapidem quasi coagulantur.

N. Huiusce medicamenti genus etsi in Officinis paratum non extat, operæpretium tamen esset, introducere, in quo tamen notandum, quod lentissimo igne in lapidem paulatim convertere id oporteat.

Alias lapidis nomine veniunt. Lapis septicus, s. cauterium potentiale, tum quoque lapis philosphorum, (de quibus Augustani,) & præter hos.

1. Lapis corrosivus.

℞. Lixivium, è quo sapo niger coquitur. Id sartagine exceptum coquatur in lapidem, qui resserarum in formam scinditur, cum refrigerit, ac vitro rectè obrurato servatur.

Vires. Cauterium insigne est, dimi-

dia hora spatio fonticulum inducere sufficiens. Heurn. in Meth. pract.

2. Lapis, s. magnes arsenicalis.

℞. ☉ crudi  
☿ r. flavi,  
♁ albi,

Pulv. subtilissimè, lentoque igne liquefac. Vase refrigerato eximitur materia, quæ frigore indurefcit.

Vires. Vsus eius est in peste, vbi in forma periapti de collo suspenditur: ingreditur insuper Emplastrum magneticum. Hartm.

3. Lapis medicamentosus Crollij.  
s. Lapis salutis.

℞. ☉ virid. ℥. i.

alb. ℥. β.

Alumin. ℥. β.

Anatron. id est, fel vitri,

Sal. commun. ana ℥. iij.

☿ i,

Asynth.

Arthemif.

Cichor.

Perficar.

Plantag. an. ℥. β.

Ponantur in olla vitreata, affunde parum aceti rosacei; ac coque igne l. sapius agitando: vbi incipit ipiffescere, adde

Cerul. venet. ℥. β.

Boli armen. ℥. iij.

Diligenter misceantur omnia, donec vi ignis mediocris in lapidis. duritiem massa concreuerit, quæ postea fractâ ollâ leximenda, & ad vsus reservanda.



N. Si gummata, myrrham videlicet & thus, addere voles, instituaturn coctio lenta, ne comburantur, nec vis illorum in igne evanescat.

Vires. Virtutes eius varie sunt. Tollit ulcera & defluxiones; desiccatur vulnera in veterata; curat erysipelas, scabiem, tineam, serpigines.

Modus utendi.

Liquefcat eius ℥j. in ∇ pleuvial. mensura i. filtratur, filtraurà hac vterè, tum lavando, tum linteolum imbuendo ac imponendo.

4. Alia descriptio, Iohannis Greiff.

℞. Alumin. ℥iiij.  
 Ⓞli vngar. vir. ℥ij.  
 alb.  
 Tartari,  
 Borrac.  
 Mastich.  
 Thur.  
 Sal \* an. ℥j.  
 Ceruf. ℥vj.  
 Boli armen. ℥iiij.

Crasso modo contusa, coquantur in olla vitreata capaci, cum † fortissimo, vt suprà. Hartm. in pract. 5. Alia.

℞. Ⓞi ℥b. i.  
 Ⓞi ℥b. b.  
 Ceruf.  
 Alumin.  
 Bol. armen. an. ℥iv.  
 Sal. ammoniac. ℥ij.

Omnia bene trita coquel. Δ cum † ad eminentiam digit. 2. affuso in olla satis capaci, donec o-

mnia redigantur in lapidem durum.

6. Alius Lapis salvis.

℞. Alumin.  
 Myrrh. an. ℥iiij.  
 Ⓞi alb.  
 Anatron.  
 Ceruf. an. ℥ij.  
 Thur. ℥j.  
 Bol. armen.  
 Etugin. an. ℥iv.  
 Tere simul & cum † q. s. coque, ac coagula in lapidem.

7. Lapis mirabilis.

℞. Ⓞi alb.  
 virid.  
 Sacchar. fin.  
 Ⓞi, ana ℥b. i. b.  
 Sal. \* ℥ib.  
 Alumin. crud. ℥iv.  
 Camphor. ℥j.

Minutissimè pulverisata, misceantur cum muria siue brodio olivarum conditarum, vt fiat instar mellis. Coque dein lentè, & coagula in lapidem.

Vires. Eisdem vires obtinet cum prioribus lapidibus salvis.

8. Aliter: Lapis rubeus dictus.

℞. Vitriol. Roman.  
 alb. ana ℥b. i. b.  
 Alumin.  
 Lithargyr.  
 Lap. calamin. ana ℥iv.  
 Ⓞi. albi puri,  
 Sal. ammoniac.  
 commun. ana ℥b.  
 Affuso aceto coque l. Δ semper agitan



agitando, & cum incipit spissescere  
adde  
Cerus. venet. ℥ss.

Boli arm. ℥iv.  
M. diligenter, & coque in duri-  
tiem lapidis.

## CAP. LXVI.

## De Liquoribus.

Liquores hinc voco humores per de-  
liquium, aut similiter paratos.

N. In his excellunt salia resoluta, qua  
Balsami, vel interdum olei nomen, licet  
minutè accuratè, sibi vendicant.

Resolvuntur salia per deliquium,  
si aëri humido exponantur, vel etiam  
humore aqueo imbibantur: reliqua  
quia peculiarem modum obtinent,  
quo in liquorem redigantur, specia-  
liter in singulis quilibet innotescet.

*Liquores v. s. ratiore sunt.*

Liquor. Salis ammoniaci,

Arsenici.

Corallorum.

Crystallorum.

Salis gemmæ.

Lapis Iudaici.

Ludi, s. calculi humani.

Oculorum cancri.

Perlarum.

Saturni.

Talci.

Tartari, i. e. oleum ☞ i.

Huc Liquor. Lumbricorum.

Myrrhæ.

*Commendatur itidem maximopere*

*Liquor Lithonripticus*  
*compositus.*

℞. Ocul. cancr.

Lapid. Iudaic.

Lyncur.

Spongit.

Aëtit. ana q. v.

Pulveratis affunde Spiritum Sa-  
lis ad digit. 3. stent in solutione ☞  
aliquot, hinc depleatur solutio, re-  
stitansque materia, nouo spiritu sa-  
lis affuso denudè solutioni submitta-  
tur, donec tota ferè soluta sit. Solu-  
tiones confusas coagula euaporando  
vel abstrahendo. Coagulatum tritum  
solue per deliquium, liquorem hunc  
coagula iterum, ac solve, idque re-  
pete donec coagulationem ulterio-  
rem admittere nolit.

*Vires. Maximam confertur vi-  
rim in calculo resolvendo.*

*Dosis gutta. i. ac altera indies propi-  
nata. Vide Medull. dest. part. i. tr. 10.*

*Liquor ad ulcera.*

℞. Calc. viv.

Sal. ammoniac. ana.

Læviga simul; & funde ad follem  
fusionem maturatâ, & confluit ut ☞  
quam effunde. Massæ huic tritæ adde  
sal ☞ tantundem ac fuit alterutrius,  
reponèque in cellam ad liquefcedum.

*Vires. Sanat impetigines, ulcera fi-  
stulosa, aliaque maligna & inveterata  
mundificat, & ad sanationem disponit,  
proin confert in cancris, serpigine, lue ve-  
nericâ, & similib.*



## CAP. LXVII.

## De Magisteriis.

**M**agisterij nomen etsi æquivocū sit, uti lib. I. dictum: attamen communiter vsurpatur pro pulvere, ut plurimum candido, per præcipationem ex certis quibusdam rebus præparato. Res illæ tum è mineralibus sunt, ut terræ & lapides, tum è vegetabilibus, ut Herbæ, &c. tum ex animalibus, ut ossa, cornua, crustacea.

## Modus fiendi.

34. Materiam ex qua Magisterium parare constitutum est, tere aut comminue grossè, hinc affunde liquorem convenientem (acidum vel similem) ut solvatur, vel extrahatur; solutio præcipitatur (affuso liquore, vel materiâ, cuius vi solventis vis obtundatur,) præcipitatus pulvis abluatur, si opus sit ∇ communi, hinc exsiccat. lentè.

## Sic fiunt.

## Magisteria.

## 1. E Mineralibus.

Tritis affunditur solvens, solviturque f. a. solutio præcipitatur, eluitur & siccat.

N. 1. Liquor solvens vulgariter adhibetur  $\times$ , tum per se, tum acuatam per Sp.  $\odot$  vel similes spiritus minerales, sc.  $\oplus$ ,  $\ominus$ , &c. vel peculiaris destillatur solutioni aptus liquor, de quo suis locis.

N. 2. Præcipitatio fit communiter oleo  $\text{H}$  i. p. d. nonnunquam spiritu  $\odot$  i.

N. 3. Qua consistentia sunt duric-

ris, ut lapides, antea calcinari volunt. Vide specialius libr. 3.

## 2. E Vegetabilibus.

1. Tritis grossè, vel incisus affunde lixivium forte ex  $\ominus$   $\text{H}$  i, & ∇ pluviali paratum, extrahatur, decantetur ac præcipitetur affundendo aquam aluminis (in qua  $\odot$  solutum) exicca lentè.

N. 1. Præstat adhibere herbas mediocriter siccas.

N. 2. Sic nobis in usu sunt tam ex alterantibus, quam purgantibus, v. g. Magisterium Rhabarbari, cuius dosis ʒss.

2. E Sulphureis, i. e. quæ oleosa parte scatent, extrahitur Tinctura beneficio  $\nabla$ . rectificatis, præcipitaturque affusâ aq. com. vel ∇ aluminis.

N. 1. Sic fit Magist. Resinarum, Succini, Corticum resinofarum, e. g. cinnam. Turpetb. Chalapp. &c.

N. 2. Extractis Cat. non immerito annumerari poterunt.

## 3. Ex Animalibus.

Ossa, Cornua, Crustacea seu Testacea exhibent sua magisteria, modo, qui de lapidibus traditur: videlicet beneficio  $\times$  vel spiritus alicuius mineralis acidi & acris.

## Vsciora sunt.

Magister.

Concharum.

Corallorum rub. alb.

C. Cerv.

Cranij



Cranij humani.  
Cryfallorum.  
Granatorum.  
Hyacinthor.  
Lap. Iudaici.  
Magnetis.  
Mandibularum lucij.  
Matris perlarum.  
Oculorum caneri.  
Ovorum struthij.  
Percarum lapillorum.  
Perlarum.

Rubinor.  
Saphiror.  
Smaragdorum.  
Terra sigillatæ.  
Turiz.  
Vitri Venetiani.  
Vngulæ alcis.  
Sic & Mag. Ialappæ.  
Scammonij.  
Succini.  
Turpethi.

## CAP. LXVIII.

*De Masticatoris.*

**M**Asticatoria, Διαμαστικήα sunt apophlegmatizantia ita dispensata, vt dentibus mastificentur.

Fiunt modis tribus :

1. Simplicia, vel integra, vel in pulveres redacta, concisave mastificantur; vt Mastiche, vuz passæ, pyrethrum, cubebæ, folia salviæ, agaricus, & simil.
2. Eadem contusa nodulo includuntur, qui ori inditus dentibus subinde comprimitur.
3. Eadem cum cera, mastiche, carne passularum ficuümve, tere-

binthinâ, melle, & similib. in massam subiguntur, dentibus submittendâ. v. g.

℞. Rad. pyrethr. ʒj. Nucist. Zinzib. ana ʒij. Mastich. ʒj. Dissolvatur Mastiche in pilâ calidâ cum pistillo; hinc cætera admisceantur subigendo in massam, vel pastillos mastificabiles, pondere ʒß.

*Item.*

℞. Rad. Pyrethr. Mastich. ana ʒß. subigantur cum cera in morsulos magnitudine avellanæ.

## CAP. LXIX.

*De Morsellis & Rotulis:*

**M**orselli, ( morsuli) ex omnibus Medicamentorum generibus fieri possunt. quæ non respuunt cum saccharo soluto commisceri, inque placentas indurari. Talia sunt pul-

ueres, Semina, ( minutiora) condita, conservæ, olea, Extracta: Inprimis tamen ad morsellorum compositionem cooptantur pulveres, de quibus tamen notandum, quòd non



opus sit æquè subtiles eos recipi, ac in rotulis.

*Modus fiendi.*

R. Sacchari q. s. solve in liquore debito super ignem: hinc coque ad consistentiam ut frige factum induretur, (probare id poteris tantillo in orbiculum stanneum vel lapidem effuso: ) Hinc immisce sensim pulveres, optimè agita, effundèque dum adhuc calore liquidum est, supra tabulam cupream lapideamue, ut refrigerat & induretur, demùm scinde in tabulas.

N. 1. In purgantibus loco sacchari recipi potest *Manna*, cuius proportio uti & sacchari pro Medici voluntate adhibetur: ut plurimum recipitur sacchari sextuplum, octuplum, &c. prout res in miscenda fortiores vel ingratiore fuerint, e. gr. ad extracta & olea destillata maior sacchari quantitas expetitur.

N. 2. Nuclei ac semina emulsioni apta, si ad morsellorum constitutionem concurrant, pro libitu in emulsionem redigi poterunt, quâ saccharum dissolvatur.

N. 3. Condita duplici modo morsellos subeunt. 1. Conquassata. 2. In frustula incisa.

N. 4. Olea destillata si occurrerint in sine ea instillare oportet, vel paratis morsellis illinere. Idem Iudicium sit de *Moscho* ac *Ambra*, qua in aqua rosarum dissolvuntur, atque paratis tabulis illinuntur.

*Vsitatores sunt alterantes.*

*Morsuli, seu tabula:*

Bezoardici, è pulv. bezoardic.

Cephalici, è speciebus cephal. è succo & corticibus citri, s. de citro, vide infra. N. 1.

Imperatoris, è spec. Imper.

Pectorales, 2.

Post pastum, Aug.

Saccharum rosarum tabulatum.

Saponea, Aug.

ad Vermes, A.

Zingiberis cocti, A.

*Purgantes vsitatores.*

*Morsuli*

Diacarthami, A.

Diaphenic. A.

Diatrion. laxativa.

Diaturbith. cum rhabarb. è speciebus.

de Diagydio, s. laxativi, vide inf. 3.

de *Manna*  $\square$  at. vide lib. 4.

de Mechoaca, 4.

è succo rosarum, A.

1. *Morselli de Citro.*

R. Carn. citr.

Cort. citr. condit. concif. an.  $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$ .

Ol. citr. gran. xij.

Succ. citri puriss. q. s.

Sacchar. in  $\nabla$  citri sol.  $\mathfrak{z}\mathfrak{xvi}$ .

F. l. a. Morsuli.

Sunt Cordiales uti citrum.

N. *Fiant & simplices è succo, corticibus, & saccharo.*

2. *Morsuli pectorales, F. F.*

R. Pinear. rec. in  $\nabla$  rosar. parat.  $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$ .

Amygd. d. excort.  $\mathfrak{z}\mathfrak{v}$ .

Sem. Melon. rec.

Cucum.

Cucurb. an.  $\mathfrak{z}\mathfrak{ij}$ .

Spec. Diarrhod. abb.  $\mathfrak{z}\mathfrak{iv}$ .

Mag.



Mag. perlar. ℥j.  
 Sacchar. alb. in ∇ rofar. & sca-  
 biof. fol. ℥xvi.  
 F. l. a. Morsuli.  
 Sunt nutritiui, refrigerantes, acri-  
 moniam mitigantes, adeoque con-  
 veniunt in heclicâ.  
 3. *Morsuli de Diagryd. f. laxat.*  
 ℞. Crem. ℥iij.  
 Resin. scammon. ℥ß.  
 Sacchar. in ∇ rofar. fol. ℔. i.  
 F. Morselli.  
 Purgant bilem.  
*Dosis adulto ℥ß.*  
 4. *Morsuli de Mechoaca, F. F.*  
 ℞. Conserv. violar. ℥j.  
 Spec. Diatragac. fr. ℥iß.  
 Turbith gum.  
 Mechoac. alb. ana ℥ß.  
 Diagryd. præpar. ℥ij.  
 Ol. cinam. still. gran. vi.  
 anif. gran. iv.  
 Sacchar. in ∇ fœnic. fol. ℥xiv.  
 F. l. a. confectio in morsul.  
 Purgat bilem ac phlegma.  
*Dosis à ℥ß. ad ℥j.*  
*Vide part. 1. l. 4. observat. Cl.*  
*Gregor. Horstij.*  
*De Rotulis.*  
 Rotularum parandarum modus  
 idem est, qui morsellorum, nisi quod  
 Rotulæ, quia formulas illis mino-

res expetunt, medicamenta requi-  
 rant, quæ rotularum formationem  
 non impediunt. Pulveres itaque sub-  
 tiles esse oportet, dosique minori.  
 Proportio sacchari vulgatissima  
 est octupla, ( $\frac{1}{8}$ ) plus minus. In  
 purgantibus verò quadrupla, ( $\frac{1}{4}$   
 sacch. } In oleis, stillatitiis major,  
 pulver. }  
 scil. sacchar. ℥j. ol. gran. iv. &c.  
 N. Finnt & rotula è succo & saccha-  
 ro, si scil. hoc in illo solutum ad consisten-  
 tiam iustam coquatur & rotuletur. Ve-  
 runtamen notatu hîc dignum, Rotulas,  
 quæ ex succis acidulis fiunt, v. gr. è succo  
 citri non admittere coctionem, sed solâ  
 parari mixtione. Videlicet, ℞. Sacchari  
 pulverisat. ℔. i. calefcatur ad ignem len-  
 tum, hinc affunde succi, v. gr. Berber.  
 ℥ij. misce, & effunde in rotulas,  
 Rotula v'sitatiores sunt.  
 Rotulæ de Berber.  
 Manus Christi simpl.  
 perlat.  
 Diatragacanth,  
 ℞. ris, videl. 3. &c.  
 Quinimò ex singulis pulveri-  
 bus & speciebus, tam alterantibus,  
 quàm purgantibus, addito saccharo  
 in conveniente ∇ soluto Rotulæ  
 pro rei exigentia fieri possunt.

C A P . L X X I .

De Oleis Stillatitiis.

Olea propriè sic dicta, triplicis Destillata. 2. Expressa. 3. Infusa  
 generis in Officinas veniunt. 1. ac cocta.



*Olea destillata.*

Olea stillatitia ex singulis simplicium familiis parari possunt, mineralium, vegetabilium, ac animalium.

MINERALIA, quæ Oleum fundunt, maximè sunt ex genere sulphureorum; ut succinum, carbo Petræ, & simil.

Destillatio illorum eadem est, quæ resinarum, vel gummatum.

VEGETABILIA primaria, ex quibus olea destillantur, sunt herba, flores, fructus, semina, radices, ligna, cortices, aromata.

Secundaria sunt olea, resina, gummi.

Modus destillandi olea ex primariis, eadem operâ perficitur, quâ  $\nabla$ s ac spiritus destillari diximus, & ut plurimum per vesicam.

N. 1. Felicius oleum ascendit. 1. Si nonnihil  $\ominus$ is, vel  $\boxplus$ i immiscetur.

2. Si digestio fermentatione pramittitur, cuius promovenda gratiâ nonnihil fecum cerevisia, vel etiam  $\ominus$ is com.  $\boxplus$ iue addi poterit.

3. Si Oleum præcipuè expetitur, statim auctiore igne destillatio incipi potest.

I. Ex herbis.  $\boxplus$ . Herbas virides, vel siccas, q. v. contunde ac affunde  $\nabla$ m, (additòque  $\ominus$ is manipul. vno ac altero, colloca ad putrescendum) hinc destilla per vesicam.

N. Herba sicca plus olei suppeditant quàm virides.

II. Ex floribus (siccis præcipuè) olea ad eundem modum destillan,

præcipuè si contusi dies aliquot (14.) adjectâ parte  $\ominus$ is  $\frac{1}{2}$  (vel huius loco sacchari,) cum  $\nabla$  fuerint macerati. Sic fiunt oleum chamomillæ, lavendulæ, rosarum, &c.

III. Ex seminibus.  $\boxplus$ . Semen, e. gr. fœniculi grossè contusi, lb. 1. affunde  $\nabla$  font. ferventem, q. s. addendo  $\ominus$ is M. 1. (vel insuper, si libet,  $\boxplus$ i  $\frac{3}{4}$  1. aut ij.) digere dies (8. 9. 10.) hinc destilla  $\Delta$  mediocri per Vesic.

IV. Ex fructibus, e. gr. baccis iuniperi, lauri, & similibus, simili ratione, ut dictum, oleum educitur.

N. Fermentatio promoveri potest addito tantillo fecum cerevis.

V. Ex radicibus.  $\boxplus$ . Radices, conquassa, ac digere cum  $\nabla$  aliquandiu, hinc destilla per vesicam.

N. 1. Præstant sicca, uti & qua collecta fuerunt, antequàm in stolones abierint.

2. Maiorem olei copiam si expetis, destillationis residuum cum  $\nabla$  illa destillata, maceva ac destilla iterum.

VI. Ex corticibus non lignosis oleum ad eundem cum radicibus paratur modum, v. grat. ex cort. arantior. citri. & s.

N. Præstant cortices nondum excicati.

VII. E lignis & viscis.  $\boxplus$ . Segmenta lignorum arida, q. v. imple retortam terream, (lutatam,) ac destilla in excipulum sat amplum, igne nudo gradatim adhibito, sic extillat primum liquor clarus, continuo



nuato hoc igne post horas (4. 5.) sequentur spiritus nebulosi: tandem auge ignem, ut fundus retortæ candescat, sic ascendit oleum nigricans & fœtidum, quod à liquore separa, ac rectificat. Sic fiunt olea è ligno guajaci, agallochi, buxi, coryli, ebeni, juniperi, santali, serpentarij, sic & viscorum coryli, querni, & simil.

N. 1. Fieri quoque possunt per descensum, sed nostratibus inusitatus est, oleumque crassius exhibet.

2. Caute procedat, nec nimium properet, spiritus enim impetiosi receptaculum disijcere proclives sunt.

3. Elici quoque possunt olea huius sortis ex resinosis lignorum extractis, ad modum resinarum aliarum destillatis. Kesh. 1. cent. 86.

4. Sunt & ligna, sed pauca, qua oleum suum, (quod subtilius ac volatilius est,) per vesicam cum  $\nabla$  fontana destillata tarde licet, profundunt, ut sassafras, lignum rhodinum, cypressinum. Videlicet lignum serratum vel minutim incisum, maceretur in  $\nabla$  aliquandiu, dein destilletur per vesicam; destillatione dies aliquot continuat à prodit tandem oleum.

Rectificantur olea, tum ex cucurbita, tum ex vesica, cum  $\nabla$  copiosa quantitate ea destillando. Nonnunquam tamen, si ponderosiora sint, arenæ immixta & per retortam rectificari opus habent.

VIII. Ex aromatibus.  $\mathfrak{z}$ . | Aromata grossè contusa, (pulveres minus olei fundunt,) maceretur cum menstruo idoneo, per aliquot dies, (4. 5. 6.) hinc destilla per vesicam,

sic prodit oleum &  $\nabla$ .

N. 1. Poterit in idem & aliquid  $\ominus$ , vel  $\odot$ , vel  $\boxplus$  admisceri.

N. 2. Alij in eiusmodi oleis eliciendis amygdalas rebus addunt, ut maiorem copiam nanciscantur, sed fraudulentè; etenim partem majorem ejusce olei amygdala sibi merito vendicant.

N. 3. Alij digerunt primò aromata in spiritu Terebinthina cōkobato aliquot vicibus supra  $\ominus$  calcinato. Verum nec hi purum oleum aromaticum nanciscuntur.

N. 4. Separatio olei ab  $\nabla$  fieri potest. 1. Subsidenò. Nimirum si aliquandiu (  $\mathcal{C}$  14.) destillatum immortum in cella steterit, subsidet oleum. 2. Filtrando per chartam.

I X. Ex resinis.  $\mathfrak{z}$ . Resinarum  $\mathfrak{ss}$ . 2. vel 3. affundatur  $\nabla$  quantitas copiosa, destilleturque per vesicam.

Sic prodibit Oleum, quod primò clarissimum stillat  $\nabla$  supernatans (dicitur vulgò Spiritus.)

Hinc incipit paulatim flavescere, muta itaque receptaculum, & suscipe flavum hoc Oleum, (si placet seorsim,) continuando destillationem, donec nihil olei amplius extillet, (dicitur Oleum.)

Tandem exime materiam in vesicâ restitamentem, (quæ colophoniz dicitur,) eamque destilla ex retorta in arena, & extillabit oleum crassum rubrum, (Balsamus vulgò.)



N. Possunt quidem Olea hac & Balsamus unâ eademque destillatione per retortam elici, igne scilicet gradatim adhibito, verum enimverò præstat per vesicam priora illa elicere, tum ut præcaveatur è puriora, tum quoque ne eorum astu labor irritus reddatur quod aliàs facile accidit. Si nihilominus volupe sit per retortam ea simul destillare, exastuatio præcaveri potest, si arenam resinâ liquefactâ immiscueris.

Sunt autem resinæ usitate Lenrici, ( Terebinthina cypria, ) Laricis, ( id est, Terebinthina vulgaris, ) pini.

X. Ex gummi-resinis. ꝛ. Gummi-resin. lb. 1. inde retortæ vitreæ, (ventre capaci ( ut saltem tertia pars impleatur, destilla per arenam in receptaculum, aliquotâ parte  $\nabla$  adimpletum, primò  $\Delta$  lento, & prohibet oleum, dein auctiori, & extilabit Balsamus.

N. 1. Ut fervescantiam præcaveas, arena aliquid admiscere poteris: Alij loco arenæ addunt triplum silicium grossè contusorum, vel salis aliquid, quo ascensionem olei promoveant.

N. 2. Rectificari potest hoc oleum per cineres cum  $\nabla$  destillando; vel etiam laterum fragmenta ignita eo imbibendo, atque ita destillationem peragendo, non secus, ac destillatur oleum de lateribus.

Sic fit Oleum è Gummi. Anime, Elemi, Tacamahaca.

IX. Ex gummatibus, ( præcipuè ferulaceis ) Olea elici possunt ad eundem modum quo ex resinis. Nimi-

rum oleum subtilius per vesicam cum  $\nabla$  destillando elicitur; crassius ac ponderosius per retortam. Vel si mauius destillatione unâ eademque utrumque per retortam elicere, destilla initio calore leniori, ac suscipe oleum subtilius seorsim; dein collige crassius igne auctiori. Præstat tamen per vesicam, ut de resinis dictum.

N. Felicius eliciuntur hæc olea ex Extractis resinosis, ad modum quem in resinis dedi.

Reliquorum oleorum præparaciones, siqua ab hisce discrepant, specialiùs in singulis edocebimus.

Ex ANIMALIVM familiâ exhibent Oleum, cornua, medulla cerebri, ossa, unguis, pinguedines, sanguis, stercorea, ( vide de  $\nabla$ is. )

Cornua, ossa, unguis, igne nudo per retortam ( terrâ lutatam ) pelluntur, funduntque vno ac eodem labore liquorem seu spiritum acidum, ( phlegmate commixtum, ) oleum ac sal volatile. Oleum id rectificata.

Medulla, cerebri ac spina fundit oleum, si admixto  $\Theta$  per retortam vitream ex arena destilletur.

Pinguedines, ( axungia, serum, butyrum, cera, ) destillantur aliis rebus commixtæ, ex cucurbita vel retorta vitrea, idque per cinerem aut arenam; commiscuntur autem, vel cum lateribus pulverifatis, vel cum silicibus calcinatis, vel cum cinere arenæ, ut eò faciliùs oleum ascendat.

N. Quan



N. *Quantitatem rei adicienda edo-  
cebit pinguedinis destillanda consistentia,  
qua in aliis mollior, in aliis durior, ple-  
runque autem sumitur pars tertia vel  
quarta, interdum pondus aequale.*

*Sanguis destillatur igne nudo ex  
eucurbita figulina alta ac spaciola,  
ad remanentiam terræ nigrae, levis  
ac spongiosa. Destillatum liquo-  
rem filtra per chartam, & transibit  
liquor, remanente in charta oleo  
fœtente, ( in parua quantitate, ) Li-  
quor hic exhibet spiritum, Sâlque  
volatile hinc inde vasis destillatoriiis  
adhaerescit.*

N. *Præstat sanguinem calentem re-  
cipere, ( metretas scil. 2. vel 3. ) eîusque  
in NB, clauso vitro digerere ( 9. vel  
plures ) hinc per gradus destillare.*

*Olea destillata vstatoriâ.*

Oleum Absynthij.

Anethj.

Angelicæ.

Anisi.

Aurantiorum.

Butyrj maialis.

Benzoin.

Calami aromaticj.

Camphoræ.

Cardamomi.

Carvi.

Caryophyllorum.

Ceræ rectificat.

Chamæmeli.

Chærefolij.

Cianamomi.

Oleum Citri corr.

Cymini.

Cubebarum.

Euphorbij.

Fœniculi.

Galbani.

Guajaci.

Hyslopi.

Iuniperi è baccis.

— ex ligno, August.

Laterinum Philosophorum.A.

Macis.

Maioranæ.

Mastichis.

Melissæ.

Menthæ.

Myrrhæ rectific.

Nucis moschatae.

Origani.

Piperis.

Pulegij.

Rorismarini.

Rosarum.

Saluiæ.

Saponis.

Sauinæ.

Serpilli.

Smegmatis.

Spicæ.

Succini albi.

— flauj

Tartari.

Terebinthinæ.

Zedoariæ.

Zopissæ.



## C A P. LXXI.

## De Oleis expressis.

EXprimuntur Olea ex seminibus  
ac nucleis nonnullis oleosis.

*Modus.*

32. Nucleos ficos (ex. gr. amygdal.) non rancidos, excortica ac contunde in mortario lapideo minutissimè, hinc inde sacco, ac exprime fortiter sub prælo.

N. 1. Præstat ut plurimum massam illam tritam in sartagine torrere, vel vapore  $\nabla$  calida resecere. Exemplo sit vulgaris ille modus exprimendi olea ex semine Lini, papaveris, & simil.

N. 2. Eliciuntur quoque Olea sed pauca per decoctionem rei in  $\nabla$ . quâ decoctione pars oleosa supernat: sic fit Balsamus Peruvianus, oleum lauri, & similia.

*Vsitatiora sunt.*

Oleum Amygdalarum amar.

— dulc.

Avellanarum, Aug.

Balaninum, à balano myrsica.

Cannabis.

Oleum Carthami, Aug.

Ceraforum ex nucl. Aug.

Citri è granis, Aug.

Eruca sem.

Hyoscyami, ex semin.

Iuglandium, ex nucleis.

Lauri Aug.

Lini sem. Aug.

Macis.

Nigellæ, ex sem.

Nucis moschatæ, Aug.

Olivarum ex olivis maturis.

N. Hoc Oleum intelligitur, quoties

Olei simpliciter mentio fit.

Omphacinum ex olivis immaturis.

Ovorum, ex vitellis.

de Palma, f. de palla.

Papaveris.

Perficorum nucleor.

Pinearum.

Pistaciorum, Aug.

Raporum sem.

Ricininum, f. de Chervâ.

Sesaminum, Aug.

## C A P. LXXII.

## De Oleis per infusionem &amp; coctionem, &amp;c.

Olea hæc tum simplicia, tum composita, Officinis vtitatissima sūt.

*Modus parandi.*

1. Simplicia recentia incisa coquantur in oleo mixto aquæ, vino aliivè liquori convenienti, idque

tantisper, donec humiditas aquea exhalarit.

2. Sicca simplicia in oleo mero macerantur.

Commodior modus hicce est.

Herbis exicatis ac pulverifatis affunde



funde oleum, digeréque in  $\text{M}$ . horas (12.) dein exprime fortiter, expressionem expone calori leni, ut feces subsideant, quas separa.

N. Oleum communiter adhibetur olivarum, interdum omphacinum, vel aliud, de quo peculiaris semper occurrit admonitio.

*Vsitatiora Olea insolata simplicia.*

Oleum Absynthij, cum Oleo Omphacino.

Abrotani.

Anethi.

Chamæmelinum.

Cheyrinum.

Cydoniorum, c. Omphac.

Enulæ, c. Ol. Sefamin.

Euphorbiæ, c. Ol. Cheyrino.

Formicarum.

Hederæ terrestris.

Iasminum.

Irinum.

Ligustrinum, Cyprinum, de Alcanna.

Lilinum.

Liliorum convall.

Lumbricorum, c. Ol. Omph.

Mastichinum, c. Ol. Omph.

Menthæ, cum Omph.

Melilot. ex fl.

Momordicæ, ex fruct.

Myrtillorum, c. Ol. Omph.

Myrtinum, c. Ol. Omph.

Nardinum simpl.

Nicotianæ.

Nymphææ alb. c. Ol. Omph.

Populeum.

Ranarum.

Rosatum vulgare.

— — Omphacinum.

Rutæ.

Sambucinum.

Scorpionum simp.

è Styrace.

Verbasci.

Vernisium, Vernix, c. Ol. Lini.

*vide lib. 4. Juniper.*

Violarum ex fl.

N. *Huc pertinet & Balsamus  $\text{A}$ is. Lithargyrj, & simil. que nihil aliud sunt quam oleum s. spiritus Terebinthina mineralibus illis impregnatus.*

*Olea cocta composita.*

Oleum de Capparibus.

Castorei.

Costinum.

Croci.

Hyperici.

Liliorum.

Majoranæ, s. Sampsuchinum.

Mandragoræ.

Moschellinum.

Nardinum comp.

Papaverinum.

de piperibus.

Resolutivum.

Rosarum Mesuræ.

Scorpionum compositum.

— — magnum.

Stomachale Cratonis.

Vulpinum

Zanetinum Melichij. Cord.

in append.

E e.



1. *Oleum febrifugum Scrobelbergeri.*

℞. Ol. Nymphææ unius saltem anni.  
Lumbricor.  
Rosar.  
Hyperic.  
Amygdal. am. an. ℥j.

Mixtis impone scorpiones vivos  
No. 1x. Exponantur Soli (paretur si  
possibile in ingressu ☉ in signum m♄.  
vel ☍.) donec moriantur scorpiones,  
tunc etiam adde,

Theriac. Andr. opt. ℥ss.  
Relinquantur insolari per ℞. 14.

Vires. *Easdem vires cum aliis scorpionum oleis lib. 5. descriptis obrinet. Inprimis tamen inseruit Emplastro febrifugo conficiendo.*

2. *Oleum Hyperici compositum, s. Balsamum Hyperici. Nobiliss. Georg. Goleri à Rabenstein.*

℞. Olei Hyperic. opt. lb. 1.  
Vini generos. sextar. tres.  
Ol. Terebinth.  
Laterin.  
Lumbricor. an. ℥ij.  
Cera ℥j.

Pinguedin. human. destillat.  
Ol. de medulla (hum. vel cerv.)  
destill. an. ℥ij.

Theriac. Andr.  
Mithridat. an. ℥j.  
Visc. querc.  
Tilia,  
Coryl. an. Mj.  
Fol. Persicar.

Rut. murar.  
Pyrol. an. M. iij.  
Flor. Antirrhin. M. viiiij.  
Hyperic. M. vj.  
Verbasc. M. ij.  
Betonie.  
Centaur. min.  
Prunell.  
Consolid. aurea,  
Ptarmic. Austriaca,  
Chelidon. an. M. j.  
Sem. Antirrhin. ℥ss.  
Hyperic. ℥ss.  
Rad. Dracuncul. maculat.  
Aristoloch. rot.  
Symphyt. an. ℥ij.  
Scrophular.

Fabariae, s. Crassul. maj. an. Mj.  
Bulliant sine coq. in diplomate, vase optimè clauso ad consumptionem Vini. Exprimantur fortiter; postea imponantur.

Croc. ℞.  
Mumia,  
Mastich.  
Thur.  
Myrrh. an. ℥ij.

Denuò coq. leviter, dein pro circulatione ponantur ad Solem, hinc ad fornacem.

N. *Non opus est prædictum oleum vel Balsamum de novo sapius conficere, siquidem Balsamus iste ad solem collocatus facillè ex novis floribus, superius annotatis, & foliis Persicariæ & Pyrolæ, necnon & semine Hyperici augeri potest, & de novo restaurari, hac tantum injiciendo & ad tempus aliquod in sole digerendo, post-*



postmodum hyeme colando, & ad fornacem collocando. Quò enim vetustius hoc oleum fuerit, eò efficacius & nobilius evadet.

Ufus & Applicatio: 1. Hoc oleum sive Balsamum excellentissimum existit contra hausta venena, introsumptus: Hac tamen conditione, ut prius concitetur Vomitus per lixivium, vel oleum olivæ cum calido bibitum, vel quod melius, per  $\nabla$  Nicotiana, s. Tabaci.

2. Calculum & arenas pellit, sapius in ovo cocto assumptum.

3. In magna quantitate exhibitum vermes ventris necat & expellit, praesertim si in  $\nabla$  Persicaria exhibeatur.

4. Prædicto modo usurpatum, corpus ab omni corruptione & multis ulceribus præservat, ut planè nulla in corpore humano sive interius sive exterius nasci queant.

5. 6. Auriginem quoque & Hydrophisin discutit.

7. Interna iidem vulnera & qua contusa sunt mirabili effectu curat.

8. Vomitus sanguinis & Dysenteriam vi compescit atque constringit.

9. Vulnera omnia externa, qualiacunque sint, etiam ea quæ Venenatis armis inflicta fuerunt, miræ celeritate Balsamica vi contrahit atque conglutinat, omnia alia vulnerum symptomata prohibens ac tollens. Si linteola rasa in eo madesiant & vulneribus imponantur, illa sapius lavando & extergendo. Possunt insuper hoc oleo omnia Emplastræ Stictica, quemadmodum & reliqua in sua virtute & efficacia sola malaxatione confortari,

ut maioris inde virtutis & energia sint.

10. In capitis v. vulneribus ubi cranium quoque ad duram vel piam materiam lasum fuerit, optimè & studiosè cavendum, ne prædicta linteola nimis humida vulneribus supponantur, sed antea perquam bene expressa sint: Si vel una gutta sola super duas illas membranas caderet, jam de vulnerato actum esset, & insaniam incurreret.

11. Præterea omnes impressiones magicas, ab imaginatione, iaculatione, imprecationibus, & lamiarum præstigiis inflictas, stupendo planè modo irritas facit, & persanat, tam introsumptum, quam exterius illitum, applicatumve.

12. Quòd si alicui cultri, ligna, vitra, seta, panni lacerati, fila, acus, crines, testa & quacunque alia intra corpus & stomachum, vel etià gulam, unde suffocationis periculum incurret, per incantamenta & præstigiis impacta fuerint, si que nullis aliis medicamentis cedere velint: Hoc oleo inungantur, ac ipsis quoque ad bibendum exhibeatur, quantitate trium cochlearium. Admirabilem vim experieris: Vel enim prædicta omnia, per aliquod magnum ulcus excitatum tanquam aliquod emunctorium protrudet, vel per vomitum rejiciet, aut tandem per inferiora coget, ac tandem ager penitus incolumis citra omnem perditionem evadet. Balsamum hunc necum communicavit Clariss. Dn. D. Ioh. Christophorus Eisenmenger, Physicus Imperialis Reip. Heilbronensis, Amicus ac Frater meus honoratissimus.



3. *Oleum Hyperici compositum D. Erhardi Ellenbergij.*

℞. Fol. Hyperic. recent. M. iij.  
Contunde modicè, deinde superfunde,

Ol. de scorpion. simp. ℞. iij.  
Ponantur in ☉. per ☞ 4. Postea in ℞ per horas 24. coque & fortiter exprime. Cola oleum per Colatorium vino albo lotum. Deinde Adde,

Flor. Hyperic. recent. contus. M. iij.

Relinquito denuò ad Solem hotis ☞ 4. & mox coquito in ℞ cola ut antè. Idem repetendum cum floribus semper recent. bis terve, donec oleum sanguineum acquisiverit colorem. Hinc

℞. Cymar. semin. Hyperic. immaturatum, modico vino albo generoso madefactatum ℞. iij.

Coque in ℞ per ☞ 3. postea exprime ut antè, & hoc reiterandum quater semper cum cymis recentibus. Post hæc.

℞. Card. sancti, (benedict.)

Meliss.

Verben.

Scabios.

Betonic.

Chamad. an. M℞.

Contunde modicè, & coq. in ℞ per triduum: deinde cola. Colaturæ injiciantur

Sum. Galeg.

Scord. rec. an. M. i.

Centaur. min.

Diptamn. Cret.

Rorismarin. an. M℞.

Coq. in oleo, prius herbis contusis per ☞ 3. in ℞. F. colatura. Deinde. ℞. Rad. Zedoar.

Diptamn. alb.

Angelic. gummos.

Aristoloch. utriusque

Carlin.

Valerian.

Gentian.

Tormentill.

Vincetoxic.

Corr. Citr. ana ziss.

Contusa infundantur, & coq. per ☞ 4. in ℞. & exprim. fortiter, ac interim injiciantur:

Caryophyllor.

Macis,

Scheenanth. an. ziss.

Santal. rubr. ℞.

Bacc. iunip.

Laur. an. ℞ij.

Cinam. ac. ℞j.

Benzoin.

Storac. cal. an. ℞vj.

Contusa & hæc ponantur in ℞ per ☞ 3. dein colentur. Postea ℞. Bufon. No. ij.

Natricem No. i. { Serpentem nobis *Vnck* dictam seu Boam.

Aranear. viv. No. CC.

Injiciantur in oleum prædictum, & coque per ☞ 2. Postea abjiciantur, & imponantur

Rha-



Rhabarb. el.  
Myrrh. fin.  
Aloës Epat. an. ʒiij.  
Croco. ʒj.  
Spic. nard. ʒiʒ.  
Theriac. Andr.  
Mithridat. ana ʒvj.

Coq. in diplomate per ʒ 4. nec  
amplius coletur, sed conseruetur pro  
usu.

Vsus. Valet præcipuè contra omnia  
Venena. Illinitur arteriis manuum, pe-  
dum, & cordi; repetitur illitio tribus al-

ternis horis. Pestem tam curat, quàm  
preservat. Dolores colicos demulcet.  
Urinam provocat. Vermes per secessum  
expellit. (illius umbilico:) Valet ad  
vulnera venenata, quæ vel ab animali  
venenato, vel ferro infecto sunt infecta.  
In paronychia nihil præstantius, si statim  
ab initio antequam inflammatio veneno-  
sa supervenerit, facta fuerit inunctio.

Hoc oleo fruere ex communicatione  
Iacobi Holzapffel Pharmacopœi no-  
stratis diligentissimi, Affinis mihi dile-  
ctissimi.

C A P. LXXIII.

De Potionibus.

Potulentorum genera in Praxi usi-  
tiora diximus esse apozemata  
seu decocta, Aquas, Emulsiones,  
Infusiones, Potionesque alias. De  
prioribus aliàs dictum, de posteriori  
hic loci agendum.

Est Potio, de quâ hic agimus, li-  
quor, in quo alia Medicamenta cras-  
siora diluta sunt, & præcipuè pur-  
gantia: Quin & solæ infusiones non-  
nunquam sufficiunt.

Modus ergò parandi sola ferè mix-  
tio est, quam, si res diluenda seu dis-  
solvenda, viscosa & tenax fuerit, in  
mortario absolvere convenit.

Liquor adhiberi potest varius, usita-  
tius tamè recipiuntur decoctiones, in-  
fusiones, & maximè aquæ destillatæ.

Res dissolvendæ sunt Syrupi, Ele-  
ctuarîa, Extracta, Manna, pulveres,  
& similia.

Exemplo sint.

1. Potio purgans.  
ʒ. Extr. Fol. sen. ʒʒ.  
Rhabarb. ʒʒ.  
Cnicopharm. ʒʒ.  
Syr. Dialer. ʒʒ.  
Rosat. solut. ʒv.  
Aq. Cichor. Betic. an. ʒiʒ.  
Cinam. ʒj. (ad saporem, &c.)  
Fl. Acac. ʒj.  
M. F. Potio pro unâ vice.  
Vires. Educt humores biliosos & pi-  
rituosos.  
2. Alia.  
ʒ. Fol. sen. ʒiʒ.  
Epithym. ʒij.  
Rhabarb. el. ʒiʒ.  
Spic. celt. ʒj.  
Infundantur in decoctione pe-  
torali, q. l. per noctem.  
In colatura dissolve.  
Syrup. rosat. sol. ʒiʒ.  
Confect. Hamech, ʒiʒ.



F. Potio.

*Purgat humorem melancholicum.*

3. Potio sudorifera.

℞. Diacord. Fracastor. ℥ijss.

Aqu. ☉ ☿ r. ℥ij.

Meil. Gran. Iuniper. ℥j.

Extr. card. benedict. ℥ss.

Aqu. card. bened. ℥ij.

M. F. Potus.

*Vires. Sudorem movet, virumque insignium est in febris malignis.*

4. Alia sudorifera.

℞. Liqueor. Lumbric. ℥iij.

Theriac. Andromach. ℥j.

Spir. ☿ i, ℥j.

Aq. cinam. ℥j.

Mixtur. simpl. ℥j.

Aq. Veronic. ℥ss. M.F.P.

*Vires. Admirandarum virium est in arthritide vagâ, si semel ac iterum repetatur.*

C A P. LXXIV.

De Pilulis.

**P**ilulæ fieri possunt 1. ex rebus quibuscunque succis, beneficio viscosi ac glutinosi alicujus liquoris (syrupi, mucilaginis, succi aliquantum inspissati, extracti, & simil.) incorporatis.

2. Ex solis succis extractisve inspissatis.

N. 1. Salia liquationi fermentationique apta sunt; idcirco si qua admiscenda, in minima dosi admisceri volunt.

N. 2. Extracta vel succi inspissati rediguntur commodius in pilulas, si addatur nonnihil pulveris appropriati, quam si solâ inspissatione incrassentur.

N. 3. Possunt & olei guttula una ac altera instillari.

*Modus fiendi.*

℞. Medicamenta convenientia (pulveres,) atque cum liquore viscoso conveniente, contunde quam optimè in mortario, ut exactè cuncta misceantur ac cohæreant.

N. Pilula, etsi ex omnis generis medicamentis parari possint, rariores tamen sunt alterantes, crebriores purgantes.

*Sunt*

*Pilula alterantes usitatiores.*

Pilulæ de Bdellio, August.

Bechicæ, Cord.

Pilulæ Bechicæ albæ } convenient  
nigræ } cum Tro-  
chiscis, à quibus solâ  
formâ differunt.

de Castoreo, A.

de Cynoglossa, A. C.

Kenod.

Febriles, vide infra. N. 1.

Narcoticæ Plateri, 2.

contra Tussim, 3.

*Pilula purgantes.*

Pilulæ de Agarico Mesuæ, A. C. R.

Aggregativæ majores Mesuæ,

l. Polychrestæ, A. C. R.

Aggregativæ minores Mesuæ,

A.

Ale.



Alephanginae, s. aromatica,  
Pilulae Solis Mef. A. C.  
R.

Alephanginae *Valerij Cordi*.  
de Aloë lota, A. & C.  
rosata, A.

& Mastiche, A. C.  
de Ammoniaco *Querc. inf. 1.*  
Arabicae Nicolai, A. C.  
Arthriticae, s. arthreticae, A. C.  
Alfaieret Avicennae, A. C. R.  
Aureae Nicolai, A. C. R.

N. *Alias Pilulas huius nominis con-*  
*scripsit Marsilius Ficinus, quas & Ma-*  
*gicas vocat. vide VVecker.*

Pilulae Benedictae, A. C. 2.

Chologoga, *Querc. v. 3.*  
Ante cibum.

N. *Pilularum, quas ante cibum ap-*  
*pellant, varia occurrunt descriptiones.*  
*Sunt enim qui omnibus pilulis stomachi-*  
*cis id nominis imponunt. Renodius sto-*  
*machicas Galeni ita communiter appel-*  
*lari ait. VVeckerus diversas exhibet*  
*descriptiones pilularum ante cibum, tum*  
*& pilularum ante & post cibum, dicta-*  
*rum.*

Pilulae de Colocynthide Dama-  
sceni, A. C.

Dicuntur & hoc nomine Pilula de  
Nitro Tralliani.

de Esula, *Fernelij, v. 4.*

de Eupatorio majores, Mef. A.  
C. R.

N. *Potius Pilula de Rhabarbaro di-*  
*cenda sunt.*

de Euphorbio Mef. A. C. Quer-  
cetani, 5.

Febriles, 6. 7.

Fœtidæ Mef. A. C. R.

de Fumaria Avicennae, A. C.  
R.

de Hermodactylis, A. C. R.

de Hieta picra, A. C.

Hietae simpl. A. C.

de Hieta cum Agarico, A. C.  
composita, A. C.

Hydroticae, A.

Hydropicae, *Bontij, 8.*

Iliacæ Rhafis, 9.

Imperiales, A. C.

N. *Renodius alias exhibet, quas*  
*& Catholicas indigitat.*

Indæ Haly, A. C.

de Lapide armeno, C.

Lazuli, Mef. A. C.  
C. R.

de Ladano, 10.

Lucis majores optimæ Mef. A. C.  
minores, *Cord.*

Marocostinae, *Mindereri, 11.*

Mastichinae, *Conciliatoris, A.*  
C. R.

de Mechoacanna, *Renod.*

de Mezereo Damasceni, A. C.

de quinque generibus Myroba-  
lanorum, Tralliani, A.  
C.

de Nitro, s. Diacolocynthidos  
A. R.

Octomeræ, s. de octo rebus, Ni-  
colai, A. C.

de Opopanace, Mef. A. C.

Panchymagoga, *Quercet. 12.*

Pestilenciales Avicennae, s. com-  
munes, A. R.

N. *Cordo dicuntur pestilenciales,*  
*Russi, seu de tribus.*

Pestilen-



Pestilentiales Florentinorum. A.

Ruffi, A. C.

de Rhabarbaro Mesuæ, A. C.

de Sagapeno, s. Serapino, Mesuæ  
A. C.

Quercetani 13.

de Sarcocolla Mesuæ, A. C.

Sine quibus esse nolo Nicolai.

C. R.

Stomachicæ Alkindi, A. C. Me-  
suæ C.

de Succino, 14.

Tartareæ melanagogæ, Querc. 15.

Tartareæ Bonij, 16.

Tartareæ meæ descriptionis, 17.

## ALTERANTES.

## 1. Pilula febriles.

℞. Extr. card. bened. ʒβ.

centaur. min. ℥j.

C. C. ust. præparat.

fal. absynth. an. ℥β.

Cum Syrupo de card. benedict.

F. num. xx.

*Vsus.* Exhibeantur ante paroxysmū,  
expelleturque sudor.

## 2. Pilula Narcotica Plateri.

℞. Opij puriss. ʒi.

Infunde ∇ vitæ ʒβ.

Dissolv. lento calore, eodémque  
exsicca.Deinde alia affusa ∇ vitæ molle-  
scat, additis ol. cinam. gran. ʒ.*Postea.*

℞. Cinam. ʒij.

Sacchar. cand. ʒi.

Piper. ʒi.

Sem. coriandr. ℥ij.

Crocī ʒβ.

Subtilissimè pulverifatis adde  
opium dissolutum, sensim opio pul-  
veres miscendo.Postea cum syr. de papaver. redi-  
gantur in massam pilularem, adden-  
do moschi ℥β.Massa hæc diu in mortario agite-  
tur, & ne exsicetur, Ol. de Been pa-  
rum subigatur. Servetur in loco hu-  
mido.Vires. Dolores sopium, somnum con-  
ciliant.

Dosis gran. ij. Semert. in Institut.

## 3. Pilula ad Tussim.

℞. Succ. Glycyrrhiz.

Thur. ana ʒi.

Myrrh.

Croc.

Opij, ana ℥j.

Cum Syr. pap. errat. q. s.

F. Massa.

Vires. Catarrhos subriles & salso-  
s ad capite ad pectus incrassant, ebullitiones  
humorum sistunt, tussimque sedant.

Dosis à gran. vij. ad ℥j.

## Purgantes:

## 1. Pilula de Ammoniaco Quercetani.

℞. Aloës cum ∇ Endiviæ soluta &  
purificata, ʒiv.Gumm. ammoniac. in ℥ scyllit.  
soluti & colati.Myrrhæ in Vino, igne MB dissolu-  
ta, & dum calet adhuc,  
transcolata, an. ʒβ.

Mastichis,

Spec.



Spec. Diatr. Santal. an. ʒiʒ.  
 Croc. ʒij.  
 Sal. Fraxini, vel Absynth. ʒiv.  
 Cum Syrupo de steechade, vel  
 de succ. rosarum.

F. Massa Pilularum.  
 Vires. Purgant insigniter tartarum,  
 omnemque faculentam corporis mate-  
 riam, magnoperè conferunt aduersus om-  
 nes defluxiones, cachexias, oppilationes lie-  
 nis, eiusdemque duritiem & scirrhum,  
 febres quartanas inreteratas: præstan-  
 tissima sunt ad homines corpulentos eva-  
 cuandos.

Dosis à ʒʒ. ad ʒj. ad laxationem al-  
 vi, aliàs. ascendi poterit ulterius.

2. Pilula benedicta, F. F.

ʒx. Aloës rosat. ʒʒ.  
 Gum. Ammoniac. in guttis, s. pu-  
 rissimi, ʒij.  
 Succ. card. benedict. inspissat. ʒj.  
 M. cum vino albo, vel ∇ card.  
 bened. rectificatâ.

F. Massa.  
 N. Aloë succotrina purissima subti-  
 lissimè teritur, succus rosarum incarna-  
 tarum ad pultis consistentiam permisce-  
 tur, siccatur, teritur.

Vsus ante & post pastum, imò eius  
 initio ac fine.

Dosis gran. xv. ʒj. & c.

3. Pilula Cholagoga de Centauro  
 Quercetani.

ʒx. Succor. optimè depuratorum  
 Centaurij minor.  
 Rosar. pallidar.  
 Eupator. Mesuræ,

Rad. oxylapathi, an. ʒiv.  
 Quibus adde aloës præparat. (ad  
 modum Quercet. vide lib. 4.) ʒvi.  
 Digerantur MB hor. duodecim,  
 ut fiat perfecta dissolutio & mixtio,  
 dein omnia coagulentur ad mellis  
 consistentiam.

Cui adde.

Pulv. Rhabarb. ʒi.  
 Xyloalocës,  
 Myrthæ, an. ʒij.  
 Croci,  
 Cinamomi, an. ʒʒ.

Spec. Diatr. santal.

Trochisc. Diarrhod. an. ʒi.

M. F. Massa.

Vires. Profunt in omnibus febris  
 biliosis, arquato morbo, & cachexia. Ie-  
 coris iidem, caterarumque partium nu-  
 tritioni dicatarum, obstructionibus miri-  
 ficè auxiliantur.

Dosis à ʒʒ. ad ʒj.

4. Pilula de Esula Fernely.

ʒx. Cortic. rad. Esulæ minor. mace-  
 rata hor. 24. in H & succo  
 portulacæ ʒij.  
 Grana Ricini expurgata & torre-  
 facta, numero xl.  
 Miobalanor. citrinor. ʒiʒ.  
 Chamædryos,  
 Chamæpityos,  
 Spicæ nardi,  
 Cinnamomi, ana ʒij.

Omnia tenuissimè trita, exci-  
 piantur Tragacanth. ∇. rosar. so-  
 lut. ʒi.

F. Massa.



N. *Esula non sit recens, sed saltem ante menses octo collecta.*

Vires. *Valde turbant, sed sunt efficaces in corporibus robustis.*

N. *Minus exiccabuntur, sed & minus efficaces erunt, si excipiantur syrupo rosarum solutivo, non mucagine Tragacanthi.*

Dosis à ℥j. ad ℥iij. &c.

5. *Pilula de Euphorbio, Quercet.*

℞. Euphorb. præparat. (ad modum Quercet. vide lib. 4.) ℥i.

Spic. nardi,

Mastiches, an. ℥vi.

Opopanac.

Sagapeni præparat.

Bdell. ana ℥ß.

Agaric. troch.

Troch. Alhandal, an. ℥iij.

Syrupi violati aciduli, q. l.

F. Massa.

Vires. *Mirabiles sunt contra omnis generis febres chronicas, intermittentes atque quartanas, necnon contra omnes cachexias, hydropisim & colicos dolores.*

Dosis à ℥j. ad ℥ij.

N. *Habet Quercetanus & pilulas pestilentiales de Euphorbio.*

6. *Pilula Febriles, s. Siales ad febres Hartmanni.*

℞. Vitri ℥ij (iusto tempore si fieri potest, & diligentissime) præparati, prætereaque cum spiritu  $\text{O}$  i albificati & tenuissime pulverisat. ℥ß.

Sacchar. candi ℥iij.

Farin. tritic. ℥iv.

Croc. elect. ℥j.

Coque cum  $\nabla$  commun. l.  $\Delta$ , ad consistentiam pultis, cavendum tamen studiosè, ne in fine massa aduratur, sed ferè panis formam habeat. Asservantur in integritate sua quadriennium: Postea tandem scabritiem contrahunt, minus deinde utiles.

Vires. *Mirificè febriles mineras, aliàque symptomata exhauriunt. Exhibentur ante paroxysmi insultum, cum vestigia horroris gliscunt.*

Dosis à ℥ß. in pueris, ad ℥j. in adultis fortioribus.

7. *Pilula febriles ad quartanam, Sennerti.*

℞. Ol.  $\text{S}$  ij saccharati, ℥i.

Aloës succorr. ℥ß.

Ambr. gryf. ℥ij.

Croc. ℥iij. (vel essent. croc. ℥i.)

F. Massa pilularum.

Vires. *Purgat per inferiora, nonnunquam per sudorem.*

Dosis ℥ß. ante paroxysmum, cum conferre a. v. g. rosarum, &c.

N. *Dicitur Laudanum mercuriale.*

8. *Pilula Hydropica Bonty, Medicis apud Hollandos quondam celeberrimi.*

℞. Aloës opt. ℥iij.

Gumm. gutt. gamb. subtiliter pulver. & cum malvatico dissoluti & lavigati, ℥iij.

Diagryd. eodem modo parat. ℥i.

Gumm. ammoniac. ℥iij.

$\text{H}$   $\text{O}$  lac. ℥ß.

Cum syrup. ros. sol. F. Massa.

N. *He*



N. *Hæ sunt illa pilula, ex quibus una cum*  $\square$  *vires, infra descriptis, Bontius Principis Auriaci Medicus, maximam sibi sanam acquisivit.*

Vires. *Educunt aquas potenter.*  
Dosis à  $\mathcal{D}\beta$ . ad  $\mathcal{D}\jmath$ .

9. *Pilula Iliaca Rhabis.*

$\mathcal{R}$ . Colocynthid;  
Sagapen. ana  $\mathcal{Z}\nu\text{i}$ .  
Diagryd.  $\mathcal{Z}\text{ij}$ .  
Cum succo porri.  
F. Massa.

N. *Alij omisso succo porri, solvunt sagapenum in vino, eoque reliqua suscipiunt.*

Vires. *Solvunt passionem iliacam ac colicam, cephalalgicis, hemioranicis salubres sunt. Verum cum iudicio usurpanda.*  
Dantur à  $\mathcal{D}\jmath$ . ad  $\mathcal{Z}\jmath$ .

10. *Pilula de Ladano.*

$\mathcal{R}$ . Ladan.  $\mathcal{Z}\beta$ .  
Mastich.  $\mathcal{Z}\jmath$ .  
Calfiant in mortario & dissolutis adde,

Troch. Alhand.  $\mathcal{Z}\text{ijj}$ .  
El. de succ. rosar.  $\mathcal{Z}\beta$ .

Cum Syr. ros. sol. q. s. F. Massa.

Vires: *Subducunt alvum, mucilaginemque  $\square$ ream emolliunt & expurgant, usque sunt insignis in dolore colico.*  
Dosis à  $\mathcal{D}\jmath$ . ad  $\mathcal{Z}\jmath$ .

Greg. Horst. obs. part. 1. l. 4. obs. 111.

11. *Pilula Marocostina Mindereri.*

$\mathcal{R}$ . Mari veri,  
Croc. Orient. ana  $\mathcal{Z}\text{i}$ .

Agar. trochisc.  
Cost. veri Indici,  
Myrrh. elect. an.  $\mathcal{Z}\text{is}$ .  
Ammoniac. thymiam.  $\mathcal{Z}\text{ijj}$ .  
Rhabarb. el.  $\mathcal{Z}\nu\text{i}$ .  
Lign. Aloës  $\mathcal{Z}\beta$ .  
Aloës succotrin. &c.

1. Solvatur ammoniac. in  $\square$  scyllit.

2. Diluatur myrrha lavigata in  $\square$  rutac.

3. Diluatur aloë lavigata in mucharo rosar.  $\mathcal{Z}\nu\text{i}$ . defecetur, coleturque.

Hinc mistis his tribus, affunde succ. limon. aut citri,  $\mathcal{Z}\text{iv}$ . addéque agaricum cum succis apij, fœnic. & absynth. in pulviculam subactum, accedente modicâ irroratione  $\nabla$  cinamomi, vt & Rhabarbarum simili modo cum succis cichor. pimpinellæ ac fumarie subactum.

His ita mixtis, terantur crocus, costus, & lignum aloës, diluanturque cum aqu. rosar. fragar. & succ. citri, ana.

Tandem confunde utrumque, & affunde.

Aqu. Lupul.

Borrag.

Betonie. an.  $\mathcal{Z}\text{iv}$ .

Card. bened.

Agrimon.

Ivæ arthetie.

Centaur. min.

Rorismarin.

Ceras. nigr. an.  $\mathcal{Z}\text{iv}$ .

Digerantur in  $\text{MB}$ ,  $\mathcal{O}\rho$  3. dein decantetur, filtretur & abstrahatur.

F. f. 2.



in  $\mathcal{M}$ , postmodum inspissetur ad (erit Massa lb. ij.) adde  
consistentiam pilularum.

Ex facibus residuis fiat de novo  
Extractio, cum extillata illa & abstra-  
cta  $\nabla$  f. a. exprimat leviter, cole-  
tur & inspissetur pro pilulis.

Vires. Mucilaginem tartaream in  
ventriculo, mesenterio, liene, epate col-  
lectam incidunt, paulatim educunt; vi-  
scera eadem, ut & caput simul roborant,  
adeoque morbis quamplurimis inde or-  
tum trahentibus succurrunt. Vide &  
pilulas Tartareas Querc.

Dosis à  $\mathcal{D}\beta$ . ad  $\mathcal{D}\gamma$ . extracti prioris,  
posterioris enim dosi exhiberi potest ma-  
jori.

12. Pilula Panchymagoga Quer-  
cetani.

$\mathcal{R}$ . Aloës optimè preparat. (mo-  
do Quercetan. vide lib. 4.) lb $\beta$ . af-  
funde succum violarum optimè per  
digestionem depuratum, atque ad  
mellis consistentiam inspissatum, ex-  
pone calori Solis, vel simili, singulis  
diebus rudicula lignea agitando, sic  
exactè paucis diebus commiscebun-  
tur. Mixtioni suo tempore (proût  
habere recenter poteris,) adde

Succorum, (optimè per diges-  
tionem depuratorum, & ad mellis con-  
sistentiam inspissatorum,) .sc.

Florum primulae veris,  
Persicæ arboris,  
Rosar. pallidar.  
Cichorii,  
Buglos.  
Hypetic. ana  $\mathcal{Z}\text{iv}$ .

His cum Aloë perfectè mixtis,

Extract. Sennæ,

Agaric.

Rhabarb. an.  $\mathcal{Z}\text{ij}$ .

Cinnamomi,

Pulv. fœnic.

Anis. ana  $\mathcal{Z}\text{i}$ .

Spec. Diarrhæantali,  $\mathcal{D}\text{iv}$ .

F. Massa.

13. Pilula de Sagapeno Querc.

$\mathcal{R}$ . Sagapen gummos. depurat.  $\mathcal{Z}\text{vi}$ .

Ammoniac. depurat.  $\mathcal{Z}\text{ij}$ .

Extract. t. ochilc. Alhand.  $\mathcal{Z}\text{i}$ .

Diagrid.  $\mathcal{Z}\beta$ .

Salis gemm.  $\mathcal{Z}\text{ib}$ .

Cum syrupo violato acidulo &  
tincto, f. Massa, ex qua conficiantur  
pilulae in pisi vel ciceris formam.

Vires. Admirandi sunt effectus in  
febribus quartanis, dissolvunt nimirum  
faeces gummosas, & tenaciter corpori no-  
stro adhaerentes.

Dosis, unica pilula initio paroxysmi,  
continuando aliquot dies. Sed usum e-  
arum precedat preparatio, v. gr. cum  
decoctis preparantibus melanagogis, &  
similib.

14. Pilula de Succiso Cratonis.

$\mathcal{R}$ . Pulv. Succin.

Mastich. an.  $\mathcal{Z}\beta$ .

Aloës  $\mathcal{Z}\text{x}$ .

Agaric.  $\mathcal{Z}\text{ij}$ .

Aristoloch. rot. veræ,  $\mathcal{Z}\text{i}$ .

Cum Syrup. de Betonic. q. f.

F. Ma. a.

Vires. Aluum leniter solvunt, caput  
roborant.



roborent. aloëque à catarrhis præservant.  
Præscribitur auctor bis in mense, sumere-  
que iubet post primum somnum.

Dosis ℥j. Crato.

15. *Pilula Tartarea seu Melanagoga,  
Quercetani.*

℞. Cryſtall. vel cremor. ℥i, ℥iij.

Polypod. quern. ℥ij.

Paſſul. Corinthiac. ℥iſ.

Myrobalan. omnium, ana ℥ſ.

Flor. Bugloſ.

Borragin.

Nymph. ana p. i.

Coquantur in ſ. q. aquarum fu-  
maria & ſcolopendria ad medieta-  
tis conſumptionem. Hinc

℞. Decocti huius depurati ac cla-  
rificati, ℔. ij.

Succi pomorum redolentium de-  
purat. ℔. i.

Adde

Folliculorum ſenæ mundat. ℥iij.

Turbith.

Rad. hellebor. nigr. veri, an. ℥iſ.

Macis.

Myrrh. el. ℥j.

Caryophyll.

Cinamom.

Epithym. an. ℥ſ.

Macerentur & digerantur ad  
ignem  $\text{MB}$ . (4) vafe vitreo clauſo;  
dein dum materia adhuc feruet, fiat  
exprefſio, vel per ſetaceum traje-  
ctio, cui adde aloës depurat. ℥iij. O-  
mnia ſufficienter coagulentur ad  
ignem lentum: addendo ſub finem  
dum ferè refrigerata erit materia,

Spec. Diarrhod. abb.

Latific. Gal.

Troch. Dialac. an. ℥i.

Sal. Ablynth.

Fraxin. an. ℥ij.

Effent. (tinctur.) croci, ℥ij.

Ol. anif. aliquot. guttul.

Reducantur in bonam pilula-  
rum conſiſtentiam.

N. His pilulis adijcit interdum Ef-  
ſentia Aloës & Scammon. Effent. (ex-  
tract.) Rhabarb. an. ℥iſ. Effent. (extr.)  
Sen. ℥j & Effent. (extract.) Trochiſc.  
Alhand ℥ſ. vel amplius, vocatque poly-  
chreſtas.

Vites. Admiranda illarum virtus  
nunquam ſatis laudari poteſt. purgant  
utramque bilem, omnes humores craſ-  
ſos, tartareos, ſalſos & mucilaginoſos  
radicitus eliciunt. vel è partibus etiam  
profundiſſimis; ſuccurrunt diuè ſer-  
muniacis & melancholicis affectibus, febrim  
quartanis opiculantur, & conducunt  
adverſus ploram, cancrum, lepram, &  
lucem veneream. eo quòd purificant totam  
maſſam ſanguinis à variis corruptioni-  
bus, diuerſo um affectuum effectibus  
cauſis. Sumi poſſunt mane ac vespere  
poſt cœnam parciorem, & ante ſom-  
num.

Dosis ℥j. vel ℥iſ. ad ſummum.

16. *Pilula*  $\text{M}$  *ca Bonry.*

℞. Aloës ſuccorr. el. ℥iij.

Gum. ammoniac. (cum  $\text{M}$  ſquill.)

depur. ℥iſ.

$\text{M}$   $\text{C}$  lat. ℥iſ.

F. l. a Maſſa.

Vites. Prioribus ſubſtitui poſſunt.

$\text{Ff}$  3



maximi enim sunt levaminis in morbis  
 ☿reis, quales sunt affectus hypochon-  
 driacus, obstructio lienis, mesenterij, &c.  
 Incidunt enim tartaream mucilaginem,  
 imprimis qua in prima ventris regione  
 collecta est, eamque per deiectionem ex-  
 purgant.

Dosis à ℥j ad ℥j. manè, vel ante cœ-  
 nam, ℥ss.

N. 1. Tanta sunt apud Hollandos  
 astimatione, ut piaculum habeant, com-  
 munes eas reddere.

Duplicis autem circumferuntur ibi-  
 dem sortis.

1. Parantur uti iam dedimus.

2. Recipiunt Extractum Rhabarba-  
 ri, paratum ex Rhabarbari el. ℥ss. &  
 corrigentibus spec. diamargarit. frig. &  
 diarrhod. Abbat. an. ℥j. in succo citri  
 per noctem maceratis, in quorum cola-  
 turâ dissolvuntur species superiores, fit-  
 que l. a. Massa. Et sic respiciunt magis  
 Epar, regionemque secundam bile le-  
 vant.

N. 2. Eadem illa priores pilula, ad-  
 dito Syracis ℥j. nostratibus in usu sunt,  
 ex ordinatione D. D. Petri de Spina,  
 Medici ut celeberrimi, ita dexterrimi.

17. Pilula ☿rea mea descriptionis.

℞. Aloës lucid. fragat. id est, cum  
 succo fragorum insucca-  
 ta, ℥i.

Resin. ammoniac. ℥iiiss.

Sal. ♂ subdulc.

Essent. croci Orient. an. ℥i.

Magister. ☿i purgant. in ∇ bu-  
 glosa aliquoties soluti &  
 coagulati, ℥ij.

Extr. Gentian. ℥iiss.

Cum tinctura ☿i.

F. Massa.

Vires. Saburram tartaream & mu-  
 cilaginosam ex infimo ventre imprimis  
 educit; Lienem, Pterum & Epar infar-  
 ctu liberat, morbosque inde prognatos fe-  
 licissimè curat.

Dosis ℥ss. vesperi ante cœnam assum-  
 pta. Quippe die subsequenti leniter de-  
 jectiones aliquot causatur.

N. 1. Constitueram pilulas has, utpote  
 quarum operationes optatas, multoties  
 expertus sum, mihi soli reservare, at vi-  
 cit candor & amor in proximum,  
 cuius saluti non prodesse, vetat consci-  
 entia.

N. 2. Desideras forsitan, amice Lector,  
 in numero Pilularum, Angelicas vulgò  
 dictas, quas Clariss. D. D. Hartmanno  
 Beyero, p. m. Officina nostra acceptas  
 referunt. Has libentissimè inseruissim,  
 nisi cautum esset illas propalare. Ea-  
 propter excusatum me habeas, certoque  
 tibi persuadeas, descriptiones multorum  
 ingredientium, quas pro Angelicis ven-  
 ditari videris, non esse genuinas, ipsa  
 enim duobus solis nituntur vegetabili-  
 bus. Suntque Extractum propriè di-  
 ctum, Extracto improprie dicto com-  
 mixtum, &c.



## CAP. LXXV.

## De Pomis Ambrae.

**P**oma ambrae fiunt ex odoratis pulveribus, (addi & olea possunt,) quæ cerâ, styrace liquidâ, balsamo Indico, mucilagine Tragacanthi, cum tantillo Terebinthinæ ad tenacitatem si opus sit, suscepti, additæque ▽ rosarum, vel simili optinè incorporati, in globulos prout visum fuerit, rediguntur.

N. Nomen mutantur ab Ambra, non quod ea necessariò & semper ingrediatur, sed quia odorem suavem spirant, adeoque ambrae emulantur.

Exemplo sint.

## 1. Odoriferum Crollianum.

℞. Macis,  
Caryophyll.  
Cinamom. vel casl. lign. odorat.  
ana zij.  
Moschi zß.  
Zibett. zij.  
Gumm. Arab. z i.  
Tragacanthi, prius supra fornacem siccati, z ij.

Hæc duo gummata cum moscho terantur.

Omnibus diligenter tritis, misce Zibettam, & affunde aquam Naphæ, ( id est, ex floribus aurantium, ) seu Damascenæ odoriferæ, pro libitu, (ex odoratis specificis, & ▽ rosarum preparatæ, in quâ prius per 8 dies in digestionem modicam de Paracelsi carbon. vel Zibetta Oc-

cidentalium admixtum sit, ) atque incorporata.

N. 1. Carbon seu Zibetta Occidentalis, quantum ex Paracelsi Archidox. conjecturari potest, nihil est aliud quam stercus seu  $\frac{A}{r}$  humanum, in digestionem aliquandiu positum, & ex foetidissimo illo odore, sponte sua, longa digestionem summam suaveolentiam nactum. Vide Hartman. in Croll. ut & lib. 5. class. 1.

N. 2. Poterit etiam parari, si pulverisata mucilagine Tragacanthi ( in ▽ a odorifera soluti ) suscipiantur.

Vires ac Usus. Adhibitum navi- bus odore suo sanguinem movet, & cor supra modum refocillat, in Apoplexia, Epilepsia, Colica, suffocatione matricis, pestilentiali aura.

N. Misceri potest tantillum cum oleo nucistæ expresso, ut fiat q. linimentum, & in supra dictis morbis debito modo adhiberi. Croll.

## 2. Aliud Pomum ambrae.

℞. Storac. calamit. z iß.  
Benzoin.  
Ladan. ana zß.  
Caryophyllor. z ij.  
Nucist.  
Macis, ana z i.  
Rad. ireos Fl.  
Cyper. rot. an. z iß.  
Fl. Rosar. z i.  
Lavendul.  
Majoran. ana ℥ s.

Storac.



Storac. liquid. ʒi.  
 Zibett. ʒß.  
 Mosch. ʒj.  
 Cum Balsamo Indico, & ∇ ro-  
 sat. ana q. f.

F. Massa.

3. *Aliud.*

2. Ladani pur. ʒi.  
 Styrac. calam. ʒij.  
 Benzoin. ʒi.  
 Nucis moschat.  
 Cinamom.  
 Macis, ana ʒß.  
 Coriandr.  
 Garyophyllor. ana ʒj.  
 Mastich.  
 Oliban. ana ʒj.

Lign. Aloës. ʒß.

Ambr. gran. v.

Mosch. gran. x.

F. Massa.

4. *Aliud.*

2. Styrac. cal. ʒij.  
 Mastich.  
 Thur. masē. ʒij.  
 Sandarach. an. ʒiß.  
 Costi, spic. an. ʒi.  
 Lign. aloës ping. ʒiij.  
 Mosch. ambr. an. gran. aliquot.  
 Terebinth. parum.

F. Pomum.

*Fluxus inhiher.*

N. *Vide s̄s & apud August. Pom.  
 Ambra, I. 2.*

### C A P. LXXVI.

#### De Preparatis.

**P**reparata Officinarum communi-  
 ter & in specie sic dicta, nihil ali-  
 ud sunt, quam simplicia nonnulla  
 duriuscula in tenuissimum pulve-  
 rem accedente aquâ aliquâ cordiali  
 redacta.

Talia sunt: Terræ, Lapides, Përle,  
 Corallia, Vngulæ, Crustacea, (te-  
 stacea.)

*Modus.*

2. Rem præparandam, læviga su-  
 per porphyrite, lapide versatili quàm  
 minutissimè, inter lævigandum asper-  
 ge aquam aliquam cordialem, (ut plu-  
 rimum ∇ rosarum adhibetur,) ut fiat  
 instar pultis, hanc expone loco tepi-  
 do, vel aëri, ut in umbra exiccerur.

N. *Quæ solidiora & duriora, adeoque  
 minus lævigabilia sunt, ustione antegrès-  
 sâ calcinari, friabiliâque reddi solent, ut  
 cornua, ossa, crustacea, & simil.*

*Vsitatiora sunt.*

Præparat. Cinnabaris.

Conchæ marinæ.

Corallia alba.

rubra.

Cornu cervi ustum.

Cranium human.

CrySTALLI.

Granati.

Hæmatites.

Hyacinthus.

Lapis Armenus.

Judaicus.

Lazuli.



Lazuli.  
Magnes.  
Mandibula Lucij piscis.  
Margaritæ.  
Mater perlarum.  
Ocul. ☉.  
Ova Struthij.

Percarum lapides.  
Rubinus.  
Sapphirus.  
Smaragdus,  
Succinum.  
Tutia.  
Vngula alcis.

## CAP. LXXVII.

## De Pulueribus &amp; Speciebus.

**P**ulueres ac species fiunt triturâ læuigationeue, quarum apparatus nonnunquam, exiccatio, calcinatioque antegressæ.

N. 1. *Res si subtilioris volatiliorisque fuerint substantiæ, trituram minus fortem expetunt.*

N. 2. *Res puluerisanda, etiamsi commisceri debeant, si sint diuersæ duritiei, seorsim terantur.*

N. 3. *Quia virtutes puluerum facile evanesunt, præstat, quorum puluerisatio sine mora perfici potest, nisi crebrioris sint usus, integra asseruare.*

Pulueres sunt tum simplices, tum compositi.

*Simplices magis vsuales sunt.*

Pulvis Agarici.

Asari.

Aurantiorum corr.

Caryophyllorum.

Cinnamomi.

Croci.

Cubebæ.

Concharum febrilis, v. lib. 5.

Glycyrrhizæ.

Hellebori albi.

Ialappæ.

Lumbricorum.

Mechoacannæ.

Rhabarbari.

Santalorum cunctorum.

Senæ.

Pulvis Serpentum, vide lib. 4.

Tormentillæ.

Ventriculi gallinarum.

Zingiberis.

*Pulueres compositi præstant sub titulo puluerum vel specierum.*

*Sunt vsuales pulueres alterantes.*

Pulvis contra Abortum, August.

Adstringens Galen. A.

Anonymi contra Phthisin, A.

Bezoardicus Nicol. A.

NB. *Alium habet Renodæus*

*sine pretiosis, infra 1.*

*cum pretiosis, 2.*

Electuarij de bolo, A.

Cachecticus Quercetani, 3.

Cæsaris gryseus, A.

rubeus, A.

contra calculum, A.

ad casum, A.

de cineribus Auicæ. A.

Gg



de cypro, 4.  
 Cypheos, A.  
 ad dentifricia, A.  
 Dentifricius, 5.  
 contra defluxiones, 6.  
 Dysentericus, 7.  
 Epilepticus Marchionis cum  
 & f. Vnicornu, A.  
 Antepilepticus de fecūdina, 8.  
 Antepilepticus diaphoreticus,  
 9.  
 pro Epithemate cordis, A.  
 epatis, A.  
 Febrilis, 10.  
 Fortis. Tragea fortis, 11.  
 Grossus. Tragea grossa, f. species  
 incisa, 12.  
 Haly, A.  
 Hepaticus. Tragea hepatica  
 Quercet. 13.  
 Hystericus. Tragea hysteric  
 Quercet. 14.  
 Hysteric. A.  
 Antinephriticus. Tragea An-  
 tineph. Querc. 15.  
 Partum provocans, A.  
 Helidei de Padua-  
 nis, A.  
 Rubeus Pannonicus, A.  
 Saxonicus, A.  
 Sperniolæ compos. 16.  
 Stomachicus, Quercet. 17.  
 ad strumam, A.  
 Trithemij, 18.  
 Violarum odoratus, A. C.  
 Pro vlcerebus gutturis A.  
 Species Diamb. cum ambra & mo-  
 scho, A.

Diamb. sine ambra & mo-  
 scho, A.  
 Dianifu, A.  
 Dianthon, A.  
 contra Apoplexiam, A.  
 Aromaticæ caryophyllatæ,  
 cum & sine ambra &  
 moscho, A.  
 Aromaticæ rosat. cum & sine  
 ambra & mo-  
 scho, A.  
 Diacalamenthes, A.  
 Cephalicæ, 19.  
 Diacinnamomi, A.  
 Diacorallij, A.  
 Confectionis cordialis, A.  
 Cordiales cum & sine ambra  
 & moscho, A.  
 Diacubearum, 20.  
 Diacurcuma, f. Diacrocu, A.  
 Diagalanga, A.  
 de Gemmis calidæ, cum &  
 sine ambra & mo-  
 scho, A.  
 de Gemmis frigidæ, A.  
 Ducis, f. Electuarij ducis, A.  
 de Hyacintho, A.  
 Diahyssopu, A.  
 Imperatoris. A.  
 Diaireos Salom. A.  
 simplex, A.  
 vsitata, lbid.  
 Iustini, f. Electuarij Iustini, A.  
 Dialacca, A.  
 Lætificantes Galen. cum &  
 sine ambra & moscho, A.  
 Lætificantes Rhasis, A.  
 Liberantes, confectionis libe-  
 rant. A.

Lithon



Species Lithontribon, A.  
 Diamargariton calidæ Aui-  
 cen, A.  
 Diamargariton frigidæ Ni-  
 colai, A.  
 Diamofchu amatæ, A.  
 dulcis, cum & sine  
 ambra & m. A.  
 Diapenidion, A.  
 contra pestem, Ferdinandi  
 Imper. A.  
 Diatrion pipereon, 1. & 2. A.  
 Diapleres archonticon. cum  
 & sine moscho, A.  
 Diapæonias, cum & sine am-  
 bra & moscho, Cord.  
 Diapraffiu Nicolai, A.  
 Electuarij resumptivi, A.  
 Diarrhodon abbatis, cum &  
 sine moscho, A.  
 Rosatæ nouellæ, A.  
 Diaspoliticon, A.  
 Diatrion Santalon, A.  
 Diathamaron, cum & sine  
 moscho A.  
 Diatragacanthi calidæ, A.  
 frigidæ, A.  
 ad Vermes, confectio ad ver-  
 mes, A.  
 Dia-Xyloalocës, cum & sine  
 ambra & moscho, A.  
 DiaZingiberis, A.  
 Hac Sal Philosophorum. 21.  
 Sacerdotale. 22.

*Purgantes Pulueres.*

Pulvis Artheticus Paracelsi. v. *infr.* 1.  
 Cholagogus Quercetani, 2.

Pulvis Cornacchini, 3.  
 Laxatiuus, Tragea laxatiua,  
 Cord.  
 Melanagogus Quercetani, 4.  
 Nasalis, ad nasalia, A.  
 Panchymagogus Quercet. 5.  
 Passavanticus, 6.  
 Phlegmagogus Querc. 7.  
 Salæ, 8.  
 Senæ præparat. Montagn. A.  
 Solutius de tribus, A.  
 Magistralis Stoc-  
 italdi, A.  
 Sternutatorius, A.  
 Sternut. Rulandi, 9.  
 Baumannii, 10.  
 ad suppositoria communia, A.  
 acutiora, A.  
 sicca,  
 Tartari præparat. A.  
 ad vermes, A.

Species benedictæ laxatiuæ, id est,  
 Electuarij benedict. la-  
 xativ.  
 Diacarthamu, id est, Electua-  
 rij Diacarth. A.  
 Caryocostini, i. e. Electuar. A.  
 Episcopi, f. Elefoph. A.  
 de succo rosarum, id est, ele-  
 ctuarij.  
 Diaturbith cum Rhabbarbo.

**PVLVERES ALTERANTES.**

1. Pulvis Bezoardicus sine pretiosis,  
 F. F.

R. Bol. armen. ver. cum aqu. sca-  
 bios. præparat.  
 Terr. sigillat. Silesiac.



Rad. diptamn. alb.  
 Tormentill. an. ℥vi.  
 Angelic.  
 Gentian.  
 Rad. Petasit.  
 Zedoar.  
 C. C. ust. præparat.  
 Succin. alb. præparat.  
 Ofs. de C. C.  
 Rasur. Ebor.  
 Cort. citr.  
 Corall. rubr. præparat.  
 an. ℥ß.  
 M. F. Pulvis subtilissimus.  
*Dosis ad ℥j.*

## 2. Pulvis Bezoardicus cum pretiosis.

℞. Pulv. modò præscripti, ℥i.  
 Margat. præparat. gran. xvi.  
 Hyacinth. præparat.  
 Rubin. præparat.  
 Granat. præparat.  
 Bezoard. Orient. ana gran. viii.  
 Fol. argent.  
 Aur. ana num. i.  
 F. Pulvis subtilissimus.

*Vires. Cordialis ac diaphoreticus insignis, vsusque præcipui in morbis malignis.*

*Dosis à ℥j. ad ℥ij.*

## 3. Pulvis Cachecticus Quercetani.

℞. Limatur. chalyb. in tenuissimum alcohol, per ∇ simplicem reducta, vel cum ♁ re calcinata. ℥i.  
 Fec. rad. Ari, ℥iß.  
 Ambr. grif. ℥ß.  
 Essent. corall. (Magist.)  
 Margarit.

Succin. præparat.  
 Cinamom. ana ℥iv.  
 Sacchari, q. s. vt fiat pulvis gustui gratus.

*Vires. Est summum Remedium ad cachexias, tam virginum, & mulierum, quàm virorum, iuuenum ac senum.*

*Dosis cochlear. s. manè continuando ad dies aliquot.*

## 4. Pulvis de Cypro, odoriferus.

℞. Rad. Ireos Flor. ℥iß.  
 Cyperi rot.

Acor. an. ℥ij.

Lign. Santal. citr. ℥ß.

Rhodij, ℥j. ℥ij.

Spec. Diamb. ℥iij.

Troch. Gall. moschat. ℥j.

Mosch. ℥ß.

Ambr. gran. xii.

F. Pulvis.

*Vires. Pulvis est odoriferus, conforans spiritus vitales & animales.*

## 5. Pulvis Dentifricus.

℞. Silic. fluviatil. calcin. ℥iij.

Lap. pumic. præparat. ℥ß.

Rad. Ireos Fl. ℥ij.

Ol. stillat. rosar. ℥ß.

F. Pulvis subtilissimus.

*Vires. Exterget dentes, fauorem oris emendat.*

N. 1. *Alium vide apud August.*

N. 2. *Dentifricij pulveres sunt potissimum ex pulverisatis corallis, calcinatis ossibus, cornibus, lapidibus, crustaceis, radicibus ireos, crusta panis tostâ, salibus vstis, cineribus, & simil.*



6. Pulvis contra defluxiones, Germ.  
Flusipulver, Rotblaußpulver,  
F. F.

℞. Mastich. alb.  
Succin. in fragm.  
Summ. Sabin.  
Rut.  
Oliban.  
Sem. cannab. ana ℥iv.  
Stoechad. citr. M. ij.  
M. F. Pulvis grossus.

7. Pulvis Dysentericus Crollij.

℞. Succin.  
Sang. dracon.  
Lap. Hæmatit.  
Corall. rubr.  
Sem. Portulac.  
Plantag.  
Anthor.  
Rad. Tormentill.  
Terr. sigillat. an. ℥ij.  
Balauftior. ℥i.  
Nucist. num. xv.  
Cinamom. ℥ß.  
Croc. ♂ adstring.  
Talc. calcinat.  
Matr. perlar. calc.  
Oss. microcosm. calc. an. ℥i.  
Lapides lævigentur, reliquis-  
que minutissimè tritis addantur.  
Vires. Vale. in omnibus profusivis al-  
vis, menstruorum, narium, &c.  
Dosis ℥j. ad ℥iß. vel ℥ij.

8. Pulvis antepilepticus de secundina.

℞. Secundin. puelli primogeniti ex-  
iccat. ℥ß.  
Cranij maris calcinat. ℥i.

Pulv. pullorum corvi, ℥ij.  
Coagul. lepor. ℥i.  
Rasur. C. C. ℥ij.  
Castor. ℥ß.  
Succin. albifs. ℥ij.  
Visc. quern. C. decresc. colle-  
cti, ℥ß.  
Granor. & rad. Pæon. ante no-  
vilunium collect. an. ℥ß.  
Ambr. grif.  
Moschi, ana ℥ß.  
Spec. Dianth.  
Diaplrir. archont.  
Lætific. Galen.  
Corall. præparat.  
Margarit. præparat. an. ℥j.  
F. Pulvis subtilissimus.

9. Alius Antepilepticus Diapho-  
reticus.

℞. Cinnabar. ℥ij purificat.  
Magist. corallor.  
perlar.  
cran. human. ana.  
F. Pulvis subtilissimus.  
Dosis à gran. 10. ad 16. bis in septi-  
mana exhiberi potest. Hartm. in Pract.  
Semert. Instit.

10. Pulvis febrilis.

℞. Rad. Diptamn.  
Petafit.  
Zedoar.  
Fol. scord. ana ℥ij.  
Sem. card. bened.  
C. C. ust. præparat. an. ℥i.  
♁ diaphoret. ℥iij.  
F. Pulvis subtilissimus.



Vires. Est contra omnis generis febres, quas per diaphoresin expellit.

Dosis ʒj. Grünlingius.

11. *Tragea fortis. Species fortes.*

℞. Pipet. nigr. ʒij.

Zingib. ʒi.

Croc. Or. ʒi.

Caryophyll.

Galang. an. ʒij.

F. Pulvis.

Vires. Vsus esse potest in aromatisandis cibis.

12. *Tragea grossa. Species grossa.*

℞. Glycyrrhiz. ʒβ.

Cinamom. ac. ʒv.

Zingib. alb.

Calam. arom. an. ʒiij.

Galang.

Zedoar. an. ʒij.

Nucist.

Caryophyll.

Macis,

Cubeb. an. ʒj.

Confect. anif.

foenic.

carv.

coriandr. an. ʒvi.

Aromata incidantur grosso modo, confectionibusque admisceantur.

Vires. Confortat ventriculum, adeoque digestionem iuuat.

13. *Tragea Hepatica Quercetani.*

℞. Corall. rubr. præparat.

Spod.

Spec. Diatragac. an. ʒij.

Fl. Hepatic.

Sem. acetosf.

Portulac. an. ʒi.

Croc. ♂ optimè præparati, ʒiib.

(cum ♀ simpl. vel cum ♂.)

Croc. ♂ ex Ol. ♂ parat. ʒij. (vid. lib. 3.)

Sacchar. rosat. pro libitu.

F. Pulvis.

Vires. Pulvis est admirabilis, contra omnes obstructions, imbecillitates, ac intemperies hepatis, cui pristinum robur reparat: singularis porro adversus omnes fluxus hepaticos, cachexias, hydropises, icterum, &c.

14. *Tragea Hysterica Quercetani.*

℞. Cas. lignæ,

Calam. aromat.

Sem. agni casti,

Pastinac.

Rutæ,

Pæon.

Anif.

Fœnic.

Cardamom.

Macis,

Cinamom.

Caryophyllor, an. ʒi.

Fec. Bryon. ʒib.

Sacchari anthosati, ad pondus omnium.

M. F. Pulvis.

Vires. Prodest albo mulierum fluori, & vteri suffocationi.

Dosis ʒib.

15. *Tragea Antinephritica Quercetani.*

℞. Tunicæ interior, ventriculi Gallinæ.

Sterco



Stercoris albi Gallin. an. ℥β.

Pulueris pelliculæ interioris, quæ  
in putaminibus ovorum  
reperitur, ℥iβ.

Herniariæ,

Cinnamomi, an. ℥iv.

Nucleor. mespilor. ℥ij.

Sem. Fœnicul.

Anis. an. ℥j.

F. Pulvis subtilissimus.

Vires. *Effectû: pulveris huius effica-*  
*cissimi sunt in alterando, & expellendo cal-*  
*culo. Valet itidem ad colicam passionem.*

*Dosis ℥β. ad ℥j.*

16. Pulvis Sperniolæ compositus  
Crollij.

℞. Myrrh. el.

Thur. masc. an. ℥ij.

Croci trit. ℥β.

Camphor. ℥iij.

Tere omnia, & misce.

Pulverem hunc imbibere ∇ stillat.  
Sperniolæ, id est, spermatis ranarum,  
vigefies vel trigefies, ita tamen, vt  
semper prius sponte exsicceetur.

Hinc serua ad vsûs.

N. Sperniola colligenda est mense  
Martio, viduum circiter ante nouilun-  
nium, (sic non foetet) destillandæque MB.

Vires. *Summum est remedium in*  
*Hamorrhagiâ è naribus, gutture, utero,*  
*quia frigiditate suâ coagulat sanguinem.*  
*Confert quoque si solvatur cum aceto*  
*& Erysipelati doloribus, & podagricis ca-*  
*lidis applicetur. Hamorrhagiam quoque*  
*vulnerum impositione sistit, Paronychiam*  
*necat, &c.*

*Dosis gran. 4, 5, 6, 7, 8.*

N. *Si hamorrhagia è sanguinis cor-*  
*ruptione originem traxerit, non malum*  
*sane remedium, quippe pueredinem ar-*  
*cet. In veterinis verò affectibus, ob myr-*  
*rhæ ac crocum, aliud adhibere malle.*

17. Pulvis Stomachicus Querce-  
tani, s. Birckmanni.

℞. Rad. Ari preparat. ℥ij.

Acori vulg.

Pimpinell. an. ℥i.

Ocul. cancr. ℥β.

Cinamom. ℥iij.

Sal. Absynth.

Iuniper. an. ℥j.

Sacchari rosati, q. l.

F. Pulvis.

Vires. *Exhibetur non tantum ad ven-*  
*triculum corroborandum, cui proprie*  
*convenit, sed etiam ad capitis affectus,*  
*hemisphericam, vertiginem, melanco-*  
*liam hypochondriacam, cachexiam: ad*  
*calculum ac febrem quartanam: habet*  
*enim facultatem deoppilandi, tartarum*  
*resolvenâi, &c.*

*Dosis ℥β. ad ℥ij.*

Præparatio radicis Aronis fit ma-  
cerando, cum vino albo, horis 12,  
hinc decantatur vinum novumque  
affunditur, denuoque vt antea ma-  
ceratur, quâ maceratione acrimo-  
nia extrahitur. Hinc radix lentè  
siccanda.

18. Pulvis Tritheimij.

℞. Calam. arom.

Gentian.

Cymis.



Cymin.  
Siler. montan.  
Anisi.  
Carvi.  
Levift.  
Petrofelin.  
Spic. nard. ana ꝑß.  
Zingib. albi.  
Chamæpit.  
Fol. fen. el.  
Cryftall. ꝑi, ana ꝑvi.  
Macis,  
Cubeb. ana ꝑij.  
Garyophyllor. ꝑvii.

M. F. Pulvis subtiliffimus.

*Vires. Sunt qui huius laudes summe commendant, ad memoriam confortandam. Videlicet, post purgationem convenientem. ꝑ. Huius pulveris ꝑj. V magnanimitatis gutt. xij. & vini nonnihil, sumuntque mane & vesperi per totum mensem; altero mense, mane solum; tertio bis vel ter, singulis septimanis, idque mane; quarto mense bis qualibet sept. & postea ad dies vita singulis mensibus semel, crescente Luna. Sed crapulam vitare monent, ebrietatemque.*

19. Species Cephalica, F. F.

ꝑ. Cinamom. ꝑij.  
Rad. pæon.  
Sem. pæon. exc.  
citr. exc. ana ꝑx. ꝑij.  
Zingib.  
Cubeb.  
Caryophyllor.  
Macis, ana ꝑv. ꝑj.  
Spec. cordial.  
aromatic. garyophyll. ana

ꝑviii.

diamosch. dulc.

Spec. diamb. ana ꝑiß. gran. vi.

Nucist. mm. iꝑ.

F. Pulvis.

*Vires. Calfacit caput, exiccat catarrhos, spiritus animales & vitales purificat, corroborat, adeoque balsamo nativo insigniter confert.*

*Dosis à ꝑß. ad ꝑj. vel ꝑj.*

20. Species Diacubeborum.

ꝑ. Santalor. trium, ana ꝑß.

Spod. præparat.

Raf. Ebor. ana ꝑij.

Sem. amomi.

Cubeb. ana ꝑi.

F. Pulvis.

*Vires. Aperit & confortat Epar.*

21. Sal. Philosophorum.

ꝑ. ☉ fusi.

Sal. gemm. an. ꝑi.

Galang.

Macis,

Cubeb. ana ꝑj.

F. Pulvis.

*Vires. Iuvat concoctionem ventriculi, cruditatesque consumit.*

*Dosis gran. 4. mane, ieiuno stomacho.*

22. Sal Sacerdotale.

ꝑ. Sal. commun. torref. ꝑij.

Piper. ꝑi.

Cinamom. ꝑß.

Zedoar.

Zingib. ana ꝑß.

Sem. cumin.

carv. ana ꝑi.

F. Pulv. subtiliss.

Vires.



Vires. Dolori capitis medetur, ventriculū calfacit, cruditatesque & flatūs consumit, concoctionem iuvat, colicum dolorem profigit.

Dosis gran. v. ad viij.

Idem aliter.

℞. Sal. commun. ℥ij.

Cinamom.

Cumin. ana ℥iij.

Zingib.

Amom.

Siler. mont.

Piper.

Satureiæ,

Hyslop.

Origan.

Puleg. ana ℥i.

F. Pulv. subtilis.

Vires Easdem cum priori obtinet.

N. Dicitur Sal Sacerdotale, quia Sacerdotibus olim (tempore Elia) ad dolorem capitis & oculorum caliginem in usu fuisse statuitur.

Pulveres purgantes.

1. Pulvis Artheticus Paracelsi.

℞. Hermodactyl.

Turbith. opt.

Diagrid.

Fol. Senn. el.

Rasur. cran. vel ossium human.

Sacchari, ana.

Vires. Purgat securè & blandè omnes defluxiones podagricas.

Dosis ℥b. ℥ij. ex aqua Iva arthetica, fragaria, &c.

2. Pulvis Cholagogus Querc.

℞. Rhabarb. elect. ℥iij.

Fl. Violar. ℥ij.

Rosar. pallid.

Hyperic. an. ℥i.

Spec. Diatrionsantal.

Mastiches,

Cinamomi an. ℥b.

Diagrid. ℥j.

Sacchar. violat. ℥b.

M. F. Pulvis.

Dosis ℥j.

3. Pulvis Cornacchini.

Fit ex mixtione diagridij  $\text{Ⓐ}$ ti, &  $\text{♁}$  diaphoretici, cum cremore  $\text{Ⓐ}$ i commistorum, proportionè invicem pro re natà variante, verbi gratià, Diagrid.  $\text{Ⓐ}$ t. gran. vii. viii. vel ℥b.  $\text{♁}$  diaph. gran. v. vi. vii. &c. Crem.  $\text{Ⓐ}$ i. ℥j.

Vires. Tantum pulveri huic attribuit Author, ut peculiarem de eo conscripserit librum, commendatque ad omnes ferè morbos, in quibus purgatione opus est.

4. Pulvis Melanagogus Querc.

℞. Fol. Sen. ℥i.

Sem. anis.

Fœnic. an. ℥i.

Cinamom. ℥ij.

Crystill.  $\text{Ⓐ}$ i, ℥vi.

Sacchari, ℥ib. M.

Dosis a ℥j. ad ℥ij.

5. Pulvis Panchymagogus Querc.

℞. Crystill.  $\text{Ⓐ}$ i, ℥j.

Sennæ el. ℥x.

Hermodactyl.

Turbith. an. ℥b.

Rhabarbari,



Agaric. troch. ana ziiij.  
 Scammon. præparat. zij.  
 Macis,  
 Cinnamomi,  
 Galang. an. ziss.  
 Sacchari violati, ad pondus  
 omnium.

*Dosis* zj.

6. *Pulvis Passauanticus.*

℞. Flor. Borrag.  
 Violar. ana ℥ij.  
 Zingiber.  
 Spic. nard. ana ℥i.  
 Glycyrrhiz.  
 Sem. anif. an. ℥ij.  
 Diagryd. ziiij.  
 Rhabarb. el. ℥vi.  
 Turbith. gumm. ℥i.  
 Senæ ℥ij.  
 M. F. Pulvis.

Vires. *Purgat omnes humores noxi-  
 os, maxime bilem.*

7. *Pulvis Phlegmagogus Quer-  
 cetani.*

℞. Spec. Diacartham. zij.  
 Agaric. Trochisc. zss.  
 Turbith.  
 Hermodactyl. ana ℥j. M.  
*Dosis* ℥ij.

8. *Pulvis Phlegmagogus, Sala.*

℞. Cryst.  $\square$  i.  
 Hermodactyl. mund. an. ℥i.  
 Turbith. albi, ℥vi.  
 Resin. Scammon. zij.

☉ Caryophyll. cum saccharo,  
 mist. ℥ss. M.

Vires. *Purgat serosos ac phlegmati-*

*cos humores, sine molestia.*

*Dosis* zss. ad ℥j.

9. *Pulvis Sternutatorius,  
 Martini Rulandi.*

℞. Sem. Nigell.  
 Hellebor. alb. ana ℥j.  
 Majoran.  
 Rorismar.  
 Saluizæ, ana zss.  
 Mosch. gran. ij. M.

*Caput roborat, pituitam elicit.  
 10. Alius.*

℞. Fl. Anthos,  
 Lavendul.  
 Salv.  
 Betonic.  
 Maioran. ana ℥j.  
 Macis,  
 Cinamon.  
 Glycyrrhiz.  
 Ellebor. alb præparat. ana ℥i.  
 Tabac. opt. ℥i.

*Omnibus pulverisatis, & probè mix-  
 tis: adde*

☉ Still. anif.  
 Caryophyll.  
 Macis,  
 Majoran. ana g. iv. M.  
 11. *Alius, Iohann. Nicolai Bau-  
 manni M. D.*

℞. Fol. Tabac. Indic. ℥i. ℥j.  
 Rad. Ireos Flor. ziss.  
 Lap. pumic. ℥ij.  
 Moschi gran. ij.  
 F. Pulvis.

N. *Moschus omittendus erit, si mu-  
 ieri adhiberi debeat.*



## CAP. LXXVIII.

## De Sacculis.

Sacculus fomentatorius fieri potest ex vegetabilibus quibuscunque, incisis sc. crassiusculèque contusis, sacculòque infutis.

Applicatur tepidè, siue siccum sacculum velis, siue humidum, id est, in liquore aliquo coctum & expressum.

*Exemplo sint.*

1. Sacculus stomachalis.

¶ Herb. Menth. crisp.

Calament.

Origan.

Betonic.

Absynth. ana M. 1.

Majoran.

Fl. Rosar. rubr. an. Mß.

Camomill. odorat. p. 1.

Rad. calam. arom. ʒiij.

Nucis moschat. num. 1.

Baccar. Laur. ʒiß.

Sem. anif.

carv.

cymin. an. ʒi.

Ex conquisatis & incisis F. Sacculus stomachalis cancellatim infutis.

Vires. Confortat Ventrículum, Crato.

2. Sacculus cordialis.

¶ Fol. Melifs. M. 1. M.

Basilic.

Card. bened. an. Mß.

Sal. citrin. ʒij.

Cort. citri.

arantior. an. ʒiß.

Fol. Laur. ʒi.

Cinamom.

Galang.

Nucis condit. [ Nucist. ]

Macis, ana ʒj.

Lign. Aloës, ʒß.

Sem. citri,

Melifs. an. ʒß.

Fl. Borrag.

Buglofs.

Anthos

Melifs. an. p. 1.

Rofar. p. ʒ.

Ex his crassiusculè contusis, F.

Sacc. interceptus serico.

Vires, Confortat in palpitatione, Crato.

3. Sacculus Nephriticus, seu Pargoricus.

¶ Herb. Malv.

Heder. ter.

Bisinalv.

Cerefol.

Parietar.

Rad. Alth.

Lil. alb. an. ʒi.

Sem. Fenugr. ʒvi.

Fl. Camomil.

Melilot.

Saxifrag. an. p. 1.

Contusis & incisis, F. Sacc.

Incoctus pluuiæ lactiue applicetur renibus in dolore nephritico.

Huc pertinent & Cucupha, cuius Exemplum sint.

4. Specius pro Cucupha, F. F.

Hh 2



℞. Rad. Ireos Fl. ꝑ̄ss.  
 Cyper. rot. ꝑ̄ij.  
 Fl. Lavendul.  
 Anthos, ana ꝑ̄ij.  
 Fol. Menth.  
 Majoran.  
 Ocym. ana ꝑ̄ij.  
 Storac. cal.  
 Benzoin. ana ꝑ̄iiss.

Sem. Nigel.  
 Coriandr. præp.  
 Samm. Thymi,  
 Stœch. Ar. ana ꝑ̄i.  
 Mosch. gran. iij.  
 Ambr. gryf. gran. ij.  
 F. Pulvis grossus qui gossypie  
 susceptus insuatur pileolo serico, in-  
 terpassando.

## CAP. LXXIX.

*De Salibus preparatis.*

**S**alia tum nativa in Officinis ex-  
 stant, tum artificialia: de nativis  
 alibi, de artificialibus hæc loci agere  
 fas est.

Artificialia salia, vel sunt simpli-  
 cia, vel composita seu mixta.

Simplicia, (proprie sic dicta) to-  
 tuplicia sunt, quotuplices res natu-  
 rales, quippe res nulla est, quæ salis  
 prorsus experta sit, imò constitutio  
 rerum naturalium primitus ex sale  
 dependet.

Medium quo salia eliciuntur li-  
 quor quilibet aqueus est, in quo sa-  
 lia ut solvantur, ita & eidem sese  
 immiscent. Quia tamen res natu-  
 rales pleræque validè compactæ sunt,  
 præmissumque requirunt apparatus,  
 quo compedes, quibus sal impeditum  
 est, aperiantur, pro diversitate com-  
 pactionis, diversi quoque apparatus  
 inventi sunt.

Creberrima tamen præ reliquis  
 est incineratio, quæ partes mixtæ  
 disgregantur, salque fixum in cine-

re remanente aptum redditur, in  
 liquefcere, muriamque constituere;  
 maximè si maceratio, transcolatio-  
 que repetita intervenerint.

*E. gr.*

℞. Cinerem (absynthij à carbo-  
 nibus purificatum,) coque cum  
 in lixivium, vel transcola in fer-  
 vidam aliquoties; sic imprægnabi-  
 tur ☉, noménque sortietur lixivij,  
 Hoc purifica filtrando, inspissaque  
 lætâ evaporatione, aut crystallatione.

N. 1. Salia, hac ratione calcinata,  
 quia lixivium sapium, nec satis albicant,  
 calcinantur, id est, comburuntur, fun-  
 dunturve communiter ad ignem, ut al-  
 bedinem acquirant. Verùm potior vi-  
 detur ratio albificandi per iteratas sol-  
 tiones, filtrationes ac inspissationes, hac  
 tamen admonitione, in majori dosi hæc  
 salia esse exhibenda. Saporem lixiviosum  
 quod attinet, optimè is aboletur, si cineres  
 cum ☿, ana circiter mixti, accenso ☿  
 calcinentur, atque hinc elixiviationi sub-  
 mittantur.



N. 2. *Salia hac fundunt spiritum penetrantissimum, si ad modum, quo Sal commune, destillentur.*

Salia volatilia, (essentialia nonnullis dicta,) nihil aliud esse videntur, quàm portio salis aliquantulum elaborata humori nutritivo immixta, necdum substantiæ crassæ insinuata.

*Modus fiendi ex plantis.*

ꝛ. Plantam convenientem, coque cum magna quantitate aquæ, hinc exprime succum, eumque optimè purificatum inspissa aliquantulum, reponèque ad crystallisandum, s. a.

N. Si succum purificatum recenti herba affuderis, interveniente digestionè, coctione ac expressione, ut priùs, maiorem salis copiam nancisceris.

Exhibent itidem, ligna, ossa, cornua, sanguis, &c. salia volatilia, sed non nisi interveniente destillatione, quæ parietibus vasorum destillatoriorum ea adhaerescunt. Vide in oleis destillatis.

Salia improprie sic dicta, parantur ex lapidibus, metallis, cornibus, ossibus, crustaceis, quæ beneficio acidi cuiusdam spiritus solvuntur (communiter recipitur X, vide magisterium,) filtrantur, & evaporatione in pulverem rediguntur, quem sal vocant.

Hunc salem abluunt aliquoties, ne acidum sapiat, & servant pro usu, vel edulcoratum in liquorem per deliquium in cella resolvunt. Vide Liquor.

*Salia simplicia usitatoria.*

Sal Absynthij fixum.

Essentiale.

Acetosellæ.

Sal Aluminis, Saccharum, O.

Angelicæ.

Artemisæ.

Borraginis.

Cancrorum.

Cardui benedicti fix.

Essentiale.

Centaurij minoris.

Cere-folij.

Chamæmeli.

Cichorei.

Cinamomi.

C. C. volatile.

Craniij volatile.

Euphrasiæ.

Fabrum, è stramine & corticibus.

Fœniculi.

Fragariæ.

Fraxini, è ligno.

Fumariæ.

Genistæ.

Guajaci volatile.

Hederæ terrestris.

Hyperici.

Hyllopi.

Iuniperi, è baccis.

ex ligno.

Lavendulæ.

Majoranæ.

Matricariæ.

Melissæ.

Menthæ.



Nitri crystallini.  
 fixi. Lapis prunellæ.  
 Ononidis.  
 Perficaria.  
 Pimpinellæ.  
 Plantaginis.  
 Rutæ.  
 Saluiæ.  
 Sanguinis humani.  
 Scordij.  
 Succini volatile.  
 Tamarisci.  
 Tartari.  
 Vitrioli vomitium.  
 Vrinæ.  
 Vrticæ.  
 Zedoariæ.

*Salia improprie sic dicta, (re-  
 fuis calces dices, ) vstatiore  
 sunt.*

Sal Iouis.  
 Saturni.  
 Corallorum.  
 Perlarum, &c.

*Salia composita.*

1. Sal Alkali.

℞. ℥. lb. i.

Ciner. Ifatidis, lb. ℥.

℞. i. ℞. i. ana ℥i.

Coque in V, vt fiat lixiuum,  
 filtra ac inspissa ad siccitatem.

N. 1. Theophrastus. ℞. Cinerum  
 elauell. ℥. & cinerum fabarum, extra-  
 hit lixiuum, coagulatque.

N. 2. Venetiani. ℞. ℥. lb. i. ci-  
 neris fagi, vel quercus, lbij. Fellis vitri,  
 calcinati; ℞. i an. ℥ij. Fac lixiuum,

atque exinde Sal.

N. 3. Alkali equivocationem vide l. 1.  
 Vfus hujus Salis solus Chymicus est,  
 inseruitque separationi Ois à Qe, si in  
 fluxu injicitur. 2. Facit ad fluxionem  
 Cæ facilitandam.

2. Sal Alembrot.

℞. ⊖. præparat. ℥. Salis alcali,  
 an. ℥i. F. lixiuum cum succi menthæ  
 ac caryophyllat. an. ℥ij. aquæ fontan.  
 lb. ij. Filtra & coagula.

N. 1. Dicitur & Sal Ellebrot. Sal  
 Taberi. Sal Alkitræ.

N. 2. Est & Sal Alembrot. nati-  
 vum, quod in Cypro, ex certa terra, in  
 monte Olympo extrahitur; formamque  
 & colorem sanguinis concreti habet, sed  
 nostratibus incognitum.

3. Sal Anatron.

℞. Calcis viu. lb. iv.

Alumin. lb. ij.

Vitrioli lb. ij.

Salis commun. lb. iij.

F. Lixiuium cum vino albo, di-  
 gere per dies aliquot (9.)

Postea

℞. Stiriæ. salis petreæ, lb. x. af-  
 funde lixiuij tantum, vt operiatur  
 sal in ahen. Misce benè ac solue,  
 coque ad medias, cola ac repone ad  
 concrendum.

Vires. Metallici hoc sale vtuntur ad  
 purgationem fusionemque Metallorum.

Sumitur & Anatron, 1. pro felle  
 vitri. 2. pro terra Sarracenicâ, cuius  
 sunt.



sunt species, nigra, rubra, & carulea. 3.  
pro excrescentia alba ac lapidea, que in  
petris crescit, in modum vsnea alba, à  
quibusdam Sal nitrum vocata. Vide  
Vntzer. de Sale.

4. Borrax.  
℞. Sal. ammoniac.  
Nitri  
Tartari calcinat. an. ʒi.  
G. arabic.  
Sal. commun. an. ʒi.  
Mastich.  
Alumin. roch. ana ʒβ.

Pulverisatis, affunde Vrinam,  
filtra ac coque, donec materia in sa-  
lem concreseat.

N. Alij conficiunt ex  $\text{D}$  & vrina  
puerorum inuicem commistis & coagu-  
latis. Alij Borracem nostratam ex pe-  
culiari lapide (Borracis nomine) eoque  
calcinato extrahi volunt, monente Thol-  
dio in Halographia.

Vires. In medico vsu facit ad men-  
strua, ac partum prouocandum, vene-  
remque stimulamdam.

## CAP. LXXX.

## De Sapone Odorato.

Sapo odoratus, Smegma odoratū,  
Sodoramenti formula est, constat  
que ex sapone, (potissimūm Vene-  
to, cui res *indis* subtilissimè pulue-  
risata immiscetur, adhibita  $\nabla$  fra-  
grante, v. gr. rosarum.

Formula snt, ex D. D. *W*eickhardo.  
1. Sapo Moschatus.

℞. Sapon. Venet. ʒij.  
Syrac. calam. ʒij.  
Rad. Ireos Fl. ʒj.  
Nuc. moschat.  
Cinamom. ana ʒβ.  
Santal. alb. ʒi.  
As. dulc. ʒij.  
Garyophyll. ʒj.  
Mosch. gran. iv.

Incorporentur in mortario cum  
 $\nabla$  rosarum.

Vires. Habet vim abstergendi &  
conciliandi gratum odorem, simulque  
confortandi neruos.

N. Loco cinamomi nucistaque, licet  
olea stillatis. adhibere.

2. Alius.

℞. Caryophyll.  
Macis, ana ʒi.  
Benz.  
Rad. Ireos Fl. ana ʒβ.  
Mosch. gran. x.  
Ambr.  
Zibetr. ana gran. v.  
Sapon. Venet. fb. ij.

Distemperentur cum  $\nabla$  rosa-  
rum, adjiciendo Ol. stillat. cinam.



## CAP. LXXXI.

## De Spiritibus.

**S**piritus vt diuersi sunt volatilitate ac fixitate, ita & diuerso caloris gradu, diuersisque destillatoriiis destillantur. Fixiores scilicet retortâ, igneque fortiore, arenæ scilicet, vel nudo. Volatiliores  $\times$  atque igne blandiori, scil.  $\text{V}$ .  $\text{MB}$ . vel cinerum.

Fieri possunt spiritus ex mineralibus, vegetabilibus ac animalibus.

Spiritus MINERALES singuli ferè peculiare sibi vendicant modos, quos vide suis locis.

*N. Quâ ratione sine vasis destillatoriiis spiritus minerales destillari queant, lib. 1. c. 20. de lineamentis.*

Spiritus VEGETABILES eliciuntur naturæ volatiliores; è foliis, floribus, fructibus, seminibus, aromatis: fixioris; è lignis, corticibus, viscis.

Modus eliciendi spiritus volatiliores non discrepat à destillatione  $\nabla$ rum stillaticiarum, quippe inter has & spiritus hoc solum discriminis intercedit, quod aquæ dictæ maximam partem phlegmatis contineant, spiritus minorem; vnde & rectificando spiritus ex aquis sequentur.

*N. 1. Res fermentata siquidem promptius ac copiosius spiritum halant, si res destillanda fermentari apta fuerit, fermentationem præmittere suadeo, quippe quâ præter dictam faciliorem exhala-*

*tionem, spiritus in quintam Essentiam exaltantur; persuasum autem tibi habeto, fermentationem feliciter in vasis ligneis, v. gr. quernis, procedere, quam in vasis alitis.*

*N. 2. Fiant quoque spiritus quorundam vegetabilium cum vino, vt spiritus liliorum convallium, &c. Verum cum pars maxima  $\nabla$  debeat, præstat huiusce generis cognominare,  $\nabla$  cum adiectione dati vegetabilis, e. gr.  $\nabla$  m liliatum, vel  $\nabla$  m vitæ liliatum.*

*1. Sic fiunt ex herbis & floribus.*

*2. Herbas aut flores recenter (tempore sicco) collectos, contunde, atque in vas terrenum vitreatum, vel dolium quernum (præstant enim ad fermentationem vasa lignea,) intermisto sale comprime, clausoque vase in cellam repone (per mensem vnum vel plures) donec fermentando acidiusculum ac vinosum acquirant odorem. Hinc destilla per vesicam, (aut  $\text{MB}$ ), vsque ad siccitatem, destillatum affunde, si libet, parti destillandæ residuæ, ac destilla denuo. Tandem rectifica.*

*Aliter.*

Exprime succum, eumque cum contulis herbis recentibus mixtum ad fermentandum colloca.

*N. 1. Si minus succulentæ res fuerint, aquâ fervente irrorari ac perfundi volunt.*

*2. Fer-*



2. Fermentatio promovetur adiectâ aliquâ portione  $\ominus$  (qua & putrefactio nem præcavet)  $\text{¶}$  i, secum cerevisia, vini, fermenti dissoluti (in  $\nabla$ ) vel sacchari.

3. Poterit & ex fermentatis succus exprimi, atque cum novis herbis denuò fermentari; sic copiosior extillat spiritus.

II. Ex fructibus & baccis succulentis.

Re. Succum expressum, eumque clauso vase debite defervere sine, ac destilla: sic fiunt spiritus pomorum, pyrorum, mespilorum, citoniorum, &c.

III. Ex fructibus & baccis minus succulentis.

Re. Fructus vel baccas, conquassa ac affunde  $\nabla$  m fermentem, vel ebullire parum permittit, hinc colloca, vase clauso in fermentationem, addendo si placet nonnihil secum vini vel cerevisiæ, & simil. sic fiunt spiritus baccar. iuniperi.

IV. Ex fructibus carnosiss, (i. e. qui pulpam exprimendo præbent.)

Re. Expressam carnosam substantiam, v. gr. cerasorum nigrorum, (exemptis nucleis,) roponit  $\text{♂}$  (14) ad fermentandum cum  $\ominus$ . &c. destilla, sic fiunt spiritus, seu quintæ Essentiæ, baccarum sambuci, fragorum.

N. Licet initio, si ita visum fuerit, aliquid  $\nabla$  a fermentis addere.

V. E seminibus calidioribus  $\nabla$  cum oleo ascendit, quæ rectificando ex-

hibet spiritum, præcipue si fermentatio fuerit præmissa, vide supra de Oleis.

N. 1. Spiritus hi aquarum nomine ut plurimum veniunt.

N. 2. Si loco  $\nabla$  a vinum in maceratione adhibueris, spiritum itidem nancisceris sed compositum ex  $\text{¶}$  i seminisque dati spiritu; præstat itaque hunc ad differentiam spiritus simplicis sc. cum  $\nabla$  a destillati, appellare spiritum compositum, seu  $\text{¶}$  i, cum adiectione dati seminis (e. gr. anisatum, vel  $\nabla$  m vite anisatum; vide supra.

VI. E frumentis parati possunt Quintæ Essentiæ, si in Cerevisiam reducta ea fuerint; quâ ratione magnam spirituum copiam exhibent.

VII. Ex aromatibus spiritus quomodo eliciantur, vide cap. 38.

VIII. E lignis prodit vnâ cum oleo per destillationem liquor acidulus, vide supra c. 70.) qui rectificatus, spiritum refert.

N. Rectificatio fieri potest super colchotare aut sale marino, vel cineribus propriis; sic exit primò phlegma insipidum; hinc spiritus acidus sorsim colligendus.

Ex ANIMALIVM familiâ exhibent spiritus; cornua, ossa, sanguis, urina.

Cornua, ossa, vngula, fundant spiritum acidulum mediante destillatione, (vide de oleis) hunc rectificata in  $\text{MB}$ .

Sanguinis itidem spiritus beneficio destillationis elicitur, (vide in oleis



& Vis, ) estque liquor ab oleo separatus, & denuò rectificatus.

N. Coronidis loco addo : si oleum aliquod stillatitium cum Vi rectificatissimo digeratur, oleum illud à spiritu absorberi, ut sub forma spiritus deliceat.

*Spiritus minerales uscitiores.*

Spiritus Aluminis.

Coralliorum.

Mercurij.

Salis ammoniaci.

— communis.

— gemmæ.

— nitri.

Saturni.

Succini.

Sulphuris.

Tartari.

Vitrioli.

Huc  $\nabla$ z spirituosæ compositæ :

**V. R. ①** rea. Vid l. 3.

*Spiritus vegetabiles.*

Spiritus Absynthij.

Aceti vini.

Angelicæ.

Anisi, id est,  $\nabla$  cum vino destillati.

Spiritus Cardui benedicti.

Centaurij minoris.

Ceraforum nigrorum.

Cochleariæ.

Cydoniorum.

Ebuli ex granis.

Feniculi.

Fragorum.

Guaiaci.

Iuniperi.

Liliorum convallium.

Melissæ.

Rosifinarini.

Rosarum.

Salvia.

Sambuci.

Thymi.

Tiliæ flor.

Veronica.

Vini.

N. Compositi spiritus ferme sub titulo aquarum recensentur, ut spiritus theriacalis, id est,  $\nabla$  theriacali, &c.

N. 2. Spiritus oleaceos quære sub Oleis, ut spiritum Terebinthina, & similia.

## C A P. LXXXII.

### De Succis.

Succis ex vegetabilibus potissimum depromuntur, raro ex animalibus. E vegetabilibus, putà non omnibus.

Inidonea enim sunt, 1. nuclei, semina, & reliqua oleosa, qualia sunt amygdalæ, pistacia, semina lini, ( de quibus egimus in oleis expressis.)

2. Minus apta sunt atidiora, ut fruges; nisi decocta harum, succos appellare libuerit.

*Modus ferendi.*

3. Vegetabilia succulenta, ( minus succulenta, macerati, insolari, elixative antea volunt  $\nabla$ ) conquassata &



sa & exprime, hinc clarifica, (cum albumine ovi, filtrationeque, vel digestionem quod melius,) si opus est Δ l. inspissa, atque ne empyreuma contrahat, continuò agita; sic fiunt succi.

I. Ex floribus. *℞.* Flores virides, imple XX, premendo, collocenturque ad digerendum, s. putrescendum in MB satis profundè, donec in mucilaginem abiisse videantur: Hinc exprime succum, clarifica c. alb. ovi, & inspissa lentè ad consistentiam mellis; si fiunt succi, (Essentia dicta,) borag. buglofs. pœon. verbasc. violar. & simil.

N. 1. Si flores minus succulenti fuerint, affundatur parum *∇ a*: sic fit extractum, s. succus inspissat. flor. tunica, calendula, Keyri, Cyani, rorisinar. rboad. salv. & simil.

N. 2. Præstant flores primùm erumpentes.

N. 3. Expressum succum si recentibus floribus affuderis, majorem succi copiam colliges.

II. Ex fructibus. *℞.* Succulentos exprime, vel coque antea; hinc exprime trajicèque per setaceum, liquidioresque ad mellis consistentiam inspissa.

N. Succi è fructibus alio ferè nomine gaudent, mellis scil. si dulce sapiant, ut mel iuniperinum, passulatum, & simil. aliàs Roob, Sapa; ut rob de berberis, deribib.

III. Ex radicibus & lignis, interveniente coctione, (in *∇,*) & expressione succi eliciuntur, adsciscunt-

que nomen Extractorum, vide supra c. 57.

Succi officinales, tum liquidi prostant, tum inspissati.

Liquidi qui per se conserventur pauci sunt, quippe præter succos acidulos & fermentatos illos potulentos, (qualis vinum, vinum pomorum, pyrorum, & simil.) nulli ad tempus durabiles sunt: hinc fit vt addito saccharo, mellève, in syrupum coquantur, vide de Syrupis, c. 84.

Quinimò vel ipsis succis acidulis nonnihil sacchari ferè additur, cuius vi tum parum fermentantur, tum ab injurià corruptionis conservantur.

N. Dantur & succi è vegetabilibus, tum per se ruptis, tum incisis sponte stillantes, (lacrymas vocare expedit.) Verùm hi partim naturis accensentur, partim non-usuales sunt.

Talis est succus betulae, qui in Suecia & Finlandia, mensibus Martio & Aprilè collectus & fermentatus, mulierculis nobilibus potui suppetit; succus inglandis arboris, liquor scil. qui in quercuum stipitibus coacervatur; lacryma vitis amputata. Huc opium & simil.

Succi Officinales Liquidi, qui & Vina dicuntur, sunt

Succus Berberum.

Citri.

Cytoniorum.

Granatorum acidorum.



Limonum.

N. Succi recentes tot ex tempore parari queunt, quot vegetabilia viridia succulenta exhibentur, verum quia gramineum sapiunt saporem, minus in usum veniunt, licet sapor ille saccharo corrigi queat.

Succi inspissati.

Succus Absynthij communis.

Acaciae nostratis.

N. Vera Officinis habetur inter nativa.

Agrimoniz.

Aloës.

Cardui benedicti.

Chermes granorum.

Centaurij minoris.

Cydoniorum.

Enulz.

Fumariz.

Glycyrrhizæ.

Gratiolæ.

Hyperici.

Hyoscyami.

Ireos nostratis cæruleæ.

Liquiritizæ.

Mercurialis.

Myrtillorum Germanicorum. Heidelbergassæ.

Nicotianæ.

Papaveris domestici.

erratici.

Plantaginis.

Rosarum incarnatarum.

rubrarum.

Scrophularizæ.

Solatri.

Huc pertinent

Rob de Berberis simplex.

de Ribib.

Mel Ebulinum

Sambucinum

Juniperinum

Passulatum.

} consistentiam  
} Electuarij ferè  
} obtinent.

## C A P. LXXXIII.

## De Suppositoriis &amp; Pessis.

Suppositoriorum formandorum ratio in hoc sita est, ut fiant ex materia duriusculâ, glabrâ, adeoque in anum intrudi aptâ, sive illa aptitudo per se rebus insit, sive mixtione, coctioneve concilietur.

Proût igitur indicatio fuerit, ita suppositoriis materia eligenda, anodyna scil. detergens, consolidans, exiccans, alvum irritans, &c.

Vsitatissima tamen sunt suppo-

sitoria deiectoria, eaque pro ratione operationis triplicia.

1. Lenia, quæ solo ferè tactu materiali movent. Talia fiunt ex lardo, sicu inversâ, sevo hircino, bubulo, (candelâ sevinâ,) cerâ, farinâ aquæ incoctâ, (ex qua fiunt suppositoria in sole exiccanda,) caulibus, & radicibus, v. gr. betæ, brassicæ, bliti mercurialis, petroselini, & simil.

2. Mediocria, quæ aliquali acrimoniâ



moniâ stimulant. Talia parantur ex melle ad crassitiem cocto, saponè, terebinthinâ coctâ. Quibus adduntur interdum & alia, v. gr. muscerda, sal, saccharum.

3. Fortiora, quæ vi purgante la- cessunt. Talia fiunt ex purgantibus, lenioribus, ac fortioribus, agarico, aloë, hierâ picrâ, pulvere ad suppositoria, elleboro, scammonio, & similibus.

*Modus parandi.*

Mel coquitur lentè ad spissitudinem, ut digitis tractari possit, sine iniquatione, (experiri id licet guttulâ in laminam frigidam, vel stanneam effusâ,) hinc effunditur in dictam laminam, oleo illitam, dumque frigescit, formantur suppositoria, oleoque illinuntur.

Siqua addenda fuerint, ante effusionem ea pulverisata admiscere oportet, vel etiam formatos cylindros iidem involvere, ut obducantur.

Proportio mellis ʒi. Pulver. ad purgantia mitiora est ʒi. præter propter, ad fortiora ʒb. ad ʒb. vel ʒi.

Ut ʒ. Mellis, q. s. (ʒi) salis gemm. ʒb. aut ʒj. muscerd. ʒb. F. suppositorium.

ʒ. Agaric. ʒj. sal gemm. ʒb. mellis, q. s. F. suppositorium.

ʒ. Pulv. ad suppositor. commun. ʒi. mellis, q. s. F. suppositorium.

*De Pessariis.*

Pessaria, pelli, nascalia, ad digiti formam ferè formari consueverunt, fiuntque ex rebus medicamentali- bus uterinis, quæ vel suscipiuntur, sacculo lineo oblongo, lanâ concerptâ, gossypiove, vel incorporantur cum melle, ladano, galbano, cerâ, succo, similive re, formanturque ad dictam formam digiti.

N. *Figurâ suppositoriis similia sunt, nisi quod longiora & crassiora.*

*Exemplo sint.*

ʒ. Myrrhæ ʒib.

Spec. hier. pic. compol.

benedict. laxat. ana ʒi.

Cum melle cocto F. pessarium, quod panno raro obductum, immit- tatur utero ad menses ciendos.

*Veickhard.*

ʒ. Stercoris asini, q. s. desicca & pulverisata, involvaturque pulvis pan- no de serico, pro pessario hæmor- rhagiam uteri sistente.

ʒ. Burf. pastor. M. B. contunde & inde panno pro supposito- rio menses sistente, &c.

N. *Possunt itidem radices certe, v. gr. rubia tinctorum, cyperi, Iridis, & simil. loco pessarij adhiberi.*

## CAP. LXXXIV.

*De Syrupis, Mellibus & Robis Syrupisatis.*

Syruporum materia principalis est decoctum, infusum, succus, aqua Sliquor quidam medicamentosus; stillatitia, acetumve. Servilis, est



faccharum clarificatum, mēlve depuratum, cum quibus liquor ad consistentiam mellis coquitur.

N. Saccharum & mel adduntur præcipue, ut liquorum corruptibilitatem arceant, tum quoque ut qualitatem ingratiā mitigent, saporēque medicamento gratiorem concilient. Hinc non abs re foret, loco sacchari aut mellis aliquando gratiores alias adhibere melligenes, cum liquore syrupifando tamen qualitatibus conspirantes; quales sunt, verbi gratiā, mel passulatum, rob pomorum redoletium, succus glycyrrhizæ depuratus, &c.

Syrupi sunt simplices, vel compositi.

Simplices, qui ex simplici vnāque re, medicinali cum saccharo aut melle parantur.

Compositi, qui ex pluribus.

*Modus fiendi.*

℞. Liquorem clarificatum, (decoctum, infusum, succum expressum, acetum,) adde saccharum, vel mel, & simil. coque, clarifica, (si opus,) inspissa, ad mellis consistentiam, ac reponi pro usu.

N. Gutturā in tabulam frigidam effusa consistentiam experiri licet.

Proportio liquoris ad saccharum aut mel, est ferè dupla vel tripla.

*Verbi gratiā.*

℞. Decocti, ℞. iij. sacchari, ℞. iij. vel 1. prout crassior, vel dilutior syrupus expetitur, vel prout durationi longiori, breviorive destinatur.

*Virium ratione sunt syrapi alterantes & purgantes.*

*Syrapi alterantes vsitatores,*

Syrup⁹ de absinthio maior, A. C.  
 Acetositis citri, s. è succo citri, A. C.  
 de succo acetosæ.  
 acetofellæ.  
 Acetosus simplex, id est, ex  
 † & ∇. A.  
 Acetosus compositus, (è radicibus, † & ∇. A.)  
 Acetosus Diarrhodon, A.  
 Adiantinus Fernelij, A.  
 de Agresta, A. C.  
 de Althæa Fernelij, A.  
 Renod.  
 Anisi simplex Querc. *infr.* 3.  
 Antepilepticus Querc. 2.  
 Aquilegiæ flor.  
 Arantiorum è succo.  
 è corticibus.  
 è floribus.  
 de Artemisia Fernelij, comp. 3.  
 è succo Betonicæ.  
 de Betonica compositus.  
 de succ. Berberum.  
 Bizantinus simplex, s. Dynari, è succ. Endiv.  
 Ap. Lupul. Buglos.  
 Bizantinus composit⁹, A. C.  
 de Borragine, s. Infusionis.  
 de Buglossa, è floribus.  
 de Calamentha Mefuæ, A. C.  
 Calendulæ Quercetani, fit è succ. vel infus. flor.  
 è succ. Chamæmeli.

Capit



Syrup9 Capillorum Veneris simplex, ex decoctione.

Capillorum Veneris comp.

Cardiacus, 4.

de succo Cardui benedicti.

Ceraforum acidorum, è succo.

Cichorij simplex, è succo.

de Cinamomo, A.

N. *Quercetanus parat cum Vino malvatico. Augustani cum V cinamomi. de Cortice citri.*

N. è succo citri dicitur syrupus acetosicatis citri.

Coralliorum, v. l. 3. c. 6.

Cytoniorum è succo.

Cytoniorum Vinosus simplex, s. Miva cytoniorum, quæ simplex & a-

romaticæ.

de Endivia simplex.

compositus.

de Erysimo Lobelij, 5.

de Eupatorio Mesuæ, A. C.

de Farfara, è succo.

N. *Renodus compositum exhibet.*

de fragis è succo.

de Fumatia simplex, è succo.

de Glycyrrhiza Mesuæ, A. C.

Granatorum dulcium, è succo.

Granat. acidorum, è succo. cum aceto.

Oxyfacherum composit.

de succo Hederae terrestris.

de succo Hyperici.

de Hyssopo Mesuæ, A. C.

de Iuiubis Mesuæ, A. C.

Syrup9 de Limonibus, è succo.

de Lupulo, è succo.

de succ. Melissophyll.

de Mentha minor, è succo.

Menth. granat. dulc. vel acid.

de Mentha maior, Mesuæ, A. C.

de succ. Mercurialis.

Myrtinus compositus Mesuæ.

Nephrocatharticus Iouberti, A.

Nicotianæ, seu de Peto simplex, Quercet. 6.

Nicot. compositus. 7.

de Nymphæa, è florum infusione, A.

de Nymphæa compositus.

Pédemontani, A.

de Papavere albo simplex, A.

de Papav. alb. compositus, A.

de Papav. erratico, è florum infus. A.

de Floribus Paralysis.

de Pede cari, s. Hispidula: sive de Æluropa simplex: fit ex infusione summitatum.

de Æluropa compositus, 8.

Flor. Pœoniae.

de Pilosella: ex infusione summitatum florida-

rum.

de succo Plantaginis.

de Pomis: è succo.

de Portulaca Mesuæ.

de Prassio Mesuæ.

de dus



Syrupus de duabus radicibus.	inspissatum.
de quinque rad.	Mel Menthae, è succo & mell.
Refectivus Cord.	ana.
Ribium è succo.	Mercuriale è succo & mell. $\frac{1}{2}$ .
Rofatus regius, seu Iulepus rofatus.	Rofatum simplex, ex infusione triplici & mell. $\frac{1}{2}$ .
de Rosis ficcis.	Rofatum citratum.
de Rubo Idæo.	Mefua, è gemmis & mell.
de Scabiosa.	Violatum simplex ex infusione triplici & mell. $\frac{1}{2}$ .
de Scordio, è succo.	Sic Oxymel simplex.
compositus.	compositum.
Mercurialis, A.	diureticum.
de Scolopendrio Fernelij, A. C.	scylliticū simpl. compof.
de Sempervivo, è succo.	<i>Huc pertinent &amp; Rob. compofita.</i>
compositus.	Rob de Agresta
Siliquarum.	de Berberis } ex succ. & fac-
de Stœchade simplex, A.	de Cornis } char. $\frac{1}{2}$ .
compositus.	de Ribib. }
A.	Diamoron simplex, ex succ. $\frac{1}{2}$
Fernelij, A.	& mell.
de Symphyto, Fernelij, A.	compositum.
de Testudinibus, 9.	ufitatum Gal.
Flor. Tunicae.	Nucum ex succo cort. virid.
de succo veronicæ.	iugl. & mell. $\frac{1}{2}$
Violatus simplex.	<i>Syrupi purgantes vſuatioreſ.</i>
compositus Meſue.	Syrupus Flor. Acaciae Aug.
regius, ſ. Iulepus violatus.	de Carthamo, A.
ex ſucco.	de Cichoreo cum Rhabar-
Huius loci ſunt & Syrupi melliti,	baro, A. C.
mella vulgò dicti.	Diaſereos, Andern. A.
Vt.	de Epi-
Mel Anthoſatum	
Emblicorum, id eſt, mel-	
in quo Emblici my-	
rob. conditi, vel de-	
coctum Emblicorum.	

Vide  
Diſp.



Syrup⁹ de Epithymo.  
 de Fumaria compositus, f. major.  
 Helleborat. minor Querc. 1.  
 Helleborat. major.  
 Holagogus 2.  
 Flor. persicorum.  
 de polypodio, A. C.  
 de pomis regis Sabor, A.  
 cum sena Querc.  
 de Rhabarbaro solutivus, *August.*  
 Rosatus solutivus simplex, f. Mucharum, è Damascenarum 3. infus.  
 Rosatus laxativus compositus, f. Helleboratus.  
 Rosatus compositus, sine Helleboro.  
 de Senna.  
 Violatus solutivus, f. infusio- nis.  
 Vomitivus, 3.  
 Mel Rosatum laxativum, } ex infus.  
 Violatum laxati- } & mell.  
 vum, } 2.  
 Oxymel Helleboratum Gesner. A.C.  
 Oxyfaccharum vomitivum, 4.

1. Syrupus Anisi, cum Vino: Quercetani.

℞. Anisi conquassati, ℥iv. maccetur in vini generosi, lb. ij. per tres dies, coletur: Colaturæ adde Sacchari, lb. ij. & coque in syrupum.  
 N. Eodem modo concimari possunt Syrupi, & ex aliis seminibus, veluti ex semin. fœniculi, pœonia, ex baccis lauri, iuniperi, & simil.

2. Syrupus antepilepticus, Quercet.  
 ℞. Rad. pœoniæ,  
 Visci querni, ana ℥b.  
 Cinamomi opt. ℥ij.  
 Flor. calendulæ,  
 Liliij convall.  
 Tiliæ,  
 Lavendul. an. p. 1.  
 Rosar. rubr. p. ij.  
 F. Extractio cum spiritu Iuniperi, vel Vi, ad eminentiam digit. 4.  
 Decanetur.  
 ℞. Tincturæ ℥x.  
 Sacchari candi pulverifat. ℥ij.  
 aut iv.  
 M. & accendantur, flagrētque continuò agitando, donec syrupus satis coctus, aut plus minusve fortis videatur. Tum enim extinguendum erit incendium.  
 Vires. Præstantissimus est Syrupus, tam præcautionis, quàm curationis indicationi satisfaciens.  
 Dosis cochlear f.

3. Syrupus de Artemisia Fernelij.

℞. Summit. Artemis. M. ij.  
 Rad. Iridis,  
 Helenij,  
 Rubiæ,  
 Pœoniæ,  
 Levistici.  
 Fœniculi, an. ℥b.  
 Herb. Pulegij,  
 Origani,  
 Calaminth.  
 Nepet.  
 Melissophylli,



Herb. Sabinae,  
Sampſuchi,  
Hyſſopi,  
Præſii,  
Chamaedryos,  
Chamaepityos,  
Parthenij,  
Betonice, an. M. j.

Sem. Anif.  
Petrofel.  
Fœnicul.  
Ocymi,  
Dauci,  
Rutæ.

Nigellæ, ana ꝑij.

Contuſa macerentur horis 24. in hydromelit. lb. viij. Coquantur ad lb. v. & cum ſacchari lb. v. F. Syrup. qui condiatur Cinam. ꝑi. Spic. ꝑij.

Vires. *Inſignium eſt virium in uteri affectibus, à viſcida mucilagine ſubortis, promovet menſtrua, uterūque repurgat.*

4. Syrupus Cardiacus, F. F.

℞. Vini albi generoſi lb. ij.  
Aqu. Roſar. ꝑiij.  
Cinamom. ꝑb.  
Zingiber.

Caryophyll. ana ꝑij.

Ligentur omnia in petia, ad-  
danturque Sacchar. ꝑiij.

Coque ad conſiſtentiam ſyrupi:  
poſteà adde,

Ambr. gryl. gran. iij.

Moſch. g. i. in ſyndone.

Vires. *Convenit in lipothymia, aliis-  
que cordis affectibus.*

N. *Præſtat ſolâ infuſione, vel in MB.  
parari.*

5. Syrupus de Eryſimo Lobelij.

℞. Eryſim. totius recent. M. vi.

Rad. Enul.

Tuffilag. ſucco adhuc præ-  
gnantium.

Glycyrrhiz. ana ꝑij.

Herb. Borrag.

Cichor.

Capill. ♀, ana Miß.

Flor. Cordial.

Anthos,

Stæchad. vel Betonic. ana  
M. b.

Sem. Anif. ꝑvi.

Paſſular. mundatar. ꝑij.

Incis & contuſis, f. omnium  
decoctio ſ. a. in ſ. q. aquæ hordei,  
hydromelitis & ꝑvi. ſucci Eryſimi,  
ad lb. ij. vel iij. exprime, inque Cola-  
tura diſſolve ſacchar. q. ſ. ſ. ſyrupus.

Vires. *Efficaciſſimus eſt ad mucilagi-  
nem pulmonum incidendam, & edu-  
cendam, adeò ut beneficio ejus juvenulas de-  
cennio raucedine laborantes, ſe percura-  
viſſe, teſtetur Author lib. obſervat.*

6. Syrupus Nicotiana, ſ. de Peto  
ſimplex Quercet.

℞. Succ. Peti, lb. iv.

Hydromelit. ſimpl. lb. i.

Oxymelit. ſimpl. ꝑiv.

Omnibus ſimul mixtis, fiat di-  
geſtio in MB. ♂ 2. vel 3. vt defece-  
tur; hinc decanta, ac digere iterum  
ut ſuprà, donec materia ab omni  
fœculentiâ depurata fuerit: adde  
poſteà ſacchari lb. ij. & coque in ſy-  
rupum.

N. Sac



N. Succus Peti opus habet perexquisitâ & ingeniosâ digestionem, quâ vis vomitivâ, ac dejectivâ corrigitur, atque in syrupum abit præstantissimum, adversus omnes affectus asthmaticos, in quibus pulmonum bronchia pituitâ crassâ ac viscosa adedò infarciuntur, ut interceptâ respiratione suffocationis periculum immineat; in quo casu syrupus hic ritè præparatus & administratus mira præstat. Cerebrum insuper catarrhis, sive fluxionibus serosis & frigidis liberat, simulque per inferiora educit.

Dosis cochlear. s. vbi tamen à principio summâ opus est circumspeditione, postea verò dosis augenda erit.

7. Syrupus de Nicotiana compositus Quercetani.

℞. Succus Peti (Nicotianæ) depurati, (ut suprâ) ℞iiss.

Hydromelitis simpl. ℞. i.

In quibus macera per ☉ 2. vel 3. NE.

Fol. Hyslop.

Polytrich.

Adiant.

Flor. Tussilag. in.

Steechad.

Violar.

Buglofs. ana p. ij.

Sem. Bombac.

Vrtic.

Card. bened. an. ℞i.

Follicul. senæ ℞iij.

Agaric. rec. trochisc. ℞i.

Cinamom.

Macis,

Caryophyllor. an. ℞i.

Dein fortiter exprimantur, digerantur denudò ad perfectam fecum depurationem. Colaturæ ℞iiss. adde tantundem sacchari, coquantur in syrupum.

Vires. Ad arthrosos & asthmaticos aliòsque affectus omnes pulmonum à frigidis & crassis humoribus subortos, qui pulmonum bronchiis inhaerentes, vel tussim antiquam, vel ipsam dyspnoeam pariunt, excellentissimum est remedium.

Dosis ℞i. s. vel ℞ij. ad summum.

8. Syrupus de pede cati compositus.

℞. Dactylor. mundat.

Iujubar.

Sebesten.

Ficum recent.

Passul. maior. enucl. an. ℞iv.

Vngul. caballin. c. toto.

Pulmonar. maculos. c. flor. an. Mij.

Pedis cati,

Ceterach, ana M. i.

Glycyrrhiz. raf. ℞i.

F. Decoctio, & exinde cum sacchari ℞. ij. syrupus perfectè coctus.

Vires. Pectoralis est ac reunitivus, unde his qui phthisi laborant, solamini magno esse poterit.

9. Syrupus de Testudinibus, διαχρονῶν, Resumptivus Renodai.

℞. Carnis testudinum, ℞iv. (abiectis caudâ, collo & pedibus.)

Hordei mundat. ℞ij.

Carnis dactylorum, ℞i.

Passularum damascenarum,

Glycyrrhiz. rafæ, ℞vj.

Sebesten,



Iuub. ana num. xii.

Sem. Bombac.

Melonum,

Cucum.

Citrull. ana ꝑb.

Sem. Lactuc.

Papav. alb. ana ꝑij.

Herb. Vngul. caballin.

Pulmonariæ, ana M. i.

Flor. Violar.

Nenuphar. an. ꝑb.

F. Decoctio. In colatura clarific. ad lb. iv. adde Sacchar. alb. lb. ij. sacchar. rosati, & diatragacanth. frig. ana ꝑv. F. Syrupus.

Vires. Confert his qui à morbo chronico resurgunt, macie confectis, tabidis, phthisicis, & simil.

Syrupi purgantes.

1. Syrupus Helleboratus minor Quercetani.

℞. Fibratum hellebori nigri, ꝑij.

Agaric. rec. trochisc. ꝑij.

Fol. sen. mundat. ꝑiij.

Turbith,

Hermodactylor. ana ꝑi.

Sem. Anisi,

Fœnicul.

Cort. Citri, an. ꝑb.

Caryophyll.

Macis.

Cinamom. an. ꝑij.

Macerentur in Oxymelitis simplicis, Vini malvatici, & aquatum Melissæ ac Fumariæ, ana q. s. vase vitreo clauso, hinc leviter bulliant ac exprimantur. Depuratæ per digestionem colaturæ addantur:

Syrupi de pomis redolentibus solutivi,

de succis rosatum pallidatum,

Sacchari rosati, & violati, ana ꝑiv. F. Syrupus.

Vires. Omnibus morbis à materiâ tartaræ, crassa ac tenace, à phlegmate adusto, bile aut melancholia dependentibus, in capite, thorace, ventriculo, hepate, utero, ipsisque articulis mirum in modum confert.

N. Habet & idem Quercetanus Syrupum helleboratum maiorem, sed sufficit hunc in Officinis paratum asservare.

2. Syrupus Hologogus, F. F.

℞. Rad. Polypod. querc. rec.

Cappar. ana ꝑi.

Fol. Scolopendr.

Ceterach,

Meliss.

Betonic.

Rutæ murar. an. M. i.

Flor. Trium cordial.

Cuscut. ana M. s.

Sem. Limon.

Fœnic.

Anis. an. ꝑij.

Carthami contus. ꝑi.

F. Decoctio in s. q. aquæ, ad remanentiam quantitatis, cui species infra scriptæ infundi queant. Decoctio hæc ita stet horis 24. tum fiat colatura, & in hac infundantur:

Fol. Senn. mundat. ꝑiv.

Agaric. albif. ꝑij.

Hermodactyl. alb. ꝑvi.

Rad.



Rad. Hellebor. nigr. in aceto preparat. ℥i.  
 Epithymi,  
 Zingib. alb. ana ℥ij.  
 Caryophyllor. ℥ij.  
 Macis ℥j.  
 Bulliant parum, & stent in infusione horis 24. hinc exprimantur.  
 ꝛ. Expressionem integram (ad lb. ij. & ℥iij.)  
 Succu rosar. incarnatar. ℥ix.  
 Sacchari albifs. lb. iij.  
 Coque ad lb. iv. circiter.  
 Vires. *Conuenit omnibus humoribus expurgandis, præcipuè atra bili, ac exinde morbis oriundis.*  
 3. *Syrupus Vomitorium.*  
 ꝛ. Aqu. Vomitoria s. benedictæ, (sive illa ex croco sit, sive ex vitro ℥ij.) ℥vi.  
 Aqu. Rosar. fragrant. ℥iβ.  
 Pulv. cinamom. ℥ij.

Digerantur vase clauso horis 24. postea cola: In colatora dissolve Sacchari ℥viiij. coque ad consistentiam syrupi.

*Dosis a ℥j. ad ℥ij.*

4. *Oxyaccharum vomitorium.*

ꝛ. Vitri. ℥ij. pulver. ℥β.

Acet. vini albifs. ℥viiij.

Infundantur in ℞. I. Δ. per horas xv. cola: utæ adde sacchari albifs. ℥iv. reduc in patina vitrea ad consistentiam.

*Vires. Vti eo possumus pro vomitorio aduersus febres continuas, pestilentes & intermittentes, paulo ante paroxysmum. Item, contra venena, Exanthemata, antequam scil. prodierint.*

*Dosis a ℥ij. ad vi. Sala.*

N. *Loco Vitri ℥ in his compositionibus sumere quoque licet crocum metallorum, vel etiam flores ℥ij.*

## CAP. LXXXV.

## De Tincturis.

**T**incturæ, tum liquidioris, tum solidioris consistentiæ in usu sunt.

Liquidioris consistentiæ Tincturæ nihil aliud sunt, quam extractiones sine abstracto menstruo.

Solidioris consistentiæ Tincturæ sunt, pulveres sine combustione, ex liquidioribus tincturis abstracto menstruo residui. Et hoc juris sola mineralia sibi vendicare videntur.

Modus fiendi fit ad modum, quem de Extractis dedimus. Conuenient ni-

mirum Tincturæ cum Extractis in plurimis, adeoque non raro confunduntur; quam confusionem vti in aliis, ita & hocce in loco remove, non absque commodo foret. Hinc fiunt Tincturæ,

1. *Ex fructibus.*

ꝛ. Rob. affunde ℞. ac extrahe.

Vel ꝛ. Baccas seu fructus exiccatos, affunde ∇ convenientem stillatiam, ac extrahe, &c.

N. *Si Tinctura lente inspissetur, extractum dicitur Quercet. v. R. cap. 26.*



Sic fiunt Tinctura cerasorum, baccarum sambuci, ebuli, & simil.

II. Ex floribus.

℞. Flores siccos, infunde in ∇ appropriata, (propria,) vel fontana tepida, additis guttulis aliquot spirit. ☉i, vel ☿is.

Famosiores Tinctura sunt:

Ex Mineralibus,

Tinctura ☉

☾

♃

♄

♅

♆

☉i

☿is

vide libra  
tertio.

Smaragdi.

Ex vegetabilibus, & maxime ex floribus.

Tinctura Alkekengi è baccis.

Essentia croci, 4.

Cerasorum nigrorum.

Fragorum.

Hypericonis, vide c. 57.

Flor. Pœonia.

Rhœados.

Rosarum.

Violarum.

Granorum Sambuci.

Ebuli.

Ex animalibus.

Tinctura fellis tauri. vide lib. 5.

C A P. LXXXVI.

De Trochiscis.

**M**ateria Trochiscorū sunt omnis generis Medicamenta, quæ pulverisata, liquore conveniente, (viscoso,) suscipi, compilari ac impastari queunt.

Parantur autem in Officinis Trochisci, partim ut pulveres viscoso aliquo liquore compacti ab injuriâ acris eò melius asserventur, exigentēque necessitate denudò pulverisata in usum atcessantur, & aliorum Medicamentorum compositionem ingrediuntur; partim quoque, ut per se applicentur, e. gr. Trochisci bechici, sublinguales, prophylactici, trochisci pro fumo, & simil.

Modus sciendi.

℞. Medicamenta subtiliter pulverisata, redige in massam cum liquore conveniente mucilaginoso, e. g. cum mucilagine aliquâ (Tragac.) cum succo, syrupo, & simil.

Ex massa impastata formantur trochisci, seu parvi pastilli, (quibus character pro libitu imprimitur,) vel fiunt inde bacilli oblongi.

Trochisci usitatiores alterantes.

Trochisci.

de Absynthio Mesuæ, August.

de Agno casto Rhafis, Ang.

Alexiterij, s. contra pestem, 1.

Aliptæ moschatæ, cum ambra ac moscho, A.

Aliptæ



*Trochisci*

Aliptæ moschatæ, sine ambra & moscho.

de Alkekengi, cum opio, A. sine opio.

de Aniso Mesuæ, A.

Bechici albi, cum moscho, A. sine moscho.

nigri.

rubri, sive è bolo.

de Benzoin.

de Berberis.

de Camphora, Mesuæ.

N. *Renodans* alios è *Myrepsa* substituit.

de Capparibus, Mesuæ.

de Charabe, s. succino, Mesuæ.

de Corallio, Nicol.

Diacoralliu, Gal.

Cypheos Damocratis.

de Eupatorio, Mesuæ.

pro fumo vulgares, 2.

optimi, s. cum moscho, 3.

de Gallia moschata.

Gordonij.

Hedychroi.

de Violis Nicol.

de Lacca Mesuæ.

Moschardini, 4.

de Myrrha Rhas.

Pectorales. Baculi pectorales, 5.

Prophylactici cum mithridatio, 6.

Ramich Mesuæ.

Diarrhodon Nicol.

de Santalis Mesuæ.

Diaspermaton Gal.

de Spodio.

*Trochisci*

de Terra sigillata Mes.

de Vipera, Gal.

de Xyloaloe, Mesuæ.

Huc referendi sunt. 1. Trochisci ophthalmici, quibus imponitur nomen Sief. 2. Candela pro fumo. 3. Sapo odoratus, ac 4. Poma Ambrae, de quibus partim suis locis, partim hoc loco.

*Collyria sunt usitata,*

Sief album cum & sine Opio

album Galeni.

citrinum Mesuæ.

de plumbo Mesuæ.

de rosis siccis.

de thure Rhasis.

Vide

Di-

spen-

sator.

*Trochisci purgantes.*

Trochisci de Agarico, Mesuæ.

Agaricus Trochiscatus.

Alhandal, s. de Colocyathide.

de Rhabarbaro.

de Violis solutivi.

1. *Trochisci Alexitery, Renodei.*

2. Rad. Zedoariae,

Gentianæ,

Tormentillæ,

Rad. Ireos Fl. an. 3j.

Angelicæ 3. ij.

Cinnamomi,

Caryophyllor.

Macis, ana ʒʒ.

Zingiber. ʒi.

Coriandri præparat.

Rosar. ana ʒi.

Cort. citri sicc. ʒij.

F. Pul-



F. Pulvis subtilissimus, & cum succi Glycyrrhizæ ꝑvi. f. pasta mollis, de qua formentur trochisci, vel potiùs bacilli oblongi.

Vires, *Pecti præcavenda multum conferunt, si in ore detineantur, vel etiam in ventriculum demittantur.*

2. Trochisci pro fumo vulgares.  
F. F.

ꝑ. Santal. citrin.

Rosar. rubr.

Caryophyll.

Cinnamom. an. ꝑvi.

Benzoin. ꝑiβ.

Styrac. calamit. ꝑi.

Sacchar. pulv. ꝑxii.

Cum mucilagin. Tragac. in ▽ rosar. fact. f. trochisci.

3. Trochisci pro fumo cum moscho.  
F. F.

ꝑ. Benzoin. lb. i.

Styrac. calamit. ꝑvij.

Rosar. rubr. ꝑi.

Ligni aloës, ꝑβ.

Caryophyll.

Santal. citr. an. ꝑij.

Sacchar. alb. ꝑviij.

Mosch.

Zibett. ana ꝑβ.

M. & cum infusione tragacanth. in ▽ rosar. formentur trochisci.

4. Trochisci moschardini, aliàs confectio moschardina: corpus sine anima.

ꝑ. Moschi ex ▽ rosar. dissolut. ꝑj. Sacchari albif. ꝑvi.

Amyli ꝑv.

Atterantur pistillo, & cum mucilagine tragacanth. (ex ꝑi.) in ▽ rosar. facta, f. grana instar hordeaceorum, quæ exiccantur in umbra, pro usu.

N. Sum quisanguinis Draconis ꝑij addunt.

Vires, *Graveolemiã oris emendant, si pastillus unus ac alter in ore detineatur.*

5. Baculi pectorales, F. F.

ꝑ. Spec. Diatragac. frigid.

Diaireos simpl. ana ꝑi.

Rad. Liquirit. ꝑβ.

Sacchar. albif. ꝑvi.

Cum mucilagin. tragacanth.

F. Bacul.

Vires, *Tussim leniunt, asperitatem demulcent.*

6. Trochisci Prophylactici cum Mithridatio, F. F.

ꝑ. Boli armen. in succo citri infusi & exiccati, ꝑi.

Corall. rubr. præpar. ꝑij.

Rasur. C. C. ꝑi.

Succin. alb. ꝑij.

Rad. Tormentill.

Pimpinell.

Imperator.

Angelic.

Zedoar. an. ꝑij.

Cinnamom. ꝑij.

Croc. ꝑj.

F. Pulvis subtilissim9.

ꝑ. Huius pulveris ꝑij.

Mithridatij opt. ꝑi.



o Cinamom.  
 Angelic. ana gutt. i.  
 Sacchar. albif. ℥iij.  
 Cum infusione G. Tragac. in ▽  
 angelicæ factâ, F. Trochisci.  
 Vires. *Frequenti hinc in usu sunt ad  
 pestem præcavendam.*  
 Hujus quoque loci sunt, cande-  
 læ & baculi fumales, quæ fiunt ex  
 pulveribus odoriferis, impastatis  
 mucilagine Tragacanth. Styrac. &  
 simil. uti trochisci pro fumo, à quo  
 non differunt, quoad modum fiendi.  
*Sic sunt*  
 7. *Candela fumales, F. F.*  
 ℞. Benzoin. ℥xvi.  
 Lign. aloës,  
 Rhod.  
 Santal. citrin.  
 Ladan. ana ℥iv.

Oliban.  
 Mastich.  
 Garyophyll. an. ℥iij.  
 Sacchar. alb. lb. ij.  
 Carbon. tiliæ, lb. i v. s.  
 F. Omnium pulvis subtilissimus;  
 & cum mucilagine tragacant. in ▽  
 rosar. majoran. & cort. citri facta,  
 formentur candelæ addendo parum  
 styracis liquid. & terebinth.  
 8. *Massa seu baculi pro fornace.*  
 ℞. Benzoin  
 Storac. cal. an. ℥i.  
 Ladan. opt. ℥vi.  
 Balsam. Indic. ℥iij.  
 Lign aloës ℥iij. ( præstat extract.)  
 Mosch. Alexandr.  
 Zibett. ana ℥j. M. f. a. f. Massa.  
 Formenturque instar ceræ Hi-  
 spanicæ bacilli fornaci affricandi.

C A P . L X X X V I I .

*De Balsamis Inunctoriis, Linimentis, Vnguentis.*

**B**alsami Inunctoriij, Linimenta &  
 Vnguenta; vix præparatione, &  
 ferè nonnisi consistentiâ, inter se  
 differunt, quam illi liquidiorum ha-  
 bent instar mellis; ista paulò durio-  
 rem, ac vix fluidam; hæc crassiorem  
 adhuc, minúsque fluidam: ubi ta-  
 men notari velim in praxi plerunque  
 Linimenti ac Vnguenti nomina con-  
 fundi.  
 Materiæ ex quibus parantur, sunt  
 olea, butyrum, adipēs, seva, medul-  
 læ, resinæ, mucilagines, succi; vt &  
 res aliæ, quæ aptæ sunt dictis mate-

riis, vel sub forma pulverum immi-  
 sceri, vel in iisdem colliquari, &c.  
 N. 1. } ℥ij. vel ij. in linimentis.  
 Sumitur ad } ℥j. vel lb. in balsamis.  
 Olei ℥j. pin- } ℥iij. vel ℥b. in unguentis.  
 guedinis ferè } additâ insuper pulveris,  
 } ℥j. &c.  
 N. 2. Balsami ob molliusculam con-  
 sistentiâ Cerâ carent. Linimenta vel  
 nihil, vel parum admittunt, ( scil. ad  
 Olei ℥j. Cera ℥j. ) Vnguenta verò uti  
 consistentiam requirunt crassiorem, ita &  
 materiâ volunt duriolem, adeoque Ceram  
 copiosorem, & nonnunquam gummatam.



*Modus parandi.*

Recipiuntur Olea, hinc adduntur quæ crassiores inducunt consistentiam, idque vel solâ misturâ, vel si opus sit liquefactione interveniente.

N. 1. Fieri potest quoque linimentum unguentumve ex pulveribus melle, oxymelite, syrupo & simili susceptis, in formâ scil. Electuati.

N. 2. Succis aqueis si addendi sint coquendi illi sunt cum oleis ad humiditatis illius aqueæ consumptionem, cuius indicium est, si instilletur guttula super prunas, sine strepitu.

*Balsami usitatioris sunt.*

Balsamus Hispaniæ, 1.  
Vulnerarius, 2. 3.  
Vterinus, 4.

*Linimenta usitatiora sunt.*

Linimentum Ni, id est, Balsamus Ni, dictus, 5.  
Linimentum de Amianto, 6.  
dentifricium, 7.  
Erthinum, 8.

*Unguenta usitatiora.**Unguentum*

Agrippæ Mesuæ, Aug.  
Egyptiacum, A.  
Alabastrinum, A.  
Album, Avicenn.  
Album Camphoratum, A.  
Althææ simplex, Dialthæa, 1.  
— compositum A.  
Anodynum Cord.  
— Podagricum, Crollij 9.

Apostolicum Avicenn.

Aregon.

*Unguentum.*

Arthanitæ majus.

— minus.

Aureum, Mesuæ.

Basilicum.

de Bdellio.

de Calce.

ad Carunculas penis.

de Cerussa Avicenn.

Citrinum.

Clysmaticum.

Comitissæ.

Cardiacum, 10.

Cordiale.

de Cyclamine.

de Cynoglossa.

Fuscum.

de Glycyrrhiza.

ad Hæmorrhoides.

— Noribergense.

Infrigidans Galeni.

Iovis, s. de Verbena.

de Lithargyrio.

Martiatum magnum.

— parvum.

Mercuriale.

de Minio camphoratum.

Nervinum.

de Nicotiana.

Nihili ad Oculos.

Cordiale, 12.

Ophthalmicum, 13.

Pectorale.

Pediculorum.

Pomatum.

Diapompholygos, s. Nihili,

Nicolai, Aug.

Popule-



*Vnguentum.*

Populeum.  
 portabile.  
 Resumptivum.  
 Rosatum.  
 Rubeum camphoratum.  
 ad Scabiem.  
 Splenicum, 14.  
 de Succ. Arantij.  
 Sympatheticum, 15.  
 Terebinthinæ, 16.  
 ad Tineam.  
 de Tutia.  
 ad Vermes.  
 Violatum.  
 Viride Reginæ.  
 Viride portabile. Butyrum Viride, 17.

1. *Balsamus Hispania.*

℞. Olei vetustis. ℥iv.

Hyperic. ℥ij.

Terebinth. puræ, ℥viii.

Fruenti integr. ℥iſ.

Rad. card. bened.

Valerian. an. ℥i.

Thur. pulverisat. ℥ij.

Radices & Herbx crasso modo contusæ, ponantur in olla, infundanturque in Vini albi generosi, q. s. ut omnia in Vino mergant, per (2.) hinc adjiciantur oleum & frumentum coquanturque omnia ad Vini consumptionem. Mox factâ forti expressione, addatur Terebinth. & Thur, & iterum parum ebulliant, fermenturque in vase vitreo.

*Vires. Sanat vulnera partium etiam*

*nervosarum, spatio, ut aiunt, viginti quatuor horarum.*

*Modus utendi talis est.*

Abluto prius vulnere Vino albo frigido, statim inungitur totum vulnus oleo prædicto calente: quod si hoc commodè fieri nequeat, per siphonem intra vulnus, tanquam per clysterem immittitur, & confertim labra vulneris ad mutuam contactum adducuntur deligaturâ, aut futurâ, aut glutine, deinde partes circumstantes prædicto oleo similiter inunguntur. Supra verò vulneris labia iam reducta, linteam imponitur, prædicto oleo madens, & supra hoc aliud Vino nigro expressum, mox alia lintea sicca: deinde fascia superligatur. *Vide Hieronymum Fabricium ab Aquapend. secundo Opere Chirurg. part. 2. cap. 7.*

2. *Balsamum vulnerarium, Crollij.*

℞. Flor. Hyperic. ℔. 1.

*N. Colligantur cum Solis ortu, balsamico tempore, in exaltatione, videlicet circa Festum Iohannis ante novilunium.*

Flor. Cheiri,

Centaur. min.

Chelidoniæ,

Prunell.

Chamomill.

Rad. Aristoloch.

Consolidæ mediæ vel majoris,

an. ℥iſ.

Rosar. rubr. ℥iſ.

Mumiæ tranſmar.



Myrrh.

Thuris, an. ℥iſs.

Maſtich. ℥i.

Storac. liquid. ℥ij.

Incisus incidendis & tritis terendis, F. infusio in V boni, lb. viij. & aliquot, hinc decantetur cum forti expreſſione. Spiritui huic tincto, (nisi velis majoris efficaciar ergo reiterare infusionem florum,) addatur olei olivarum recentis, quod supra ramenta pingua abietina per octo dies, in digestionem stetit, lb. v. Terebinth. claræ commun. & resinæ laricæ lotæ in V hyperic. lb. ſs.

Iterum per O 14 omnia digerantur: ultimo abstrahatur V in M. tunc balsamum manebit in fundo rubeum, instar sanguinis.

Vires. Balsamum est ad vulnera & punctiones sanandas efficacissimum. Conferet & in omnibus tumoribus, inflammationibus, contractis & contusis membris, rupturis ossium.

Vsus idem qui precedentis esse potest.

## 3. Balsamus vulnerarius.

℞. Galbani,

Ammoniac.

Bdell. an. ℥ſs.

Macerentur in H per O 3. hinc colentur & inspissentur ad consistentiam mellis.

Postea.

℞. Myrrh. rubr.

Maſtich. el. an. ℥ſs.

Oliban. ℥i.

Pulverisata solve, coquendo

igne lento in Ol. Olivar. lb. . oleum scil. per vices affundendo, semperque agitando, donec posteriora hæc bene fuerint eliquata.

Tandem gummata ista priora inspissata (viti dictum,) admisce, simili modo agitando, & dein recens oleum olivarum per vices affundendo, donec & altera quoque lb. olei adjecta fuerit, & Balsamus aliquid flavedinis contraxerit.

Vulnera recens punctim & caesium facta, citissime curat.

Vsus idem est qui precedentium.

N. Fortior erit in mundificatione vulneris, si eruginis ℥j. addideris, & per mensem insolvaveris, quæ ratione feces subsidentes rejici queunt. Hart. in praxi.

## 4. Balsamus Vterinus.

℞. Galban. purifis.

Serapin. elect. ana ℥vi.

Al. fœtid. ℥ſs.

Ammoniac. ℥i.

Dissolve in oleo destillato Juniper. & Terebinth. addendo olei lauri stillat. ℥ſs. succin. ℥ſs. M.

Vires. Vteri suffocationes insigniter sistit, menstrua ciet, si umbilico inungatur, vel abdomen deorsum eo confricetur.

## 5. Linimentum de N. Balsamus ni.

Solve Sal Ni in X, ut optimè eo imprægnetur, hinc abstrahæ aliquantulum X, miscèque hujus ℥vij. cum olei rosar. ℥i. v. &c. agitaque ut f. Linimentum.

Vires.



Vires. *Confert inflammationibus, & ambustis illitum.*

6. *Linimentum Ni compositum, seu Linimentum de amianto.*

℞. Amiant. ℥iv.

Plumb. ust. ℥xij.

Tut. preparat. ℥ij.

Calcinentur, deinde pulverifata macerentur cum ~~X~~, ac quotidie per mensem materia agitetur semel: post mensem ebullienda est vnus horæ quadrante, ac quiescere finitur, donec clarescat.

Deinde

℞. Aceti hujus clari,

Ol. Rosac. ana.

Misc. optimè, donec F. Linimentum.

Vires. *Miraculosum est, ad tinea puerorum, & ad ulcera tibiarum sananda. Inungitur scil. pueri caput totum ad scabiem. Ulcera vesperi inunguntur. Boëthius de Boodr.*

7. *Linimentum dentifricium.*

℞. Rad. Ireos. ʒi.

Pumic. ʒiʒ.

Alum. ust. ℥ʒ.

Oc. ʒ.

Corallor. rubr. ana ʒi.

Pulverifata excipiantur melle rosato. F. Linimentum.

8. *Linimentum Errhinum.*

℞. Succ. Ireos,

Cyclamin.

Majoran.

Betæ, ana ℥ij.

Ol. Itrin. ʒvi.

Elatelij, gran. vij. cum Cera

F. Linimentum. *Crato.*

9. *Vnguentum Anodynum in Podagra.*

℞. Flor. Rosar. sylvestr. M. x.

Herb. & Cortic. exterior. hyoscyam. recent. M. vi.

Concisa coquantur in Vini mensur. ʒ. hinc exprimantur & colentur. Colaturæ l. Δ ad mellis consistentiam inspissatæ, adde pingued. suill. castrat. lb. ij. misce optimè ad Δ, tandem ubi parum refrigerata fuerint: admisce

Opij in vino solut. ℥i.

Croci pulv. ad magnitudinem avellanar. duarum.

Extract. flor. verbasci, ℥ʒ.

F. Vnguentum.

Vires. *Singulare est in sistendo dolore Podagrico & Nephritico, si calidè affectus illo inungatur.*

N. *Vbi dolori nephritico velis applicare, opere pretium feceris, si manipul. duos vel tres baccarum Iuniperi ab initio compositionis cum hyoscyamo teras & exprimas. Croll.*

10. *Vnguentum Cardiacum, Germ.*

*HerizgespanSalb, FF.*

℞. Herb. Cardiac.

Chamædr.

Malv.

Senecij,

Iacæ,

Amæ. dulc.

Scabios.

Semperviv.



Morsus gallinæ ana M. ij.  
 Incidantur & coquantur in lb.  
 viij. butyri recentis, ad consump-  
 tionem aquositate, dein exprimantur,  
 & F. Vnguentum.

Vires. *Frequentis usus est in affectu in-*  
*fantum quem Cardiacam appellant. Fri-*  
*cant eo hypochondria & locum cardiacæ,*  
*&c.*

11. *Vnguentum Cordiale, D. D. Ar-*  
*nold. V Veickhardi pro Offi-*  
*cinis F. F.*

℞. Vng. rosat. Mef. ℥iij.  
 Ol. Scorpion. simpl. ℥iβ.  
 Nucist. exprès.  
 Stillat. cort. citri.  
 camphor. ana ʒi.

Antidot. Matthiol.  
 Theriac. Andr. ana ʒiβ.  
 Aloës rosat. ʒij.  
 M. F. Linimentum.

Vires. *Corroborat Balsamum vite,*  
*languidisque viribus subvenit, Cordi in-*  
*jectum.*

12. *Vnguentum Cordiale Cl.*  
*Ludov. ab Hornig.*

℞. Vng. ros. opt. loti ℥iij.  
 Balsam. Apoplect. ʒj.  
 Ol. Nucist. exprès. ʒj.  
 Still. cort. citri. ʒβ.  
 Cinam. ḡ. v.  
 Rosar. ḡ. vi.

M. optimè.  
*Vsus idem qui prioris.*

13. *Vnguentum Ophthalmicum, F. F.*  
*D. D. de Spina.*

℞. Tut. præparat. ℥β.  
 Camphor. ʒj.

Aqu. rosar. alb. ʒi.

Butyr. rec. ℥i.

Virid. æris parum.

M. F. Vnguent.

Vsus. *Applicatur ciliis, in inflam-*  
*matione ac rubedine oculorum.*

*Vnguentum somniferum, F. F.*

℞. Opij Thebaic. ʒij.

Croc. ʒβ.

Vng. rosat.

alabastr. ana ℥ij.

Ol. nucist. ʒv. ʒj.

Acet. sambuc. parum.

F. l. a. Vnguent.

Vires. *Inungitur temporibus, fronti,*  
*& cervici ponè aures, ad conciliandum*  
*somnum.*

14. *Vnguentum splenicum.*

℞. Ol. Amygdal. amar. ℥i.

Cappar. ʒij.

Nucl. persic. exprès. ℥β.

Succ. Rad. Bryon.

Cyclamin.

Cicut. ana ℥ij.

Gumm. Ammoniac. in  $\text{I}$  dissolut.

Bdell. ana ʒiβ.

Pulv. Cort. cappar.

Tamarisc. an. ʒβ.

Fraxin. ʒvi.

Ceterach.

Summ. centaur. min. an. ʒβ.

Sem. Cymin. aceto macerati, &  
 iterum exiccati, ʒij.

Ceræ novæ, q. s. F. Vnguent.

Vires. *Vim habet calfacientem, e-*  
*mollientem, resolventem, aperientem,*  
*rabozantem.*

N. Para-



N. Penetrandi gratiâ potest addi  
 ℥j. vel ij. Ol. spic. vel Ol. stillatit. ab-  
 synth, ℥i℥.

15. Unguentum Sympatheticum,  
 Crollij.

℞. Adip. Veris aprugn.  
 Vrsin. ana ℥iv.

Bulliant per horam dimidiam, in  
 Vino rubro, fundanturque super a-  
 quam frigidam, colliganturque pin-  
 guedo supernatans.

Dein:

℞. Lumbricorum lotorum pulverif.

Cerebri aptugni,  
 Santal. rubr.

Mumia,  
 Hamatit. ana ℥i.

Vsnea è cranio hominis inter-  
 empti, ℥i.

F. l. a. Unguentum cum pin-  
 guedinibus illis.

N. 1. Animalia illa quò seniora,  
 eò adæps melior.

N. 2. Vsnea colligenda & crescente,  
 & in bona domo existens, ♀ scil. si fieri  
 possit, non ♂, aut Ni. Parandumque  
 Unguentum ○ in libra existente.

N. 3. Sunt qui omitunt Vsneam &  
 Mumiam.

Usus.

Hoc Unguento sanantur omnia  
 Vulnera, (modò nervi, arteria, &c.  
 non sint læsa.) Vngatur telum, quo  
 vulnus inflictum, quotidie semel si  
 necessitas urgeat, & vulnus sit in-  
 gens, alioquin secundo vel tertio  
 die inunxisse sufficit.

N. 1. Telum servetur in linteolo  
 mundo, & loco non nimis calido, ne dam-  
 num inferatur Patienti. Cavendum  
 etiam ne pulvis super telum cadat, nec  
 ventus afflet in loco frigido, alioquin Pa-  
 tiens mirè affligetur.

N. 2. Si Vulnus punctim inflictum,  
 ungetur telum versus mucronem de-  
 scendendo.

N. 3. Si telum desit, sanguis ex  
 vulnere lignello suscipiendus, quod dein  
 ut de relo dictum, tractandum. Hac  
 ratione dolor dentium mitigari quoque  
 potest, si nimirum lignellum sanguine  
 Gingivarum imbutum, eodem unguento  
 inungatur.

Operatio huius Unguenti perficitur  
 identitate Balsami, sive spiritus  
 Balsamici, qui in homine & cruore  
 illius; inter quos spiritus non alia est  
 differentia, quàm quòd in homine  
 virali actu adhuc spiritus ille vigeat,  
 in cruore autem coagulatus sit. Qua-  
 re cum experiamur, affinitatem san-  
 guinis tantum posse, ut uno fra-  
 tre, vel consanguineo proximo, pe-  
 ste correpto, etiam alter etsi longo  
 viæ intervallo absit eadem afficiatur;  
 quid non fieri posse autumabimus,  
 sanguinis identitate?

16. Unguentum Terebinthina, vulgò  
 Etersälbichen.

℞. Terebinth. fb. ij.  
 Vitell. ovor. num. vi.  
 Mastich.  
 Myrrh.  
 Oliban. ana ℥i.

F. Vn



F. Vnguent.

Vires. In vulneribus generationem puris promovet.

17. Vnguentum Viride potabile, Butyrum viride,

F. F.

℞, Herb. Salv.

Hyslop.

Prassij.

Menth.

Betonic.

Scolopendr.

Scabios.

Cichor.

Fœnicul.

Melis.

Veronic.

Mattisylv.

Aquileg.

Rat.

Petrofel.

Millefol.

Centaur. min.

Agrimon.

Aristoloch.rot.

Plantag.c. toto, ana M. ij.

Butyri Majalis. ℔. viij.

Infunde herbas omnes recentes suo quamlibet collectionis tempore in butyro, stentque donec omnes collegeris & infuderis, postea exprime; expressum coquatur ad consumptionem aquositate, F. l. a. Vnguentum.

Vires. Expetitur à vulgo, assumiturque ad sanguinem coagulatum resolvendum, dolores leniendos, pulmonum mucilaginem demulcendam & expellendam. Quin & extrinsecus ad distorsionem affectus adhibetur.

